

อุปสรรคปัญหาการปฏิบัติตามข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม
ของผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี : กรณีศึกษาเกาะเกร็ด

โดย

นายไพรัช ลินชวงศ์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาบัณฑิต

ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

อุปสรรคปัญหาการปฏิบัติตามข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม
ของผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี : กรณีศึกษาเกาะเกร็ด

โดย
นายไพรัช ลินชวงศ์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาบัณฑิต
ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2552
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**CONSTRAINTS AND PROBLEMS IN A RURAL AND AGRICULTURAL
CONSERVATION LAND USE REGULATION IMPLEMENTATION OF NONTABURI
GENERAL PLAN : A CASE STUDY OF KOH KRET**

By

Pairush Sinchoowonges

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF URBAN AND ENVIRONMENTAL PLANNING

Department of Urban Design and Planning

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2009

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเรื่อง “อุปสรรคปัญหาในการปฏิบัติตามข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมของผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี : กรณีศึกษาเกาะเกร็ด” เสนอโดย นายไพรัช สิ้นชูวงศ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัย บุญवास

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์สิทธิพร ภิรมย์รัตน์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.อรพิมพ์ พิมพ์เจริญ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัย บุญवास)

...../...../.....

49058314 : สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม

คำสำคัญ : เกาะเกร็ด/การปฏิบัติตามข้อกำหนด/อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม/อุปสรรคปัญหา

ไพรัช สีนชูวงศ์ : อุปสรรคปัญหาการปฏิบัติตามข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมของผังเมืองรวมจังหวัดนครสวรรค์ : กรณีศึกษาเกาะเกร็ด อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : ผศ.วิชัย บุญवास. 310 หน้า

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่บังคับใช้ในพื้นที่วิจัยที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และเพื่อศึกษาปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตลอดจนเสนอแนะแนวทางการช่วยเหลือเกษตรกร การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย และวิเคราะห์เชิงพรรณนา

จากการวิจัยพบว่า 1. ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมบนพื้นที่เกาะเกร็ด ไม่ได้เป็นอุปสรรคปัญหาต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกร 2. กลุ่มเกษตรกรเป็นกลุ่มอนุรักษ์นิยมเห็นด้วยต่อนโยบายการอนุรักษ์และมาตรการทางผังเมือง 3. การประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีปัญหาสำคัญด้านน้ำท่วมส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่น ๆ ต่อเนื่อง โดยปัจจุบันยังไม่มีการป้องกันน้ำท่วมจากภาครัฐ เกษตรกรต้องป้องกันน้ำท่วมกันเองเฉพาะราย 4. นโยบายส่งเสริมอาชีพท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีโอกาสประสบความสำเร็จได้ยากต้องมีโครงการส่งเสริมอย่างเป็นทางการจากรัฐ 5. อาชีพและรายได้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีน้อยกว่าอาชีพการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมมากและรายได้การท่องเที่ยวแทบไม่ได้ลงมาสู่ภาคเกษตรกรรมเลย 6. ควรนำมาตรการทางภาษีและหลักการโอนสิทธิ์การพัฒนาระหว่างพื้นที่เกษตรกรรมกับพื้นที่เมืองมาใช้ 7. ควรนำพื้นที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์มาใช้เพื่อการเกษตรกรรมโดยนำเอากฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมาบังคับใช้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย 1. คงนโยบายและมาตรการอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง 2. การป้องกันน้ำท่วม 3. นำพื้นที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์มาใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรกรรม โดยนำเอากฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมาบังคับใช้ 4. ควรนำมาตรการภาษีและหลักการโอนสิทธิ์การพัฒนาระหว่างพื้นที่เกษตรกรรมกับพื้นที่เมืองมาใช้ 5. อาชีพให้บริการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นอาชีพที่ต่อเนื่องกับอาชีพเกษตรกรรมมีโอกาสสร้างรายได้เพิ่ม

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม น้ำท่วมไม่ใช่ปัญหาแต่เป็นข้อจำกัดของพื้นที่ ที่แก้ไขได้ยากอย่างไรก็ตาม รัฐควรลงทุนด้านป้องกันน้ำท่วมเพื่อประโยชน์ด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ควรมีทางเลือก 3 แนวทางดังนี้ 1. รัฐต้องให้การช่วยเหลือโดยการลงทุนแก้ปัญหาน้ำท่วม 2. การให้เงินทดแทนแก่เกษตรกรถ้าจะยังคงให้เป็นพื้นที่อนุรักษ์นี้ต่อไปโดยไม่ต้องลงทุนแก้ไขปัญหาน้ำท่วม 3. ลงทุนป้องกันน้ำท่วมร่วมกับการให้เงินทดแทนตามความเหมาะสม ถ้าภาครัฐเห็นว่าการลงพื้นที่เกษตรกรรมไว้ไม่คุ้มค่า ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมหรือไม่คุ้มต่อการลงทุน โดยไม่มีมาตรการช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรม ควรมีทางเลือก 2 แนวทางดังนี้ 1. เปลี่ยนข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอนุรักษ์นี้เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอื่น 2. รัฐซื้อที่ดินจากเกษตรกรมาเป็นของรัฐเพื่อให้เป็นพื้นที่สีเขียวที่ใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

ภาควิชา การออกแบบและวางผังชุมชนเมือง   บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร   ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ.....

49058314 : MAJOR : URBAN AND ENVIRONMENTAL PLANNING
KEY WORD : KOH KRET / COMPLIANCE WITH REQUIREMENT / RURAL AND
AGRICULTURE CONSERVATION /OBSTACLES
PAIRUSH SINCHOOWONGES : CONSTRAINTS AND PROBLEMS IN A RURAL
AND AGRICULTURAL CONSERVATION LAND USE REGULATION IMPLEMENTATION OF
NONTABURI GENERAL PLAN : A CASE STUDY OF KOH KRET. INDEPENDENT STUDY
ADVISOR : ASST.PROF.VICHAJ BOONVAS. 310 pp.

Objectives of this research are to study regulations of land use enforcing in the research area which can cause obstacles to agricultural occupation, and to study problems of agricultural operations as well as to propose the guidelines on how to provide assistance to agriculturalists. This research is a qualitative research using questionnaires for 30 samples. Meanwhile, descriptive analysis has been applied.

The research has shown that : 1. Regulations of land use for rural and agricultural conservation on Koh Kret do not cause any obstacles and problems to agricultural activities. 2. A group of agriculturalists is a conservationist group who has agreed with conservative policy and city planning measurement. 3. Agricultural activities have faced with flood problem effecting to other problems. By now the government does not have flood prevention measures yet. Each agriculturalist has to use self-creating flood prevention measure. 4. It is difficult to achieve ecotourism. Concrete promotion project must be supported by public sector. 5. Job opportunity and income received from ecotourism are fewer than those received from art and cultural tourism. Moreover, income from tourism has rarely reached to agricultural sector. 6. Tax measure and right transfer principle for development between agricultural and urban lands should be applied. and 7. Vacant land should be used for agricultural purposes with an enforcement of law concerning lease for agriculture.

Suggestions from Research Results

1. Maintain policy and measure of rural and agricultural conservation as the city planning law.
2. Flood prevention
3. Vacant land should be used for agriculture with an enforcement of law concerning land lease for agriculture.
4. Tax measure and right transfer principle for development between agricultural and urban lands should be applied.
5. Occupations in ecotourism can be related to continuously agricultural activities which is possible to increase income.

It should be note that :

Flood is not a problem. But it is the limit condition of area. However, the government should invest in flood prevention solution for economic, social and environmental benefits which can be done by 3 alternatives as follows :

1. The government must provide assistance in flood problem solution.
2. Compensation money should be set aside for agriculturalists in case that the land is planned for continued conservation with no investment in flood prevention.
3. Investment of flood prevention along with appropriate compensation money is also given.

In case that the government does not want to maintain agricultural land after economic, social and environmental aspects have been considered. and there is no concrete assistance measure. The 2 alternatives should be proceeded as follows

1. Revise the regulation of land use for conservation to other categories.
2. The government purchases land from agriculturalists to be used as green areas for other public benefits.

Department of Urban Design and Planning Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2009
Student's signature.....
Independent Study Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัย อุปสรรคปัญหาการปฏิบัติตามข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภท
อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม ของผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี โดยมีพื้นที่ศึกษาคือบริเวณ
เกาะเกร็ด สำเร็จได้ความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์สิทธิพร ภิรมย์รัตน์ ประธานสาขาวิชา
การวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัย บุญवास ซึ่งเป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาในการวิจัยการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม และอาจารย์ ดร.อรพิมพ์ พิมพ์เจริญ
ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ

ในการวิจัยครั้งนี้ ยังได้รับความอนุเคราะห์จาก ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด เจ้าหน้าที่งานการเกษตร
อำเภอปากเกร็ด เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชน เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยเกาะเกร็ด ตลอดจนผู้ซึ่ง
ไม่อาจกล่าวนามได้ทั้งหมดที่กรุณา สละเวลา อำนวยความสะดวก เอื้อเฟื้อข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้
เป็นอย่างดี ขอกราบขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณก้านัน ผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะ
เกร็ด ที่ได้แนะนำพื้นที่ในหมู่บ้านต่าง ๆ

บุคคลสำคัญในความสำเร็จครั้งนี้ คือ ประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมบนพื้นที่
เกาะเกร็ด ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์เป็นอย่างดี จนทำให้การศึกษานี้
ประสบความสำเร็จในที่สุด

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ได้ให้โอกาสทางการศึกษา
ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในสถาบันแห่งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญภาพ	ญ
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญแผนที่	ฏ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฒ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....	4
ปัญหาการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กระบวนการวิจัย	7
วิธีการวิจัย.....	9
ข้อตกลงเบื้องต้น	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
การนำเสนอผลการวิจัย	14
2 การศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่สีเขียว.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับชานเมืองและเกษตรกรรมชานเมือง	23
หลักการ แนวคิด มาตรการการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม.....	27
กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
กรณีศึกษา	48
สรุป.....	58

บทที่	หน้า
3 การออกแบบการวิจัย	
ขอบข่ายทางทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	60
ขั้นตอนการวิจัย	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	65
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
สรุป.....	69
4 สภาพทั่วไปของเกาะเกร็ด	
บทบาทและความสำคัญของพื้นที่วิจัยในปัจจุบัน	72
ประวัติความเป็นมาของพื้นที่วิจัย	72
ที่ตั้ง อาณาเขต เขตการปกครอง	74
สภาพพื้นที่ ลักษณะทางกายภาพ.....	77
ทรัพยากรธรรมชาติ.....	79
ระบบบำบัดน้ำเสีย การระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม	83
ระบบโครงข่ายการคมนาคมและขนส่ง.....	88
โครงสร้างการใช้ประโยชน์ที่ดินและรูปแบบการตั้งถิ่นฐาน	92
การใช้ประโยชน์อาคารและสภาพอาคาร	100
ประชากร.....	107
เศรษฐกิจ	113
การประกอบอาชีพภาคเกษตรกรรม	118
การประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม	124
รายได้.....	128
สรุป.....	131
5 การดำเนินการวิจัยและผลการสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรบนพื้นที่เกาะเกร็ด	
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	138
ส่วนที่ 2 อุปสรรคปัญหาในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม	148

บทที่	หน้า
ส่วนที่ 3 ความเห็นต่อนโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภท	
อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม	188
ส่วนที่ 4 ทศนคติ ค่านิยม การประกอบอาชีพเกษตรกรรม	205
ส่วนที่ 5 ความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ.....	
ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม	221
สรุป.....	269
 6 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา.....	273
อภิปรายผล.....	276
ข้อเสนอแนะ	277
สรุป.....	279
 7 บทสรุป	
สรุปสาระสำคัญของการศึกษา.....	280
ข้อบกพร่องในการศึกษา.....	281
ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในขั้นต่อไป.....	281
 บรรณานุกรม	283
 ภาคผนวก	288
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์งานวิจัย.....	289
ภาคผนวก ข สูตรการคำนวณทางสถิติ	308
 ประวัติผู้วิจัย	310

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แนวคิดการแลกเปลี่ยนซื้อขายสิทธิในการพัฒนา.....	37
2	ลักษณะการแลกเปลี่ยนซื้อขายสิทธิการพัฒนา.....	38
3	ที่ตั้งและสภาพทั่วไปของพื้นที่บางกระเจ้า	49
4	สภาพทั่วไปในพื้นที่เกาะเกร็ด	77
5	ทรัพยากรน้ำในเกาะเกร็ด	81
6	การทิ้งน้ำระดับครัวเรือนของประชาชนเกาะเกร็ด	84
7	คลองระบายน้ำในพื้นที่เกาะเกร็ด	85
8	สภาพน้ำท่วมเกาะเกร็ด.....	86
9	คันดินป้องกันน้ำท่วมเฉพาะรายของเกษตรกรเกาะเกร็ด	87
10	ผนังกั้นน้ำคอนกรีตป้องกันน้ำท่วมเฉพาะรายในพื้นที่เกาะเกร็ด	88
11	สภาพและขนาดทางเดินเท้าสายหลักในเกาะเกร็ด.....	89
12	สภาพและขนาดทางเดินเท้าสายย่อยในเกาะเกร็ด.....	89
13	ทำเรือวัดสนามเหนือ - วัดปรมย์ยิกาวาส	90
14	ทำเรือวัดป่าฝ้าย - วัดกลางเกร็ด	91
15	เรือหางยาวเกาะเกร็ด.....	91
16	ทำเรือท่องเที่ยว ทำเรือขนส่งโป๊ะเทียบเรือทั่วไปในพื้นที่เกาะเกร็ด	92
17	การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทเกษตรกรรมในพื้นที่เกาะเกร็ด	93
18	สภาพที่ดินไม่ได้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่เกาะเกร็ด	93
19	พื้นที่พักอาศัยบริเวณชุมชนดอนเหนือและด้านตะวันออกในเกาะเกร็ด	94
20	พื้นที่พาณิชยกรรมในบริเวณชุมชนเกาะเกร็ด.....	94
21	พื้นที่สถาบันศาสนาในเกาะเกร็ด.....	94
22	การตั้งบ้านเรือนอย่างหนาแน่นบนพื้นที่เกาะเกร็ด	97
23	การตั้งบ้านเรือนแบบกระจายบนพื้นที่เกาะเกร็ด	97
24	วัสดุที่ใช้ก่อสร้างอาคารบนพื้นที่เกาะเกร็ด.....	103
25	จำนวนชั้นอาคารในตำบลเกาะเกร็ด	104
26	อายุอาคารในเกาะเกร็ด	105
27	การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์อาคารในเกาะเกร็ด.....	106
28	แหล่งงานภายนอกเกาะเกร็ด บริเวณปากเกร็ด.....	117

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำแนกกิจการที่ใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม	42
2	จำแนกกิจการที่ใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อม.....	43
3	สรุปข้อมูลครัวเรือนและพื้นที่เกษตรกรรมบนพื้นที่เกาะเกร็ด ปี พ.ศ. 2551.....	64
4	ผลการสุ่มตัวอย่าง.....	65
5	เขตการปกครองในตำบลเกาะเกร็ด	76
6	ขนาดคลองธรรมชาติในพื้นที่ตำบลเกาะเกร็ด	82
7	ระบบบำบัดน้ำเสียในเกาะเกร็ด	83
8	วิธีการทิ้งน้ำในเกาะเกร็ด.....	84
9	ระยะทางของทางเท้าในแต่ละหมู่บ้านในเกาะเกร็ด.....	89
10	การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินของเกาะเกร็ด ระหว่างปี พ.ศ. 2530 - 2544.....	95
11	ลักษณะแปลงที่ดินในพื้นที่เกาะเกร็ด	98
12	จำนวนครัวเรือนในพื้นที่เกาะเกร็ดแยกตามกลุ่มกรรมสิทธิ์ในที่ทำกิน	99
13	ประเภทอาคารบนพื้นที่วิจัย.....	100
14.	ลักษณะการปลูกสร้างของที่อยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยวบนเกาะเกร็ด	102
15	อายุอาคารบนพื้นที่เกาะเกร็ด.....	105
16	การเปลี่ยนแปลงความหนาแน่นประชากรเกาะเกร็ด พ.ศ. 2539 – 2544.....	107
17	จำนวนและความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่แยกรายหมู่บ้าน ปี พ.ศ. 2545.....	108
18	โครงสร้างประชากรจำแนกตามหมวดอายุและเพศประชากร พ.ศ. 2546.....	110
19	การเปลี่ยนแปลงประชากรทางธรรมชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2534 และ 2544.....	111
20	การเปลี่ยนแปลงประชากรจากการย้ายถิ่น ระหว่างปี พ.ศ. 2534 และ 2544	112
21	จำนวนและร้อยละของสถานประกอบการ จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ	113
22	จำนวนและร้อยละของสถานประกอบการจำแนกตามจำนวนคนงาน.....	114
23	รายได้รวมของประชาชนบนเกาะเกร็ด แยกตามสาขาอาชีพและหมู่บ้าน พ.ศ. 2544	115
24	รายได้ทั้งหมดของหมู่บ้านจากการจัดเก็บภาษีต่าง ๆ ในปี พ.ศ. 2543	116
25	ร้อยละของอาชีพเกษตรกรรมต่อประชากรทั้งหมด พ.ศ. 2544.....	118
26	จำนวนครัวเรือนที่ทำอาชีพเกษตรกรรมแยกรายหมู่ พ.ศ. 2551.....	119
27	อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม.....	120

ตารางที่		หน้า
28	การใช้ที่ดินแยกประเภทพืชที่ปลูก พ.ศ.2551	121
29	ราคาต้นทุนการผลิตเฉลี่ย ณ พ.ศ. 2551	122
30	ข้อมูลด้านการตลาด วิธีการตลาดและแหล่งรับซื้อผลผลิต พ.ศ. 2551	123
31	อาชีพรับจ้างประเภทต่าง ๆ บนพื้นที่เกาะเกร็ด.....	124
32	จำนวนอาชีพรับจ้างแยกประเภท.....	125
33	การเปรียบเทียบจำนวน โรงงานเครื่องปั้นดินเผาระหว่างปี พ.ศ. 2535 - 2544	126
34	จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพค้าขายเพียงอย่างเดียว ปี พ.ศ. 2544.....	127
35	รายได้ประชากรที่ประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียวและมากกว่า 1 อาชีพ	128
36	ร้อยละอาชีพของประชากรที่ประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียว.....	129
37	เปรียบเทียบรายได้ครัวเรือนของอาชีพสาขาเกษตรและนอกสาขาเกษตร พ.ศ.2551	130
38	รายได้ รายจ่าย ของคนกรุงเทพฯ ปริมาณและประเทศ (มกราคม - มิถุนายน 2550)	130
39	ผลการสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	138
40	ผลการสัมภาษณ์อุปสรรคปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรบนพื้นที่เกาะเกร็ด	148
41	การวิเคราะห์ปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกร โดยเรียงค่าเฉลี่ย 5 ระดับ.....	180
42	ความถี่ปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรตามลำดับช่วงค่าเฉลี่ย 5 ระดับ	183
43	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอุปสรรคปัญหาการประกอบอาชีพเกษตร.....	184
44	ค่ามัธยฐานของอุปสรรคปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกร	185
45	ฐานนิยมของอุปสรรคปัญหาในการประกอบอาชีพเกษตรกร	185
46	สรุปค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลอุปสรรคปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกร.	186
47	ผลการสัมภาษณ์ความเห็นต่อนโยบายของภาครัฐในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	
	ประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม.....	188
48	วิเคราะห์ความเห็นต่อการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 5 ระดับ	198
49	สรุปความถี่ความเห็นต่อนโยบายอนุรักษ์พื้นที่เกษตรตามลำดับค่าเฉลี่ย 5 ระดับ	199
50	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นด้วยต่อนโยบายภาครัฐ.....	201
51	ค่ามัธยฐานของความเห็นด้วยกับนโยบายการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรม.....	202
52	ฐานนิยมของความเห็นด้วยกับนโยบายการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรม	202
53	สรุปค่าสถิติในการวิเคราะห์ความเห็นด้วยต่อนโยบายภาครัฐ	203
54	การสรุปผลคะแนนทัศนคติ ค่านิยมต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรในอนาคต	205
55	การวิเคราะห์ทัศนคติ ค่านิยมการประกอบอาชีพเกษตรกรเรียงลำดับค่าเฉลี่ย	215

ตารางที่		หน้า
56	สรุปข้อมูล ทศนคติ ค่านิยมประกอบอาชีพเกษตรตามลำดับช่วงค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ...	216
57	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทศนคติ ค่านิยมการประกอบอาชีพเกษตร	217
58	มัธยฐานของทศนคติ ค่านิยม ประกอบอาชีพเกษตรกรรม	218
59	ค่าฐานนิยมของ ทศนคติ ค่านิยม การประกอบอาชีพเกษตรกรรม	218
60	สรุปค่าสถิติการวิเคราะห์ข้อมูลทศนคติ ค่านิยม การประกอบอาชีพเกษตรกรรม	219
61	ผลการสัมภาษณ์ความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐในอาชีพเกษตรกรรม....	221
62	การวิเคราะห์ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 5 ระดับ....	260
63	สรุปข้อมูลความต้องการรับความช่วยเหลือจากรัฐตามลำดับช่วงค่าเฉลี่ย 5 ระดับ...	265
64	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ.....	266
65	ค่ามัธยฐานต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ	267
66	ฐานนิยมความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ	267
67	สรุปค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ...	268

สารบัญแนที่

แนที่ที่		หน้า
1	อาณาเขตติดต่อกับตำบลเกาะเกร็ดและขนาดพื้นที่วิจัย	5
2	การแบ่งเขตการปกครองในพื้นที่ตำบลเกาะเกร็ด	6
3	สภาพทั่วไปของพื้นที่ 6 ตำบล อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ	50
4	ประเภทของพืชในพื้นที่เกษตรกรรมบางกระเจ้า	50
5	ขนาดคลองลัดเกร็ด ปี พ.ศ. 2264	73
6	ที่ตั้ง อาณาเขต และเขตการปกครองของเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบ	74
7	ความกว้าง ความยาวเกาะเกร็ดและความยาวแม่น้ำลัดเกร็ด	75
8	อาณาเขตติดต่อกับเคียงเกาะเกร็ด	75
9	การแบ่งเขตการปกครองในพื้นที่ตำบลเกาะเกร็ด	76
10	ลักษณะภูมิประเทศของเกาะเกร็ด	77
11	ลักษณะภูมิอากาศของเกาะเกร็ด	78
12	กลุ่มชุดดินในตำบลเกาะเกร็ด	79
13	การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรตามกลุ่มชุดดินในตำบลเกาะเกร็ด	80
14	ทรัพยากรน้ำในตำบลเกาะเกร็ด	81
15	ทางเท้าบนพื้นที่เกาะเกร็ด	88
16	บริเวณเชื่อมต่อการเดินทางเกาะเกร็ด	90
17	การใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบันบนพื้นที่เกาะเกร็ด	93
18	การจำแนกการใช้ที่ดินปัจจุบันบริเวณเกาะเกร็ด	96
19	การใช้ประโยชน์อาคารตามประเภทอาคารย่านการค้าและชุมชนเกาะเกร็ด	101
20	ลักษณะอาคารบนพื้นที่เกาะเกร็ด	102
21	วัสดุที่ใช้ปลูกสร้างอาคารบนพื้นที่เกาะเกร็ด	103
22	จำนวนชั้นอาคารบนพื้นที่เกาะเกร็ด	104
23	ความหนาแน่นประชากรในพื้นที่ตำบลเกาะเกร็ด	109

สารบัญแนภูมิ

แนภูมิที่		หน้า
1	กระบวนการวิจัย.....	8
2	อาชีพหลักและอาชีพรองในครอบครัวของเกษตรกรบางกระเจ้า	51
3	รายได้ต่อเดือนของเกษตรกรบางกระเจ้า.....	52
4	การใช้ประโยชน์แปลงที่ดินรายครัวเรือนเกษตรกรบางกระเจ้า.....	52
5	ความต้องการอาชีพเกี่ยวเนื่องกับการเกษตรบางกระเจ้า.....	53
6	ทัศนคติต่อนโยบายของรัฐในด้านที่ให้บางกระเจ้าเป็นปอดของเมือง	53
7	สิ่งที่ชุมชนบางกระเจ้าต้องการให้รัฐสนับสนุน.....	54
8	ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสรรคปัญหาการปฏิบัติตามข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อ อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมเกาะเกร็ด.....	60
9	ขอบายทางทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	61
10	การออกแบบการวิจัย (Research Design)	63
11	ร้อยละของครัวเรือนที่ใช้ระบบบำบัดน้ำเสียในพื้นที่เกาะเกร็ด.....	83
12	ร้อยละของครัวเรือนในวิธีการทิ้งน้ำในพื้นที่เกาะเกร็ด	84
13	การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกาะเกร็ดระหว่าง พ.ศ.2530 – 2544	96
14	ขนาดแปลงที่ดินที่ใช้ปลูกสร้างอาคารในพื้นที่เกาะเกร็ด	98
15	ร้อยละของกรรมสิทธิ์ในที่ดินของผู้อยู่อาศัยบนเกาะเกร็ด.....	99
16	ประเภทอาคารบนพื้นที่เกาะเกร็ด.....	100
17	ลักษณะอาคารบนพื้นที่เกาะเกร็ด	101
18	อายุอาคารในพื้นที่เกาะเกร็ด.....	105
19	การเปลี่ยนแปลงความหนาแน่นประชากรเกาะเกร็ด ระหว่าง พ.ศ. 2539 – 2544	107
20	ความหนาแน่นประชากรบนพื้นที่เกาะเกร็ดจำแนกรายหมู่บ้าน	109
21	โครงสร้างทางอายุของประชากร	110
22	การเปลี่ยนแปลงประชากรทางธรรมชาติในพื้นที่เกาะเกร็ด	111
23	การเปลี่ยนแปลงประชากรจากการย้ายถิ่น	112
24	ร้อยละของสถานประกอบการในเกาะเกร็ด.....	113
25	ร้อยละของจำนวนคนงานในสถานประกอบการ	114
26	รายได้โดยรวมของประชากรแยกตามสาขาอาชีพ	115
27	รายได้จากการจัดเก็บภาษีแยกรายหมู่บ้าน.....	116

แผนภูมิที่	หน้า	
28	ร้อยละของประชากรและพื้นที่ของอาชีพภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรกรรม.....	118
29	แปลงที่ดินเฉลี่ยจำแนกรายหมู่บ้าน พ.ศ. 2551	119
30	การเปลี่ยนแปลงครัวเรือนเกษตรกร	120
31	ร้อยละของพื้นที่เพาะปลูกแยกประเภทอาชีพเกษตรกรรม	121
32	ต้นทุนการผลิตภาคเกษตรกรรมแยกตามประเภทพืชที่ปลูก	122
33	ร้อยละด้านการตลาดและแหล่งรับซื้อผลผลิต	123
34	ร้อยละของครัวเรือนที่ประกอบอาชีพรับจ้างประเภทต่าง ๆ	125
35	การเปลี่ยนแปลงโรงงานเครื่องปั้นดินเผาในระยะเวลา 10 ปี	126
36	จำนวนผู้ประกอบการอาชีพค้าขายเพียงอย่างเดียวจำแนกรายหมู่บ้าน	127
37	รายได้จากการประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียวและมากกว่า 1 อาชีพ	128
38	ร้อยละของผู้ที่ประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียวแยกประเภทอาชีพ	129
39	เปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยภาคเกษตรกรรมและนอกภาคเกษตรกรรมในเกาะเกร็ด กับรายได้เฉลี่ยประชากรกรุงเทพ นนทบุรี ปทุมธานี และทั้งประเทศ.....	131
40	ช่วงอายุของเกษตรกร	141
41	ระดับการศึกษาสูงสุดของเกษตรกร	142
42	สถานภาพในครอบครัวของเกษตรกร	142
43	จำนวนสมาชิกในครอบครัวเกษตรกร	143
44	ประเภทการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกร	143
45	รายได้หลักของครอบครัวเกษตรกร.....	144
46	ภูมิลำเนาเดิมของเกษตรกร	145
47	สิทธิ์ในการครอบครองที่ดินของเกษตรกร	146
48	สิทธิ์ขนาดถือครองที่ดินกับขนาดแปลงที่ดินที่สามารถทำกินได้จริง	147
49	ระดับความเห็นของปัญหาไม่มีระบบป้องกันน้ำท่วมน้ำหลาก.....	168
50	ระดับปัญหาการส่งน้ำเข้าออกเพื่อการเกษตร	168
51	ระดับปัญหาการคมนาคมขนส่ง	169
52	ระดับปัญหาขนาดถือครองที่ดินขนาดเล็กไม่เพียงพอแก่การยังชีพ	170
53	ระดับปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก.....	171
54	ระดับปัญหาน้ำเน่า น้ำเสีย น้ำขัง การระบายน้ำที่ไม่ดี	172
55	ร้อยละปัญหาปัจจัยการผลิต ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลงมีราคาสูง	173

แผนภูมิที่	หน้า
56	ระดับปัญหาแรงงานสี่บทอาชีวะเกษตรกรรม 174
57	ระดับปัญหาผลผลิตคุณภาพไม่ดีไม่ได้มาตรฐาน 175
58	ระดับปัญหาผลผลิตตกต่ำผลผลิตต่อไร่..... 176
59	ระดับปัญหาขาดสถานที่จำหน่ายสินค้าเกษตรกรรมในพื้นที่ 177
60	ระดับปัญหาผลผลิตราคาไม่ดี ราคาผลผลิตต่ำ..... 177
61	ระดับปัญหารายได้ที่ไม่แน่นอนขนาดความต่อเนื่องของรายได้..... 178
62	ระดับปัญหาเกษตรกรแยกตามการแจกแจงตามระดับช่วงค่าเฉลี่ย 183
63	เส้นโค้งของความถี่แสดงแนวโน้มระดับปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรรม 187
64	การรับรู้รับทราบนโยบายการเป็นพื้นที่อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม 193
65	ระดับความเห็นด้วยกับนโยบายการอนุรักษ์พื้นที่ชนบทและเกษตรกรรม 193
66	ระดับความเห็นให้เกาะเกร็ดมีข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินสองประเภท 194
67	ระดับความเห็นด้วยกับการให้เกาะเกร็ดเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 194
68	ระดับความเห็นด้วยกับการให้เกาะเกร็ดเป็นปอดของเมือง 195
69	ระดับความเห็นด้วยกับการห้ามการจัดสรรที่ดิน การพาณิชย์ อุตสาหกรรม 196
70	ระดับความเห็นด้วยกับการให้มีการอนุรักษ์พื้นที่โล่งบริเวณคลอง 197
71	ระดับความเห็นด้วยกับนโยบายภาครัฐแจกแจงตามลำดับช่วงค่าเฉลี่ย..... 200
72	เส้นโค้งของความถี่ความเห็นด้วยต่อนโยบายควบคุมการพัฒนาของภาครัฐ..... 204
73	ระดับความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไปในอนาคต..... 210
74	ระดับความต้องการให้บุตรหลานประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไปในอนาคต..... 210
75	ระดับการปลูกฝังความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมแก่บุตรหลาน 211
76	ระดับความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร 211
77	ระดับความต้องการอาชีพนอกเหนือจากอาชีพเกษตรกรรมของรุ่นลูกรุ่นหลาน 212
78	ระดับความต้องการอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมในอนาคตของครอบครัว..... 212
79	อาชีพนอกภาคเกษตรกรรมที่คาดว่าจะสามารถทำได้ในอนาคต 213
80	รายได้หลักในอนาคตของครอบครัว 214
81	ระดับทัศนคติ ค่านิยม การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามลำดับช่วงค่าเฉลี่ย 216
82	เส้นโค้งความถี่ ทัศนคติ ค่านิยม ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม 220
83	ระดับความต้องการระบบชลประทานป้องกันน้ำท่วมและทางสัญจร 249
84	ระดับความต้องการให้ขุดลอกคูคลองเพื่อระบายน้ำ การขนส่งและท่องเที่ยว..... 250

แผนภูมิที่		หน้า
85	ระดับความต้องการให้มีตลาดกลางการเกษตร	256
86	ระดับความต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์หรือส่งเสริมเอกลักษณ์สินค้าเกษตร	257
87	ระดับความต้องการให้นำสินค้าเกษตรมาเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	257
88	ระดับความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐตามระดับช่วงค่าเฉลี่ย	265
89	เส้นโค้งของความถี่ ความต้องการช่วยเหลือจากภาครัฐในอาชีพเกษตรกรรม	269
90	ข้อจำกัดของพื้นที่ด้านน้ำท่วมและปัญหาต่อเนื่องจากน้ำท่วม	275
91	แนวทางในการตัดสินใจใช้ประโยชน์ที่ดินของเกาะเกร็ด	278

บทที่ 1

บทนำ

ในบทนี้จะกล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ความมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ ปัญหาวิจัย ขอบเขตของพื้นที่ที่จะศึกษา กระบวนการวิจัย วิธีการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ผลที่คาดว่าจะได้รับ ตลอดจนการนำเสนอการวิจัยต่อไป

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (Statement and significance of the problems)

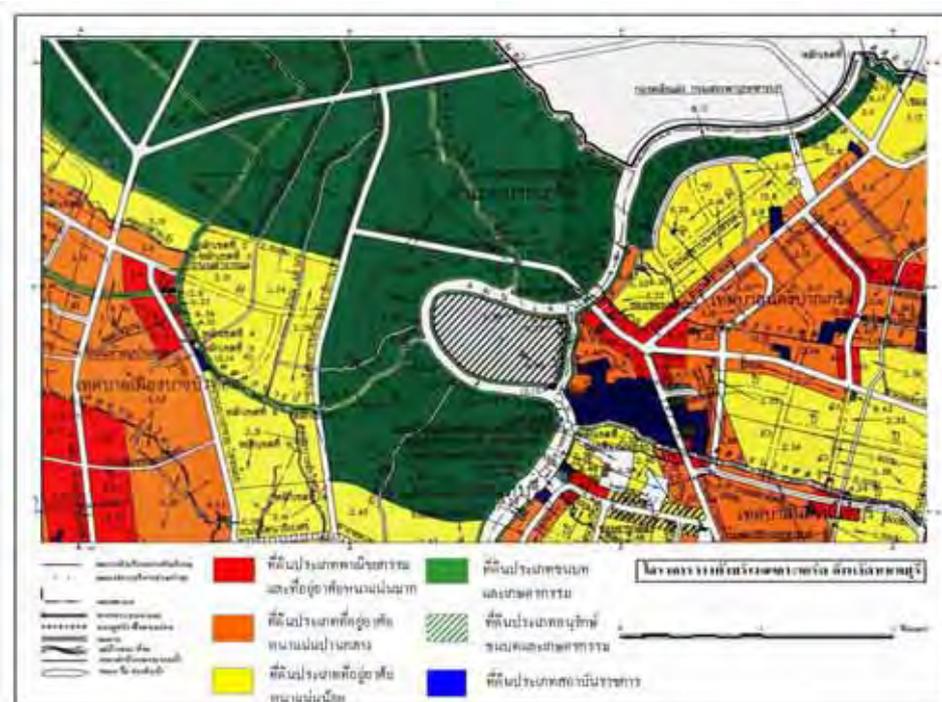
ปัจจุบันประเทศไทยและทั่วโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจจากภาคเกษตรกรรมมาเป็นภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการมากขึ้น ในระยะเวลาประมาณ 10 ปีที่ผ่านมา ระหว่างปี พ.ศ. 2533 - 2546 โครงสร้างทางเศรษฐกิจภาคเกษตรกรรมลดน้อยลงแต่โครงสร้างทางเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรมและสาขาการบริการมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอันเนื่องมาจากความถดถอยของภาคเกษตรกรรมความไม่สมดุลด้านการแลกเปลี่ยนสินค้า ความไม่สมดุลของการค้าระหว่างประเทศใน โลกที่สาม ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรนับวันยิ่งสูงขึ้นแต่ราคาขายได้ไม่ได้สูงตามต้นทุน ความไม่สมดุลในการแลกเปลี่ยนสินค้าทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจภาคเกษตรกรรมมีแนวโน้มลดลง ล้วนเป็นสัญญาณของการลดลงของการผลิตภาคเกษตรกรรมและวิกฤติทางอาหารของโลกในระยะเวลาอันใกล้

ประเทศไทยมีเนื้อที่ถือครองทางการเกษตร ร้อยละ 40 มีประชากรมากกว่าร้อยละ 50 อยู่ในภาคเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพส่วนใหญ่ของประเทศ แต่ปัจจุบันพื้นที่เกษตรกรรมลดลงเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะพื้นที่เกษตรกรรมชานเมืองเนื่องจากการรุกล้ำพื้นที่เกษตรกรรม จากความเป็นเมือง เกิดการรุกล้ำทางกายภาพ ความเจริญทางเศรษฐกิจ การขยายตัวของอุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัย การแข่งขันของราคาที่ดินภาคเกษตรกับภาคอุตสาหกรรมและปัจจัยอื่น ๆ อีกมากมาย ทำให้สภาพพื้นที่เกษตรกรรมชานเมืองจากที่เคยมีทรัพยากรเหมาะสมต่อการเกษตรและการตอบสนองต่อเมืองได้รวดเร็วไม่เหมาะแก่การทำการเกษตรต่อไปได้ ดังที่เห็นเป็นตัวอย่างในพื้นที่เกษตรกรรมชานเมืองกรุงเทพมหานครเป็นต้น ภาคเกษตรกรรมต้องย้ายไปในพื้นที่อื่นไกลออกไปและมีทรัพยากรที่บางแห่งไม่เหมาะสำหรับการเกษตร การขนส่งที่ไกล ทำให้การอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมชานเมืองเพื่อการผลิตอาหารที่สด ใหม่ ราคาถูก สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดในเมืองได้อย่างรวดเร็วมีการส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมชานเมืองมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น

เกาะเกร็ดเป็นพื้นที่สีเขียวประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมพื้นที่เดียวในจังหวัดนนทบุรีซึ่งอยู่ใกล้เมืองและเมืองหลวง ที่ยังสามารถรักษาเอกลักษณ์เฉพาะตัวไว้ได้ท่ามกลางการ

ขยายตัวของการพัฒนา ผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรีได้ประกาศเป็นกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2548 ได้กำหนดให้พื้นที่บริเวณเกาะเกร็ดมีการใช้ประโยชน์ที่ดิน 2 ประเภท ได้แก่การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม และที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายวัตถุประสงค์ และแนวคิดในการวางผังเมืองดังนี้

1. นโยบายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดนนทบุรี
2. วัตถุประสงค์เพื่อบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศที่งดงามหรือมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของจังหวัด
3. แนวคิดในการวางผังเพื่อควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณที่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่คือบริเวณที่มีปัญหาน้ำท่วมและบริเวณที่มีศักยภาพเหมาะสมสำหรับการเกษตรกรรม
4. นโยบายของจังหวัดนนทบุรีให้ปากเกร็ดเป็นปอดของเมืองและเป็นครัวของโลก เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
5. แผนภาคกรุงเทพและปริมณฑล ยังได้กำหนดให้พื้นที่เกาะเกร็ดได้รับการส่งเสริมให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วัฒนธรรมและพื้นที่เกษตรกรรมในอนาคต

แผนผังที่ 1 การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมและการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอื่น ๆ ในเขตผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2548

ที่มา : “กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2548,” ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา, ตอนที่ 27 ก (24 มีนาคม 2548) : 1-15.

โดยข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมมีวัตถุประสงค์ ให้ใช้เพื่อการเกษตรกรรมหรือเกี่ยวข้องกับการเกษตรกรรม ห้ามสิ่งปลูกสร้างกิจกรรมที่จะมีผลกระทบ หรือส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และ การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเฉพาะที่ดินของรัฐให้ใช้ประโยชน์เพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อการสาธารณสุขปลอดภัยและควบคุม สิ่งปลูกสร้างรอบเกาะขณะเดียวกันก็สามารถที่จะใช้เพื่อการเกษตรกรรมได้ในส่วนของพื้นที่ของเอกชนและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและที่โล่งก็เป็นสิ่งช่วยสนับสนุนต่อการเกษตรกรรม

แต่จากสภาพความเป็นจริงสถานการณ์การประกอบอาชีพเกษตรกรรมของเกาะเกร็ดในปัจจุบันพบว่าแนวโน้มการเกษตรกรรมเกาะเกร็ดลดน้อยลงในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. จำนวนเกษตรกรลดลง คิดเป็นร้อยละ 19 ขณะที่จำนวนผู้ประกอบการนอกภาคเกษตรกรรมคิดเป็นร้อยละ 81 ของประชากรทั้งหมด
2. พื้นที่เกษตรกรรมคิดเป็นร้อยละ 45 ต่อ พื้นที่อาชีพนอกภาคเกษตรกรรมคิดเป็นร้อยละ 55 ของพื้นที่ทั้งหมด
3. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรในระยะเวลา 10 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2535 – 2545 มีน้อยลงคิดเป็นร้อยละ 50 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด
4. อายุของเกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในวัยชรา คืออายุ 41 ปีจนถึงมากกว่า 60 ปี ขึ้นไปคิดเป็น ร้อยละ 96.66 ของจำนวนเกษตรกรทั้งหมด
5. รายได้ต่อหัวของครัวเรือนเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 38 ต่อรายได้ต่อหัวของครัวเรือนนอกภาคเกษตรกรรมคิดเป็นร้อยละ 62
6. รายได้ครัวเรือนเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 25 ต่อรายได้ครัวเรือนนอกภาคเกษตรคิดเป็นร้อยละ 75
7. ครัวเรือนเกษตรกรที่มีรายได้เฉพาะเกษตรกรรมอย่างเดียวคิดเป็นร้อยละ 10 ต่อครัวเรือนเกษตรกรที่มีรายได้อื่นมาสมทบคิดเป็นร้อยละ 90 ของครัวเรือนเกษตรกร
8. รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในเกาะเกร็ดยังน้อยกว่ารายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรทั้งประเทศและน้อยกว่ารายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรกรุงเทพมหานครและปริมณฑลตามลำดับ
9. นอกจากนี้พื้นที่เกษตรกรรมในระยะ 14 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2530 – 2544 ยังลดไปร้อยละ 10 ทำให้เกิดเป็นที่รกร้างว่างเปล่าจำนวนร้อยละ 54 ต่อพื้นที่เกษตรกรรมร้อยละ 46

จากสถานการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่สามารถพึ่งพารายได้จากภาคเกษตรกรรมได้เพียงอย่างเดียวและเกิดการเปลี่ยนแปลงอาชีพทำให้แนวโน้มการประกอบอาชีพเกษตรกรรมลดลงตามลำดับและอาจหมดไปในอนาคต ย่อมแสดงให้เห็นว่าการบังคับใช้ผังเมือง

อาจไม่ใช่เครื่องมือเพียงอย่างเดียวที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จในการอนุรักษ์พื้นที่ชนบทและเกษตรกรรมได้ตามวัตถุประสงค์ จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอุปสรรคปัญหาการปฏิบัติตามข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่ออนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินดังกล่าว โดยการศึกษาข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณดังกล่าวที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามและศึกษาอุปสรรคปัญหาในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพื่อที่จะดำรงรักษาพื้นที่อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมนี้ไว้ได้อย่างมั่นคงสืบไปโดยมีอาชีพเกษตรกรรมเป็นหัวใจสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมชนบทเมืองนี้

2. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ (Goal and objectives)

ความมุ่งหมาย

เพื่อศึกษาข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินบนพื้นที่เกาะเกร็ดที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามของเกษตรกร ศึกษาอุปสรรคปัญหาในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมซึ่งมีผลต่อการดำรงรักษาการใช้ประโยชน์ที่ดินดังกล่าวและเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินบนพื้นที่เกาะเกร็ด
2. เพื่อศึกษา ความเห็น นโยบาย การใช้ประโยชน์ที่ดินที่บังคับใช้ในพื้นที่เกาะเกร็ด
3. เพื่อศึกษา ทักษะ ค่านิยม ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
4. เพื่อศึกษาอุปสรรคปัญหาการปฏิบัติตามข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมของผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี
5. เพื่อศึกษาความต้องการของเกษตรกรในการให้ภาครัฐช่วยเหลือการประกอบอาชีพ
6. เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงผังเมืองรวมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม

3. ปัญหาการวิจัย (Research Problem)

1. ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรีบนพื้นที่เกาะเกร็ดเป็นอุปสรรคปัญหาต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรหรือไม่ อย่างไร
2. เกษตรกรมีความเห็นต่อ นโยบายและมาตรการควบคุมการพัฒนาพื้นที่ของภาครัฐเพื่อการอนุรักษ์พื้นที่ชนบทและเกษตรกรรมหรือไม่และอย่างไร ?
3. เกษตรกรยังมีทักษะ ค่านิยม ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมอย่างไร
4. เกษตรกรมีปัญหาในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรือไม่ ด้านใดบ้างและอย่างไร ?

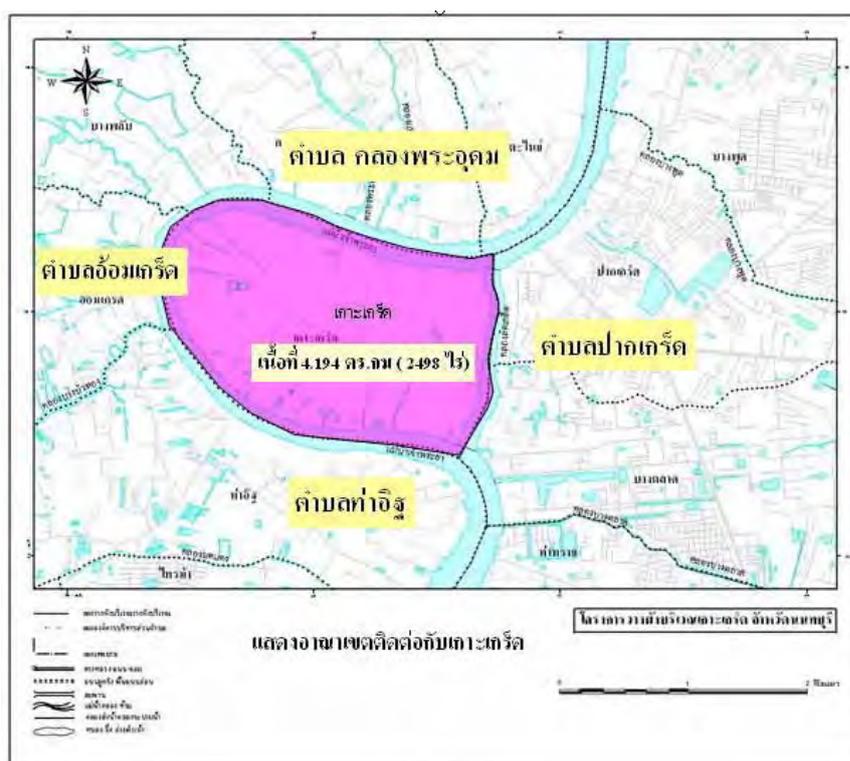
5. ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมที่มีความเหมาะสมควรเป็นอย่างไร ?

4. ขอบเขตของการวิจัย (Scope of Research)

4.1 ขอบเขตของพื้นที่วิจัย

พื้นที่วิจัย มีพื้นที่ประมาณ 2,489 ไร่ หรือ 4.194 ตารางกิโลเมตร อยู่ในบริเวณพื้นที่เกาะเกร็ด ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีอาณาเขตติดต่อโดยรอบดังนี้

1. ทิศเหนือ ติดต่อแม่น้ำเจ้าพระยา (อ้อมเกร็ด) และตำบลคลองพระอุดม
2. ทิศใต้ ติดต่อแม่น้ำเจ้าพระยา (อ้อมเกร็ด) และตำบลท่าอิฐ
3. ทิศตะวันออก ติดต่อแม่น้ำลัดเกร็ด และตำบลปากเกร็ด
4. ทิศตะวันตก ติดต่อแม่น้ำเจ้าพระยา (อ้อมเกร็ด) และตำบลอ้อมเกร็ด

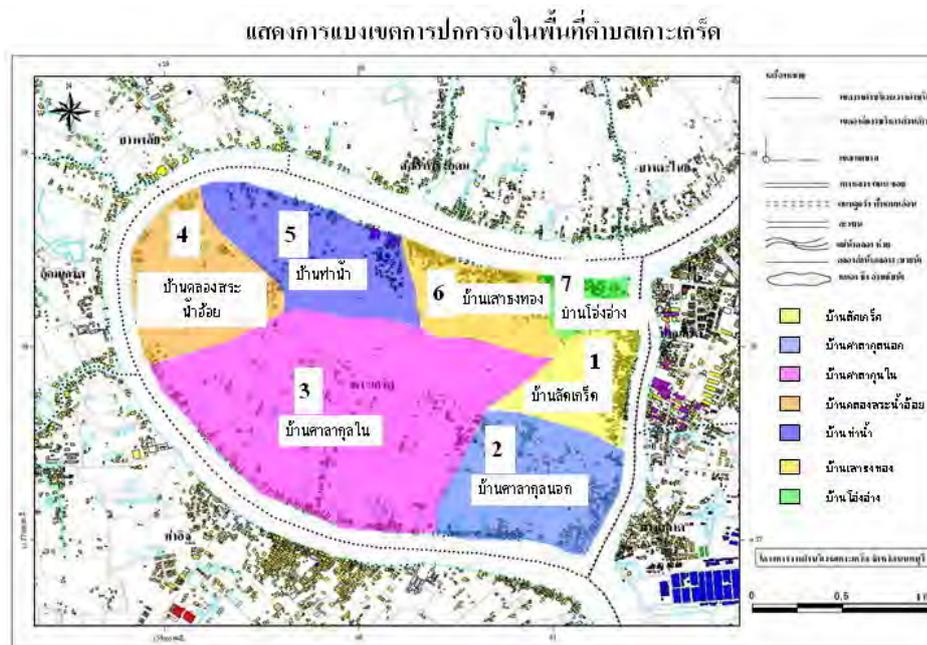

แผนที่ที่ 1 อาณาเขตติดต่อกับตำบลเกาะเกร็ดและขนาดพื้นที่วิจัย

มีสถานะเป็นตำบลแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน

1. บ้านลัดเกร็ด หมู่ที่ 1
2. บ้านศาลากุลนอก หมู่ที่ 2
3. บ้านศาลากุลใน (บ้านคลองศาลากุล) หมู่ที่ 3

4. บ้านคลองสระน้ำอ้อย หมู่ที่ 4
5. บ้านทำน้ำ หมู่ที่ 5
6. บ้านเสาธงทอง หมู่ที่ 6
7. บ้านโอง่าง หมู่ที่ 7

แผนที่ที่ 2 การแบ่งเขตการปกครองในพื้นที่ตำบลเกาะเกร็ด

4.2 ขอบเขตทางการศึกษา

ในการศึกษาคั้งนี้มีขอบเขตดังนี้

1. ศึกษานโยบายและมาตรการการควบคุมการพัฒนาพื้นที่ของภาครัฐเรื่องการใช้ประโยชน์ที่ดินและความเห็นต่อนโยบายและมาตรการดังกล่าว
  2. ศึกษาความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรจากภาครัฐในด้านการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร ด้านมาตรการทางการผังเมือง การจัดให้มีกิจการ โครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนอาชีพเกษตรกร
  3. ศึกษามาตรการสนับสนุนอื่น ๆ อาทิเช่น ด้านภาษีอากร หรือผลประโยชน์อย่างอื่นทดแทนให้แก่เกษตรกรในฐานะผู้ดำรงรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของมหานคร
- ทั้งนี้ข้อเสนอขอความช่วยเหลือจากเกษตรกรอาจเลยไปถึงด้านวิชาการเกษตรและการตลาด ข้อเสนอประเด็นหลัง ไม่รวมอยู่ในขอบเขตการวิจัย แต่นำมาเป็นเพียงข้อสังเกต เพื่อการศึกษาของผู้อื่นต่อไป

5. กระบวนการวิจัย (Process of Research)

ประกอบด้วยการทำงาน 6 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การเสนอโครงการ และเค้าโครงการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษาเบื้องต้น จากตำรา หนังสือ ผลงานวิจัยต่าง ๆ สรุปเป็นขอบข่ายทางทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Theoretical Frame Work) ดังรายละเอียดบทที่ 2 หน้า 15

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบการวิจัย (Research Design)

การออกแบบการวิจัยเป็นการกำหนดกรอบในการศึกษาว่า มีขั้นตอนในการศึกษาประกอบด้วยอะไรบ้าง นอกจากนี้ยังเป็นการอธิบายถึงวิธีการของการศึกษาในแต่ละขั้นตอนเพื่อให้ทราบถึงขั้นตอนและวิธีการศึกษาในแต่ละขั้นตอน ทำให้ทราบถึงกระบวนการของการศึกษา ซึ่งการศึกษครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบการวิจัยโดยมีขั้นตอนต่าง ๆ ทั้งสิ้น 10 ขั้นตอน ดังรายละเอียดในบทที่ 3 หน้า 60

ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย การศึกษาความเป็นมา สภาพพื้นที่ลักษณะทางกายภาพ สภาพแวดล้อม สภาพเศรษฐกิจ สังคม ประชากรและข้อมูลที่เกี่ยวข้องของเกาะเกร็ดจากเอกสารและการสำรวจพื้นที่ และการใช้แบบสัมภาษณ์ ศึกษาอุปสรรคปัญหาและทัศนคติ ความต้องการของเกษตรกรบนพื้นที่ศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล (Collection Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม ประชากรของพื้นที่วิจัยได้แก่ ดังรายละเอียดในบทที่ 4 หน้า 71

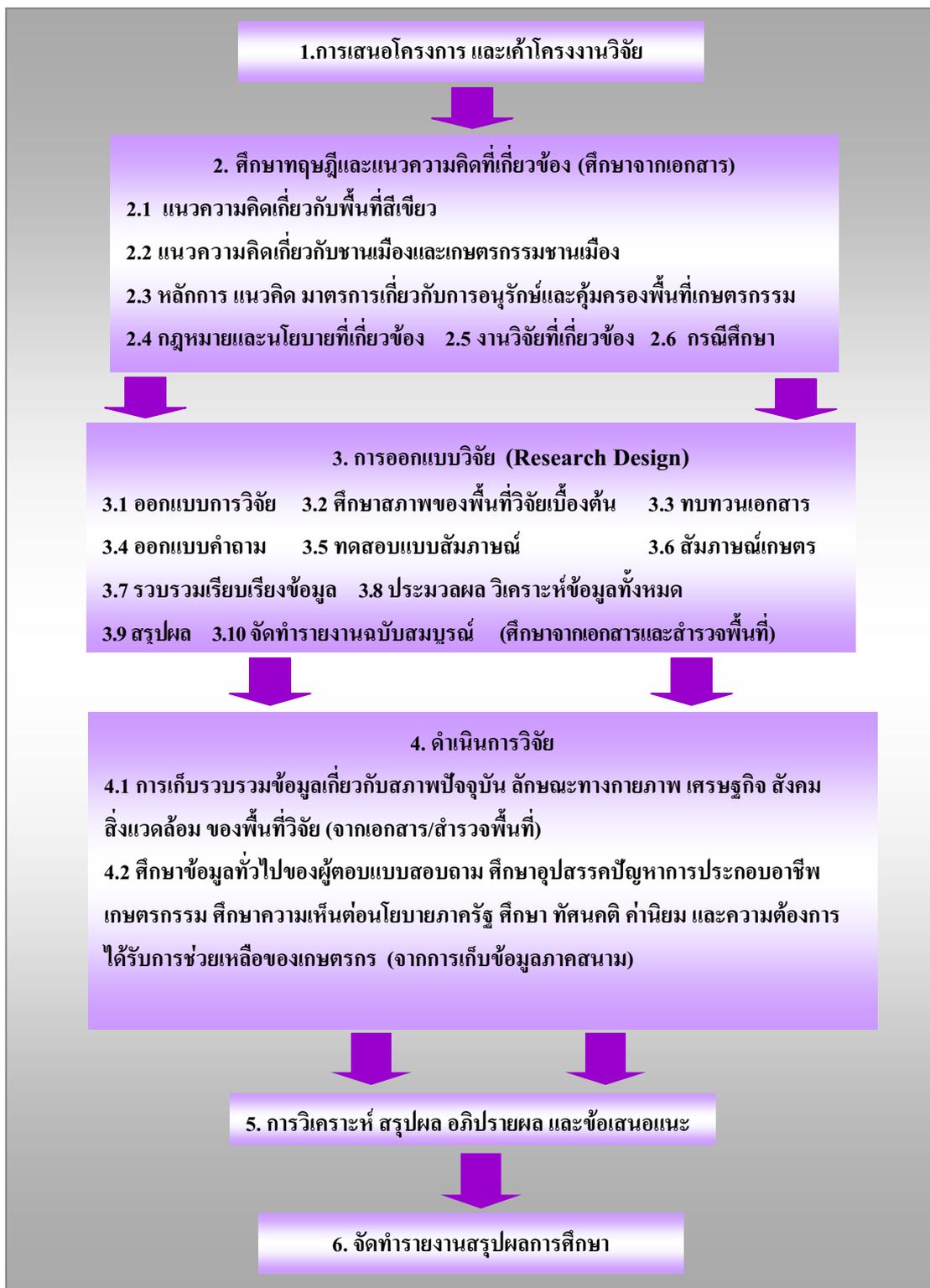
การศึกษาอุปสรรคปัญหาความเห็นและความต้องการของเกษตรกรในการประกอบอาชีพ เป็นการสัมภาษณ์รวบรวมข้อมูล สัมภาษณ์ ดังรายละเอียดในบทที่ 5 หน้า 135

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ สรุปผล จากการดำเนินการวิจัย และผลสำรวจความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ ดังรายละเอียด บทที่ 5 โดยวิเคราะห์ทั้งในประเด็นย่อยแต่ละประเด็นนำเสนอเป็นความเรียง เรียงลำดับความรุนแรงของปัญหา นำการวิเคราะห์ด้านต่าง ๆ มาสรุปและอภิปรายผลการวิจัย และเสนอแนะกำหนดแนวทางการอนุรักษ์พื้นที่ชนบทและเกษตรกรรมเกาะเกร็ดต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำรายงานสรุปผลการศึกษา

การจัดทำรายงานสรุปผลการศึกษา จะมีการส่งร่างรายงานให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ เสนอแนะข้อควรแก้ไขปรับปรุง หลังจากแก้ไขปรับปรุงแล้วรายงานฉบับสมบูรณ์จะส่งให้คณะกรรมการพิจารณาประเมินผลต่อไป

แผนภูมิที่ 1 กระบวนการวิจัย

6. วิธีการวิจัย (Methodology of Research)

ในการศึกษาวิเคราะห์ตามกระบวนการวิจัยข้างต้น จำเป็นต้องใช้วิธีการที่เหมาะสมกับการศึกษาในแต่ละขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วยวิธีที่ใช้ดังต่อไปนี้

6.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร

6.2 ศึกษาสภาพทั่วไปของเกาะเกร็ดโดยการศึกษาจากเอกสารรวบรวมเอกสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการสำรวจพื้นที่ด้วยรูปประกอบ

6.3 ศึกษากฎหมายและนโยบายการอนุรักษ์พื้นที่ชนบทและเกษตรกรรมของจังหวัดนนทบุรีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร

6.4 ศึกษาอุปสรรคปัญหา ความคิดเห็น ทศนคติและความต้องการในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ใช้วิธีการสัมภาษณ์

6.5 วิเคราะห์อุปสรรคปัญหา การปฏิบัติตามข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมใช้พิจารณาจากข้อมูลและการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

7. ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการศึกษาอุปสรรคปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมบนพื้นที่เกาะเกร็ดนี้ มุ่งเน้นไปที่ ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่กับสถานะการณ์การประกอบอาชีพเกษตรกรรมในเกาะเกร็ดมากน้อยเพียงใด ไม่ได้วิจัยลึกลงไปถึงความเหมาะสมของประเภทการใช้ที่ดินประเภทอื่น ที่อาจเปลี่ยนแปลงต่างไปจากการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม

8. นิยามศัพท์เฉพาะ

8.1 *เกาะเกร็ด* หมายถึง บริเวณพื้นที่ของตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ล้อมรอบด้วย 4 ตำบล ได้แก่

1. ทิศเหนือติดต่อแม่น้ำเจ้าพระยา (อ้อมเกร็ด) และตำบลคลองพระอุดม
2. ทิศใต้ติดต่อแม่น้ำเจ้าพระยา (อ้อมเกร็ด) และตำบลท่าอิฐ
3. ทิศตะวันออก ติดต่อแม่น้ำลาดเกร็ดและตำบลปากเกร็ด
4. ทิศตะวันตก ติดต่อแม่น้ำเจ้าพระยา (อ้อมเกร็ด) และตำบลอ้อมเกร็ด

8.2 **พื้นที่อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม** หมายถึง พื้นที่ที่ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมตามข้อกำหนดผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี โดยใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมในพื้นที่เกาะเกร็ด

8.3 **การเกษตรกรรม** หมายถึง การทำนา ทำสวน ทำไร่ ทำนาเกลือ เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (พระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พุทธศักราช 2518 : 1)

8.4 **เกษตรกร** หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และ ให้ความรวมถึงบุคคลผู้ยากจนหรือผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม หรือผู้เป็น บุตรของเกษตรกร บรรดาซึ่งไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเองและ ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ กำหนดในพระราชกฤษฎีกาด้วย (พระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พุทธศักราช 2518 : 2)

8.5 **การใช้ประโยชน์ที่ดิน** หมายถึง บริเวณที่มีกิจกรรมทุกชนิดที่มีการกระทำในลักษณะเป็นประจำไม่ว่ากิจกรรมนั้นจะประกอบอยู่บนพื้นที่ดินเหนือพื้นที่ดินหรือใต้ดินและไม่ว่าจะอยู่ในอาคารหรือนอกอาคารที่ตั้งอยู่บนที่ดินแปลงนั้น (กรมโยธาธิการและผังเมือง, สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนนทบุรี 2548 : 2)

8.6 **ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน** หมายถึง มาตรการควบคุมโดยทั่วไปเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองแต่ละประเภท (กรมโยธาธิการและผังเมือง, สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนนทบุรี 2548 : 2)

8.7 **การปฏิบัติตามข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม** หมายถึงการกระทำตามแนวทางในการวางและดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองรวมในเรื่องการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม (กรมโยธาธิการและผังเมือง, สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนนทบุรี 2548 : 2)

8.8 **ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม**หมายถึงที่ดินที่ใช้สำหรับรักษาสภาพแวดล้อมและสงวนอาชีพความเป็นอยู่ในบริเวณนั้นให้คงอยู่และพัฒนาเพื่อให้การอนุรักษ์นั้นมีสถานการณ์ที่มั่นคงและพื้นที่บริเวณนั้นมีสมรรถนะดินเหมาะแก่การเกษตรกรรม (กรมโยธาธิการและผังเมือง, สำนักพัฒนามาตรฐาน พุทธศักราช 2549 : 48)

8.9 **พื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม** หมายถึง พื้นที่เปิดโล่งเพื่อประโยชน์ในการนำธรรมชาติเข้ามาในพื้นที่เมือง เพื่อสุขอนามัยชุมชนและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม สร้างความรื่นรมย์ ผ่อนคลายความเครียด เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่ก่อให้เกิด

รายได้ทางเศรษฐกิจ แต่เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เกิดผลตอบแทนทางด้านสังคม (เกณฑ์และมาตรฐานผังเมืองรวม พุทธศักราช 2549 : 49)

8.10 การเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หมายความว่า การเช่าหรือการเช่า ช่วงโดยได้รับความยินยอมจากผู้ให้เช่าซึ่งที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่ว่าจะเช่าหรือเช่าช่วงนั้นจะมีหลักฐานเป็นหนังสือหรือไม่ก็ตาม และหมายความรวมถึงการยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยได้รับค่าเช่าที่ดินและการทำนิติกรรมอื่นใดเพื่อเป็นการอำพรางการเช่าดังกล่าว (พระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พุทธศักราช 2524 : 1)

8.11 เจ้าของที่ดินผู้ประกอบการเกษตรกรรมด้วยตนเอง หมายความว่า เจ้า ของที่ดินผู้ซึ่งดำเนินการผลิตด้านเกษตรกรรม โดยเป็นผู้ลงทุนและได้ผล ประโยชน์จากการผลิตนั้น โดยตรงและไม่ใช่ผู้ให้เช่าที่ดินนั้น (พระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พุทธศักราช 2518)

8.12 การแลกเปลี่ยนสิทธิการพัฒนา หมายถึงการแลกเปลี่ยนสิทธิใช้เพื่อจำกัดและลดความไม่เท่าเทียมกันของการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละประเภทโดยใช้ตลาดเป็นเครื่องชดเชยให้สามารถมีศักยภาพในการพัฒนาที่ดินเพิ่มขึ้นได้ และสามารถใช้คุ้มครองรักษาพื้นที่โล่ง บริเวณพื้นที่ที่อ่อนไหวทางนิเวศและเป็นเครื่องมือจัดการพัฒนาเมือง (กรมการผังเมือง, สำนักพัฒนา มาตรฐาน 2548 : 213)

8.13 ที่โล่ง หมายถึง บริเวณที่ดินอันได้ระบุไว้ในผังเมืองรวม หรือผังเมืองเฉพาะให้เป็นที่ว่างเป็นส่วนใหญ่และเพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ (พระราชบัญญัติการผังเมือง พุทธศักราช 2518 :)

8.14 ที่ว่าง หมายความว่าพื้นที่อันปราศจากหลังคาหรือสิ่งก่อสร้างปกคลุมซึ่งพื้นที่ดังกล่าวอาจจะจัดให้เป็นบ่อน้ำ สระว่ายน้ำ บ่อพักน้ำเสีย ที่พักมูลฝอย ที่พักรวมมูลฝอย ที่จอดรถ ที่อยู่ภายนอกอาคารก็ได้และให้หมายความรวมถึงสิ่งก่อสร้างหรืออาคารที่สูงจากระดับพื้นดินไม่เกิน 1.20 เมตรและไม่มีหลังคาหรือสิ่งก่อสร้างปกคลุมเหนือระดับนั้น (กฎกระทรวงฉบับที่ 55 พ.ศ. 2543 ออกตามความใน พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พุทธศักราช 2522 : 1)

8.15 การนันทนาการ หมายถึง การกระทำใด ๆ ทั้งในและนอกอาคารเพื่อก่อให้เกิดการพักผ่อนหย่อนใจ ไม่ว่าจะดำเนินการโดยภาครัฐหรือเอกชนและให้รวมถึงกิจการที่จำเป็นต่อการนันทนาการด้วยซึ่งอาจมีการเรียกเก็บค่าตอบแทนในการเข้าไปใช้บริการหรือไม่ก็ได้ (กรมโยธาธิการและผังเมือง 2545 : 45)

8.16 การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม หมายถึง การทำให้ดีขึ้นหรือรักษาไว้ให้คงที่แห่งคุณภาพของธรรมชาติอันได้แก่ พืชสัตว์ และทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ และสิ่งที่มีมนุษย์ทำขึ้น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของประชาชนและความสมบูรณ์สืบไปของมนุษยชาติ (กรมการผังเมือง , สำนักพัฒนา มาตรฐาน 2549 : 76)

8.17 *สาธารณะประโยชน์* หมายถึง พื้นที่หรืออาคารที่ดำเนินการโดยรัฐหรือเอกชนเพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยมีหวังผลแห่งการค้าและมีให้หมายถึงกิจการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ (กรมโยธาธิการและผังเมือง 2545 : 47)

8.18 *การจัดสรรที่ดิน* หมายถึง การจำหน่ายที่ดินที่ได้แบ่งเป็นแปลงย่อยรวมกันตั้งแต่สิบแปลงขึ้นไปไม่ว่าจะเป็นการแบ่งจากที่ดินแปลงเดียวหรือแบ่งจากที่ดินหลายแปลงที่มีพื้นที่ติดต่อกัน โดยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์เป็นค่าตอบแทนและให้หมายความรวมถึงการดำเนินการดังกล่าวที่ได้มีการแบ่งที่ดินเป็นแปลงย่อยไว้ไม่ถึงสิบแปลงและต่อมาได้แบ่งที่ดินแปลงเดิมภายในสามปี เมื่อรวมกันแล้วมีจำนวนตั้งแต่สิบแปลงขึ้นไป (พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พุทธศักราช 2543 : 1)

8.19 *การอยู่อาศัย* หมายถึง การเข้าไปเพื่อกิน อยู่ หลับ นอนเป็นปกติวิสัยอย่างถาวรในอาคาร (กรมโยธาธิการและผังเมือง 2545 : 48)

8.20 *อาคาร* หมายถึง อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคาร รวมทั้งสิ่งปลูกสร้างทุกชนิด หรือสิ่งอื่นใดที่วางบน ใต้ หรือผ่านเหนือพื้นที่ดินหรือพื้นน้ำ (พระราชบัญญัติการผังเมือง พุทธศักราช 2518)

8.21 *การใช้อาคาร* หมายถึง ลักษณะการใช้สอยอาคาร ซึ่งอาคารแต่ละหลังจะมีการใช้สอยไม่เหมือนกัน เช่น บ้านก็จะใช้เพื่อการอยู่อาศัย สำนักงานก็จะใช้เป็นที่ทำงานหรือที่ทำการเป็นต้น (พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พุทธศักราช 2522)

8.22 *การพาณิชย์กรรม* หมายถึง การประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งแสวงหากำไร ไม่ว่าจะดำเนินการภายในอาคารหรือไม่มีอาคาร (กรมโยธาธิการและผังเมือง 2545 : 50)

8.23 *การสาธารณูปโภค* หมายถึง บริการสาธารณะที่จัดทำเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในสิ่งอุปโภคที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เช่น การไฟฟ้า การประปา การเดินรถประจำทาง (พจนานุกรมศัพท์กฎหมายไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2543 : 540)

8.24 *ห้องชุด* หมายถึง ส่วนของอาคารชุดที่แยกถือกรรมสิทธิ์ออกได้เป็นส่วนเฉพาะของแต่ละบุคคล (พ.ร.บ. อาคารชุด พ.ศ. 2522 : 1)

8.25 *ห้องแถว* หมายถึง อาคารที่ก่อสร้างติดต่อกันเป็นแถวยาวตั้งแต่สองคูหาขึ้นไปมีผนังร่วมแบ่งอาคารเป็นคูหา และประกอบด้วยวัสดุไม่ทนไฟเป็นส่วนใหญ่ (กฎกระทรวงฉบับที่ 39 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 : 2)

8.26 *หอพัก* หมายความว่า สถานที่ที่จัดขึ้นเพื่อรับผู้พักตามพระราชบัญญัติหอพัก ซึ่งหมายถึงสถานที่ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นสถานที่ที่จัดขึ้นเพื่อรับผู้พักตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป
2. ผู้พักเป็นผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

3. ผู้พักอยู่ในหอพัก โดยให้ทรัพย์สินตอบแทน
4. มิใช่หอพักของกระทรวง ทบวง กรม หรือหอพักที่กำหนดในกฎกระทรวง (พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2507 : 1)

8.27 *อาคารชุด* หมายความว่า อาคารที่บุคคลสามารถแยกถือกรรมสิทธิ์ออกได้เป็นส่วน ๆ โดยแต่ละส่วนประกอบด้วย กรรมสิทธิ์ ในทรัพย์สินส่วนบุคคลและกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินส่วนบุคคลและกรรมสิทธิ์ร่วมในทรัพย์สินส่วนกลาง (พ.ร.บ. อาคารชุด พ.ศ. 2518 : 1)

8.28 *สิ่งปลูกสร้าง* หมายถึง สำนักงาน โรงงาน บ้านเรือน โรงเรียน ที่มนุษย์สร้างขึ้น (กรมการผังเมือง 2545 : 34)

8.29 *สิ่งก่อสร้าง* หมายถึง อาคาร พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ยกเว้นถนน ท่อ สะพาน และอาคารเพื่อการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ (กรมการผังเมือง 2545 : 33)

8.30 *ภาษีบำรุงท้องที่* หมายถึง ภาษีที่เก็บจากเจ้าของที่ดินตามราคาปานกลางที่ดินและตามบัญชีอัตราภาษี (พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พุทธศักราช 2508 : 1)

8.31 *การถือครองที่ดิน* หมายถึง การเข้าไปทำประโยชน์บนพื้นที่ดินนั้น โดยคำนึงถึงสิทธิ์ที่แท้จริงของพื้นที่ดินนั้น ๆ ว่าจะ เป็นของใคร (เอกสารคำนิยามข้อมูลสถิติการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 2550 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

8.32 *เนื้อที่ถือครองทางการเกษตร* หมายถึง เนื้อที่รวมของที่ดินทุกพื้นที่ถือครองอยู่และใช้ทำการเกษตร ซึ่งอาจเป็น เจ้าของ เช่า หรือได้ทำฟรี (เอกสารคำนิยามข้อมูลสถิติการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 2550 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

8.33 *ครัวเรือนเกษตรกร* หมายถึง ครัวเรือนที่มีสมาชิกคนใดคนหนึ่ง หรือหลายคน ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ทำการประมง เป็นต้น โดยภายใน 1 หลังคาเรือน อาจมีครัวเรือนเกษตรกรได้มากกว่า 1 ครัวเรือน หากมีการทำกิจกรรมทางการเกษตรที่แยกกัน อย่างชัดเจน (องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด, ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรประจำตำบลเกาะเกร็ด 2551 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

8.34 *จำนวนครัวเรือนเกษตรกร* หมายถึง จำนวนครัวเรือนของผู้ที่มีอาชีพทางการเกษตร ที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในตำบลทั้งหมด (องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด, ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรประจำตำบลเกาะเกร็ด 2551 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

8.35 *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ* หมายถึง การท่องเที่ยวที่ไม่เป็นการรบกวนลักษณะทางธรรมชาติ มุ่งหวังในด้านการศึกษา มีความพอใจต่อทัศนียภาพ พืชพรรณ และสัตว์ตามธรรมชาติ มีความเข้าใจต่อวัฒนธรรม ประวัติความเป็นมาของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยไม่เป็นการรบกวนต่อระบบนิเวศ ในขณะที่เดียวกันก็สร้าง โอกาสทางเศรษฐกิจ ที่จะทำ ให้เกิดการอนุรักษ์ต่อทรัพยากร

ของประชากร ในท้องถิ่น" (องค์การสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme UNEP) สมาคมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism Society) และองค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization)

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. แนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม
2. ความเห็นของเกษตรกรในการปฏิบัติตามนโยบาย และมาตรการควบคุมการพัฒนาพื้นที่ของภาครัฐในพื้นที่เกาะเกร็ด
3. ทศนคติ ค่านิยม ความต้องการในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไป
4. อุปสรรคปัญหาการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมบนพื้นที่เกาะเกร็ดในปัจจุบัน
5. ความต้องการของเกษตรกรในการให้ภาครัฐแก้ปัญหาการประกอบอาชีพเพื่อประกอบแนวทางการแก้ปัญหาที่ถูกต้องตรงกับความต้องการของเกษตรกร
6. แนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินบนพื้นที่เกาะเกร็ดได้อย่างเหมาะสม

10. การนำเสนอผลการวิจัย

10.1 การนำเสนอผลงานเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วย

1. ภาพถ่าย
2. แผนที่
3. ตาราง
4. แผนผัง
5. แผนภูมิ
6. พร้อมด้วยแผ่นบันทึกข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

10.2 การนำเสนอผลงานในวารสารและการประชุมวิชาการ

บทที่ 2

การศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Literature Reviews)

การศึกษาอุปสรรคปัญหาในการปฏิบัติตามข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมของผังเมืองรวมนนทบุรี กรณีศึกษาเกาะเกร็ด ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าหลักการ ทฤษฎี และแนวความคิดต่าง ๆ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนกรณีศึกษาโดยมีเนื้อหา 6 ส่วน ได้แก่

1. แนวความคิดเกี่ยวกับพื้นที่สีเขียว
2. แนวความคิดเกี่ยวกับชนบทเมืองและเกษตรกรรมชนบทเมือง
3. หลักการ แนวคิด มาตรการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม
4. กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรณีศึกษา

1. แนวความคิดเกี่ยวกับพื้นที่สีเขียว

1.1 ความหมายของพื้นที่สีเขียว

พื้นที่สีเขียว (Green Areas) มีผู้ให้ความหมายได้หลายประการดังนี้

1. พื้นที่ป่า ได้แก่ ป่าชุมชน อุทยาน วนอุทยาน ป่าสงวน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า สวนพฤกษศาสตร์และสวนรุกขชาติ เป็นต้น
2. พื้นที่แหล่งน้ำธรรมชาติ อ่างเก็บน้ำ แม่น้ำ ลำคลอง เป็นต้น
3. พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่ราบน้ำท่วมถึง
4. พื้นที่เกษตรกรรม
5. พื้นที่โล่งรอบเมือง หรือในเขตกิ่งเมือง กิ่งชนบท
6. พื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ และพักผ่อนหย่อนใจทั้งที่ดำเนินการโดยรัฐและเอกชน
7. แถบที่โล่ง หมายถึงพื้นที่เว้นว่างสำหรับการสัญจร ได้แก่ ถนนหนทาง ทางเดิน
8. พื้นที่ริ้วเขียว เช่น ต้นไม้ริมถนน ต้นไม้ริมแม่น้ำ ระยะขนานลำคลอง
9. พื้นที่แหล่งสิ่งแวดล้อมและศิลปกรรม แหล่งโบราณคดี โบราณสถาน
10. พื้นที่โล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ของท้องถิ่น ชุมชน โบราณ สิ่งแวดล้อม

11. พื้นที่โล่งว่างของเมืองพื้นที่เว้าว่าง หรือพื้นที่โล่ง สวนสาธารณะ สวนหย่อม สนามกีฬา สนามเด็กเล่น

12. พื้นที่ควบคุมการพัฒนาหรือรักษาสภาพธรรมชาติ

13. พื้นที่สาธารณะประโยชน์ (สำนักงานโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยขอนแก่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหิดล วีระศิริผล)

พื้นที่สีเขียวมีความหมายกว้างขวางมากตั้งแต่พื้นที่ป่า พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่โล่งว่าง พื้นที่แหล่งน้ำ มาจนถึงพื้นที่สีเขียวรอบเมืองและในเมือง สวนสาธารณะตลอดจนสนามเด็กเล่น ฯลฯ พื้นที่สีเขียวมีหน้าที่และประโยชน์ต่าง ๆ กัน บางครั้งสามารถใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง หรือใช้ประโยชน์ร่วมกันในพื้นที่เดียวกัน การทำความเข้าใจในความหมายของพื้นที่สีเขียวจะทำให้สามารถเข้าใจหน้าที่ของพื้นที่สีเขียวในมิติต่าง ๆ โดยเพื่อเป็นประโยชน์ในการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมบนเกาะเกร็ดได้

1.2 ประเภทพื้นที่สีเขียว

การศึกษาประเภทของพื้นที่สีเขียวอาจแบ่งได้หลายประเภทดังนี้

1. พื้นที่เขียวเพื่อเศรษฐกิจ ได้แก่ พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่เลี้ยงสัตว์ สวนผลไม้ยืนต้น สวนป่าเศรษฐกิจ

2. พื้นที่สีเขียวเพื่อนันทนาการ ได้แก่ สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น ลานเมือง สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ และสวนสัตว์ พื้นที่ชายน้ำริมตลิ่ง ที่ว่างชายฝั่งทะเล หรือชายหาด ที่โล่งว่างเพื่อการนันทนาการ พื้นที่พิเศษ (สนามกอล์ฟ) เขตโบราณสถานที่เปิดให้ท่องเที่ยวได้ พื้นที่สีเขียวในบริเวณที่อยู่อาศัยของเอกชน

3. พื้นที่สีเขียวเพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมรวมทั้งระบบนิเวศวิทยา ได้แก่ อุทยานแห่งชาติ พื้นที่รักษาพันธุ์สัตว์ป่า ป่าสงวน ภูเขา ป่าไม้ แม่น้ำ ลำธาร คลอง ทะเลสาบ พรุ และพื้นที่ชุ่มน้ำ ป่าชายหาด พื้นที่ริมน้ำ ริมตลิ่งที่เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของพืชและสัตว์น้ำ พื้นที่ริ้วเขียว ในเส้นทางสัญจรทั้งทางบกและทางน้ำ แนวลอยร่นริมน้ำ ริมทางรถไฟ เกาะกลางถนน พื้นที่เกษตรกรรมที่สงวนไว้เป็นพื้นที่ล้อมเมือง พื้นที่โล่งว่าง พื้นที่สาธารณะประโยชน์

4. พื้นที่สีเขียวบรรเทาประโยชน์ เป็นพื้นที่ตอบสนองการใช้สอยภายในชุมชน ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ พื้นที่สาธารณูปการต่าง ๆ เช่นพื้นที่ฝังกลบขยะ พื้นที่บำบัดน้ำเสีย ตลอดจนพื้นที่ที่กั้นไว้เพื่อควบคุมน้ำท่วม พื้นที่สุสานทุกประเภท พื้นที่สีเขียวในบริเวณศาสนสถานต่าง ๆ พื้นที่สีเขียวในแหล่งโบราณสถานและประวัติศาสตร์ ฯลฯ

5. พื้นที่สีเขียวอื่น ๆ ได้แก่ พื้นที่สีเขียวที่ไม่สามารถจำแนกไว้ในประเภท 1 - 4 ได้ เช่นพื้นที่สีเขียวที่ปล่อยกร้าง พื้นที่สีเขียวที่ถูกครอบงวนสภาพธรรมชาติและพื้นที่สีเขียวที่มีการใช้ประโยชน์ผสมผสานกัน (สำนักนโยบายและแผนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อมรรัตน์ กฤตยานวัช ชลิตภากร วีรพลินและไมตรี เรืองปิ่น)

พื้นที่สีเขียวอาจแบ่งได้หลายประเภทตามลักษณะประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ของพื้นที่สีเขียว นั้น ๆ บางครั้งพื้นที่สีเขียว ประเภทหนึ่งอาจมีประโยชน์ใช้สอยได้หลายอย่าง เช่นเป็นแหล่งผลิตอาหาร ผลิตอากาศบริสุทธิ์ พร้อมกับเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การศึกษาประเภทของพื้นที่สีเขียวอย่างกว้างขวางจะทำให้สามารถนำเอาประโยชน์ของพื้นที่สีเขียวที่หลากหลายนำมาสู่การเสนอแนะแนวทางการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมเกาะเกร็ดได้

1.3 แนวความคิดพื้นที่สีเขียวที่เกี่ยวข้องกับเมือง

1. พื้นที่เกษตรกรรม หมายถึง พื้นที่เกษตรกรรมที่กระจายโอบล้อมบริเวณพื้นที่เมือง และแสดงถึงขอบเขตการสิ้นสุดเมือง พร้อมกับการเริ่มต้นของชนบท พื้นที่เกษตรกรรมเมืองจึงจัดเป็นรอยต่อระหว่างเมืองและชนบท ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่เกษตรกรรมมิได้เป็นไปในรูปแบบเขตชนบทอย่างแท้จริง แต่จะมีลักษณะการใช้ที่ดินแบบเมืองปะปน อย่างไรก็ตามพื้นที่เกษตรกรรมชนบทเมืองสามารถนำมาพัฒนาให้โยงกับพื้นที่สีเขียวในเมืองเพื่อให้เกิดธรรมชาติที่สวยงาม มีคุณค่า เป็นปอดและเสริมสร้างความน่าอยู่ของเมืองได้อีกด้วย

สำหรับพื้นที่เกษตรกรรมที่อยู่ในเขตการวางผังเมืองรวมนั้นมีอยู่ 2 ส่วน ได้แก่

1.1 พื้นที่ชนบทและเกษตรกรรม โดยมีวัตถุประสงค์ทางผังเมืองเพื่อเป็นพื้นที่ชนวน (Buffer Zone) โดยมีพื้นที่ประมาณ 60 % ของพื้นที่ผังเมืองรวม มีระยะห่างระหว่างแนวเขตผังเมืองรวม แนวพื้นที่รองรับการขยายตัวชุมชนอนาคตประมาณ 1.5 - 3.0 กิโลเมตร โดยรอบ

1.2 พื้นที่เกษตรกรรมประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและสงวนอาชีพความเป็นอยู่ในบริเวณนั้นให้คงอยู่และพัฒนาเพื่อให้การอนุรักษ์นั้นมีสถานการณ์ที่มั่นคงและพื้นที่บริเวณนั้นมีสมรรถนะดินเหมาะแก่การเกษตรกรรม

2. พื้นที่สีเขียวเพื่อนันทนาการ สวนสาธารณะหมายถึง พื้นที่โล่งที่มีการจัดภูมิทัศน์ (Landscape) ให้เกิดความสวยงามและใช้เป็นที่พักผ่อนซึ่งจากการศึกษาแนวคิดในด้านสวนสาธารณะ สามารถแบ่งสวนสาธารณะเป็นลำดับขั้นต่าง ๆ ตามพื้นที่และการตอบสนองต่อเมืองได้แก่ สนามเด็กเล่น สวนในระแวกบ้าน สวนระดับชุมชน สวนระดับย่านหรือระดับเขต สวนระดับเมือง สวนระดับภาค

พื้นที่สีเขียวประเภทสวนสาธารณะ เป็นพื้นที่ที่เอื้อประโยชน์ต่อการพักผ่อนหย่อนใจ และปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมของชุมชนเมือง ซึ่งการที่จะเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนในลักษณะดังกล่าวได้ สิ่งอำนวยความสะดวกภายในสวนสาธารณะก็มีส่วนสำคัญ ซึ่งสวนสาธารณะแต่ละแห่งจะมีองค์ประกอบภายในสวนแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประเภท ขนาดพื้นที่และวัตถุประสงค์ของการจัดสวนสาธารณะ ซึ่งแนวคิดในการกำหนดองค์ประกอบด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสวนสาธารณะ แบ่งตามประเภทกิจกรรม ได้ดังนี้ (กรมโยธาธิการและผังเมือง 2547 : 1 - 13)

2.1 การพักผ่อนแบบสบาย ๆ เป็นการผ่อนคลาย (Passive Recreation) เช่น การนั่งเล่น เดินเล่น ฟังเพลง เป็นต้น

2.2 กิจกรรมที่มีการออกกำลังกาย (Active Recreation) เช่นการวิ่ง การเล่นกีฬาชนิดต่าง ๆ การเดินแอโรบิก เป็นต้น

2.3 กิจกรรมทางการศึกษา การเรียนรู้ (Education) ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่อาจเพิ่มเติมภายในสวน เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ โดยเฉพาะสวนในระดับละแวกบ้าน (Neighbourhood Park) มักจะมีกิจกรรมทางการศึกษาเป็นองค์ประกอบ ทั้งนี้เพื่อเยาวชนสามารถใช้ประโยชน์เป็นที่พักผ่อนที่มีสุขภาพดี มีความร่มรื่น มีชีวิตชีวา ควบคู่ไปกับการศึกษาหาความรู้ ในขณะที่ชุมชนหรือท้องถิ่นก็สามารถใช้พื้นที่สวนเป็นพื้นที่ส่วนรวมเพื่อจัดกิจกรรมของสังคมด้วย

3. พื้นที่ว่างอื่น ๆ ประกอบด้วยพื้นที่ว่างสาธารณะและพื้นที่ว่างเพื่ออนุรักษ์ธรรมชาติที่จัดเป็นพื้นที่สีเขียวอีกประเภทหนึ่ง สำหรับพื้นที่ว่างในชุมชนนั้นจำแนกได้หลายประเภท ดังนี้

3.1 จำแนกตามที่ตั้งจากลักษณะของที่ตั้งนั้น ๆ จำแนกเป็น 4 จำพวก คือ

3.1.1 Resource Land ที่เว้นว่างที่เป็นทรัพยากร เช่น ทุ่งนา ที่เกษตรกรรม พื้นที่ป่า ฯลฯ

3.1.2 Urban Utility Space หมายถึงที่ว่างเพื่อประโยชน์ใช้สอยในชุมชน เช่น สวนสาธารณะ ลานอเนกประสงค์ สนามเด็กเล่น เป็นต้น

3.1.3 Flood Control ที่ว่างซึ่งเว้นไว้เนื่องจากน้ำท่วม หรือป้องกันน้ำท่วมหรือเพื่อระบายน้ำ เป็นต้น

3.1.4 ที่สงวน (Reserve) เป็นที่ว่างที่สงวนไว้เพื่ออนุรักษ์ รักษาสภาพแวดล้อมหรือเพื่อรักษาสภาพและคุณค่าทางศิลปะ เป็นต้น

3.2 การจำแนกตามลักษณะของประโยชน์ใช้สอย

3.2.1 Open Utility ที่เว้นว่างสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านสาธารณูปโภค

3.2.2 Open Green ที่เว้นว่างที่เป็นสีเขียวหรือไม่จำเป็นต้องเป็นสีเขียวก็ได้แต่เป็นที่เว้นว่างที่ใหญ่พอสมควร ได้แก่ สวนสาธารณะ ที่พักผ่อนหย่อนใจแนวสีเขียวของเมือง (Green Belts) สนามกีฬา สนามเด็กเล่น ฯลฯ

3.2.3 Corridor Space ที่เว้นว่างสำหรับการสัญจร ถนนหนทาง และทางเดิน

3.3 จำแนกตามลักษณะโครงสร้าง

3.3.1 Green ที่ว่างส่วนที่เป็นสีเขียว ได้แก่ สนามหญ้า สวนสาธารณะ สนามกีฬา

3.3.2 Paved ที่ว่างส่วนที่มีวัสดุปิด (ลาด) ส่วนที่เป็นการก่อสร้าง ได้แก่ จัตุรัส ลานอเนกประสงค์ เป็นต้น

นอกจากนี้ กรมโยธาธิการและผังเมือง ยังได้ให้ความหมายของสวนสาธารณะ (Park) หมายถึง พื้นที่โล่งที่มีการจัดภูมิทัศน์ให้เกิดความสวยงามเท่าที่จะทำได้ เช่น ที่สวน ร่มรื่น พักผ่อน คลายความเมื่อยล้า เป็นที่พบปะพูดคุยสนทนาอย่างเจียบ ๆ ใช้เดินเที่ยวเล่นเป็นที่เพิ่มความสดชื่น สร้างสรรค์ความคิดและกรมโยธาธิการและผังเมือง ยังได้แบ่งสวนสาธารณะในเมืองออกเป็น 2 ประเภท ตามแนวความคิดของ Neighbourhood และ Community ได้แก่

1. สวนระดับท้องถิ่น ได้แก่ สวนระแวกบ้าน (Neighbourhood Park) สวนระดับชุมชน (Community Park) สามารถเดินทางไปพักผ่อนยังสวนสาธารณะโดยการเดินเท้า สำหรับใช้พักผ่อน ในประจำวัน

2. สวนสาธารณะแบบย่านและแบบเมือง (District Park and Urban Park) เพื่อให้บริการประชาชนหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มครอบครัว วัยรุ่น นักศึกษา ผู้ใหญ่วัยแรงงาน และประชาชนทั่วไป (กรมโยธาธิการและผังเมือง 2546 : 2)

พื้นที่สีเขียวแต่ละประเภทมีแนวคิดในการนำมาใช้ประโยชน์ต่าง ๆ กัน แนวคิดพื้นที่สีเขียวประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินที่อยู่ในเขตผังเมืองรวมคือ พื้นที่เกษตรกรรมได้แก่พื้นที่ชนบท และเกษตรกรรม พื้นที่อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม และพื้นที่สีเขียวประเภทสวนสาธารณะ การศึกษาแนวคิดพื้นที่สีเขียว จะทำให้ทราบคุณลักษณะ พื้นที่สีเขียวแต่ละประเภทสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ถูกต้องหรือใช้ประโยชน์ร่วมกันในพื้นที่เดียวกันเพื่อการอนุรักษ์ให้คงอยู่ได้

1.4 ความสำคัญของพื้นที่สีเขียว

พื้นที่สีเขียวมีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างมาก เนื่องจากเป็นแหล่งทรัพยากรทางชีวภาพ แหล่งอนุรักษ์ และสงวนรักษาและแหล่งนันทนาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่สีเขียวในเมือง เป็นปัจจัยสำคัญต่อความเป็นอยู่ของประชากรเมือง เนื่องจากสภาพความแออัดและความหนาแน่นของประชากร รวมทั้งมลภาวะต่าง ๆ และมีนักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้กล่าวถึงความสำคัญของพื้นที่สีเขียวได้ดังนี้

พันธุศาสตร์ สัมพันธ์พานิช ได้กล่าวถึงความสำคัญและคุณค่าจากพื้นที่สีเขียวต่อเมืองในแง่ของสิ่งแวดล้อมดังนี้ (พันธุศาสตร์ สัมพันธ์พานิช 2541 : 23-24)

1. คุณค่าต่อเมืองในเชิงนิเวศวิทยา พื้นที่สีเขียวขนาดใหญ่จะช่วยลดปริมาณก๊าซคาร์บอน ไดออกไซด์และเพิ่มปริมาณออกซิเจนในอากาศเป็นพื้นที่ชโลและป้องกันน้ำท่วมได้เป็นอย่างดี

2. คุณค่าต่อเมืองในเชิงคุณภาพ การจัดอัตราส่วนของพื้นที่สีเขียวให้เหมาะสมเป็นวิถีทางธรรมชาติที่จะช่วยปรับสภาพอากาศของเมืองให้บริสุทธิ์มากขึ้น ช่วยให้อากาศมีอุณหภูมิลดลง ช่วยเพิ่มความชื้นให้อากาศ นอกจากนี้สีเขียวในเมืองยังมีบทบาทในการช่วยกรองฝุ่นละอองในอากาศ และช่วยลดระดับความดังของเสียงซึ่งเกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ของเมืองด้วย

3. คุณค่าต่อเมืองในเชิงเศรษฐกิจ พื้นที่สีเขียวสามารถให้ประโยชน์ในเชิงเกษตรกรรม เช่นการทำนา ทำสวนดอกไม้ สวนผักและสวนไม้ผล เป็นแหล่งส่งผลผลิตมาเลี้ยงเมืองที่อยู่ใกล้ ๆ และเป็นวิธีการที่เหมาะสมในการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมที่สมบูรณ์และมีคุณค่ายิ่ง เหมาะสมแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่

4. คุณค่าต่อเมืองเชิงสังคม พื้นที่สีเขียวในเขตชานเมืองสามารถดัดแปลงเป็นพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนร่วมไปด้วย และอิทธิพลโดยทั่วไป สีเขียวและสีน้ำเงินเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความผ่อนคลายแก่ระบบประสาทสัมผัสได้อย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นพื้นที่สีเขียวหรือพื้นที่โล่ง จึงเป็นแหล่งบรรเทาความเครียดของประชากรเมืองได้

จะเห็นได้ว่าพื้นที่สีเขียวภายในเมืองมีความสำคัญต่อประชากรเมือง โดยใช้เป็นพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ คลายความตึงเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน มนุษย์จำเป็นต้องได้รับการพักผ่อนเพื่อการดำรงชีวิตให้มีความสุข เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี และส่งผลดีต่อสุขภาพ ซึ่งการได้รับการผ่อนคลายด้วยพื้นที่สีเขียวที่เป็นธรรมชาติ ก็เป็นแนวทางหนึ่งในการเลือกพักผ่อน นอกจากนี้พื้นที่สีเขียวยังมีความสำคัญในแง่ของการเป็นองค์ประกอบของเมือง เพื่อเสริมโครงสร้างของเมืองให้มีความสมบูรณ์และเป็นส่วนประกอบสำคัญที่ทำให้รูปแบบของเมืองแตกต่างกันจากที่กล่าวมาแล้วอาจสรุปความสำคัญของพื้นที่สีเขียว ได้ดังนี้

1.4.1 ด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม

1. สีเขียวมีส่วนช่วยปรับสภาพภูมิอากาศให้ดีขึ้นและสามารถลดภาวะโลกร้อนได้ซึ่งจากงานวิจัยพบว่า พื้นที่สวนสาธารณะสามารถลดอุณหภูมิภายในบริเวณพื้นที่นั้น ๆ และพื้นที่โดยรอบในฤดูร้อนได้ 5 - 6 องศาเซลเซียส และบริเวณที่เป็นพื้นที่สีเขียวจะมีความชื้นสัมพัทธ์สูงและอุณหภูมิต่ำกว่าบริเวณอื่น ดังนั้นถ้ามีการเพิ่มพื้นที่สีเขียวโดยการปลูกต้นไม้ใหญ่เพิ่มมากขึ้นจะ

สามารถลดภาวะโลกร้อนได้ และการปลูกต้นไม้ใหญ่หนึ่งต้นเทียบเท่ากับเครื่องปรับอากาศขนาด 1 ตัน

2. สี่เขียวช่วยส่งเสริมระบบนิเวศวิทยาของเมือง ซึ่งเป็นการส่งเสริมการดำรงชีวิตร่วมกันระหว่างคนเมืองกับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติในเมือง

1.4.2 ด้านผังเมือง

1. ป้องกันมิให้เกิดการขยายตัวของชุมชนและอาคารต่าง ๆ เพื่อรักษาพื้นที่โล่งว่างไม่ให้แคบลง

2. เป็นพื้นที่แนวกันชนป้องกันการขยายตัวของชุมชนเข้าไปอย่างไร้ขอบเขตและป้องกันการขยายตัวของชุมชนเข้าไปสู่พื้นที่เกษตรกรรม

1.4.3 ด้านคุณภาพชีวิต

1. ทำให้ประชาชนมีสุขภาพจิตดีขึ้น ลดความเครียดที่เกิดจากการประกอบกิจวัตรประจำวันลงได้

2. ส่งเสริมความสัมพันธ์และสายใยความรักภายในครอบครัวและความสัมพันธ์ภายในชุมชนโดยการทำกิจกรรมร่วมกันบริเวณสวนสาธารณะ

พื้นที่สี่เขียวมีความสำคัญทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ โดยเป็นแหล่งผลิตอาหาร ผลิตอากาศบริสุทธิ์ การรักษาระบบนิเวศและเป็นการป้องกันมลภาวะ ป้องกันการขยายตัวของเมือง สถานที่ผ่อนคลายความเครียด การพักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น ซึ่งทำให้เมืองมีความสมบูรณ์และสมดุล การทราบความสำคัญของพื้นที่สี่เขียวจะทำให้สามารถนำประโยชน์ที่มีของพื้นที่สี่เขียวมาใช้ในการอนุรักษ์พื้นที่สี่เขียวเกาะเกร็ดต่อไป

1.5 ผลของการกำหนดพื้นที่สี่เขียว

การกำหนด และมาตรการในพื้นที่สี่เขียวก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรม รักษาพื้นที่เกษตรกรรม
2. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
3. รักษาทรัพยากรทางธรรมชาติ
4. ป้องกันไม่ให้เมืองเติบโตแบบกระจาย (Urban Sprawl)

แม้พื้นที่สี่เขียวจะมีประโยชน์ดังที่กล่าวมาแต่การกำหนดพื้นที่สี่เขียวอาจส่งผลในด้านลบดังต่อไปนี้

1. เกิดการเหนี่ยวรั้งการพัฒนา ถ้าพื้นที่สี่เขียวไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้เต็มศักยภาพตามหน้าที่ของพื้นที่สี่เขียวนั้น ๆ และนำไปสู่การกักตุนที่ดิน ไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์เพื่อรอการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินต่อไป

2. เกิดความล่าช้าหลังของพื้นที่ การอพยพย้ายถิ่นของประชากร การขาดรายได้ ความเสียบเหงาในขณะที่พื้นที่ข้างเคียงมีแรงกดดันต่อการพัฒนาสูงกว่าอาจเกิดความเหลื่อมล้ำต่ำสูงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม (วีระ ศิริผล 2542 : 11)

การศึกษาผลการของการกำหนดพื้นที่สีเขียวจะทำให้สามารถรักษาพื้นที่เกษตรกรรมไว้ได้อันจะทำให้อาชีพเกษตรสามารถดำรงอยู่ได้ท่ามกลางแรงกดดัน นอกจากนี้ยังทำให้รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งทางนิเวศวิทยา สามารถรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่าและระบบนิเวศ นอกจากนี้พื้นที่สีเขียวยังควบคุมไม่ให้เมืองเติบโตแบบกระจายกระจาย ซึ่งผลของมาตรการต่างเหล่านี้ล้วนมาจากการอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวและพื้นที่เกษตรกรรม

1.6 มาตรการในพื้นที่สีเขียว

เพื่อให้การกำหนดพื้นที่สีเขียวเป็นไปตามขอบเขตการวางแผน จะต้องอาศัยข้อกำหนดของพื้นที่สีเขียว ที่สามารถยืดหยุ่นได้ โดยเป็นไปตามสถานการณ์ของท้องถิ่นและธรรมชาติของพื้นที่นั้น ๆ และต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน อันจะมาเป็นหลักการสำหรับมาตรการในการปรับปรุงพื้นที่สีเขียวต่อไป

ส่วนมาตรการหลักในการวางแผนและกำหนดกฎข้อบังคับในพื้นที่สีเขียวมี 3 วิธี คือ

1. การแทรกแซงของรัฐ โดยรัฐต้องมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินบนพื้นที่สีเขียว เพื่อปกป้องให้สอดคล้องไปกับวัตถุประสงค์ตามธรรมชาติของพื้นที่สีเขียวนั้น

2. การควบคุมการพัฒนา ข้อกำหนดหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้ที่ดินจะเป็นทั้งการใช้ที่ดินแบบถาวรและชั่วคราว สำหรับการวางแผนเปลี่ยนแปลงในอนาคต แต่อย่างไรก็ตามพื้นที่สีเขียวควรจะเอื้ออำนวยต่อสภาพปัจจุบัน และตามความเห็นของสาธารณชน เพื่อให้พื้นที่สีเขียวทำงานได้เต็มประสิทธิภาพทั้งพื้นที่ มีบทลงโทษผู้ใช้ที่ดินผิดประเภทโดยการปรับเป็นเงิน สำหรับเงื่อนไขที่ไม่สามารถบังคับได้ดี

3. กรรมสิทธิ์ในที่ดินเพื่อประโยชน์สาธารณะ การซื้อพื้นที่สีเขียวเป็นมาตรการหนึ่งในการจัดหาที่ดิน โดยรัฐเป็นผู้บังคับซื้อซึ่งเป็นวิธีที่สามารถป้องกันที่ดินเอาไว้ ส่วนขนาดของพื้นที่สีเขียวจะเป็นไปตามความสามารถในการจ่ายได้ของรัฐไม่ว่าที่ดินนั้นจะมีสภาพที่เป็นธรรมชาติป่าไม้หรือที่ดินบริเวณชานเมือง โดยออกกฎข้อบังคับในการซื้อขายที่ดิน (วีระ ศิริผล 2542 : 12)

มาตรการในพื้นที่สีเขียว คือมาตรการในการอนุรักษ์พื้นที่สีเขียว มีทั้งการแทรกแซงโดยรัฐ ให้รัฐมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน การควบคุมสิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดินของเอกชน และการเข้าครอบครองสิทธิในที่ดินโดยรัฐ ซึ่งเป็นการใช้มาตรการเพื่อที่จะดำรงรักษาพื้นที่สีเขียวไว้ได้ โดยพื้นที่เกาะเกร็ดสามารถที่จะนำมาตรการเหล่านี้ไปใช้ตามความเหมาะสมต่อไป

2. แนวความคิดเกี่ยวกับชานเมืองและเกษตรกรรมชานเมือง

2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับชานเมือง (suburbs)

ชานเมือง (suburbs) เป็นบริเวณที่อยู่รอบนอกเมืองโดยเขตชานเมืองจะเป็นเขตติดต่อระหว่างเมืองกับชนบท เป็นเขตที่สามารถเปลี่ยนมาเป็นภาวะแบบเมืองได้ง่ายเพราะภาวะเดิมจากชนบทจะมีลักษณะเป็นพื้นที่เกษตรกรรม และความว่างเปล่ามีสิ่งก่อสร้างน้อย ทำให้โอกาสพัฒนาเป็นเมืองมีง่ายกว่าที่จะไปแทรกตัวในส่วนกลางของเมือง นอกจากนี้เขตชานเมืองยังมีความแตกต่างกับบริเวณอื่นในแง่ที่ว่า มีพื้นที่ให้เลือกว่ามากกว่าในเขตอื่น ๆ ของเมือง ทั้งยังมีความเหมาะสมทางสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น สภาพภูมิอากาศ ความสะอาดบริสุทธิ์ของสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ชานเมืองคือ พื้นที่ซึ่งความเจริญของเมืองแผ่เข้าไปถึงและเป็นเขตติดต่อระหว่างเมืองกับชนบท หรือพื้นที่ที่มีลักษณะผสมระหว่างความเป็นเมืองกับความเป็นชนบท ซึ่งความหมายนี้พื้นที่เขตชานเมืองจะเป็นบริเวณที่แสดงถึงความสิ้นสุดของเนื้อที่เมืองหรือบริเวณที่ปลูกสร้างของเมือง (Built - up area) ความสิ้นสุดนี้มิได้แสดงเป็นเส้นหรือแนวที่ชัดเจนแต่แสดงออกในด้านความเบาบางของการตั้งถิ่นฐานและการใช้ที่ดิน โดยชานเมืองจะยังคงมีการใช้ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมและที่อยู่อาศัยของเกษตรกรสอดแทรกกับการบุกรุกของพื้นที่เมือง (Urban encroachment) บริเวณชานเมืองนี้อาจจะอยู่ในเขตการบริหารของเมือง (เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล) และในขณะเดียวกันชานเมืองบางแห่ง อาจอยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีลักษณะการบริหารในรูปของชุมชนชนบทที่มีขอบเขตใกล้ชิดกับเมือง ดังนั้นเขตชานเมืองจึงมีความหมายเน้นถึงลักษณะกายภาพของพื้นที่ ซึ่งมีลักษณะโดยทั่วไปเป็นกิ่งเมืองกิ่งชนบททำให้เกิดความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชากรในพื้นที่

ชานเมืองเป็นพื้นที่ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างออกไปซึ่งมีส่วนหนึ่งคล้ายการเติบโตของเมืองอีกส่วนหนึ่งยังคงเป็นชนบทเป็นพื้นที่ที่เมืองพัฒนาอย่างรวดเร็วรุนแรงกว่าส่วนอื่น และรุกไปในชนบทเป็นสาเหตุของรูปแบบการใช้ที่ดินไม่ต่อเนื่องกัน มีความหลากหลายมีทั้งหมู่บ้านเก่า ย่านพักอาศัยใหม่ที่ขยายตัวกว้าง การค้าอุตสาหกรรม บริการของคนเมืองและการใช้ที่ดินทำการเพาะปลูกอย่างเข้มข้นเหล่านี้ทำให้มีลักษณะที่แตกต่างออกไป สามารถสรุปคุณลักษณะของเขตชานเมืองได้ดังนี้

1. มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการครอบครองที่ดินอย่างไม่ลดละ
2. ทุ่งนาขนาดเล็ก
3. การเพาะปลูกเป็นไปอย่างหนาแน่นเข้มข้น
4. ประชากรเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและมีความหนาแน่นปานกลางถึงต่ำ
5. ย่านพักอาศัยขยายตัวอย่างรวดเร็ว

6. การจัดเตรียมการบริการสาธารณะ สาธารณูปโภคไม่พร้อมสำหรับความเป็นเมือง

7. สิ่งปลูกสร้างทั่วไปมีลักษณะธรรมดา

สภาพเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงธรรมชาติของเขตต่อชนบท รวมทั้งเห็นถึงการผลักดันความเป็นเมืองลงไปในชนบทโดยรอบ

การเติบโตของชนเมือง ยังเกิดจากสาเหตุที่สำคัญ 5 ประการ คือ

1. การปรับปรุงการคมนาคมขนส่งทางถนนเชื่อมต่อระหว่างเขตชั้นในกับชนเมืองและเมืองโดยรอบ

2. การเพิ่มของประชากรในเมือง

3. การลงทุนด้านที่อยู่อาศัย

4. การจำกัดการขยายตัวของอุตสาหกรรมในเขตเมือง ทำให้ขยายตัวไปสู่ชนเมือง

5. การขยายหรือการย้ายสถานที่ราชการออกสู่บริเวณเขตชนเมือง

โดยสรุปแล้วการเปลี่ยนสภาพจากชุมชนชนบทเป็นชุมชนแบบชนเมือง มีสาเหตุที่สำคัญที่สุด มาจากนโยบายของรัฐบาล ที่จะพัฒนาประเทศ โดยพัฒนาความเจริญทางด้านอุตสาหกรรม เป็นผลให้ชุมชนที่อยู่อาศัยใกล้แหล่งโรงงานอุตสาหกรรมมีการขยายตัวเป็นชุมชนแบบชนเมืองหรือแบบเมืองขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ขาดปัจจัยและเหตุผลต่าง ๆ สรุปได้ว่ามีสาเหตุที่ทำให้ชุมชนชนบทกลายสภาพเป็นชุมชนเมืองหลายประการดังนี้

1. เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมทำให้คนชนบทอพยพเข้าไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม คนงานเหล่านี้จะเข้าไปอาศัยอยู่ใกล้ ๆ กับโรงงานย่านนั้นทำให้เกิดเป็นชุมชนขนาดใหญ่ขึ้นเกิดธุรกิจการค้าและบริการต่าง ๆ ในที่สุดก็จะกลายเป็นชุมชนเมือง

2. ความแออัดของเมือง ทำให้ประชาชนที่อยู่ในเมืองบางส่วน โดยเฉพาะผู้มีฐานะปานกลางหรือค่อนข้างดี ย้ายออกไปอาศัยอยู่นอกเมืองกลายเป็นลักษณะชุมชนแบบชนเมืองขึ้น

3. การคมนาคมขนส่ง ทำให้เมืองขยายตัวขึ้นเพราะการติดต่อเคลื่อนย้ายได้ง่ายความสะดวกของการคมนาคมจะเป็นสื่อ นำความเปลี่ยนแปลงสภาพชนบทให้เป็นสภาพเมืองหลายประการ เช่น การเปลี่ยนอาชีพจากเกษตรกรรมเป็นรับจ้างบริการหรือใช้ฝีมือแบบแผนการดำเนินชีวิตเปลี่ยนไป ได้พบกับวัฒนธรรมแบบชนเมืองและนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

4. ความเสื่อมโทรมในตัวเมือง เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ปัญหาที่อยู่อาศัย โจรผู้ร้าย และปัญหาอื่น ๆ ทำให้พวกมีรายได้ปานกลางดิ้นรนออกไปอยู่ในชุมชนนอกเมืองหรือชนเมือง

5. การจัดตั้งสถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา หรือหน่วยงานของรัฐ ทำให้มีคนอพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่มากขึ้น จนในที่สุดก็จะเปลี่ยนสภาพชนบทเป็นชุมชนแบบเมือง

ผลกระทบที่ตามมาจากการเปลี่ยนแปลงในเขตชานเมือง คือการสูญเสียพื้นที่เกษตรกรรมไปเป็นจำนวนมาก ยิ่งกว่านี้เมืองเหล่านี้ยังกำลังแผ่ขยายตัวออกไปโดยรอบทุกปีและนอกจากปัญหาการสูญเสียพื้นที่เกษตรกรรมแล้วยังมีปัญหาค่าความขัดแย้งอันเนื่องจากการใช้ที่ดินต่างประเภทในบริเวณเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นการระบายน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมลงในแม่น้ำลำคลองทำให้พืชผลของเกษตรกรเสียหาย และในการขยายพื้นที่ออกไปนั้นรัฐจำเป็นต้องจัดหาบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานให้เพียงพอกับความต้องการที่เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยการลงทุนที่ไม่คุ้มค่าในเชิงเศรษฐกิจ และทำให้ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ชานเมืองประสบปัญหาในการดำรงชีวิต เมื่อชุมชนเขตชานเมืองมีความเจริญทางด้านวัตถุมากขึ้นจะกลายเป็นชุมชนแบบเมือง ซึ่งมีความสะดวกสบายในรูปของการบริการสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ถนนหนทาง สถานศึกษา สถานเริงรมย์ ประชาชนที่อพยพเข้ามาอยู่มักจะมีขนบธรรมเนียมประเพณีแตกต่างกันออกไป การรักหมู่คณะแทบจะไม่มีเลย การดำรงชีวิตส่วนมากจะต่างคนต่างอยู่ขาดความสัมพันธ์ติดต่อกัน ไม่มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันเหมือนคนในชุมชนชนบท นอกจากนี้ ความผูกพันของคนในครอบครัวมีน้อย โดยเฉพาะความผูกพันกับเพื่อนบ้านมีน้อยมาก ทั้งนี้เพราะความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้คนไม่มีเวลาว่างที่จะสร้างสรรค์กันมาก

อีกประการหนึ่งผู้คนที่อาศัยในชุมชนชานเมืองส่วนมากมักจะเป็นกลุ่มทำงานในเมืองเพียงแต่มาใช้ที่ดินบางส่วนนอกเมืองปลูกสร้างบ้านพักอาศัยลักษณะของคนประเภทนี้จึงเป็นแบบเข้าไปทำงานตอนเย็นก็กลับบ้าน ส่วนใหญ่มักจะเป็นคนมีฐานะปานกลางขึ้นไปสภาพชีวิตของคนชานเมืองจึงขึ้นอยู่กับเมืองเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการประกอบอาชีพการงานต่าง ๆ อาหารการกินเครื่องอุปโภคที่จำเป็นในครอบครัวต้องอาศัยจากเมืองทั้งสิ้น (อดิศักดิ์ น้อยสุวรรณ 2537 : 10 - 13)

ชานเมืองเป็นเขตที่สามารถเปลี่ยนเป็นเมืองได้โดยง่าย จากอิทธิพลของเมืองที่แผ่เข้าไปถึงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เช่น การขยายตัวของที่พักอาศัยอุตสาหกรรม เส้นทางการคมนาคม การเพิ่มประชากร ความแออัดของเมือง การย้ายสถานที่ราชการออกไปนอกเมือง การอพยพของประชากรตามโครงการต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชนไป ซึ่งมีผลกระทบกับพื้นที่เกษตรกรรมชานเมืองทั้ง ขนาดแปลงที่ดิน รูปแบบการเกษตร ปัญหามลพิษสภาพแวดล้อม ความเสื่อมโทรมของเมือง รูปแบบการดำรงชีวิตที่เปลี่ยนไปแบบคนเมืองเกิดปัญหาสังคม จนสุดท้ายนำไปสู่การสูญเสียพื้นที่เกษตรกรรม เนื่องจากพื้นที่เกษตรกรรมชานเมืองกับพื้นที่ชานเมืองมีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น การศึกษาเรื่องชานเมืองจะทำให้ทราบผลกระทบที่มีต่อพื้นที่เกษตรกรรมเกาะเกร็ด ปัญหาที่อาจเกิดกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเนื่องจากเกาะเกร็ดเป็นพื้นที่เกษตรกรรมชานเมืองที่ได้รับผลกระทบจากเมืองเช่นกัน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเมืองกับชนเมือง

เมืองและชนเมืองต่างมีความสัมพันธ์พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันดังต่อไปนี้

1. เมืองเป็นแหล่งงาน เปิดโอกาสให้เกษตรกรมีงานทำนอกภาคเกษตรที่ตั้งอยู่ในเมือง
  2. เมืองเป็นแหล่งวิชาการ แหล่งจำหน่ายสินค้าที่จำเป็น เช่นเครื่องมือทางการเกษตร
- แก่ชนเมือง เป็นตลาดรองรับสินค้าเกษตรจากชนเมือง
3. ประชากรในเมืองได้ผลผลิตทางการเกษตรในราคาถูกลง สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดในเมืองได้รวดเร็ว
  4. พื้นที่เกษตรกรรมชนเมืองเป็นพื้นที่ผลิตอากาศบริสุทธิ์ให้กับผู้คนในเมืองหรือในเมืองหลวง
  5. ชนเมืองมีทัศนคติแบบชนบทที่สร้างความสวยงามให้กับเมืองและการผ่อนคลายความเครียด (Lean and Godall 1977 : 151-152, อ้างถึงใน อัมพันธ์ รุ่งวรรณวงศ์ 2526 : 7)
- ปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ชนเมืองมีดังต่อไปนี้
1. การตัดสินใจเรื่องการใช้ที่ดินและแข่งขันกันระหว่างเกษตรกรรมกับอุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัย
  2. ชุมชนก่อให้เกิดปัญหาซึ่งรวมถึงการแผ่ขยายของเมืองและการที่ชุมชนที่เกิดขึ้นใหม่ก่อให้เกิดปัญหาของเมืองที่ประสบมาแล้วโดยทั่วไป เช่นความแออัด สภาพแวดล้อมเป็นพิษ
  3. ความต้องการด้านคมนาคมขนส่งในพื้นที่ชนเมืองให้สะดวกรวดเร็วเพิ่มขึ้น
  4. ความต้องการการจัดหาบริการสาธารณะให้เพียงพอกับความต้องการของชุมชน เช่นระบบการระบายน้ำ ระบบการกำจัดของเสียต่าง ๆ โรงพยาบาล เป็นต้น
  5. เกิดการพัฒนาพื้นที่ชนเมืองก็คือ การแผ่ขยายตัวของเมืองอย่างไม่เป็นระเบียบ (urban sprawl) (Mocine 1956 : 76-80, อ้างถึงใน อัมพันธ์ รุ่งวรรณวงศ์ 2525 : 7-10)

พื้นที่เกษตรกรรมชนเมืองและเมืองต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยเมืองต้องพึ่งพาอาหารผลผลิตทางการเกษตรจากชนเมืองในขณะที่ชนเมืองต้องพึ่งพาเมืองเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตรกรรม แหล่งงาน แหล่งความรู้ แหล่งซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็น เครื่องมือทางการเกษตร ขณะที่เมืองได้รับประโยชน์จากชนเมืองในการเป็นแหล่งผลิตอาหาร เป็นครัวของเมือง เป็นแหล่งผลิตอากาศบริสุทธิ์ เป็นสถานที่ผ่อนคลายความตึงเครียดจากทัศนคติที่สวยงามสีเขียว และอากาศบริสุทธิ์จากชนเมือง

2.3 ความสำคัญของการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรม

ในปัจจุบันนี้ทุกคนมีความเห็นเป็นเอกฉันท์ว่าพื้นที่เกษตรกรรม (farmland) เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการผลิตอาหารและการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมของเมืองใหญ่ ในอนาคตพื้นที่เกษตรกรรมที่อยู่ใกล้กับเมืองใหญ่จะทวีความสำคัญยิ่งขึ้นเนื่องจากสามารถลดต้นทุนพลังงานด้านการขนส่งสินค้าเกษตรกรรมและถ้ามีนโยบายการควบคุม พื้นที่เกษตรกรรมชานเมืองที่ติดพื้นที่เมืองที่กระจุกกระจายออกไป (Urban sprawl) ก็เป็นการลดพลังงานได้เช่นกัน (Gram :1981, อ้างถึงใน อัมพัน รุ่งวรรณวงศ์ 2525 : 11)

2.4 แนวความคิดการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรม

ปัญหาพื้นฐานประการหนึ่งได้แก่การใช้ประโยชน์ที่ดิน บริเวณชานเมืองไม่เต็มที กล่าวคือยังมีที่ดินที่เว้นว่างไม่ได้ใช้ประโยชน์แนวทางแก้ไขก็คือ

ประการแรก การส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างหนาแน่นขึ้นในพื้นที่เมือง

ประการที่ 2 ส่งเสริมการใช้ที่ดินเกษตรกรรมอย่างเข้มข้น (intensive use)

ประการที่ 3 ยุทธศาสตร์ การพัฒนาเมืองจะไม่ต้องสูญเสียที่ดินที่ทรงคุณค่าทางการเกษตร (Gram : 1981, อ้างถึงใน อัมพัน รุ่งวรรณวงศ์ 2525 : 11-12)

เนื่องจากพื้นที่เกษตรกรรมชานเมืองมีการถูกรุกจากความเป็นเมืองอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการเกษตรที่อยู่ใกล้เมือง และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดในเมืองได้อย่างรวดเร็ว ต้องย้ายไปที่อื่น ซึ่งบางครั้งไม่เหมาะสมแก่การเกษตรและต้องใช้ต้นทุนสูง ดังนั้นพื้นที่เกษตรกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองใหญ่ ๆ ควรจะได้รับการป้องกันไว้แทนที่จะไปหาที่ดินแห่งอื่น ซึ่งแพงกว่าและมีประสิทธิภาพน้อยกว่ามาทดแทน การอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมชานเมืองจะต้องใช้วิธีการเพิ่มความหนาแน่นในพื้นที่เมืองเพื่อมิให้เกิดการพัฒนาแบบกระจาย กับการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่เกษตรกรรมอย่างคุ้มค่าเพื่อแข่งขันกับราคาที่ดิน

3. หลักการ แนวคิด มาตรการ การอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม

3.1 แนวคิดการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม

แนวคิดในการคุ้มครองพื้นที่ที่มีความเหมาะสมสำหรับเกษตรกรรม อาจดำเนินการได้โดยวิธีเชิงบังคับและหรือการจูงใจ ซึ่งในการที่จะคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมให้อยู่ได้โดยใช้มาตรการบังคับอาจดำเนินการได้โดยให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดผังเมืองหรือข้อกำหนดการใช้พื้นที่ ให้พื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเกษตรเป็นพื้นที่สีเขียวซึ่งไม่สามารถจะพัฒนาไปทำกิจกรรมอื่นได้ ซึ่งอาจเป็นผลให้ที่ดินพื้นที่สีเขียวมีราคาต่ำหรือมีข้อจำกัดการใช้ที่ดินประเภทอื่น ๆ ทำให้ต้องคงสภาพเป็นพื้นที่เกษตรกรรมต่อไปส่วนในการใช้วิธีการจูงใจให้เกษตรกรคงรักษาพื้นที่เกษตรกรรมไว้โดยไม่เปลี่ยนแปลงไปใช้ประโยชน์อื่นจะต้องสนับสนุนเกษตรกรให้มีรายได้ที่

พอเพียงต่อการดำรงชีวิต โดยการช่วยเหลือให้มีต้นทุนการผลิตต่ำลงเพื่อให้ได้ผลตอบแทนคุ้มค่ากับการรักษาพื้นที่เกษตรกรรมไว้เช่น

1. ลดภาษีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการผลิตเพื่อลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรต่ำลง
2. การแทรกแซงราคาปัจจัยการผลิตในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ผ่านทางธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกร หรือกลุ่มเกษตรกร เช่นอาจให้การสนับสนุนเงินกู้ไม่เสียดอกเบี้ยหรือเสียดอกเบี้ยในอัตราต่ำ หรือรูปแบบการสนับสนุนอื่น ๆ
3. สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานให้แก่พื้นที่เกษตรกรรม ได้แก่ การจัดหาน้ำใช้และน้ำเพื่อการเกษตรจัดระบบชลประทานให้ถึงพื้นที่เกษตรกรรม ขุดสระสำรองไว้ใช้ในสวน ไร่นา ให้มีน้ำใช้เพียงพอตลอดปี พื้นที่เกษตรกรรมที่มีแหล่งน้ำสมบูรณ์จะเป็นสิ่งจูงใจให้เกษตรกรรักษาพื้นที่เกษตรกรรมของตนเองไว้
4. การปรับปรุงโครงสร้างการเกษตร ราษฎรจะเป็นผู้เลือกปรับเปลี่ยนชนิดพืชเกษตรเอง โดยรัฐเป็นผู้ให้ข้อมูลและให้การสนับสนุนตามความเหมาะสม
5. การสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม การที่เกษตรกรจะมีความภาคภูมิใจในอาชีพของตนได้ จะต้องมีความรู้ทางเศรษฐกิจที่ดีพอที่จะดำรงชีพได้ ได้แก่ ต้องมีตลอดรองรับผลผลิตการเกษตรใช้เทคโนโลยีและปัจจัยการผลิตอย่างสมบูรณ์ คุณภาพสินค้าเป็นที่ต้องการของตลาด ไม่เอารัดเอาเปรียบเกษตรกร ข่าวสารเทคโนโลยีการเกษตรจะต้องไปถึง รวมทั้งการคมนาคมขนส่ง

มีเส้นทางถนนที่สะดวก นอกจากนี้แล้วเกษตรกรจะต้องเป็นคนที่ยืดหยุ่นต่อเหตุการณ์มากขึ้น

นอกจากการสร้างความมั่นคงให้แก่ผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรรมแล้ว การยกย่องให้เห็นความสำคัญของเกษตรกรก็เป็นสิ่งจำเป็นโดยเลือกเกษตรกรบางรายที่มีฐานะดี มีความสำเร็จจากอาชีพเกษตรกรรม การได้รับการยกย่องในระดับต่าง ๆ จะสร้างความภาคภูมิใจได้ทั่วถึง เช่นเกษตรกรดีเด่นประจำตำบล ประจำอำเภอ ประจำจังหวัด เป็นต้น

นอกจากนี้แล้วจะต้องเน้นให้เกษตรกรภาคภูมิใจที่ได้มีอาชีพที่อยู่กับธรรมชาติ มีความสุขกับการดำรงชีพในสภาพแวดล้อมที่สวยงาม การที่เกษตรกรมีรายได้ดีจะเป็นส่วนสำคัญที่สร้างความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรมให้เกิดขึ้นเองได้ (สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม 2540 : 2-3)

การคุ้มครองพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการเกษตรอาจดำเนินการได้ทั้งการควบคุมและการจูงใจ โดยการควบคุมใช้มาตรการทางกฎหมายควบคุมการพัฒนาให้ที่ดินราคาต่ำ ทำให้ต้องคงพื้นที่เกษตรกรรมไว้ หรือจูงใจด้วยมาตรการทางภาษี ลดหย่อนภาษี สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน การชลประทาน การปรับปรุงโครงสร้างทางการเกษตร ปรับปรุงชนิดพืชที่ปลูก สร้างความภาคภูมิใจ

ในอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเป็นมาตรการทางการเกษตร การศึกษาแนวคิดการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมจะทำให้สามารถนำเอาวิธีการที่เหมาะสมมาใช้ในการเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาการเกษตรเกาะเกร็ดได้

3.2 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม

การจัดการที่ดิน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับที่ดินทุกแขนงเพื่อให้การใช้ที่ดินซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของชาติให้มีการนำมาใช้อย่างถูกต้องให้ผลทางเศรษฐกิจอย่างเต็มที่และถาวร รวมถึงงานทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับการใช้ที่ดิน เช่น การสำรวจ การบำรุงรักษา การให้กรรมสิทธิ์ เป็นต้น หากจะให้ความหลากหลายของการจัดการที่ดินในระดับแคบจะหมายถึงการใช้ที่ดินอย่างชาญฉลาด คือการใช้ที่ดินโดยทำให้ความสามารถในการให้ผลผลิตของดินยังคงเดิมหรือเพิ่มขึ้นโดยสภาพของที่ดินไม่เสื่อมโทรม ประสพการณ์ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประเทศต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบ่งออกเป็น 3 แนวคิดคือ

1. รูปแบบการเจริญเติบโต (Growth model) เป็นการเน้นเพื่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก รัฐทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ส่งเสริมและช่วยเหลือเอกชนเท่านั้น แนวคิดนี้จึงต้องปล่อยให้ดินไปสู่การทำงานของกลไกตลาดให้มากขึ้น ยกเลิกกฎหมายจำกัดการถือครองที่ดิน การพัฒนาทรัพยากรเป็นการทุ่มการลงทุนของรัฐเป็นหลัก

2. รูปแบบเชิงโครงสร้าง (Structural model) แนวคิดนี้ให้ความสำคัญภาคเกษตรกรรมแก้ไขปัญหาโครงสร้างในสังคมโดยการปฏิรูปที่ดิน จำกัดอำนาจกรรมสิทธิ์ของเอกชนที่เหนือฐานะทรัพยากร โดยรัฐจะเข้ามาชี้นำหรือมีส่วนในการวางข้อกำหนดในการใช้ทรัพยากรของเอกชนมากขึ้น เช่นการจัดการรูปที่ดิน การวางข้อกำหนดผังเมือง เป็นต้น

3. การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable development) นำแนวคิดของการอนุรักษ์เข้าในกรอบของการพัฒนามุ่งให้รู้จักต้นทุนจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติ แล้วกำหนดทิศทางการพัฒนาให้สอดคล้อง มีความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการพัฒนา โดยการพิจารณาจากความสามารถของระบบนิเวศที่จะสามารถรองรับได้ดังนั้นจึงไม่ส่งเสริมให้มีการทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมของฐานทรัพยากร มีการกระจายทรัพยากรและมีการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

หากพิจารณาแล้วน่าจะใช้นโยบาย ทั้ง 3 รวมเข้าด้วยกันในการจัดการที่ดิน คือควรจะทำให้เกิดความสมดุลระหว่างการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ (efficiency) การใช้ทรัพยากรให้เกิดความยั่งยืน (sustain-ability) และการกระจายที่เป็นธรรม (equity) มาตรการในการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมได้มีการดำเนินการในหลายประเทศ และมีการทำมานานแล้ว เช่น

ประเทศอังกฤษ ได้มีการกำหนดพื้นที่สีเขียว (green belt) คือการกำหนดขอบเขตของเมืองและเขตการใช้ที่ดิน (zoning) โดยผ่านกฎหมายเพื่อการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมที่มีความ

เหมาะสมอย่างยิ่ง รวมทั้งมีการสร้างเมืองใหม่ขึ้นแทนที่จะปล่อยให้เมืองขยายไปเรื่อย ๆ จนบุกรุกที่ที่เหมาะสมทางการเกษตร

ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ออกมาตรการพื้นที่สีเหลือง (yellow belt) กำหนดพื้นที่ปลูกพืชให้แตกต่างกันออกไปในแต่ละเขต

ประเทศอิตาลี มีการกำหนดพื้นที่ดินต่ำสุดที่ไม่ให้มีการแบ่งแยกต่อไปอีก แต่ให้ที่ดินตกทอดแก่ทายาทผู้มีส่วนในมรดกมากที่สุด

ไต้หวัน ได้มีการปฏิรูปที่ดินอย่างจริงจังด้วยการกำหนดขนาดการถือครองที่ดิน โดยเฉพาะกับผู้ที่ไม่ได้ประกอบการเกษตรด้วยตนเองและมีมาตรการเสริมการปฏิรูปที่ดินอีกหลายอย่าง

ประเทศญี่ปุ่น ได้มีการปฏิรูปที่ดินและมีมาตรการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับการเกษตรเพื่อทำเกษตรเท่านั้น อีกทั้งยังมีการตรวจสอบและรายงานตรวจสอบการใช้ที่ดินประจำปี

สำหรับในประเทศไทยนั้น จากการศึกษาพัฒนาการของนโยบายและกฎหมายเกี่ยวกับที่ดินพบว่า มีหลักการและแนวความคิดที่สำคัญในการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม โดยภาพรวมมีดังนี้

1. มีการบังคับให้ใช้ที่ดินบางบริเวณเพื่อทำการเกษตรเท่านั้น
2. มีการห้ามแบ่งแยกที่ดินออกเป็นแปลงย่อย ๆ
3. ห้ามการโอนที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไปยังผู้อื่น
4. มีการปลดปล่อยหนี้สินที่จะเป็นช่องทางให้เกษตรกรต้องสูญเสียที่ดิน แต่ว่ามาตรการ

ทางกฎหมายต่าง ๆ ยังมีข้อจำกัดอยู่ (สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม 2542 : 2-3)

การจัดการที่ดินคือการดำเนินการให้ที่ดินถูกนำมาใช้อย่างถูกต้อง โดยแบ่งเป็น 3 แนวคิด คือ 1. รูปแบบการเจริญเติบโต เป็นการให้กรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นไปตามกลไกตลาด ยกเลิกการจำกัดการถือครอง 2. รูปแบบเชิงโครงสร้าง จะจำกัดอำนาจกรรมสิทธิ์ของเอกชน โดยรัฐเข้ามาซึ่งนำควบคุม 3. การพัฒนาอย่างยั่งยืน จะสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการพัฒนา บนข้อจำกัดของธรรมชาติและระบบนิเวศ การศึกษาเรื่องการจัดการที่ดินสามารถที่จะนำไปใช้ในการเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาในเรื่องนโยบาย มาตรการ ควบคุมการพัฒนาที่เหมาะสมในพื้นที่เกาะเกร็ดได้

3.3 มาตรการในการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม

แนวนโยบาย ดำเนินการควบคุม อนุรักษ์ และคุ้มครองการใช้ประโยชน์พื้นที่เหมาะสมสำหรับการเกษตรกรรมให้มีประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งปรับปรุงหรือฟื้นฟูที่มีความเหมาะสมสำหรับการเกษตรกรรม เพื่อรักษาพื้นที่ให้คงอยู่ตลอดไป ได้แก่

1. มาตรการทางกฎหมาย

รัฐต้องออกกฎหมายในลักษณะป้องกันการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินไปทำกิจกรรมอื่น ซึ่งได้แก่กฎหมายคุ้มครองและป้องกันการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในพื้นที่เกษตรกรรม โดยจะเข้มงวดในพื้นที่เกษตรกรรมชั้นที่ 1 และผ่อนผันมากขึ้นในชั้นที่ 2 และ 3 โดยมีข้อกำหนดโดยสรุป ดังนี้

1. พื้นที่เกษตรกรรมชั้นที่ 1 ให้ใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร ห้ามมิให้เปลี่ยนแปลงไปทำกิจกรรมอื่น ซึ่งจะทำให้สภาพการเกษตรเปลี่ยนแปลงโดยสิ้นเชิง เช่น หมู่บ้านจัดสรร โครงการอุตสาหกรรม ยกเว้นได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

2. พื้นที่เกษตรกรรมชั้นที่ 2 ให้ใช้ที่ดินเฉพาะเพื่อการเกษตรและเพื่อกิจกรรมอื่นที่ไม่มีผลกระทบต่อการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรอีกไม่เกิน ร้อยละ 10 แต่การดำเนินกิจการอื่นจะต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. พื้นที่เกษตรกรรมชั้นที่ 3 ให้ใช้ที่ดินในชั้นนี้เพื่อการเกษตร และเพื่อกิจกรรมอื่นไม่เกินร้อยละ 25 แต่การดำเนินการเพื่อกิจกรรมอื่นจะต้องไม่มีผลกระทบต่อการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

4. พื้นที่เกษตรกรรมชั้นที่ 4 (เขตพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ) เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ มีกฎหมายคุ้มครอง สามารถกันออกเป็นพื้นที่อนุรักษ์หรือป่าเศรษฐกิจ ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ ยกเว้นได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

2. มาตรการด้านการใช้ที่ดิน

2.1 มาตรการลดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน

2.1.1 การเรียกเก็บภาษีในอัตราค่อนข้างสูงสำหรับนำพื้นที่เกษตรกรรมไปทำกิจกรรม อื่น ๆ หรือทิ้งพื้นที่ว่างเปล่าเพื่อรอการขาย

2.1.2 จัดตั้งหน่วยงานพิเศษเพื่อรับซื้อหรือจำหน่ายที่ดินหรือจัดสรรที่ดินให้เกษตรกรในกรณีที่มีความต้องการซื้อ ขายที่ดิน

2.2 มาตรการชดเชยการถูกจำกัดสิทธิของราษฎรผู้เป็นเจ้าของที่ดิน

ในกรณีมีการออกกฎหมายข้อบังคับมิให้มีการเปลี่ยนแปลงใช้ที่ดิน นอกจากทำการเกษตร

2.2.1 ลดภาษีที่ดินให้แก่เจ้าของที่ดินที่ได้มีการทำกิจกรรมด้านการเกษตรบนที่ดิน

3. มาตรการปรับปรุงแหล่งน้ำ

3.1 มาตรการเพิ่มและปรับปรุงสภาพแหล่งน้ำธรรมชาติ ในบริเวณพื้นที่เกษตรกรรม เช่น น้ำบ่อตื้น น้ำบ่อบาดาล ให้สามารถใช้ด้านการเกษตรเพิ่มมากขึ้น

3.1.1 สำรวจและขุดเจาะ แหล่งน้ำบ่อดินหรือบ่อบาดาลบริเวณที่พื้นที่
เกษตรกรรม

3.1.2 สำรวจและขุดลอกแหล่งน้ำผิวดิน

3.2 มาตรการปรับปรุงระบบชลประทานที่มีอยู่เดิม

3.2.1 พัฒนา ปรับปรุง และซ่อมแซม ระบบชลประทานที่มีอยู่เดิม ในพื้นที่
เกษตรกรรมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. มาตรการส่งเสริมระบบการเกษตรแบบยั่งยืน

4.1 มาตรการปรับปรุงพื้นที่เกษตรกรรม

4.1.1 ให้มีการปฏิรูปที่ดิน เพื่อพัฒนาสภาพท้องถิ่นให้มีความเหมาะสมต่อการ
ทำการเกษตรและเพิ่มระบบสาธารณสุขปกเกล้าแก่เกษตรกรผู้ถือครองที่ดิน

4.1.2 ปรับปรุงสภาพความอุดมสมบูรณ์ของดินและส่งเสริมการปลูกพืชผล
ทางการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

4.1.3 ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้เพื่อช่วยเพิ่มผลผลิต ตลอดจน
ส่งเสริมการอนุรักษ์ดินและน้ำ และให้มีการควบคุมอย่างเข้มงวด

4.2 มาตรการส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่

4.2.1 ส่งเสริมให้มีการศึกษา ทดลอง หาพันธุ์ หรือชนิดพืชสัตว์ที่เหมาะสมกับ
พื้นที่

4.2.2 ส่งเสริมการปลูกพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่และสิ่งแวดล้อม

4.2.3 ส่งเสริมให้มีการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และผสมผสาน เพื่อให้มีการกระจาย
รายได้ตลอดปีและลดปัญหาด้านศัตรูพืช

4.2.4 ติดตามตรวจสอบผลผลิตของพืชและสัตว์ที่ได้มีการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

4.3 มาตรการพัฒนาการตลาด สินเชื่อ

4.3.1 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสหกรณ์เพื่อการเกษตรในกลุ่มเกษตรกร

4.3.2 การฝึกอบรมด้านการตลาด

4.3.3 การจัดหาสินเชื่อในระยะสั้นและระยะยาว

4.3.4 แทรกแซงราคาปัจจัยการผลิตในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ผ่านทางธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์ หรือกลุ่มเกษตรกร เช่นอาจให้การสนับสนุนเงินกู้ไม่เสียดอกเบี้ยหรือเสียดอกเบี้ยในอัตราต่ำ หรือรูปแบบการสนับสนุนอื่น ๆ

4.4 มาตรการตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

5. มาตรการสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร

การสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร เนื่องจากที่เกษตรกรจะมีความภาคภูมิใจในอาชีพของตนได้จะต้องมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีพอที่จะดำรงอาชีพได้ ได้แก่ ต้องมีตลาดรองรับผลผลิตคุณภาพสินค้าเป็นที่ต้องการของตลาด ไม่มีการเอาเปรียบเกษตรกร ข่าวดารเทคโนโลยีของเกษตรไปถึง รวมทั้งการคมนาคมขนส่งมีเส้นทางที่สะดวก นอกจากสร้างความมั่นคงให้แก่ผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรแล้ว การยกย่องให้ความสำคัญของเกษตรกรก็เป็นสิ่งจำเป็น เช่น การยกย่องเกษตรกรดีเด่นในระดับต่าง ๆ ดีเด่นประจำตำบล ประจำอำเภอ ประจำจังหวัด จนถึงระดับชาติ (สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม 2539 : 1-3)

มาตรการในการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสมให้คงอยู่ได้แก่ มาตรการทางกฎหมาย ป้องกันการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เกษตรกรรม มาตรการด้านการใช้ที่ดิน มาตรการทางภาษีกับผู้ที่ดินไปทำประโยชน์อย่างอื่นหรือปล่อยรกร้างหรือลดภาษีแก่ผู้ทำการเกษตรและมาตรการทางการเกษตร มาตรการปรับปรุงแหล่งน้ำ การชลประทาน การเกษตรแบบยั่งยืน มาตรการทางสินเชื่อ การตลาด มาตรการตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเกษตร มาตรการสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร การศึกษามาตรการต่าง ๆ เหล่านี้ นอกจากด้านผังเมือง แล้วยังมีมาตรการส่งเสริมเกษตรกรรม ซึ่งจะเป็นส่วนสนับสนุนจะช่วยให้เสนอแนะแนวการประกอบอาชีพเกษตรกร

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการแก้ปัญหาและอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรม

ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องอนาคตของเกษตรกรรม โอกาสและสิ่งที่ท้าทายที่ต้องเผชิญของเขตการปกครอง สตาคอนา (Strathcona) การนำเสนอสู่สาธารณะ โดยบริษัทที่ปรึกษา Toma & Bouma Management Consultants Stantec Consulting โดยมีเครื่องมือที่ใช้เพื่อทำให้ภาคเกษตรอยู่รอดและเติบโตได้ (Tool for Enhancing Viability) มีสิ่งที่ใช้เพื่อการต่าง ๆ มากมายดังนี้ (Many Tool Examined)

1. ควบคุมการใช้ที่ดิน การอนุรักษ์เข้มข้น (freeze land)
2. การทบทวนโครงการหลัก (major project review)
3. การมีนโยบายและแผนสนับสนุนระดับชุมชน (adops supportive community planning policies)
4. การป้องกันการสูญเสียที่ดินทำกิน (acquisition of agricultural conservation easements)
5. การผ่อนคลายการควบคุมและการชดเชย (mitigation and compensation procedures)

6. มาตรการชดเชยสิทธิในการพัฒนาให้เกษตรกร (transfer of development rights)
7. การพัฒนาแบบกลุ่มเขตการพัฒนา การรวมกลุ่ม (cluster development)
8. การกำหนดย่านหรือพื้นที่อนุรักษ์เกษตรกรรม (zoning)
9. หยุดการแบ่งแยกที่ดินออกเป็นแปลงเล็กแปลงน้อย (stopping fragmentation and parcelization)
10. การให้มีสิทธิในที่ดินทำกินด้านการเกษตร (right to farm) หรือ right to farm law กฎหมายที่คุ้มครองสิทธิในพื้นที่เกษตรกรรม
11. หลีกเลี่ยงการใช้ที่ดินในกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมกับการเกษตร (avoiding land use conflicts)
12. การพัฒนาทางรายได้แรงจูงใจทางเศรษฐกิจให้เกษตรกร (economic development)
13. วิธีทางการเงิน การกระตุ้นทางการเงิน (financial incentive)
14. รัฐบาลให้เงินช่วยเหลือ (grant)
15. การจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนเพื่อการอนุรักษ์ (revolving funds)
16. การลดหย่อนภาษี (tax incentive) เพื่อจูงใจหรือกระตุ้นด้วยภาษีให้เกิดการอนุรักษ์
17. การจัดให้มีการบริการเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อการอนุรักษ์
18. การกำหนดค่าปรับสำหรับผู้ฝ่าฝืน (penalties) และนำค่าปรับมาใช้เพื่อการอนุรักษ์
19. การวางแผนการปลูกพืชความหลากหลายของเกษตรกรรม (plan for a variety of agriculture)
20. การใช้ประโยชน์ที่ดินร่วมกันของสองสิ่ง (land use interface)
21. สิทธิในการใช้ที่ดินของผู้อื่นเพื่อการเกษตร (agricultural easement)
22. มาตรการทางภาษี (taxation)
23. การให้การศึกษานี้เกี่ยวกับเกษตรกรรม (agricultural education)
24. กิจกรรมการบริการด้านการเกษตร (service for agriculture)
25. สิ่งจูงใจทางการเงิน สิ่งกระตุ้นทางการเงิน (financial incentive)
26. สถาบันเกี่ยวกับเกษตรกรรม ศูนย์สาธิตการเกษตร ฯลฯ (an agricultural institute) (The Future of Agriculture A Workshop on the opportunities and Challenges Facing Strathcona County 2002 : 14)

เครื่องมือที่ใช้สำหรับแก้ปัญหาเกษตรกรรมชนเมือง มีทั้งมาตรการทางกฎหมาย การใช้ประโยชน์ที่ดิน การครอบครองที่ดิน กรรมสิทธิ์ที่ดิน คือการควบคุมการใช้ที่ดิน ฯลฯ มาตรการทางภาษี ทั้งการควบคุมและจูงใจด้วยภาษี มาตรการการเงินคือการทดแทนชดเชยด้วยเงินจากภาครัฐ มาตรการทางการเกษตร มาตรการทางสินเชื่อ มาตรการทางการตลาด การศึกษาเครื่องมือที่ใช้สำหรับแก้ปัญหาการเกษตรชนเมือง ซึ่งล้วนเป็นทั้งมาตรการเชิงควบคุมและเชิงจูงใจ เพื่อที่จะสามารถนำเครื่องมือดังกล่าวมาใช้ในการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมเกาะเกร็ด

3.5 หลักการที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรม

1. การซื้อสิทธิ์ในที่ดินเพื่อนำมาพัฒนา (Purchase of development right)

การซื้อขายสิทธิ์ในการพัฒนาที่ดิน (The Purchase of Development Rights) เพื่อการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่เปิดโล่ง (Preserving Agricultural Land And Open Space) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการรักษาพื้นที่เกษตรกรรม หรือพื้นที่สีเขียวบริเวณชนเมืองโดยรอบ เพื่อป้องกันการขยายตัวของเมืองและอนุรักษ์รักษาพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งเป็นพื้นที่สีเขียวที่เป็นปอดของเมือง รวมทั้งช่วยเหลือเกษตรกรให้คงอยู่บนพื้นที่เดิม ประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้ในสภาพที่มีความกดดันในการพัฒนาพื้นที่อย่างสูงในปัจจุบัน การซื้อขายสิทธิ์ในการพัฒนาที่ดินหรือ “PDR” ยังสามารถนำไปเป็นวิธีการในการรักษาพื้นที่เปิดโล่งภายในเมืองที่มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนเป็นอาคารสูงที่มีความหนาแน่นมากขึ้นทุกวัน ซึ่งพื้นที่เหล่านี้จะได้รับแรงกดดันในการพัฒนาอย่างสูงจากพื้นที่รอบข้าง ดังนั้น PDR คือเทคนิคการวางแผนในการที่จะรักษาไว้ซึ่งพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่เปิดโล่ง โดยการซื้อสิทธิ์ในการพัฒนาที่ดินจากเจ้าของที่ดิน การรักษาพื้นที่เกิดจากการต้องการสภาพแวดล้อมที่ดีของภาครัฐ ที่จะรักษาพื้นที่เหล่านี้ไม่ให้ถูกล่วงล้ำในปัจจุบันและอนาคต

สิทธิ์การพัฒนาหมายถึงสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงที่ดินจากสภาพปัจจุบันให้เปลี่ยนแปลงไป เช่นเปลี่ยนจากเกษตรกรรมเป็นพาณิชยกรรม อุตสาหกรรมหรือเปลี่ยนจากที่พักอาศัยบ้านเรือนเป็นอาคารสำนักงานขนาดใหญ่ ศูนย์การค้า

ดังนั้นการซื้อขายสิทธิ์ในการพัฒนาที่ดิน เจ้าของที่ดินจะยังคงมีสิทธิ์ของทรัพย์สินในที่ดินครบถ้วนดังเดิมทุกประการ แต่จะขาดสิทธิ์ในการพัฒนาเท่านั้น เมื่อเจ้าของที่ดินขายสิทธิ์ในการพัฒนาจะได้รับเงินชดเชยจากรัฐ สำหรับสิทธิ์ในการพัฒนาที่ดิน โดยเจ้าของที่ดินยังคงมีสิทธิ์ตามโฉนดที่ดิน จะพักอาศัยทำเกษตรกรรมได้ดังเดิม อีกทั้งยังสามารถที่จะขายหรือส่งต่อให้ผู้อื่น

ข้อตกลงของการซื้อขายสิทธิ์การพัฒนานั้นรวมถึงการพัฒนาสำหรับที่พักอาศัยด้วย ยกเว้นเจ้าของที่ดิน หรือลูกจ้าง และผู้ทำงานในพื้นที่ที่จะปรับปรุงหรือซ่อมแซมที่พักอาศัยเพียงเล็กน้อย หากแต่ถ้ามีการทำการทุบหรือถอนที่พักอาศัยเดิม เพื่อสร้างใหม่ หรือขยายที่พักอาศัย

เพิ่มเติม จำต้องขออนุญาตรัฐผู้ซึ่งซื้อสิทธิ์ในการพัฒนาไปแล้ว ให้ทราบถึงความจำเป็นและรัฐพิจารณาเห็นสมควรด้วยเท่านั้น อีกประการของสิทธิ์การพัฒนาพื้นที่ก็คือ การห้ามมิให้มีการขนขยะมาทิ้งในพื้นที่หรือการขุดดินออกจากพื้นที่ เพราะเป็นการทำลายสภาพเดิมของพื้นที่

เมื่อเจ้าของที่ดินได้รับเงินค่าชดเชยในการขายสิทธิ์ในการพัฒนา ก็จะนำไปใช้เพื่อทำการต่าง ๆ เช่นผ่อนหนี้สิน นำไปให้กู้เพื่อหารายได้หรือนำไปลงทุนซื้ออุปกรณ์ในการทำการเกษตรกรรมต่อไป

สิทธิ์พิเศษสำหรับผู้ขายสิทธิ์ในการพัฒนาที่ดิน นอกจากเจ้าของที่ดินจะได้รับเงินค่าชดเชยสำหรับสิทธิ์ในการพัฒนาที่ดินแล้ว ภาครัฐยังสร้างแรงจูงใจให้แก่เจ้าของที่ดินในการขายสิทธิ์ในการพัฒนา คือ การลดหย่อนภาษีประเภทต่าง ๆ ให้แก่เจ้าของที่ดินเช่น ภาษีที่ดิน ภาษีโรงเรือน ภาษีมรดก เพื่อเป็นการจูงใจเจ้าของที่ดินในการช่วยรักษาสภาพเดิมของพื้นที่ และนำเงินที่รัฐลดหย่อนให้นำไปรักษาพื้นที่หรือลงทุนในการเกษตรกรรม

สรุป การดำเนินการของ PDR นั้น จุดประสงค์หลักคือทำให้ทางเลือกแก่เจ้าของที่ดินที่จะสมัครใจในการเข้าร่วมอนุรักษ์รักษาสภาพแวดล้อมที่ดิน แทนที่รัฐจะใช้อำนาจรัฐเข้ามาบังคับเวนคืนที่ดิน ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งในการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่เปิดโล่ง (กรมการเศรษฐกิจ 2537 : 4 - 6)

การซื้อขายสิทธิ์ในการพัฒนา (PDR) เป็นมาตรการหนึ่งในการจูงใจเพื่อชดเชยให้เกษตรกรผู้เสียสิทธิ์ในการพัฒนาที่ดิน โดยเกษตรกรเป็นคู่สัญญากับรัฐ โดยรัฐเป็นผู้รับภาระในการชดเชยให้เกษตรกรผู้เสียสิทธิ์ การศึกษาการขายสิทธิ์ในการพัฒนาเป็นทางเลือกหนึ่งในการชดเชยให้เกษตรกรเกาะเกร็ดผู้เสียสิทธิ์ในการพัฒนาพื้นที่ด้วยมาตรการควบคุมของรัฐแต่เป็นผู้สร้างคุณประโยชน์ให้แก่สังคม สิ่งแวดล้อม

2. การแลกเปลี่ยนสิทธิ์ในการพัฒนา (Transfer of development right)

การแลกเปลี่ยนสิทธิ์การพัฒนา (Transfer of development right) แนวคิดนี้มาจากสมมุติฐานว่ารัฐจะต้องให้สิทธิ์การพัฒนาแก่เจ้าของที่ดินให้เหมาะสมกับมูลค่าของที่ดิน ดังนั้นจึงไม่มีใครได้รับสิทธิ์เพียงพอที่จะพัฒนาที่ดินของตนเองในเชิงพาณิชย์ได้โดยไม่ซื้อสิทธิ์จากคนอื่น และผู้ที่ขายสิทธิ์ในตลาดเป็นผู้ที่ไม่ต้องการพัฒนาหรือถูกห้ามการพัฒนานั้น ๆ อยู่แล้ว ประโยชน์ของการแลกเปลี่ยนสิทธิ์ใช้เพื่อจำกัดและลดความไม่เท่าเทียมกันของ zoning โดยใช้ตลาดเป็นเครื่องชดเชยให้สามารถมีศักยภาพในการพัฒนาที่ดินเพิ่มขึ้นได้ และสามารถใช้อุปกรณ์รักษาพื้นที่โล่ง landmark บริเวณพื้นที่ที่อ่อนไหวทางนิเวศและเป็นเครื่องมือจัดการพัฒนาเมือง (กรมการผังเมือง, สำนักพัฒนามาตรฐาน 2549 : 213)

การแลกเปลี่ยนกรรมสิทธิ์ในการพัฒนาหรือ TDR เป็นวิธีการที่ใช้เทคนิคทางด้านกฎหมายเพื่อแลกเปลี่ยนโอนย้าย หรือซื้อขายกรรมสิทธิ์ในการพัฒนา ส่วนมากจะใช้ FAR (Floor Area Ratio) ส่วนที่ไม่ได้ใช้ของอาคารหรือสถานที่อนุรักษ์โอนย้ายไปยังที่ดินแปลงอื่นที่อยู่ใกล้เคียง หรือแปลงที่กำหนดผลตอบแทนที่ได้จากการโอนย้ายเจ้าของทรัพย์สินสามารถนำมาใช้ในการอนุรักษ์และดูแลรักษา (สิทธิพร ภิมย์รัตน์ 2548 : 52 - 53)

การแลกเปลี่ยนสิทธิ์การพัฒนา (TDR) เป็นมาตรการหนึ่งในการจูงใจ เพื่อชดเชยให้เกษตรกรผู้เสียสิทธิ์ในการพัฒนาโดยเป็นกลไกในการแลกเปลี่ยนสิทธิ์กันระหว่างเอกชนกับเอกชน โดยเอกชนผู้ได้รับสิทธิ์เป็นผู้รับภาระเงินทดแทนแก่เกษตรกรผู้โอนสิทธิ์ การศึกษาการแลกเปลี่ยนสิทธิ์ในการพัฒนาเป็นทางเลือกหนึ่งในการชดเชยให้เกษตรกรเกาะเกร็ดผู้เสียสิทธิ์ในการพัฒนาพื้นที่ด้วยมาตรการควบคุมของรัฐแต่เป็นผู้สร้างคุณประโยชน์ให้แก่สังคม สิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 1 แนวคิดการแลกเปลี่ยนซื้อขายสิทธิ์ในการพัฒนา

ที่มา: วิชัย บุญवास, “เครื่องมือที่ใช้ในการบริหารเมือง,” เอกสารประกอบการสอนวิชาผังเมืองภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545. (อัดสำเนา)

ภาพที่ 2 ลักษณะการแลกเปลี่ยนซื้อขายสิทธิการพัฒนา
ที่มา: วิชัย บุญวาศ, “เครื่องมือที่ใช้ในการบริหารเมือง,” เอกสารประกอบการสอนวิชาผังเมือง
ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545. (อัครสำเนา)

3. มาตรการทางภาษี (Tax)

ใช้มาตรการทางภาษีสำหรับการพัฒนาที่ไม่สอดคล้องกับผังเมือง

กลยุทธ์การจัดเก็บภาษีเพื่อพัฒนาเมือง

1. เก็บภาษีที่ดินในอัตราสูงสำหรับที่ว่างในเมืองที่ไม่ได้ทำประโยชน์
2. ลดภาระภาษีสำหรับการพัฒนาที่ถูกต้องสอดคล้องกับผังเมือง โดยเฉพาะการคงการใช้ประโยชน์พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่อนุรักษ์
3. เพิ่มผลตอบแทนให้แก่ผู้จัดทำโครงการพัฒนาที่ดี
4. เพิ่มภาระภาษีสำหรับการพัฒนาที่ไม่สอดคล้องกับผังเมือง

การเก็บภาษีควรมีผลตามมาในด้าน

1. ส่งเสริมให้ผู้มีรายได้น้อยได้มีที่อยู่อาศัยตามสมควร ป้องกันมิให้มีการกักตุนที่ดินเพื่อเก็งกำไรเกินราคาที่ดินสูงเกินควร
2. เร่งรัดให้มีการพัฒนาในที่ดินว่างเปล่าและที่ดินตามเป้าหมายผังเมือง
3. ป้องกันมิให้มีการพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมรอบนอกก่อนถึงเวลาอันควร
4. ป้องกันการกักตุนเพื่อเก็งกำไร โดยใช้มาตรการดังนี้

4.1 ภาษีมรดก

4.2 ภาษีให้โดยเสนาหา

4.3 ภาษีการไม่พัฒนาที่ดินที่เป็นที่ว่างเปล่าเป็นเวลานาน

4.4 ภาษีที่ดินอัตราก้าวหน้า

มาตรการทางภาษีมุ่งทั้งการจูงใจและการควบคุมในกิจการที่สอดคล้องหรือขัดแย้งต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรเพื่อให้เกิดผลในการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรม โดยมาตรการทางภาษีมักมีผลในการป้องกันการกักตุนที่ดิน การเก็งกำไร ป้องกันการพัฒนาก่อนเวลาอันสมควร การศึกษามาตรการทางภาษีจะทำให้ทราบแนวทางในการเสนอแนะการแก้ปัญหาให้กับพื้นที่เกษตรกรเกาะเกร็ดได้อย่างถูกต้อง

4. กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง

4.1 พระราชบัญญัติการผังเมือง

การวางและจัดทำผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี พ.ศ.2548 ออกความในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518

ความเป็นมา

ในปี พ.ศ. 2548 สำนักผังเมืองจังหวัดนนทบุรี ได้รับมอบหมายจากกรมการผังเมือง ให้ดำเนินการวางผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี (ปรับปรุงครั้งที่ 1) ซึ่งในขณะนั้นกฎกระทรวงฉบับที่ 94 (ผังเมืองรวมเมืองนนทบุรี) ยังมีผลบังคับใช้ในพื้นที่ โดยกฎกระทรวงฉบับดังกล่าว เป็นผังเมืองรวมฉบับแรกของจังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีเขตผังครอบคลุมเพียง 245.74 ตารางกิโลเมตร โดยประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2533 หมดยุคการใช้บังคับ วันที่ 13 ตุลาคม 2538 และได้ขยายระยะเวลาการใช้บังคับโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 242 (พ.ศ. 2538) และครั้งที่สองโดยกฎกระทรวงฉบับที่ 288 (พ.ศ.2539) ดังนั้นกฎกระทรวงฉบับที่ 94 (ผังเมืองรวมเมืองนนทบุรี) จึงสิ้นสุดการใช้บังคับเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2540 เป็นต้นมา

ในการจัดทำร่างผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี(ปรับปรุงครั้งที่ 1) ได้มีการกำหนดให้ขอบเขตผังเมืองรวมครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนนทบุรีทั้งจังหวัด โดยมีพื้นที่ประมาณ 622.303 ตารางกิโลเมตร ในระหว่างการดำเนินการ ได้มีกลุ่มตัวแทนของภาคประชาชน ภาคเอกชน ได้แก่หอการค้าจังหวัดและสภาอุตสาหกรรมจังหวัดตลอดจนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ในประเด็นที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินการวางและจัดทำผังจำนวนหลายต่อหลายครั้งอย่างต่อเนื่อง จนในที่สุดได้มีข้อยุติร่วมกันและนำเสนอร่างผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรีในการประชุมของคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี คณะกรรมการผังเมืองแห่งชาติและเข้าสู่ขั้นตอนการดำเนินการตามกฎหมายจนในที่สุดกฎ

กระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2548 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา ตอนที่ 27 ก ลงวันที่ 24 มีนาคม 2548 ดังนั้นกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี จึงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 24 มีนาคม 2548 (ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 ได้บัญญัติให้กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมมีผลใช้บังคับเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา)

นโยบาย วัตถุประสงค์และแนวความคิดในการวางผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี

ผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรีฉบับปรับปรุงได้วางผังครอบคลุมเต็มพื้นที่ เพื่อรองรับการขยายตัวและการเติบโตของเมืองที่มีผลมาจากการพัฒนาของกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะในด้านที่อยู่อาศัย ทั้งนี้ผังเมืองรวมจังหวัดจะเป็นแผนกายภาพที่ชี้แนะแนวทางการพัฒนาเมืองในอนาคต ในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและการคมนาคมขนส่ง ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดที่ว่า “นนทบุรีที่อยู่อาศัยชั้นดีของคนทุกระดับพร้อมสรรพภาคบริการที่ได้มาตรฐาน” โดยมีนโยบาย วัตถุประสงค์ ในการวางผังรวม ฯ ดังต่อไปนี้

นโยบาย

1. ให้ชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางการบริหารราชการ การปกครอง การค้าและการบริการของจังหวัดนนทบุรี
2. ส่งเสริมการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัย การพาณิชย์กรรม และอุตสาหกรรม ให้สัมพันธ์กับการขยายตัวของชุมชน
3. พัฒนาระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง ให้สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดินและระบบโครงข่ายคมนาคมของกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในอนาคต
4. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดนนทบุรี

วัตถุประสงค์

1. เป็นผังแม่บทเพื่อการพัฒนาอย่างเหมาะสมและคุ้มค่าแก่การลงทุน
2. เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของเมือง ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมทั้งในด้านความเป็นระเบียบเรียบร้อย การคมนาคมขนส่ง การสาธารณสุข ปลอดภัย บริการสาธารณะ การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยและสวัสดิภาพของสังคม
3. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสภาพแวดล้อมชุมชน
4. เพื่อบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศที่งดงามหรือมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของจังหวัด

แนวความคิดในการวางผัง

ในการศึกษาสภาพพื้นที่ การวิเคราะห์พื้นที่ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ประชากร และแนวทางการพัฒนาต่าง ๆ ในจังหวัด ทำให้ทราบถึงปัญหา ข้อจำกัดและศักยภาพของการพัฒนาพื้นที่จึงได้แนวความคิดในการพัฒนา การใช้ที่ดินเป็นแบบหลายศูนย์กลาง ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

1. บริเวณศูนย์กลางเดิม ได้แก่บริเวณทำนํานนทบุรี ตลาดปากเกร็ด ตลาดบางกรวย ตลาดไทรน้อย ตลาดราษฎร์นิยม และบริเวณบางใหญ่ซิดี
2. มีการพัฒนาที่อยู่อาศัยในบริเวณที่ต่อเนื่องกรุงเทพมหานคร
3. พัฒนาบริเวณชุมชนบางบัวทอง ชุมชนบางใหญ่ เทศบาลตำบลไทรน้อย เทศบาลตำบลบางใหญ่ เทศบาลตำบลปลายบางเป็นที่อยู่อาศัย
4. พัฒนาอุตสาหกรรมที่มีอยู่เดิมในบริเวณอำเภอไทรน้อย ให้เป็นย่านอุตสาหกรรม
5. ควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณที่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่ คือบริเวณที่มีปัญหาน้ำท่วมและบริเวณที่มีศักยภาพเหมาะสมทางการเกษตรเป็นต้น
6. ป้องกันมลภาวะจากชุมชนและอุตสาหกรรม ลงสู่มแม่น้ำเจ้าพระยาและลำคลองสายสำคัญ ๆ ในจังหวัด

แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน 2 ประเภทในพื้นที่เกาะเกร็ด

แผนผังที่ 2 การใช้ประโยชน์ที่ดิน 2 ประเภทในพื้นที่เกาะเกร็ด

ที่มา : “กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2548,” ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา, ตอนที่27 ก (24 มีนาคม 2548) : 1-15.

องค์ประกอบของผังเมืองรวมนนทบุรี ประกอบด้วยผังการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต โดยกำหนดเป็น 13 ประเภทเฉพาะที่มีในบริเวณเกาะเกร็ดมี 2 ประเภทดังนี้

1. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม (สีเขียวมีกรอบเส้นทแยงสีเขียว)

วัตถุประสงค์ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในการดำรงรักษาที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อุตสาหกรรม เครื่องปั้นดินเผา ที่เป็นเอกลักษณ์พื้นที่ถิ่นเฉพาะของเกาะเกร็ด และควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ดังกล่าว ให้คงความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ ตลอดจนสนับสนุนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัด ได้แก่บริเวณหมายเลข 7

ตารางที่ 1 จำแนกกิจการที่ใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม

กิจการส่วนใหญ่ (กิจกรรมที่ทำได้)	กิจการที่ห้ามใช้ประโยชน์ (กิจการที่ห้ามทำ)	กิจการอื่น/ (กิจการที่ผ่อนผัน)
1. เกษตรกรรมหรือ เกี่ยวข้องกับ เกษตรกรรม 2. อุตสาหกรรม เครื่องปั้นดินเผา 3. การอยู่อาศัย ประเภทบ้านเดี่ยว 4. สถาบันราชการ 5. การสาธารณูปโภค 6. การสาธารณูปการ	1. โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายโรงงาน 2. สถานที่บรรจุก๊าซ สถานที่เก็บก๊าซและห้องบรรจุ ก๊าซ ตามกฎหมายว่าด้วยการบรรจุก๊าซปิโตรเลียม เหลว 3. สถานที่ที่ใช้ในการเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อจำหน่าย ที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุม น้ำมันเชื้อเพลิง 4. สุสานและฌาปนสถานตามกฎหมายว่าด้วยสุสาน และฌาปนสถาน 5. โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม 6. จัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย ประกอบพาณิชย์ กรรมหรือประกอบอุตสาหกรรม 7. การอยู่อาศัยหรือประกอบพาณิชย์ กรรมประเภทอาคารขนาดใหญ่ตามกฎหมายว่าด้วย การควบคุมอาคาร 8. การอยู่อาศัยหรือประกอบพาณิชย์กรรมประเภท ห้องแถว ตึกแถวหรือบ้านแถว 9. การอยู่อาศัยประเภทห้องชุด อาคารชุดหรือหอพัก 10. กำจัดมูลฝอยเว้นแต่เป็นการดำเนินการของ หน่วยงานของรัฐ	<u>กิจการอื่น</u> 1. ให้ใช้ได้ไม่เกิน ร้อยละ 10 ของ ที่ดินในแต่ละ บริเวณ <u>กิจการที่ผ่อนผัน</u> 1. โรงงานบำบัด น้ำเสียรวมของ ชุมชน 2. รั้วจำหน่าย ก๊าซ สถานที่ใช้ ก๊าซและสถานที่ จำหน่ายอาหารที่ ใช้ก๊าซ 3. กิจการอื่น ๆ ที่ มิได้ระบุห้ามไว้

2. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (สีเขียวอ่อน)

กำหนดให้บริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาและลำคลองสายหลัก ๆ ของจังหวัดทั้ง 2 ฝั่งในระยะขนานริมฝั่ง 15 เมตร เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการดำรงรักษาสภาพแม่น้ำในแม่น้ำ ลำคลอง สายสำคัญของจังหวัดให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี ประกอบกับได้มีประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2538) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 กำหนดให้เขตจังหวัดนนทบุรีเป็นเขตควบคุมมลพิษ สำหรับในเกาะเกร็ดได้แก่บริเวณ 8.15 8.18 และบริเวณ 8.22 ตารางที่ 2 จำแนกกิจการที่ใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

กิจการส่วนใหญ่ (กิจการที่ทำได้)	กิจกรรมที่ห้ามใช้ประโยชน์ (กิจกรรมที่ห้ามทำ)	กิจการอื่น /กิจการที่ พ้องผัน
1. ที่ดินประเภทนี้เป็นของรัฐ ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อ <ul style="list-style-type: none"> 1.1 นันทนาการ หรือเกี่ยวข้องกับนันทนาการ 1.2 การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม 1.3 สาธารณประโยชน์ 2. ที่ดินซึ่งเอกชนเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อ <ul style="list-style-type: none"> 2.1 นันทนาการ หรือเกี่ยวข้องกับนันทนาการ 2.2 การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม 2.3 การอยู่อาศัย 2.4 เกษตรกรรมหรือเกี่ยวกับเกษตรกรรม 2.5 การสาธารณสุข 2.6 การสาธารณสุข 2.7 สาธารณประโยชน์ 	1. เลี้ยงสัตว์ทุกชนิด หรือสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเพื่อการค้า <ul style="list-style-type: none"> 2. สุสานและฌาปนสถานตามกฎหมายว่าด้วยสุสานและฌาปนสถาน 3. จัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย 4. การอยู่อาศัยประเภทอาคารขนาดใหญ่ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร 5. การอยู่อาศัยประเภทห้องแถว ตึกแถวหรือบ้านแถว 6. การอยู่อาศัยประเภทห้องชุด อาคารชุดหรือหอพัก 7. กำจัดมูลฝอย 	ไม่มี กิจการที่ พ้องผัน
การใช้ประโยชน์ที่ดินริมฝั่งตามธรรมชาติของแม่น้ำเจ้าพระยาและลำคลอง ให้มีที่ว่างตามแนวขนานริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา และคลองไม่น้อยกว่า 6 เมตร เว้นแต่เป็นการก่อสร้างเพื่อการคมนาคมทางน้ำหรือการสาธารณสุข		

ผังเมืองจังหวัดนนทบุรีมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ พื้นที่เกษตรกรรมเกาะเกร็ด คือมีนโยบายการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดนนทบุรีมีวัตถุประสงค์ การวางผังข้อที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่เกาะเกร็ดที่ว่าเพื่อบำรุงรักษา ทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศที่ ดงงามหรือมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ มีแนวคิดในการวางผังที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่เกาะเกร็ดคือ ควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณที่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่ คือบริเวณที่มีปัญหาน้ำท่วมและบริเวณ ที่มีศักยภาพเหมาะสมทางการเกษตร โดยมีการใช้ประโยชน์ที่ดิน 2 ประเภท ได้แก่

1. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมจะอนุญาตกิจการที่ไม่ เป็นอุปสรรค ต่อการเกษตร เช่นที่อยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยว และห้ามกิจการที่เป็นอุปสรรคและส่ง กระทบรบกวนต่อพื้นที่เกษตรกรรม เช่น โรงงานอุตสาหกรรม การพาณิชย์กรรม การจัดสรรที่ดิน เพื่อที่อยู่อาศัย และอนุญาตในกิจการที่นอกเหนือจากกิจการที่ห้ามไม่เกินร้อยละ 10 และกิจการที่ ผ่อนผันที่ไม่ส่งผลกระทบต่อเกษตร เช่น โรงงานบำบัดน้ำเสีย วัตถุประสงค์เพื่อป้องกัน กิจการ ที่ส่งผลกระทบต่ออาชีพเกษตรกรรม

2. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมมี ทั้งส่วนที่เป็นที่ดินของรัฐ โดยอนุญาตในกิจการที่ใช้เพื่อการนันทนาการ การรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม สาธารณะประโยชน์เท่านั้นและส่วนที่เป็นที่ดินของเอกชนจะคล้ายกับที่ดินของรัฐแต่จะเพิ่มใน ส่วนของกิจการเพื่อการอยู่อาศัยและให้สามารถทำการเกษตรกรรมได้และกิจการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ อีกทั้งห้ามในกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อเกษตร เช่น การอยู่อาศัย ประเภทบ้านแถว ตึกแถว อาคารชุด และไม่มีกิจการที่ผ่อนผันนอกจากที่ได้อนุญาตซึ่ง ก่อตั้งมาซึ่ง เป็นการอนุรักษ์อย่างเข้มข้น

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุริรัตน์ ณ นคร (2526) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในเขตชานเมืองกรุงเทพมหานครและผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมที่มีต่อเกษตรกรรมชานเมือง บริเวณเขตหนองแขม ผลการศึกษาพบว่า

1. การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตหนองแขมแต่ละประเภททั้งภาค เกษตรกรรมและภาคนอกเกษตรกรรม เป็นการเปลี่ยนแปลงจากพื้นที่ว่างเปล่าที่ยังไม่ได้ใช้ ประโยชน์ (vacant) เพื่อเป็นบริเวณที่อยู่อาศัย อุตสาหกรรมและพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งเป็นการใช้ ที่ดินตามสมรรถนะดินเป็นต้น

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินตามลำดับความสำคัญ คือ

1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในรูปแบบของเส้นทางคมนาคม ถนน
2. การเพิ่มจำนวนประชากร ทำให้ความต้องการที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น

3. การขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน

ซึ่งการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในเขตหนองแขมปัจจุบันเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ไม่สอดคล้องกันระหว่างการใช้ที่ดินแบบชนบทและการใช้ที่ดินแบบเมือง โดยที่การใช้ที่ดินแบบชนบทนั้นภาคเกษตรกรรมไม่สามารถสร้างผลผลิตได้เต็มที่ ทั้งนี้เนื่องจากได้ประสบปัญหาหลายประการในการประกอบอาชีพ

1. ปัญหาโรคพืชและแมลงรบกวน
2. ปัญหาน้ำเสีย
3. การใช้ที่ดินแบบเมืองซึ่งเป็นการเริ่มเข้าสู่ขบวนการเป็นเมือง โดยการขยายตัวของบริเวณอาคารสิ่งก่อสร้าง (built – up area)
4. การขาดแคลนบริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

ผลกระทบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในด้านเศรษฐกิจ สังคม ที่มีต่อเกษตรกรหนองแขม ดังนี้

1. การแพร่กระจายทางวัฒนธรรม (cultural diffution) จากเมืองทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและค่านิยม (attitudes and values) การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิต (way of life) ของเกษตรกรหนองแขมเปลี่ยนไปจากเดิมและแตกต่างไปจากชาวชนบทโดยทั่วไป เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้ย้ายถิ่นเข้ามาอาศัยอยู่ในเขตหนองแขมและเป็นผู้เช่าที่ดินโดยถือครองที่ดินขนาดเล็ก ระยะเวลาเช่าที่ดินสั้น คือระยะเวลา 1 - 3 ปี รายได้เฉลี่ยของครอบครัวเกษตรกรส่วนใหญ่รายได้อ่อนกลาง และปานกลางค่อนข้างต่ำ แต่เนื่องจากเกษตรกรประสบปัญหาในการประกอบอาชีพเนื่องจากต้นทุนการผลิตสูง การใช้จ่ายของครอบครัวจึงเป็นไปเพื่อการลงทุนการเกษตร เป็นสำคัญ เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพและเป็นหนี้สิน

2. ผลกระทบประการต่อมา การขาดแคลนแรงงานเนื่องจากบุตรหลานเกษตรกร เป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาและหันไปประกอบอาชีพอื่นนอกภาคเกษตรกรรม ปริมาณผลผลิตจากการเกษตรในปัจจุบันได้ลดลง รายได้จากการเกษตรจึงไม่แน่นอน

- 3 ผลกระทบต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เกษตรกรหนองแขมบางส่วนมีความคิดที่จะเปลี่ยนอาชีพและเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้บุตรหลานประกอบอาชีพเกษตรกรรมเนื่องจากประสบปัญหาหลายประการ

อำพัน รุ่งวรรณวงศ์ (2525) ได้ทำการศึกษาเพื่อประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินในพื้นที่ชานเมืองทางด้านตะวันตกของกรุงเทพมหานคร ในเขตบางขุนเทียน ผลการศึกษาพบว่า

เขตบางขุนเทียนมีประวัติความเป็นมาตลอดจนลักษณะกายภาพเป็นแบบชนบท พื้นที่ทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มซึ่งเหมาะแก่การเกษตรกรรม มีลำคลองมากมายถึง 150 คลองมีพื้นที่ซึ่งใช้ใน

การทำเกษตร 108,263.7 ไร่ หรือร้อยละ 95.6 ของพื้นที่ทั้งหมดในปี 2522 แต่ในปัจจุบันลักษณะดังกล่าวกำลังเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉลี่ยมีการเพิ่มขึ้นของพื้นที่เมืองประมาณ 301.8 ไร่ต่อปี เนื่องจากการขยายตัวของเมืองเข้าสู่พื้นที่ชนบท ความเป็นเมือง (Suburbanization) ที่เกิดขึ้นมีสาเหตุหลายประการ

1. การปรับปรุงด้านคมนาคมขนส่ง
2. การขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรม
3. การขยายตัวของที่อยู่อาศัยและการเพิ่มประชากรอย่างรวดเร็วของกรุงเทพมหานคร

ผลจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินคือ พื้นที่ที่เหมาะสมกับการเกษตรกรรมมากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศกำลังจะสูญไป ปราบปรามการดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาหลายประการทั้งในเขตต่อชนบทเองและนอกพื้นที่ แต่ผู้ที่รับผลกระทบโดยตรงคือเกษตรกร เนื่องจากการสูญเสียพื้นที่สำหรับประกอบอาชีพของตน ผลกระทบมีดังนี้

1. พื้นที่สำหรับประกอบอาชีพลดลงเนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมและหมู่บ้านจัดสรรต่าง ๆ มากขึ้น
2. ปัญหาน้ำเสีย น้ำเน่า และสารพิษซึ่งโรงงานอุตสาหกรรมปล่อยลงสู่ลำคลองต่าง ๆ เกษตรกรต้องใช้น้ำในลำคลองเพื่อการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตประจำวันและการคมนาคมขนส่งด้วย จึงก่อให้เกิดความเดือดร้อนอย่างยิ่ง
3. ปัญหาสภาพแวดล้อมเป็นพิษ ทำให้สัตว์น้ำต่าง ๆ ตามธรรมชาติ เช่น กุ้ง หอย ปู ปลา ลดจำนวนลง นอกจากนี้ยังทำให้การเพาะปลูกไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร
4. ปัญหาเรื่องโจรผู้ร้ายมีมากขึ้น ในอดีตปัญหาเรื่องนี้มีน้อยมาก โดยเกษตรกรระบุว่าโจรผู้ร้ายตามอุตสาหกรรมเข้ามา คนในท้องถิ่นเองไม่มีเรื่องนี้มากนัก

อย่างไรก็ตามปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาร่วมของเกษตรกรทุกอาชีพ แต่เนื่องจากเขตบางขุนเทียนมีพื้นที่อุดมสมบูรณ์ จึงมีการประกอบการเกษตรหลายประเภท ที่สำคัญคือการทำนา ทำสวน และเลี้ยงสัตว์ ซึ่งแต่ละกลุ่มต่างประสบปัญหาเฉพาะตัวไม่เหมือนกันและมีความขัดแย้งกันเองในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมด้วย

เป้าหมายหลักของแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินของเขตบางขุนเทียนซึ่งได้กำหนดขึ้นจากผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ คือเกษตรกรพิจารณาร่วมกับแนวโน้มการใช้ที่ดินอันเนื่องมาจากโครงการต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในเขตบางขุนเทียนและพื้นที่ต่อเนื่อง รวมทั้งปัญหาความขัดแย้งระหว่างเกษตรกรแต่ละประเภทด้วยในที่สุดจึงได้กำหนดเป้าหมายหลักคือการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมไว้ โดยมีแผนนโยบายการวางแผนการใช้ที่ดินคือ

1. เขตบางขุนเทียนจะต้องมีการใช้ที่ดินที่เหมาะสมตามสมรรถนะของดิน
2. กำหนดขอบเขตการขยายตัวของชุมชนเมืองให้อยู่ในที่ที่เหมาะสมโดยไม่รุกล้ำพื้นที่เกษตรกรรม
3. ส่งเสริมโครงการพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรม
4. ป้องกันสิ่งจำเป็นพื้นฐานสำหรับการเกษตรกรรม คือ คุคลองต่าง ๆ และความอุดมสมบูรณ์ของดิน

จากเป้าหมายหลักและนโยบายดังกล่าวจึงได้เสนอแนะแนวทางการกำหนดแผนการใช้ที่ดินในเขตบางขุนเทียนซึ่งประกอบด้วยพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่เมืองแยกจากกันอย่างเด่นชัด โดยมีมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลทางปฏิบัติ นอกจากนี้การศึกษายังได้เสนอแนะการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างเกษตรกรรมประเภทต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสนใจแก่เกษตรกรในการประกอบอาชีพรวมทั้งเพื่อให้พื้นที่ชานเมืองสามารถรักษาสภาพ การเป็นพื้นที่เกษตรกรรมไว้ได้ต่อไป

ศิริวรรณ ศิลพัชรนันท์ (2544) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาเมืองธนบุรีและปัญหาของพื้นที่เกษตรกรรม โดยพื้นที่ฝั่งธนบุรีมีความสำคัญเป็นแหล่งเพาะปลูกพืชที่สำคัญมาตั้งแต่ในอดีต หลังเปลี่ยนแปลงการปกครองทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพมาโดยลำดับ สาเหตุจากการ

1. สร้างสะพานเชื่อมกับฝั่งพระนคร การจราจรที่เพิ่มมากขึ้น ความเป็นเมืองขยายเข้าสู่พื้นที่ฝั่งธนบุรีเพิ่มมากขึ้น

2. การลงทุนพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมลดน้อยลงตามลำดับในระยะเวลา 10 ปี ระหว่างปีพ.ศ.2532 – 2542 น้อยลงเหลือเพียง 1 ใน 3 คริวเรือนเกษตรกรเหลือเพียงร้อยละ 1.54 ของคริวเรือนทั้งหมด แม้ว่าประชากรในระยะ 10 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2533 – 2542 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.55 แต่เมื่อเทียบกับจำนวนที่อยู่อาศัย ระหว่าง พ.ศ. 2533 – 2542 เพิ่มขึ้นร้อยละ 52.8 ย่อมแสดงให้เห็นว่าน่าจะเกิดจากการลงทุนพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ทำให้เกิดการสร้างที่อยู่อาศัยเกินกว่าการเพิ่มของประชากร ทำให้เกิดการเก็งกำไร การลงทุนขึ้นที่ดินเพื่อขายต่อหรือให้เช่า ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ เกษตรกรไม่สามารถสู้ราคาเช่าที่ดินได้ เกิดการแข่งขันกันระหว่างภาคเกษตรกรรมกับภาคอุตสาหกรรม ทั้งการเช่าที่ดิน แรงงานภาคเกษตรกรรม และรายได้ ทำให้ภาคเกษตรกรรมขาดแคลน ทำให้เกษตรกรเกิดความท้อถอย และละทิ้งอาชีพเกษตรกรรม ราคาที่ดินที่สูงขึ้นจากการพัฒนาถนนหนทาง เกิดการแบ่งขายให้กับนักลงทุน จากการขยายตัวของเมือง พื้นที่ฝั่งธนบุรี ทำให้สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เกิดปัญหาน้ำเสีย มีความเป็นกรดเป็นด่าง ปัญหาน้ำเค็ม ปัญหาขยะและน้ำท่วมขัง เป็นปัญหาต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ พืชพันธุ์ไม้ผลหลายพันธุ์ได้สูญพันธุ์ไป

กล่าวโดยสรุป ปัญหาต่าง ๆ ในพื้นที่ชนบุรีทำให้พื้นที่เกษตรกรรมลดลง ได้แก่

1. ขาดนโยบายการชี้้นำการพัฒนาเมืองจากภาครัฐ อีกทั้งเครื่องมือที่มีอยู่ เช่นผังเมืองรวม กรุงเทพมหานครไม่สัมฤทธิ์ผลในการควบคุมการเติบโตของเมือง ทำให้พื้นที่เมืองขยายตัวไปอย่างไร้ทิศทาง

2. การให้บริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเกิดขึ้นเพื่อให้บริการพื้นที่ที่มีการตั้งถิ่นฐานหนาแน่น ขาดการดำเนินการที่ทำให้เกิดศูนย์กลางความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นรูปธรรม

3. การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ได้แก่ ภูมิอากาศ การเกิดน้ำท่วมขัง ปัญหาการแทรกตัวของน้ำเค็ม และน้ำเสียจากชุมชนเมืองและพื้นที่อุตสาหกรรม โดยมีให้มีผลกระทบต่อพื้นที่เกษตรกรรม

4. ปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ ดินขาดการบำรุงรักษา ต้นทุนการผลิตสูง การถือครองที่ดินขนาดเล็ก ขาดแคลนแรงงานรวมทั้งขาดสิ่งจูงใจจากหน่วยงานของรัฐ ฯลฯ ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ควรได้รับการพิจารณาเพื่อแสวงหาแนวทางในการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมของชนบุรีให้ได้ผล ไม่ว่าจะเป็นการใช้มาตรการทางภาษีสำหรับที่ดิน การบังคับใช้กฎหมายอื่น ๆ ประกอบกับผังเมืองรวม การบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น

6. กรณีศึกษา

6.1 การส่งเสริมเกษตรกรรมในพื้นที่บางเจ้าและ 6 ตำบล (กระเพาะหมู) อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

สภาพทั่วไปของตำบลบางกระเจ้า พื้นที่ส่วนใหญ่ติดกับแม่เจ้าพระยา

1. มีเนื้อที่ 3.89 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 2,431.25 ไร่
2. บ้านเรือนของราษฎรจะตั้งอยู่บริเวณสวนของตนเอง จำนวนประชากรทั้งสิ้น 5,163 คน เป็นชาย 2,449 คน หญิง 2,714 คน

3. อาชีพส่วนใหญ่คือรับจ้าง รับราชการ ค้าขาย อาชีพเสริม ทำสวนผลไม้

4. มีสถานที่สำคัญคือ สวนศรีนครเขื่อนขันธ์ วัดราษฎร์รังสรรค์ และมีการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

5. สำหรับอำเภอพระประแดงมีพื้นที่การเกษตรกรรมทั้งสิ้นประมาณ 12,669 ไร่ มีครอบครัวทำการเกษตรจำนวน 1,500 ครอบครัว (การนำเสนอปฏิบัติการภาคสนามพัฒนาชุมชนบางกระเจ้า ปี พ.ศ. 2548 : 4)

ภาพที่ 3 ที่ตั้งและสภาพทั่วไปของพื้นที่บางกระเจ้า

ที่มา : “ปฏิบัติการภาคสนามพัฒนาชุมชน ปี พ.ศ. 2548,” เอกสารประกอบการสอนวิชาผังเมือง ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548. (อัดสำเนา)

พื้นที่ 6 ตำบลในพื้นที่บางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำ การเกษตรเป็นอย่างยิ่ง โดยเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมมี สภาพแวดล้อมที่ดี เป็นพื้นที่ที่มีระบบนิเวศที่เอื้ออำนวยในการทำ การเกษตรประเภทสวนไม้ผล และมีสภาพเป็นพื้นที่สีเขียวธรรมชาติผืนใหญ่แห่งหนึ่งที่อยู่ท่ามกลางความเจริญของชุมชนเมือง พื้นที่ดังกล่าวเป็นแหล่งผลิตอากาศออกซิเจนขนาดใหญ่และดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่อยู่ใน บรรยากาศและกรองอากาศเสียจากยานอุตสาหกรรมและชุมชนหนาแน่นบริเวณจังหวัด สมุทรปราการและกรุงเทพมหานคร ทำให้มีการกำหนดให้เป็นพื้นที่ควบคุมการพัฒนา โดยใน ข้อกำหนดผังเมืองรวมจังหวัดสมุทรปราการได้กำหนดให้พื้นที่ 6 ตำบล (กระเพาะหมู) ในอำเภอ บางกระเจ้าทั้งพื้นที่เป็นพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมโดย ข้อกำหนดมีดังนี้

1. ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรกรรมหรือเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมการสาธารณสุขโลก และสาธารณสุขการเป็นส่วนใหญ่

2. ห้าม จัดสรรที่ดิน การอยู่อาศัยประเภทห้องแถวหรือตึกแถว การอยู่อาศัยประเภทห้อง ชุด อาคารชุด หรือหอพัก การอยู่อาศัยประเภทอาคารขนาดใหญ่ อาคารพาณิชย์ทุกประเภท โรงงาน ทุกประเภท

3. การใช้พื้นที่เพื่อกิจการอื่นให้ใช้ได้ไม่เกินร้อยละ 5 ของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณเหล่านี้เป็นต้น

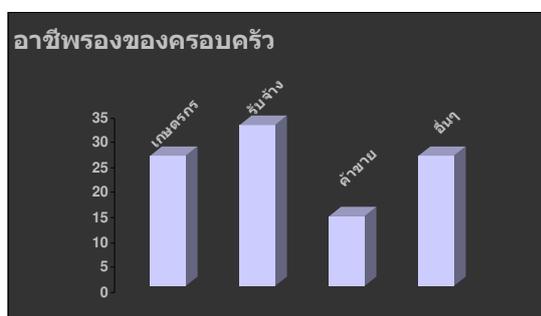
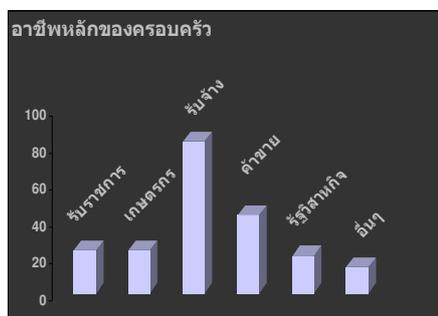
แผนที่ที่ 3 สภาพทั่วไปของพื้นที่ 6 ตำบลใน อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
 ที่มา : “ปฏิบัติการภาคสนามพัฒนาชุมชน ปีพ.ศ. 2548,” เอกสารประกอบการสอนวิชาผังเมือง ภาค
 วิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.
 (อัดสำเนา)

แผนที่ที่ 4 ประเภทของพืชในพื้นที่เกษตรกรรมบางกระเจ้า
 ที่มา : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, “แผนพัฒนาตำบลบางกระเจ้า,” การ
 นำเสนอ ณ ห้องประชุมสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2548,
 (อัดสำเนา)

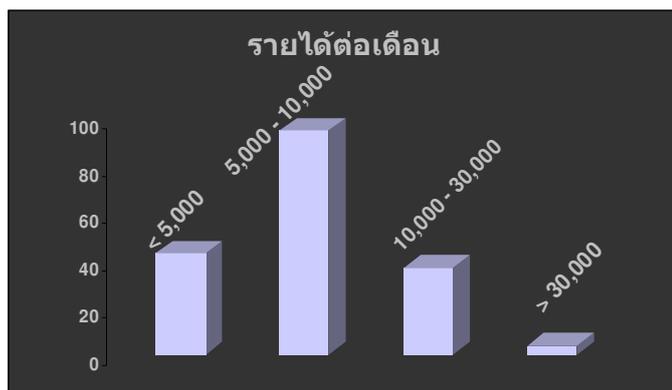
แต่จากการพัฒนาในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมาสภาพแวดล้อมของบริเวณบางกระเจ้าเสื่อมโทรมลง ประสบปัญหาทั้งด้านมลพิษ การบุกรุกที่ดินเนื่องจากการขาดที่ดินทำกิน การกว้านซื้อที่ดินทำการเกษตรเพื่อขายต่อ การอพยพของแรงงานที่ทำงานในฝั่งกรุงเทพฯ ฯ เข้าอยู่ในพื้นที่ชานน้ำ เกิดชุมชนแออัด และปัญหาสภาพแวดล้อม น้ำท่วม มีการสร้างเขื่อนกั้นน้ำทะเลหนุน ซึ่งเป็นการตัดเส้นทางการคมนาคมทางน้ำจากคลองภายใน ทำให้เกิดปัญหาทางด้านการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ปัญหาการถือครองที่ดินประชาชนส่วนใหญ่มีการถือครองพื้นที่ต่อไร่ต่ำหรือไม่มี โดยส่วนใหญ่เป็นการเช่าพื้นที่เพื่อทำการเกษตร ทำให้ไม่มีการดูแลพื้นที่ได้ดีเท่าที่ควรเกิด ปัญหารายได้ภาคเกษตรที่ไม่เพียงพอกับค่าครองชีพที่สูงเทียบเท่าในเมือง โดยอาชีพหลักของประชาชนเป็นอาชีพรับจ้าง ค้าขาย ราชการ รัฐวิสาหกิจ การเกษตรกลายเป็นอาชีพรองแสดงให้เห็นว่าประชาชนไม่สามารถพึ่งพาการเกษตรได้รายได้ของประชากรในชุมชนค่อนข้างต่ำ รายได้ส่วนใหญ่เฉลี่ย 5,000 - 10,000 บาท/เดือน ซึ่งจัดว่ารายได้ต่ำและอาชีพรองส่วนใหญ่คือรับจ้างและการเกษตร การใช้ประโยชน์ในแปลงที่ดินแต่ละรายส่วนใหญ่เพื่อที่อยู่อาศัยเท่านั้น ปัญหาดังกล่าววันวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น จากสถานการณ์ดังกล่าวมีแนวโน้มว่าพื้นที่สีเขียวจะถูกเปลี่ยนแปลงนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น แม้ว่าในพื้นที่บริเวณดังกล่าวได้มีประกาศบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมอาคารและการใช้ประโยชน์ที่ดินแล้ว 2 ฉบับ ได้แก่

1. กฎกระทรวงฉบับที่ 37 (พ.ศ.2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พุทธศักราช 2522
2. กฎกระทรวงฉบับที่ 173 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง พุทธศักราช 2518 แต่กฎหมายทั้ง 2 ฉบับที่บังคับใช้อยู่ยังไม่ครอบคลุมถึงกิจกรรมบางประเภทที่มีผลกระทบต่อสุขภาพสิ่งแวดล้อมและไม่สามารถรักษาความเป็นพื้นที่สีเขียวของบริเวณบางกระเจ้าได้ (การนำเสนอปฏิบัติการภาคสนามพัฒนาชุมชนบางกระเจ้า 2548 : 4)

แผนภูมิที่ 2 อาชีพหลักและอาชีพรองในครอบครัวของเกษตรกรบางกระเจ้า

ที่มา : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, “แผนพัฒนาตำบลบางกระเจ้า,” การนำเสนอ ณ ห้องประชุมสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า, 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2548. (อัดสำเนา)

แผนภูมิที่ 3 รายได้ต่อเดือนของเกษตรกรบางกระเจ้า

ที่มา : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, “แผนพัฒนาตำบลบางกระเจ้า,” การนำเสนอ ณ ห้องประชุมสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า, 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2548. (อัดสำเนา)

แผนภูมิที่ 4 การใช้ประโยชน์แปลงที่ดินรายครัวเรือนเกษตรกรบางกระเจ้า

ที่มา : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, “แผนพัฒนาตำบลบางกระเจ้า,” การนำเสนอ ณ ห้องประชุมสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า, 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2548. (อัดสำเนา)

จากปัญหาดังกล่าวทำให้พื้นที่บางกระเจ้าประสบปัญหาในประกอบอาชีพของเกษตรกร ซึ่งเป็นหัวใจหลักในการรักษาพื้นที่เกษตรกรรมเป็นปัญหาในทางปฏิบัติให้ปฏิบัติตามนโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทำให้ต้องมีมาตรการในด้านต่าง ๆ ที่จะเป็นแนวทางแก้ไขอุปสรรคปัญหาในการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวซึ่งเป็นการต้องตระหนักและทบทวนกับนโยบายภาครัฐได้แก่ข้อกำหนดพื้นที่อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม

ในปัจจุบันการทำเกษตรเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถสร้างรายได้ที่เพียงพอให้กับชุมชน แต่อย่างไรก็ตามประชาชนส่วนใหญ่มีทัศนคติ ค่านิยมและความต้องการคือ

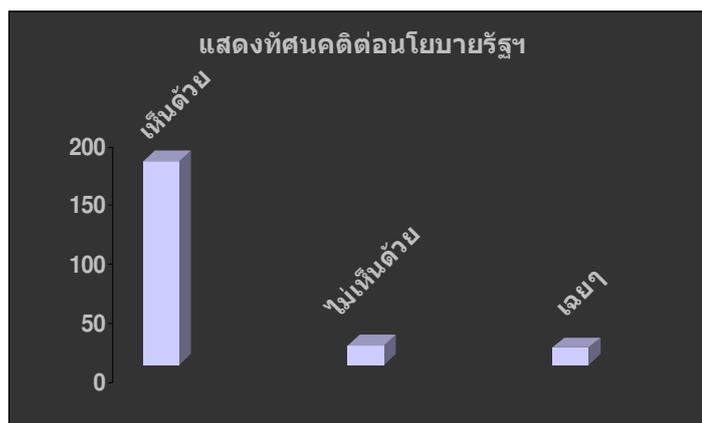
1. เห็นด้วยกับนโยบายของรัฐที่ต้องการให้พื้นที่บางกระเจ้าเป็นปอดของเมือง

2. ความต้องการส่วนใหญ่ของประชาชนต้องการ โครงสร้างพื้นฐานที่สะดวก
3. อาชีพที่ต่อเนื่องกับภาคเกษตรกรรมที่ต้องการส่วนใหญ่เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร การเกษตรปลอดสารพิษและแปรรูปสมุนไพร การท่องเที่ยว ศึกษาหาความรู้และพักผ่อนหย่อนใจ ศูนย์สุขภาพเพื่อความงามและสุขภาพที่ดี
4. การส่งเสริมอาชีพทางการเกษตรและการรวมกลุ่มทางการเกษตร ทั้งนี้เพื่อรองรับความต้องการของตลาดปัจจุบัน ก่อให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้นแก่ชุมชน (การนำเสนอแผนพัฒนาตำบลบางกระเจ้า ปี 2548 : 18 - 21)

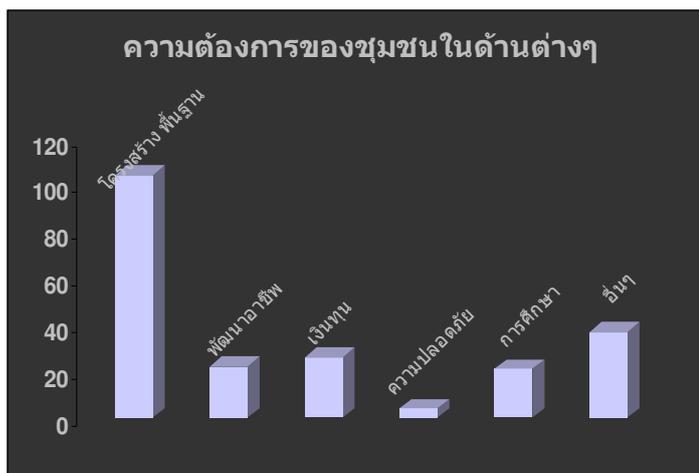
แผนภูมิที่ 5 ความต้องการอาชีพเกี่ยวเนื่องกับการเกษตรบางกระเจ้า

ที่มา : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, “แผนพัฒนาตำบลบางกระเจ้า,” การนำเสนอ ณ ห้องประชุมสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า, 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2548. (อัดสำเนา)

แผนภูมิที่ 6 ทัศนคติต่อนโยบายของรัฐฯในด้านที่ให้บางกระเจ้าเป็นปอดของเมือง

ที่มา : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, “แผนพัฒนาตำบลบางกระเจ้า,” การนำเสนอ ณ ห้องประชุมสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า, 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2548. (อัดสำเนา)

แผนภูมิที่ 7 สิ่งที่ชุมชนบางกระเจ้าต้องการให้รัฐสนับสนุน

ที่มา : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, “แผนพัฒนาตำบลบางกระเจ้า,” การนำเสนอ ณ ห้องประชุมสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า, 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2548. (อัดสำเนา)

โดยมี มาตรการและแนวทางการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรดังนี้

มาตรการหรือแนวทางการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร

1. การตลาด ส่งเสริมการขายผลผลิตด้านเกษตรกรรมและกิจกรรมต่อเนื่อง
2. การเพิ่มมูลค่าผลผลิตด้านเกษตรกรรม
3. การดำรงรักษาพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่สีเขียว
4. การทดแทนผลประโยชน์ให้แก่เจ้าของที่ดินและเกษตรกร
5. การลดความเสี่ยงของเกษตรกร

1. การตลาด ส่งเสริมการขายผลผลิตด้านเกษตรกรรม และกิจกรรมต่อเนื่อง

1.1 ภาพลักษณ์ (Image) ของผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นในตำบล

1.2 การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์สินค้า นำเสนอเอกลักษณ์ จุดเด่น ความแตกต่างที่

สำคัญผู้บริโภคสินค้าเป็นผู้ช่วยสนับสนุนสร้างปอดให้แก่สมุทรปราการและกรุงเทพมหานคร

1.3 ค้นหา Local Champion Product และประชาสัมพันธ์

1.4 สร้าง Brand Name ของผลิตภัณฑ์ เช่นข้าวหอมมะลิ จังหวัดสุรินทร์

2. การเพิ่มมูลค่าเพิ่มผลผลิตด้านเกษตรกรรม

2.1 พัฒนาพันธุ์ / ค้นหาพืชเศรษฐกิจ (Cash Crop) ทดแทนพืชเดิมที่เสื่อมโทรม

2.2 ธุรกิจการเกษตรกรรม (Agriculture Business) การแปรรูปอาหาร การท่องเที่ยวเชิง

นิเวศ อุทยานกรรมฐานเกษตรใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น

2.3 ธุรกิจชุมชน (Community Business) ธุรกิจที่ไม่เป็นอุปสรรค หรือสร้างปัญหา ให้แก่การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม ธุรกิจที่เกิดขึ้นจากทักษะภูมิปัญญาในท้องถิ่นเป็น ทุนเดิม

2.4 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเกษตรกรรมในพื้นที่

3. การดำรงรักษาพื้นที่เกษตรกรรม

ใช้มาตรการกฎหมาย อันเนื่องมาจากความจำเป็นด้าน รักษาทรัพยากรทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ป้องกันการเกิด Urban Sprawl คุณค่าทาง เศรษฐกิจ สังคม Food Security คุณค่าทางสุนทรียภาพ

แนวทางการใช้มาตรการทางกฎหมาย

3.1 Agriculture Conservation Easement

มาตรการกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ Purchase of development right การที่รัฐเข้าไปซื้อ ที่ดินจากเจ้าของที่ดินและการชดเชยแลกเปลี่ยนสิทธิการพัฒนา (Transfer of development right) โดยรัฐยอมให้เจ้าของที่ดินผู้เสียโอกาสในการพัฒนาเป็นอย่างอื่นที่ได้ผลประโยชน์มากกว่าได้รับการ ชดเชยจากการขายสิทธิการพัฒนาให้ที่เจ้าของที่ดินรายอื่นที่ต้องการพัฒนามากกว่าปกติใน บริเวณอื่นอย่างไรก็ตามมาตรการทดแทนอาจกระทำในหลายวิธีการพร้อม ๆ กัน

3.2 พื้นที่ว่างไม่ได้ใช้ประโยชน์ทิ้งร้าง (Idling land)

สูญเสียทางเศรษฐกิจและความเสื่อมโทรมในพื้นที่อาจส่งผลกระทบต่อในวงกว้างได้ให้มี มาตรการให้นำกลับมาใช้ประโยชน์

1. เสียภาษีที่ดินในระดับสูง
2. นำที่ดินมาให้เกษตรกรเช่า
3. พิจารณานำกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมมาใช้

4. การทดแทนผลประโยชน์ให้แก่เจ้าของที่ดินที่ทำเกษตรกรรมและเกษตรกร

4.1 Agriculture Conservation Easement

4.2 มาตรการภาษี - ลดภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีรายได้

4.3 แหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ เพื่อนำเงินมาลงทุนพัฒนาด้านการเกษตร ธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

กับการเกษตรกรรม และธุรกิจชุมชน

5. การลดความเสี่ยงของเกษตรกร

5.1 การประกันราคา (Crop Insurance)

5.2 Subsidized food exports

5.3 ข้อมูลข่าวสารด้านราคาที่ทันเหตุการณ์

ภายในบริเวณที่ 1 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารที่มีความสูงเกิน 15 เมตร คลังสินค้า โรงงานที่ใช้เครื่องจักรที่มีกำลังรวมตั้งแต่ห้าแรงแม้หรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่สิบคนขึ้นไป ท่าจอดเรือ ห้องแถว ตึกแถวเว้นแต่เป็นการก่อสร้างทดแทนอาคารเดิม โดยมีพื้นที่ไม่มากกว่าพื้นที่ของอาคารเดิม และมีความสูงไม่เกิน 15 เมตร อาคารที่ใช้สำหรับประกอบกิจการค้า หรือธุรกิจบางส่วนหรือทั้งหมดซึ่งมีระยะห่างจากอาคารข้างเคียงด้านใดด้านหนึ่งน้อยกว่า 4 เมตร หรือมีความสูงเกิน 15 เมตร หรือมีพื้นที่อาคารชั้นล่างเกิน 100 เมตร

ภายในบริเวณที่ 2 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารอื่นใด เว้นแต่อาคารที่พักอาศัย ประเภทบ้านเดี่ยวที่มีความสูงไม่เกิน 12 เมตร โดยแต่ละหลังตั้งห่างกันไม่น้อยกว่า 4 เมตร และห่างเขตที่ดินผู้อื่นไม่น้อยกว่า 2 เมตร เชื้อน ทางหรือท่อระบายน้ำ รั้ว กำแพง ประตูและสะพานที่ไม่ได้สร้างลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเห็นว่าต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดย ออกประกาศกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม เพื่อควบคุมและแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่บางกระเจ้า ซึ่งได้มีการกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวและให้ได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษตามนโยบายของรัฐบาลโดย

1. กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน
2. ห้ามกระทำหรือกิจกรรมใด ๆ ที่อาจเป็นอันตรายหรือก่อให้เกิดผลกระทบในทางเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศของพื้นที่นั้น
3. กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการที่จะทำการก่อสร้างหรือดำเนินการในพื้นที่นั้นให้มีหน้าที่ต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
4. กำหนดวิธีการจัดการ โดยเฉพาะสำหรับพื้นที่
5. กำหนดมาตรการคุ้มครองอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควรและเหมาะสมแก่สภาพของพื้นที่นั้น (การนำเสนอปฏิบัติการภาคสนามพัฒนาชุมชนบางกระเจ้า 2548 : 11-15)

พื้นที่บางกระเจ้าประสบปัญหาทั้งจากปัญหากฎหมายที่ควบคุมการพัฒนาทั้งกฎหมายผังเมืองและกฎหมายควบคุมอาคารไม่สามารถใช้บังคับได้อย่างได้ผล ไม่ครอบคลุมถึงกิจกรรมบางประเภทที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ และปัญหาจากทางด้านการเกษตรได้แก่ การขาดแคลนที่ดินทำกินทำให้มีการบุกรุก การกว้านซื้อที่ดินทำการเกษตรเพื่อขายต่อ การอพยพเข้ามาอาศัยเกิดชุมชนแออัด ปัญหาสิ่งแวดล้อม น้ำท่วม น้ำกร่อย ดินเค็ม ผลผลิตตกต่ำ การถือครองที่ดินเพื่อการเกษตรขนาดเล็ก รายได้ต่ำไม่สามารถพึ่งพารายได้จากภาคเกษตรได้เพียงอย่างเดียว แต่เกษตรกรยังมีความต้องการทำการเกษตรอยู่ แต่เกษตรกรก็ยังเห็นด้วยต่อการให้บางกระเจ้าเป็นปอดของเมือง ต้องการ

อาชีพต่อเนื่องจากภาคเกษตรกรรมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมาตรการที่เสนอแนะการแก้ปัญหาได้แก่

1. ทบทวนข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน
2. กำหนดประเภทและขนาดของกิจการที่จะทำการก่อสร้าง
3. นำมาตรการแลกเปลี่ยนสิทธิการพัฒนา (TDR) มาใช้
4. มาตรการทางภาษี ทั้งการลดหย่อนภาษีในกิจการที่ส่งเสริมการเกษตรและการเก็บภาษีอัตราก้าวหน้าในกิจการที่ขัดแย้ง
5. นำที่ดินมาให้เกษตรกรเช่า
6. ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
7. ลดหย่อนภาษีบำรุงท้องที่

กรณีศึกษาพื้นที่บางกระเจ้าเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนในการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรเนื่องจากมีปัจจัยหลายประการที่คล้ายคลึงกับพื้นที่เกษตรกรรมเกาะเกร็ด โดยมีทั้งปัญหาด้านกฎหมายหรือข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ปัญหาการทำการเกษตรในด้านต่าง ๆ เช่น น้ำท่วม ผลผลิตตกต่ำ การขาดแคลนที่ดินทำกิน แนวทางการแก้ปัญหาที่ใกล้เคียงกัน ทักษะคน ค่านิยม ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งสามารถนำส่วนที่คล้ายคลึงกันมาใช้เป็นกรณีศึกษาในพื้นที่เกาะเกร็ดได้ทั้งปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ด้านข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน

7. สรุป

ในบทที่ 2 นี้ ได้กล่าวถึง ทฤษฎี หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่สีเขียวจะทำให้ทราบถึงความหมาย ประเภท ประโยชน์ของพื้นที่สีเขียว ซึ่งมีกว้างขวางมาก การศึกษาแนวคิดพื้นที่สีเขียวอย่างกว้างขวางจะช่วยให้สามารถนำประโยชน์ด้านต่าง ๆ ของพื้นที่สีเขียวมาใช้ประโยชน์ การตอบแทนประโยชน์ของพื้นที่สีเขียว การประยุกต์ใช้พื้นที่สีเขียวเพื่อให้พื้นที่สีเขียวสามารถดำรงอยู่ได้ หรือแม้แต่ผลเสียของการกำหนดพื้นที่สีเขียวเพื่อให้มีการเสนอแนะที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ มีความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการพัฒนา

แนวคิดเกี่ยวกับชานเมืองและเกษตรกรรมชานเมือง เนื่องจากพื้นที่อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมเกาะเกร็ดเป็นพื้นที่เกษตรกรรมที่ได้รับอิทธิพลจากเมืองทั้งด้านบวก และด้านลบ ทั้งทาง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งส่งผลทั้งผลดีและผลเสียต่อพื้นที่เกษตรกรรม มีปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพื้นที่เกษตรกรรมทำให้พื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสมใกล้เมืองต้องย้ายไปที่อื่น ความสัมพันธ์ของเมืองและชนบทด้านแหล่งงาน และการตลาดที่ต้องมีการปรับตัวของการเกษตรให้ดำรงอยู่ได้ท่ามกลางแรงกดดันจากความเป็นเมือง จำเป็นต้องมี

การอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมชนเมืองที่มีความสำคัญและไม่อาจทดแทนด้วยพื้นที่เกษตรกรรมที่ห่างไกล

หลักการแนวคิด มาตรการการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม ที่สำคัญที่สุดคือต้องมีทั้งมาตรการควบคุมการพัฒนาและมาตรการจูงใจอย่างสมดุลเพื่อให้เกิดความสมดุลทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ โดยมีทั้งมาตรการทางภาษี มาตรการทางกฎหมาย การแทรกแซงกลไกตลาด มาตรการทางการเงิน มาตรการส่งเสริมการเกษตรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น โครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร แหล่งน้ำ การตลาด สินเชื่อ ต่าง ๆ เหล่านี้ จะมีการควบคุมและจูงใจรวมอยู่ในมาตรการเหล่านี้ทั้งสิ้น

นอกจากทฤษฎีเหล่านี้ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวถึงปัญหาของเกษตรกรรมชนเมืองก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและเสนอแนวทางแก้ไขและกรณีศึกษาพื้นที่บางกระเจ้าที่มีปัญหาจากทั้งด้านการเกษตรและปัญหาข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ยังไม่เหมาะสมบางประการกับสภาพปัญหาทำให้ไม่สามารถควบคุมการพัฒนาและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมอย่างได้ผล ทั้งนี้การทบทวนเอกสารเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน การกำหนดสภาพปัญหาการเกษตรกรรมชนเมืองและใช้เสนอแนะแนวทางที่เหมาะสม บทต่อไปเป็นการกล่าวถึง การออกแบบวิจัย (Research Design)

บทที่ 3

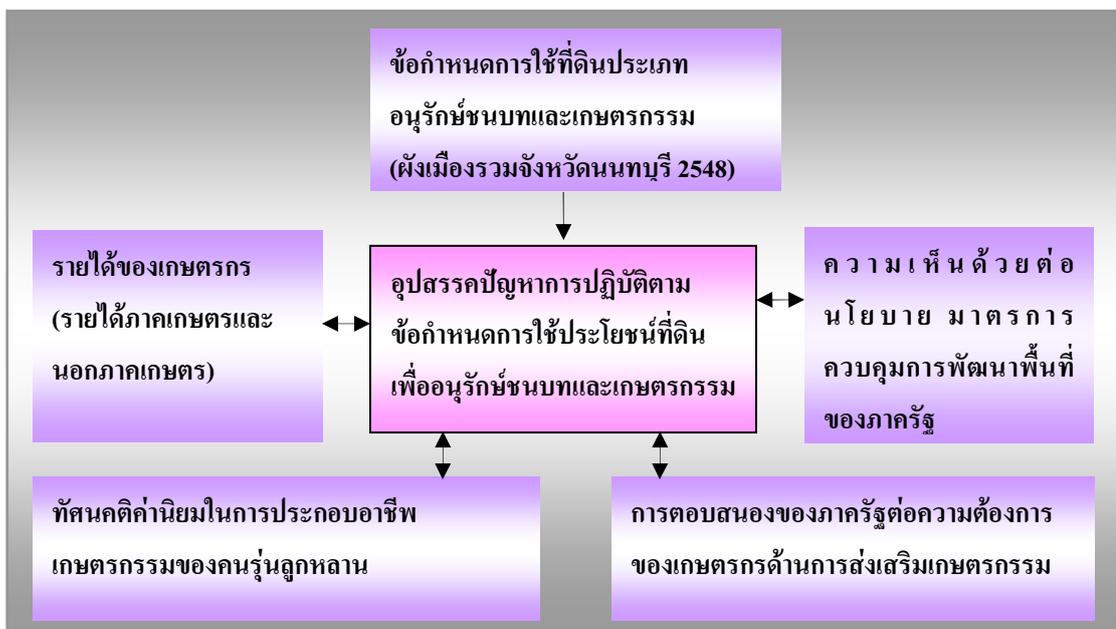
การออกแบบการวิจัย (Research Design)

การออกแบบการวิจัยเป็นการกำหนดกรอบในการศึกษาว่ามีขั้นตอนในการวิจัยประกอบด้วยอะไรบ้าง นอกจากนี้ยังเป็นการอธิบายถึงวิธีการศึกษาในแต่ละขั้นตอนเพื่อให้ทราบถึงขั้นตอนและวิธีการศึกษาในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด ประกอบด้วย

1. ขอบข่ายทางทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ขั้นตอนในการวิจัย
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

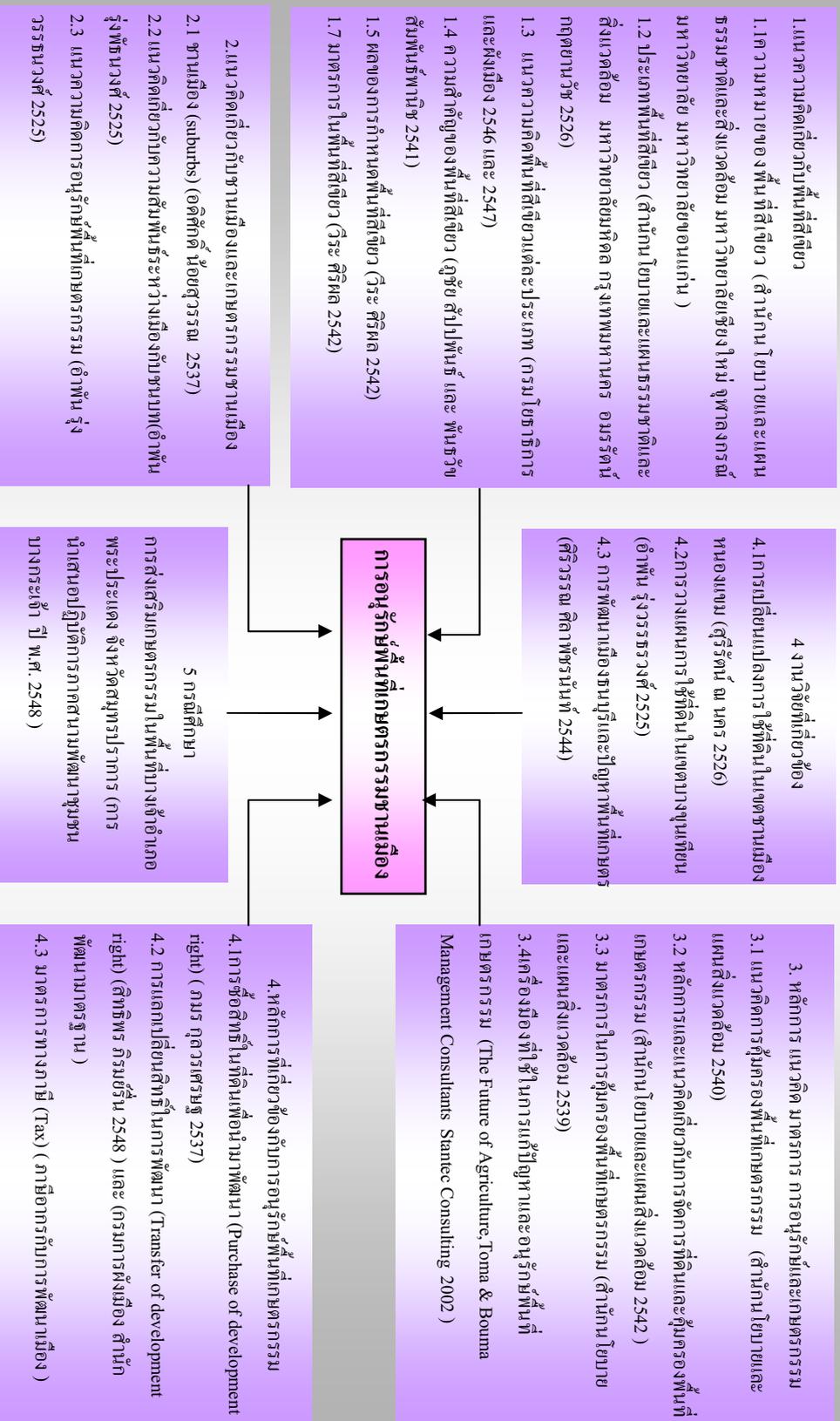
3.1 ขอบข่ายทางทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Theoretical Frame Work)

จากการทบทวน แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ในบทที่ 2 จึงได้นำมาเป็นขอบข่ายทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการวิจัย ดังนี้

แผนภูมิที่ 8 ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสรรคปัญหาการปฏิบัติตามข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่ออนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมเกาะเกร็ด

ขอบข่ายทางทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Theoretical Framework)

แผนภูมิที่ ๑ ขอบข่ายทางทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 ขั้นตอนในการวิจัย

การนำทฤษฎี แนวคิด หลักการ ซึ่งมีผลต่อการออกแบบกระบวนการ วิธีการและเครื่องมือที่จะใช้ ช่วงระยะเวลาดำเนินการ และรายละเอียดอื่น ๆ มากำหนดเป็นกรอบการศึกษา เพื่อให้ขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินการวิจัยเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด โดยสามารถกำหนดกรอบการศึกษาได้ดังนี้

1. ออกแบบการวิจัยและวางแผนการดำเนินงานขั้นต้น
2. ศึกษาสภาพของพื้นที่วิจัยเบื้องต้นทางด้านพื้นที่และข้อมูลทางเอกสารในพื้นที่
3. ทบทวนเอกสารได้แก่ แนวความคิดเกี่ยวกับพื้นที่สีเขียว แนวความคิดเกี่ยวกับชานเมืองและเกษตรกรรมชานเมือง หลักการ แนวคิด มาตรการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กรณีศึกษา เช่น ข้อมูลศึกษาพื้นที่ตัวอย่างแห่งอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา วิจัย และเก็บข้อมูลด้านต่าง ๆ
4. ออกแบบคำถาม ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เพื่อใช้สำหรับเก็บข้อมูลทัศนคติจากเกษตรกรในด้านอุปสรรคปัญหาการประกอบอาชีพ ความเห็นต่อนโยบายภาครัฐในการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทัศนคติก่อนนิคมการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ความต้องการได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐ
5. ทดสอบแบบสัมภาษณ์
6. สัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่เกาะเกร็ด
7. รวบรวมเรียบเรียงข้อมูล
8. ประมวล วิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้มา
9. สรุปผล อุปสรรคปัญหา ความเห็นต่อนโยบายภาครัฐ ทัศนคติ ค่านิยม ความต้องการได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐ ของเกษตรกร
10. จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

แผนภูมิที่ 10 การออกแบบการวิจัย (Research Design)

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาอุปสรรคปัญหาการปฏิบัติตามข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมของผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี กรณีศึกษาเกาะเกร็ด โดยศึกษาทัศนคติของเกษตรกรเกาะเกร็ด โดยใช้การสัมภาษณ์โดยตรงจากประชาชน โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ตารางที่ 3 สรุปข้อมูลครัวเรือนและพื้นที่เกษตรกรรมบนพื้นที่เกาะเกร็ด ปี พ.ศ. 2551

หมู่ที่	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเกษตร (ไร่)
1	9	102
2	51	213
3	74	354
4	38	235
5	41	152
6	5	20
7	6	17
รวม 7 หมู่	224	1,084

ที่มา : “แผนพัฒนาการเกษตรตำบลเกาะเกร็ด พ.ศ. 2551 - 2553,” โดยศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเกาะเกร็ด องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด, 2551. (อัครสำเนา)

จำนวนประชากรบริเวณเกาะเกร็ด ประกอบด้วย 7 หมู่บ้าน มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกร 224 หลังคาเรือน ซึ่งจะนำมาใช้ในการกำหนดขนาดตัวอย่างประชากร

1. การกำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่าง เป็นการกำหนดจากจำนวนครัวเรือนเกษตรกร เพื่อสอบถามความคิดเห็น เพื่อนำข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างมาเป็นตัวแทนในการอ้างอิงไปสู่ประชากรทั้งหมด ในที่นี้ได้จากการสุ่มตัวอย่างครัวเรือนเกษตรกร เพื่อหาตัวแทน (Simple Random Sampling) โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างตามความต้องการของผู้วิจัย ถ้าหน่วยตัวอย่างในประชากรมีจำนวนเป็นร้อย ใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 25 ของประชากร ดังนั้นในพื้นที่เกาะเกร็ดมีประชากรภาคเกษตรกรรม 224 สามารถคำนวณได้ 56 คน แต่จากการวิจัยดังกล่าวเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพทำให้ลดขนาดกลุ่มตัวอย่างลงเหลือ 30 ตัวอย่าง ต้องทำการสุ่มประชากรตัวอย่างให้เท่ากับ 30 คนในที่นี้ผู้วิจัยได้ทำแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด 30 ชุด เพื่อสอบถามประชากรกลุ่มตัวอย่าง

2. การสุ่มตัวอย่าง (Sampling) ใช้การสุ่มแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็นในที่นี้เลือกใช้การสุ่มตัวอย่างตามโควตา โดยประชากรคือครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมดที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ทั้งหมดบนพื้นที่เกาะเกร็ด 224 ครัวเรือน ในการวิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 30 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.39 ของครัวเรือนเกษตรกร ดังนั้น ในแต่ละกลุ่มของประชากรตามพื้นที่เมื่อแบ่งสัดส่วนแล้วจะมีจำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มของประชากร ดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการสุ่มตัวอย่าง

หมู่ที่	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร (ประชากร หน่วย : ราย)	พื้นที่การเกษตร (ไร่)	กลุ่มตัวอย่าง (ครัวเรือน)
1	9	102	$\frac{30 \times 9}{224} = 1$ 224
2	51	213	$\frac{30 \times 51}{224} = 7$ 224
3	74	354	$\frac{30 \times 74}{224} = 10$ 224
4	38	235	$\frac{30 \times 38}{224} = 5$ 224
5	41	152	$\frac{30 \times 41}{224} = 5$ 224
6	5	20	$\frac{30 \times 5}{224} = 1$ 224
7	6	17	$\frac{30 \times 6}{224} = 1$ 224
รวม 7 หมู่	224	1,084	30

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ครัวเรือนเกษตรกรบนพื้นที่ศึกษาซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถามเป็นแบบสัมภาษณ์เตรียมไว้ล่วงหน้า แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ชื่อ ที่อยู่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว ประเภทของอาชีพ เกษตรกรรมลักษณะ โครงสร้างการเกษตร รายได้หลักของครอบครัว ภูมิลำเนา ระยะเวลาที่อาศัย

และระยะเวลาที่ทำการเกษตร กรรมสิทธิ์ในที่ดินกิน การถือครองที่ดิน ที่ดินที่สามารถใช้เพื่อทำการเกษตรได้จริง ลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Checklist) และคำถามปลายเปิด นำมาแจกแจงความถี่เป็นร้อยละของคำตอบ แล้วนำเสนอเป็นความเรียง

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับ สภาพอุปสรรคปัญหาในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร เป็นลักษณะคำถามวัดทัศนคติ ด้วยวิธีการของลิเคิทสเกล (Likert Scale) กำหนดค่าน้ำหนักระดับความรุนแรงของปัญหาแบ่งเป็น 5 ระดับ แล้วนำมาแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ยของคำตอบ แล้วเสนอเป็นความเรียง โดยกำหนดค่าน้ำหนักของระดับความรุนแรงของปัญหาไว้ 5 ระดับดังนี้

ระดับความรุนแรงของปัญหา	ค่าระดับคะแนน
1. มากที่สุด	5
2. มาก	4
3. ปานกลาง	3
4. น้อย	2
5. น้อยที่สุด	1

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความเห็นต่อนโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดินอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม ด้วยวิธีการของลิเคิทสเกล (Likert Scale) กำหนดค่าน้ำหนักระดับความเห็นแบ่งเป็น 5 ระดับ แล้วนำมาแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ยของคำตอบ แล้วเสนอเป็นความเรียง โดยกำหนดค่าน้ำหนักของระดับความเห็นไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความเห็นต่อนโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดิน	ค่าระดับคะแนน
1. มากที่สุด	5
2. มาก	4
3. ปานกลาง	3
4. น้อย	2
5. น้อยที่สุด	1

ในข้อแรกตอนที่ 3 จะเป็นคำถามเกี่ยวกับการรับทราบนโยบายภาครัฐเป็นลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Checklist)

ข้อสุดท้ายของตอนที่ 30 จะเป็นคำถามเกี่ยวกับรายได้หลักในอนาคต ของครอบครัว ลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ทักษะคิด ค่านิยมต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมระดับ ทักษะคิด ค่านิยม ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ด้วยวิธีการของลิเคิทสเกล (Likert Scale) กำหนดค่าน้ำหนักระดับทักษะคิด ค่านิยม แบ่งเป็น 5 ระดับ แล้วนำมาแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ของคำตอบ แล้วเสนอเป็นความเรียง โดยกำหนดค่าน้ำหนักของระดับทักษะคิด ค่านิยมไว้ 5 ระดับ

ระดับทักษะคิด ค่านิยม	ค่าระดับคะแนน
1. มากที่สุด	5
2. มาก	4
3. ปานกลาง	3
4. น้อย	2
5. น้อยที่สุด	1

ตอนท้ายของตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการอาชีพเสริมอาชีพนอกภาค เกษตรกรรมเป็นการกำหนดน้ำหนักและเป็นคำถามแบบจัดอันดับเพื่อใช้วิเคราะห์ร่วมต่อไป

ตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการในการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ ด้วยวิธีการของลิเคิทสเกล (Likert Scale) กำหนดค่าน้ำหนักระดับทักษะคิด ค่านิยม แบ่งเป็น 5 ระดับ แล้วนำมาแจกแจงความถี่ ร้อยละของคำตอบ แล้วเสนอเป็นความเรียง โดยกำหนดค่าน้ำหนักของระดับทักษะคิด ค่านิยมไว้ 5 ระดับ

ระดับความต้องการได้รับการช่วยเหลือจากรัฐ	ค่าระดับคะแนน
1. มากที่สุด	5
2. มาก	4
3. ปานกลาง	3
4. น้อย	2
5. น้อยที่สุด	1

3.5 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การทดสอบเครื่องมือในการวิจัยนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบความเที่ยงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการพิจารณาความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับแล้วไปทดสอบกับเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง 2 รายนำมาปรับแก้ จัดคำถามให้ต่อเนื่องง่ายในการสอบถาม โดยจัดคำถามสอบถามในตอนท้าย 5 ของแบบสอบถามซึ่ง จะทำให้ได้คำตอบของตอนที่ 2 เรื่องอุปสรรคปัญหาในคราวเดียวกันทำให้ประหยัดเวลาในการ สัมภาษณ์ และตัดคำถามที่ไม่เกี่ยวข้องออกและดำเนินการสัมภาษณ์จริงต่อไป

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล (Collection of Data)

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลไว้ 2 ประเภทดังนี้คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ได้แก่ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์วัดทัศนคติของเกษตรกร ใช้แบบสัมภาษณ์ สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ สภาพอุปสรรคปัญหาในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรม ความรู้และความเห็นต่อนโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม ทัศนคติ ค่านิยม ของเกษตรกรต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ความต้องการของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ได้แก่การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary data collection and compilation) ข้อมูลเอกสารได้แก่ หนังสือทั่วไป เอกสารประกอบคำบรรยาย รายงานการวิจัย บทความวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสาร เอกสารของทางราชการ เป็นข้อมูลดังนี้

1. บทบาทและความสำคัญของพื้นที่วิจัยในปัจจุบัน
2. ประวัติความเป็นมาของพื้นที่วิจัย
3. ที่ตั้ง อาณาเขต เขตการปกครอง
4. สภาพพื้นที่ ลักษณะทางกายภาพ
5. ทรัพยากรธรรมชาติ
6. ระบบบำบัดน้ำเสีย การระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม
7. ระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง
8. โครงสร้างการใช้ประโยชน์ที่ดินและรูปแบบการตั้งถิ่นฐาน
9. การใช้ประโยชน์อาคารและสภาพอาคาร
10. ประชากร
11. เศรษฐกิจ
12. การประกอบอาชีพภาคเกษตรกรรม
13. การประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม
14. รายได้

เมื่อได้ผลจากการสัมภาษณ์ แล้วจะนำมาวิเคราะห์เพื่อนำผลสรุปมากำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมต่อไป

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์ ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

1. แจกแจงความถี่เป็น ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนรายชื่อในแต่ละด้านของคำตอบและเสนอเป็นความเรียง
2. การเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 5 ระดับ เพื่อใช้พิจารณาคำตอบของปัญหาวิจัยแต่ละด้าน
3. หาแนวโน้มสู่ส่วนกลางของข้อมูลในแต่ละตอน ด้วยสถิติ มัชยฐาน ฐานนิยม มัชฌิมเลขคณิต เพื่อผลสรุปในภาพรวมและใช้ประกอบการพิจารณาสรุปข้อมูล
4. หากการกระจายตัวของข้อมูลด้วย สัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน สัมประสิทธิ์เพียร์สันของความเบ้ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาสรุปข้อมูล

ตอบปัญหาวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละด้านดังนี้

1. อธิบายข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ในด้านข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. อธิบายข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ในด้านปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรกรม
3. อธิบายข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ในด้านความเห็นต่อนโยบายการควบคุมการพัฒนาของภาครัฐ
5. อธิบายข้อมูลทัศนคติ ค่านิยม การประกอบอาชีพเกษตรกรกรม
6. อธิบายข้อมูลความต้องการได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐ

3.8 สรุป

ขอบข่ายทางทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ใช้แนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่สีเขียว แนวคิดเกี่ยวกับชานเมืองและเกษตรกรรมชานเมือง หลักการแนวคิด มาตรการ การอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรม หลักการที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กรณีศึกษาพื้นที่บางกระเจ้า

ขั้นตอนในการวิจัย ประกอบด้วยขั้นตอน 10 ขั้นตอน ออกแบบการวิจัยและวางแผนการดำเนินงานขั้นต้น ศึกษาสภาพของพื้นที่วิจัยเบื้องต้นทางด้านพื้นที่และข้อมูลทางเอกสารในพื้นที่ ทบทวนเอกสาร และทฤษฎี ออกแบบคำถาม ทดสอบแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการสัมภาษณ์รวบรวมเรียบเรียงข้อมูล ประมวล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประชากรคือครัวเรือนเกษตรกรจำนวน 224 ครัวเรือน ได้กลุ่มตัวอย่าง 30 ครัวเรือนเกษตรกร สุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น ด้วยวิธีสุ่มแบบโควตต้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสัมภาษณ์ เป็นการวัดทัศนคติ ด้วยวิธีของลิเคิร์ต สเกล ประกอบด้วยคำถาม 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 คำถาม

เกี่ยวกับสภาพปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรรม ตอนที่ 3 เป็นการถามความเห็นต่อนโยบาย
ควบคุมการพัฒนาของภาครัฐ ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติ ต่ออาชีพเกษตรกรกรรรม ตอนที่ 5
เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐในการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรรม
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ทดสอบกับเกษตรกร 2 ราย
การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลทุติยภูมิจากการ
รวบรวมเอกสาร

การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย การเรียงลำดับค่าเฉลี่ย และ
สถิติอื่น ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาข้อมูล เสนอเป็นความเรียง

การออกแบบการวิจัย (Research Design) เป็นการนำทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องที่ได้ศึกษามาแล้วในบทที่ 2 มาใช้ในการกำหนดขั้นตอนและวิธีการที่ใช้ในการ
ดำเนินการวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการวิจัยมีความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ บทต่อไปจะกล่าวถึง
สภาพทั่วไปของเกาะเกร็ด

บทที่ 4

สภาพทั่วไปของเกาะเกร็ด

การศึกษาสภาพทั่วไปของพื้นที่เกาะเกร็ด ผู้ศึกษาได้ศึกษาด้วยการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของพื้นที่จากเอกสารและการลงสำรวจพื้นที่ ซึ่งบทนี้เป็นการอธิบายถึงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของพื้นที่เกาะเกร็ด ดังนี้

1. บทบาทและความสำคัญของพื้นที่วิจัยในปัจจุบัน
2. ประวัติความเป็นมาของพื้นที่วิจัย
3. ที่ตั้ง อาณาเขต เขตการปกครอง
4. สภาพพื้นที่ ลักษณะทางกายภาพ
5. ทรัพยากรธรรมชาติ
6. ระบบบำบัดน้ำเสีย การระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม
7. ระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง
8. โครงสร้างการใช้ประโยชน์ที่ดินและรูปแบบการตั้งถิ่นฐาน
9. การใช้ประโยชน์อาคารและสภาพอาคาร
10. ประชากร
11. เศรษฐกิจ
12. การประกอบอาชีพภาคเกษตรกรรม
13. การประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม
14. รายได้

1. บทบาทและความสำคัญของพื้นที่วิจัยในปัจจุบัน

1. เกาะเกร็ดเป็นเกาะกลางแม่น้ำเจ้าพระยา มีเอกลักษณ์ มีทัศนียภาพที่สวยงาม ที่ริมแม่น้ำ ที่ว่างพื้นที่สีเขียวกลางเกาะ เพื่อสงวนไว้สำหรับผลิตอาหาร ระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมและที่โล่งเป็นแหล่งพักผ่อน

2. เกาะเกร็ดอยู่ใกล้กรุงเทพฯและยังอยู่ในบริเวณชานเมืองที่มีการคมนาคมสะดวก ซึ่งจะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวในกรุงเทพฯ นนทบุรีและจังหวัดใกล้เคียงหรือจังหวัดอื่น ๆ เดินทางท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจโดยมีค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงนัก

3. เกาะเกร็ดมีวัฒนธรรมหลายชนชาติ ทั้งไทยพุทธ ไทยมุสลิม ไทยมอญ ที่อพยพเข้ามาได้ก่อให้เกิดความเป็นเอกลักษณ์เป็นสิ่งดึงดูดการท่องเที่ยวมีลักษณะสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตามเชื้อชาติ วัฒนธรรมมีความหลากหลาย มีโบราณสถาน ประเพณีและการละเล่นของชาวมอญ อาหารการกินที่เป็นเอกลักษณ์

4. เกาะเกร็ดมีการทำเครื่องปั้นดินเผา มีชื่อเสียงในการทำโอ่งอ่าง รวมถึงการปั้นหม้อน้ำลายวิจิตรที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว จนทำให้ในปัจจุบันกลายเป็นสัญลักษณ์ประจำจังหวัดนนทบุรีไปในที่สุด ทำให้เกาะเกร็ดมีบทบาทที่เด่นชัดในการเป็นแหล่งท่องเที่ยว

5. ด้านการเกษตรเกาะเกร็ดเป็นพื้นที่ที่มีดินดี มีความอุดมสมบูรณ์เป็นที่ราบลุ่มมีน้ำอุดมสมบูรณ์โดยมีคูคลองแยกย่อยเข้าสู่พื้นที่ด้านในเหมาะสมกับการเกษตรมาตั้งแต่อดีต เป็นแหล่งผลไม้ชั้นเลิศ มีรสชาติดี

6. ปัจจุบันการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมลดน้อยลง คนรุ่นหนุ่มสาวนิยมออกไปทำงานรับจ้างนอกเกาะเกร็ดมากขึ้น เนื่องจากมีแหล่งงานอยู่ภายนอกเกาะ มีโอกาสในการแสวงหารายได้ รวมทั้งความสะดวกสบายในการดำรงชีวิตที่มากกว่า ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมถูกทอดทิ้งไม่ได้ใช้ประโยชน์มากยิ่งขึ้น

7. ปัญหารายได้ผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ประกอบกับเกิดอุทกภัยน้ำท่วมครั้งใหญ่ในปี พ.ศ. 2538 และ 2545 พื้นที่เกษตรกรรมได้รับความเสียหายอย่างหนักและท่วมทุกปีในฤดูฝน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นแรงผลักดันให้ประชาชนบนเกาะเกร็ดออกไปทำงานนอกเกาะ ทำให้บทบาทของการเป็นพื้นที่เกษตรกรรมลดลงไป (สุพัตรา วิชยประเสริฐกุล 2545 : 124 -125)

2. ประวัติความเป็นมาของพื้นที่วิจัย

เกาะเกร็ดเป็นเกาะขนาดใหญ่กลางแม่น้ำเจ้าพระยา มีพื้นที่ประมาณ 2,489 ไร่ หรือ 4.194 ตารางกิโลเมตร มีสถานะเป็นตำบลแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เดิมเกาะเกร็ดมิได้เป็นเกาะ แต่เป็นส่วนหนึ่งของแผ่นดินรูปโค้ง ลักษณะเป็นแหลมยื่นไปตามความโค้งของแม่น้ำเจ้าพระยา มีชื่อเรียกมาแต่ก่อนว่า “บ้านแหลม”

ต่อมาในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระ แห่งกรุงศรีอยุธยา เมื่อปี พ.ศ. 2265 ได้มีการขุดคลองลัดลำน้ำเจ้าพระยาตรงส่วนที่เป็นแหลมยื่นไปตามความโค้งของแม่น้ำเจ้าพระยา เรียกว่า คลองลัดเกร็ดน้อย ล้ำคลองกว้างเพียง 6 วา จากตำบลปากอ่าว (ปากเกร็ดในปัจจุบัน) ไปยังแอ่งน้ำซึ่งอยู่ระหว่างวัดกลางและวัดป่าฝ้าย (วัดป่าเลไลย์) ระยะทาง 1 กิโลเมตร 600 เมตร ลดระยะทางของแม่น้ำลงได้ถึง 6 กิโลเมตร จากการวัดระยะแม่น้ำเจ้าพระยาโอบล้อมแหลม และจากแอ่งน้ำผ่านไปตามลำคลองเดิมซึ่งอยู่ระหว่างบ้านปากด่านและชมพูราย ซึ่งปัจจุบันร้างไปแล้ว ต่อมากระแสน้ำเปลี่ยนทิศทางแรงขึ้นเซาะตลิ่งทำให้คลองขยายกว้าง แผ่นดินตรงแหลมโค้งจึงกลายเป็นเกาะ เรียกกันในขั้นแรกว่า “เกาะศาลากุล” ตามชื่อวัดบนเกาะ คือวัดศาลากุล ต่อมาเมื่อได้ตั้งอำเภอปากเกร็ดขึ้นแล้วเกาะศาลากุลจึงได้มีฐานะเป็นตำบล เรียกว่า “ตำบลเกาะเกร็ด”

แผนที่ที่ 5 ขนาดคลองลัดเกร็ด ปี พ.ศ. 2264

เกาะเกร็ดมีความเจริญมาตั้งแต่สมัยอยุธยา สังเกตได้ว่าวัดวาอารามต่าง ๆ บนเกาะส่วนใหญ่จะเป็นศิลปะในสมัยอยุธยา แต่คงจะมาร้างคนเมื่อพม่ามายึดกรุงศรีอยุธยาได้ หลังจากกอบกู้เอกราชได้ พระเจ้าตากสินมหาราชจึงโปรดให้ชาวมอญบางส่วนมาตั้งถิ่นฐานที่เกาะเกร็ดและเมื่อในรัชสมัยสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้โปรดเกล้าให้ชาวมอญ กลุ่มใหญ่ที่อพยพหนีภัยสงครามจากเมืองมะตะมะ ให้เข้ามาตั้งถิ่นฐานที่นี่ด้วยเป็นต้นสืบมาจนถึงปัจจุบัน (โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี 2548 : 1-2)

3. ที่ตั้งและอาณาเขต เขตการปกครอง

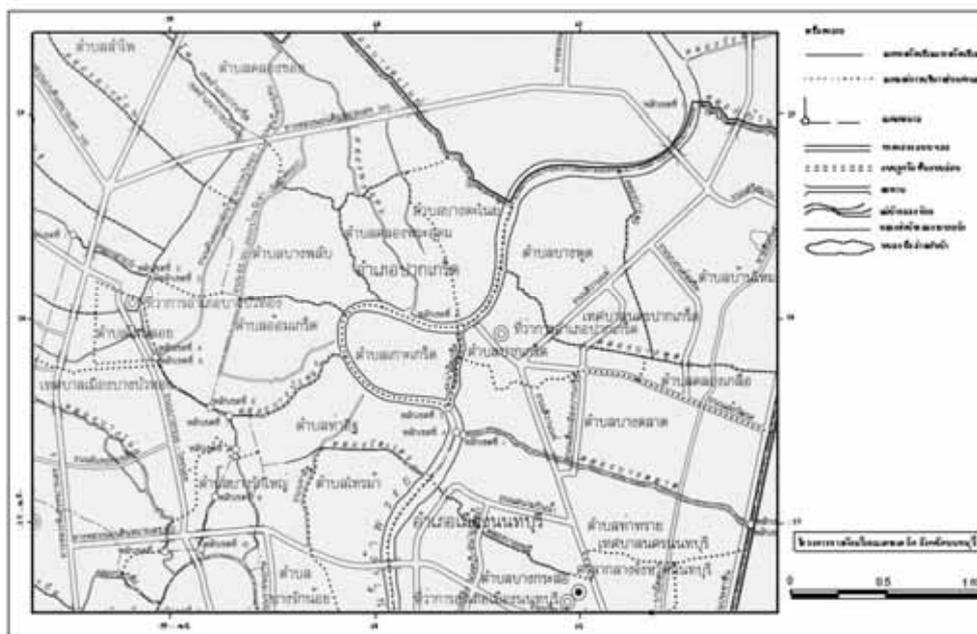
3.1 ที่ตั้งพื้นที่วิจัย

เกาะเกร็ดเป็นเกาะขนาดใหญ่รูปร่างคล้ายนิ้วโป้งหรือเกือกม้าเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดของแม่น้ำเจ้าพระยา เกาะเกร็ดตั้งอยู่กลางแม่น้ำเจ้าพระยาโดยเกาะเกร็ดมีรายละเอียดดังนี้

1. ความยาววัดระยะจากทิศตะวันออกถึงทิศตะวันตกของเกาะเกร็ดยาว 2.919 กิโลเมตร
2. ความกว้างวัดระยะจากทิศเหนือถึงทิศใต้ของเกาะเกร็ดกว้าง 1.695 กิโลเมตร
3. แม่น้ำอ้อมเกร็ด (แม่น้ำเจ้าพระยา) โอบล้อมเกาะเกร็ดเป็นระยะทาง 6.30 กิโลเมตร
4. คลองลัดเกร็ดอยู่ด้านตะวันออกของเกาะมีความยาวเป็นระยะทาง 1.744 กิโลเมตร
5. เกาะเกร็ดมีฐานะเป็นตำบลหนึ่งใน 12 ตำบลของอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
6. เกาะเกร็ดห่างจากที่ว่าการอำเภอปากเกร็ดประมาณ 2 กิโลเมตร
7. เกาะเกร็ดมีพื้นที่ 2,840 ไร่ เป็นพื้นที่ทำการเกษตรกรรม 1,268 ไร่ หรือร้อยละ 44.65

(โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี 2548 : 3)

แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขต เขตการปกครองของพื้นที่วิจัยและบริเวณโดยรอบ

แผนที่ที่ 6 ที่ตั้ง อาณาเขต และเขตการปกครองของเกาะเกร็ดและบริเวณ โดยรอบ

ที่มา : “กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2548,” ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา, ตอนที่27 ก (24 มีนาคม 2548) : 1 - 75.

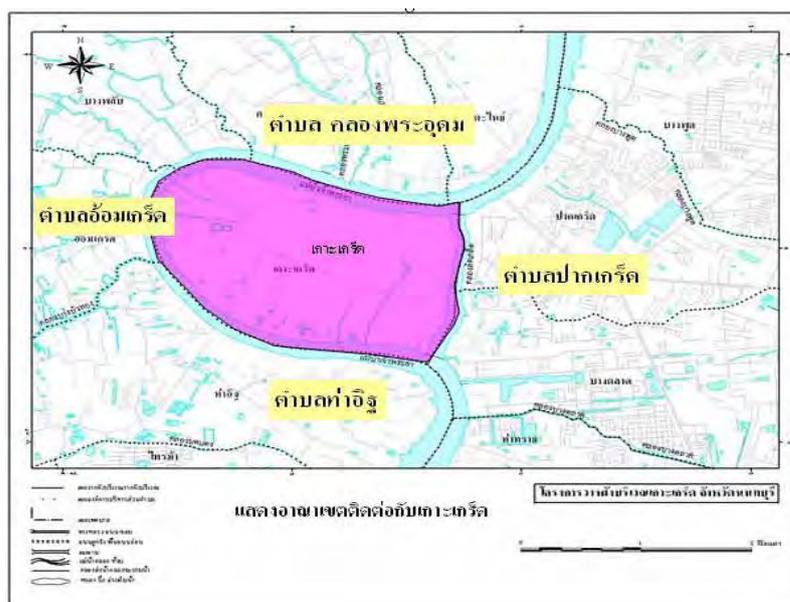

แผนที่ที่ 7 ความกว้าง ความยาวเกาะเกร็ดและความยาวแม่น้ำลัดเกร็ด

ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่าง ๆ ในอำเภอปากเกร็ด โดยมีแม่น้ำเจ้าพระยาช่วงที่เรียกว่าอ้อมเกร็ดและแม่น้ำลัดเกร็ดกั้นกลางดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อแม่น้ำเจ้าพระยา (อ้อมเกร็ด) และตำบลคลองพระอุดม
- ทิศใต้ ติดต่อแม่น้ำเจ้าพระยา (อ้อมเกร็ด) และตำบลท่าอิฐ
- ทิศตะวันออก ติดต่อแม่น้ำลัดเกร็ด และตำบลปากเกร็ด
- ทิศตะวันตก ติดต่อแม่น้ำเจ้าพระยา (อ้อมเกร็ด) และตำบลอ้อมเกร็ด (โครงการวางผัง

บริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี 2548 : 3)

แผนที่ที่ 8 อาณาเขตติดต่อย่างเคียงเกาะเกร็ด

3.2 เขตการปกครองของพื้นที่วิจัย

ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย 7 หมู่บ้าน ดังตารางที่ 5 ตารางที่ 5 เขตการปกครองในตำบลเกาะเกร็ด

หมู่บ้าน	พื้นที่	
	ไร่	ตร.กม
หมู่ที่ 1 บ้านลัดเกร็ด	380	0.61
หมู่ที่ 2 บ้านศาลากุลนอก	280	0.45
หมู่ที่ 3 บ้านศาลากุลใน	739	1.18
หมู่ที่ 4 บ้านสระคลองน้ำอ้อย	307	0.49
หมู่ที่ 5 บ้านท่าหน้า	540	0.86
หมู่ที่ 6 บ้านเสาธงทอง	53	0.08
หมู่ที่ 7 บ้านโองอ่าง	190	0.30

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง, รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี (กรุงเทพฯ : กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2548), 8.

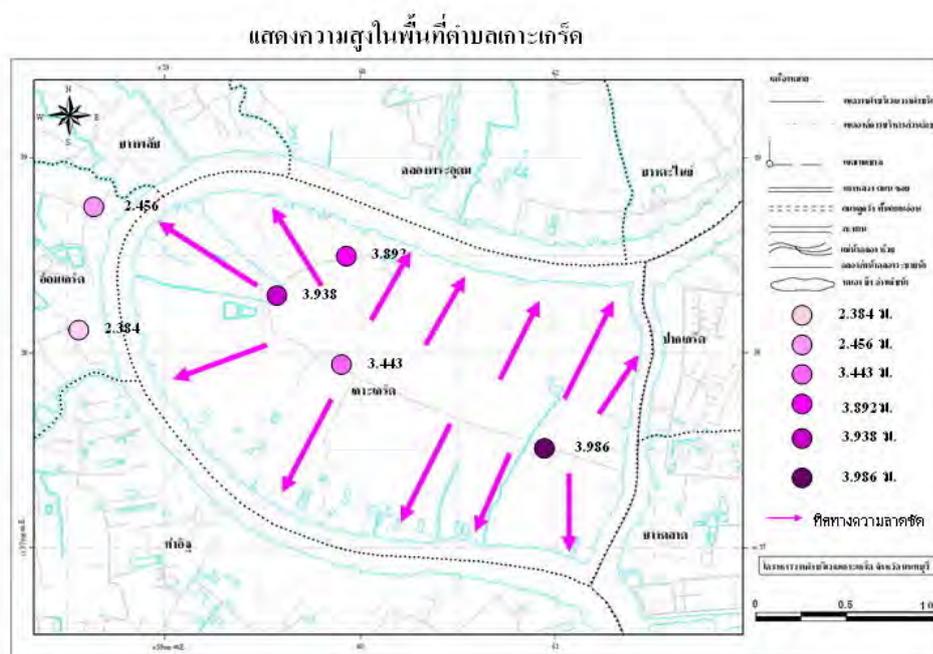

แผนที่ที่ 9 การแบ่งเขตการปกครองในพื้นที่ตำบลเกาะเกร็ด

4. สภาพพื้นที่ ลักษณะทางกายภาพ

4.1. ลักษณะภูมิประเทศ

บริเวณพื้นที่เกาะเกร็ดและพื้นที่โดยรอบเป็นพื้นที่ราบต่ำ พื้นที่เกาะเกร็ดมีลักษณะเป็นเกาะอยู่กลางแม่น้ำเจ้าพระยา ทั้งในตัวเกาะมีคูคลองแยกย่อยเข้าไปในพื้นที่กลางเกาะ ทำให้พื้นที่บางส่วนเป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเกษตร ระดับความลาดชันพื้นที่ไล่ระดับจากตรงกลาง สูงจากระดับน้ำ 1-2 เมตร พื้นที่ด้านในเกาะที่ราบลุ่มไปสู่พื้นที่ริมน้ำที่ลุ่มต่ำ ทำให้ในช่วงฤดูน้ำหลากเดือนกันยายน – เดือนพฤศจิกายน จะมีน้ำท่วมทุกปี มีผลกระทบต่ออาชีพเกษตรกรรมที่เป็นอาชีพหลัก (โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี 2548 : 9)

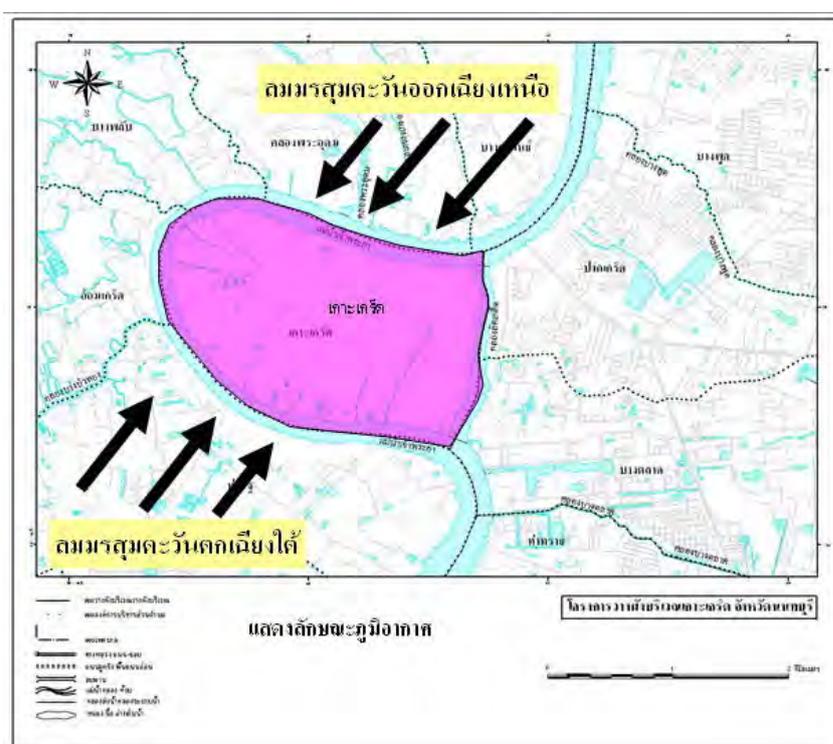
แผนที่ที่ 10 ลักษณะภูมิประเทศของเกาะเกร็ด

ภาพที่ 4 สภาพทั่วไปในพื้นที่เกาะเกร็ด

4.2 ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของเกาะเกร็ดมีลักษณะเช่นเดียวกับภูมิอากาศจังหวัดนนทบุรี คือตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้น อยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ฤดูฝน ฤดูหนาว และฤดูร้อน เนื่องจากลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มมีความแตกต่างของระดับพื้นที่เพียงเล็กน้อยสภาพภูมิอากาศจึงมีลักษณะค่อนข้างสม่ำเสมอตลอดพื้นที่ (โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี 2548 : 9)

แผนที่ที่ 11 ลักษณะภูมิอากาศของเกาะเกร็ด

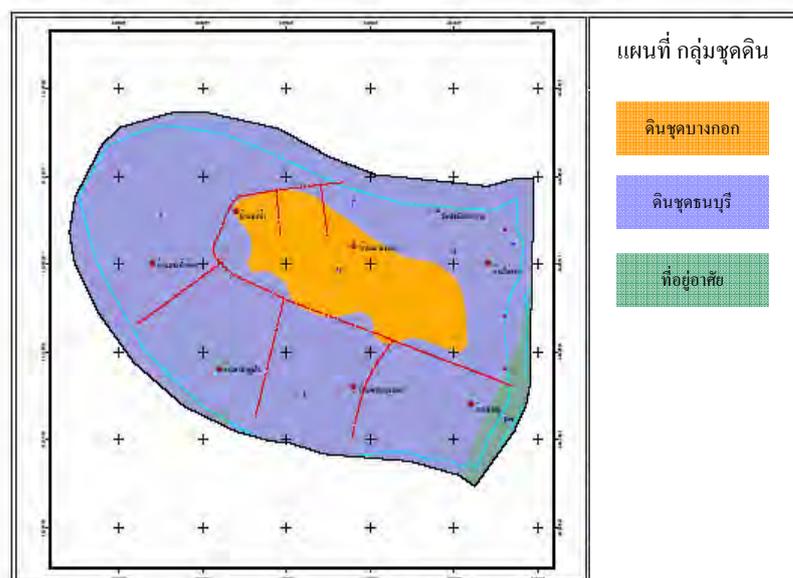
5. ทรัพยากรธรรมชาติ

5.1 ทรัพยากรดิน

พื้นที่เกาะเกร็ดเป็นที่ราบ ซึ่งเกิดจากการทับถมของตะกอนที่น้ำพัดพา ดังนั้นลักษณะของดินส่วนใหญ่จึงเป็นดินตะกอนซึ่งเป็นดินเหนียว พบทั่วไปในเขตที่ราบภาคกลางตอนล่างของกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา โดยมีดิน 2 ชุด คือชุดดินบางกอกและชุดดินธนบุรี มีรายละเอียดดังนี้

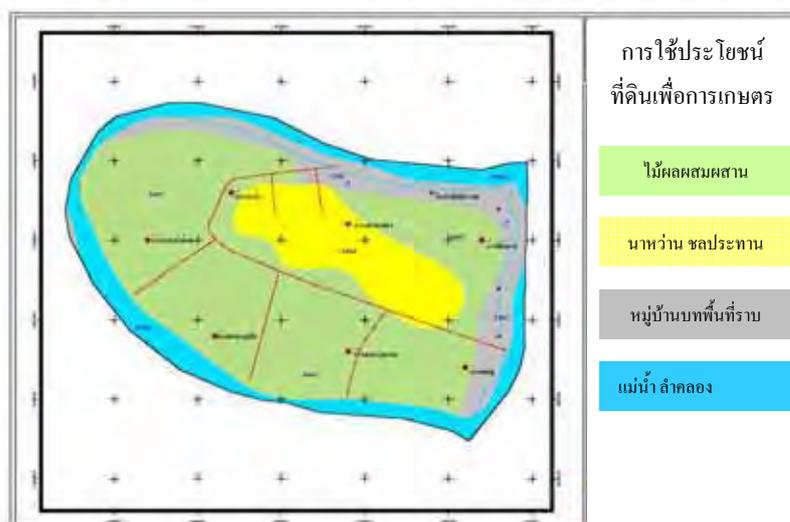
ดินชุดบางกอก อยู่บริเวณตอนกลางของเกาะเกร็ด ในบางส่วนของพื้นที่หมู่ที่ 1,2,3,5,6, และหมู่ที่ 7 ดินชุดนี้มีการระบายน้ำเร็ว ความสามารถในการอุ้มน้ำสูง และให้น้ำซึมผ่านได้ช้าตลอดทุกชั้น เป็นชุดดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างสูงถึงสูงมาก เหมาะสำหรับการทำนาข้าวและสามารถปลูกพืชอื่น ๆ ได้ตลอดปี แต่มีปัญหาเกี่ยวกับการระบายน้ำเนื่องจากเป็นดินเหนียวทำให้การระบายน้ำเร็วและระดับน้ำใต้ดินสูง เป็นอันตรายต่อรากพืช

ดินชุดธนบุรี อยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาในพื้นที่ พบได้ในทุกหมู่บ้านในที่ราบลุ่มสภาพพื้นที่ราบเรียบเป็นดินลึก การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว และความสามารถในการอุ้มน้ำสูง และให้น้ำซึมผ่านได้ช้า ซึ่งดินชุดธนบุรีนี้เป็นดินที่ถูกยกทรงใช้ปลูกผักและทำสวนผลไม้ มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง และเหมาะสมที่สุดสำหรับการทำสวนผลไม้และปลูกผัก การยกทรงสวนช่วยปรับปรุงให้การระบายน้ำของดินดี (สำนักงานเกษตรอำเภอปากเกร็ด, ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรประจำตำบลเกาะเกร็ด 2551 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

แผนที่ที่ 12 กลุ่มชุดดินในตำบลเกาะเกร็ด

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอปากเกร็ด, “แผนพัฒนาการเกษตรตำบลเกาะเกร็ด พ.ศ. 2551 - 2553,” โดยศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเกาะเกร็ด, 2551. (อัตรำเนา)

แผนที่ที่ 13 การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรตามกลุ่มชุดดินในตำบลเกาะเกร็ด
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอปากเกร็ด, “แผนพัฒนาการเกษตรตำบลเกาะเกร็ด พ.ศ. 2551 - 2553,”
โดยศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเกาะเกร็ด, 2551. (อัดสำเนา)

5.2. ทรัพยากรน้ำ

ทรัพยากรน้ำในพื้นที่วิจัยมี 3 แหล่งดังนี้

1. แหล่งน้ำธรรมชาติบนผิวดิน แหล่งน้ำธรรมชาติในเกาะเกร็ด

1.1 แม่น้ำเจ้าพระยาส่วนที่ล้อมรอบเกาะคือแม่น้ำอ้อมเกร็ด ส่วนที่ตัดตรงคือแม่น้ำลัดเกร็ด

1.2 คลองต่าง ๆ 21 สาย แต่ละคลองมีความกว้างความยาว ความลึก ต่าง ๆ กันต่าง ๆ กระจายทั่วพื้นที่ ซึ่งคลองเหล่านี้เป็นเสมือนเครือข่ายแตกแขนงโยงโยนนำสายน้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยาเข้าไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ด้านในพื้นที่เกาะเกร็ด เป็นประโยชน์ในการเดินทางและการใช้น้ำในด้านต่าง ๆ ของประชากร แต่ปัญหาหน้าแล้งคลองบางแห่งประสบภาวะตื้นเขิน จึงทำให้เกิดปัญหาความไม่สะดวกอยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ตามเกาะเกร็ดยังมีคลองในทุกหมู่บ้านทำให้แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรจึงไม่ประสบมากนัก (โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี 2548 : 10)

2 แหล่งน้ำธรรมชาติใต้ดิน ได้แก่ บ่อบาดาล สาธารณะเริ่มดำเนินการขุดเจาะมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2537 โดยได้งบประมาณมาจากหลาย ๆ หน่วยงาน เช่นกรมโยธาธิการ กรมอนามัย เป็นต้น มีบ่อบาดาลสาธารณะทั้งสิ้น 8 บ่อ และอีก 1 เป็นบ่อสำหรับใช้ภายในบ้านเกร็ดตระการเอง(สุพัตรา วิชยประเสริฐกุล 2545 : 57)

ตารางที่ 6 ขนาดคลองธรรมชาติในพื้นที่ตำบลเกาะเกร็ด

ชื่อคลอง	ขนาด (เมตร)			หมู่ที่
	กว้าง	ยาว	ลึก	
1. คลองวัดนิมพิลีสุทธาวาส	4	300	2	1
2. คลองวัดปรมัยยิกาวาส	4	300	2	1
3. คลองศาลเจ้าพ่อปราสาททอง	3	800	2	2
4. คลองตาหยด (คลองศาลากุล)	2	800	1	2
5. คลองชมภูราย	3	500	1	2
6. คลองบ้านครูเพ็ญ	3	500	1	2
7. คลองโตะดำ	4	1,300	3	3
8. คลองศาลากุล	8	800	2	3
9. คลองบ้านตาฮวย	3	800	1	3
10. คลองบ้านนายสวัสดิ์	2	500	1	3
11. คลองสระน้ำอ้อย	4	600	3	4
12. คลองวัดจันทร์	4	800	3	5
13. คลองวัดมะขามทอง	3	200	1	5
14. คลองบ้านนายเทียมศักดิ์	3	400	2	5
15. คลองบ้านนางเมี้ยน	3	500	1	5
16. คลองบ้านนางบุญเรือน	3	500	2	5
17. คลองบ้านนายตุ้ย	3	600	2	5
18. คลองบ้านนายชุบ	2	700	1	5
19. คลองตาม้วน	2	80	0.75	6
20. คลองวัดเสาชงทอง	2	200	1	6
21. คลองวัดไผ่ล้อม	2	200	1	6
22. คลองวัดไผ่ล้อม	2	350	1	7
23. คลองวัดปรมัยยิกาวาส	2	300	2	7

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด. “เรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับตำบล โครงการขุดลอกคลองภายในตำบลเกาะเกร็ด” ที่มท.นบ 7260/450.”
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552. (อัดสำเนา)

6. ระบบบำบัดน้ำเสีย การระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม

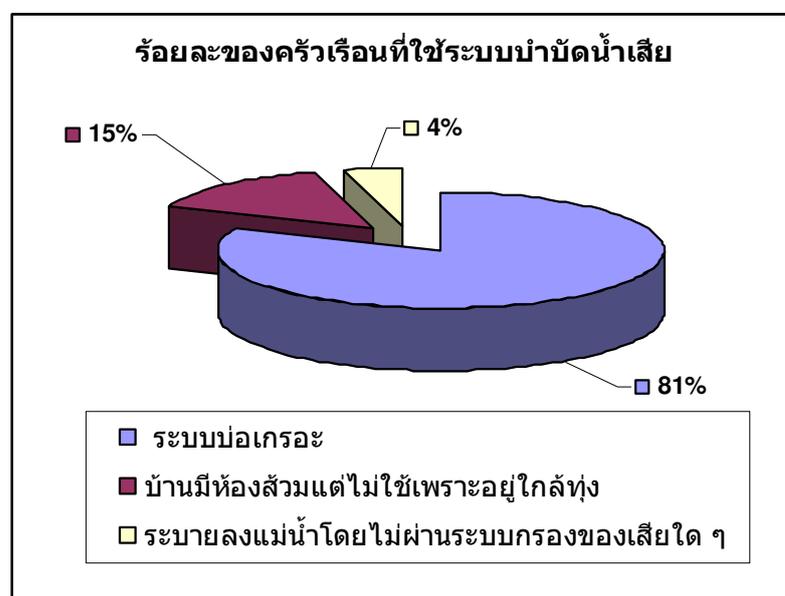
6.1 ระบบบำบัดน้ำเสีย

บนเกาะเกร็ดมีการกำจัดของเสีย และสิ่งปฏิกูลด้วยวิธีการ ดังตารางที่ 7
ตารางที่ 7 ระบบบำบัดน้ำเสียในเกาะเกร็ด

ระบบบำบัดน้ำเสีย (ครัวเรือน)	ร้อยละ
1. ระบบบ่อเกรอะ	76.5
2. บ้านที่มีห้องน้ำห้องส้วมแต่ไม่ใช้เพราะอยู่ใกล้ทุ่ง	13.7
3. ระบายลงแม่น้ำโดยไม่ผ่านระบบกรองของเสียใด ๆ	9.8
* บนพื้นที่เกาะเกร็ดยังไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียของส่วนกลาง	100

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง, รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณ โดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี (กรุงเทพฯ : กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2548), 61.

ผู้อยู่อาศัยบนเกาะเกร็ดมีการกำจัดของเสีย และสิ่งปฏิกูลด้วยวิธีการใช้ระบบบ่อเกรอะบ่อซึมเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 76.5 รองลงมาเป็นการใช้วิธีอื่น ๆ และไม่ผ่านระบบกรองใด ๆ คิดเป็นร้อยละ 13.7 และ 9.8 ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 11 ร้อยละของครัวเรือนที่ใช้ระบบบำบัดน้ำเสียในพื้นที่เกาะเกร็ด

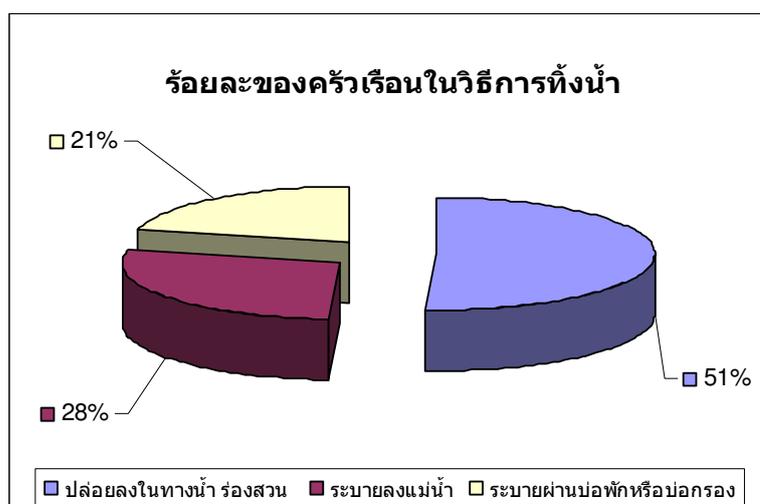
6.2 การระบายน้ำ (Drainage)

ผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่บนเกาะเกร็ดจะทิ้งน้ำด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังตารางที่ 8 ตารางที่ 8 วิธีการทิ้งน้ำในเกาะเกร็ด

วิธีการทิ้งน้ำระดับครัวเรือน	ร้อยละ
ปล่อยลงในทางน้ำ ร่องสวน ทางระบายน้ำ ไม่ผ่านบ่อบัก หรือบ่อกรอง	47.9
ระบายลงแม่น้ำ โดยเฉพาะที่ผู้อยู่อาศัยติดริมแม่น้ำ	26.4
ระบายผ่านบ่อบักหรือบ่อกรอง	19.9

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง, รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี (กรุงเทพฯ : กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2548), 61.

ผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่บนเกาะเกร็ดจะทิ้งน้ำด้วยวิธีการปล่อยลงทางน้ำโดยไม่ผ่านบ่อบักบ่อกรอง ร้อยละ 47.9 ระบายลงแม่น้ำ และระบายผ่านบ่อบักบ่อกรอง ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 12 ร้อยละของครัวเรือนในวิธีการทิ้งน้ำในพื้นที่เกาะเกร็ด

ภาพที่ 6 การทิ้งน้ำระดับครัวเรือนของประชาชนเกาะเกร็ด

6.3 คลองระบายน้ำ

1. บริเวณหมู่ที่ 1,5,4,7 เกิดจากการถมที่ดินกีดขวางทางน้ำไหล ท่อระบายน้ำมีขยะอุดตัน คลองระบายน้ำในหมู่ 1 และวัดปรมัยยิกาวาสจะตื้นเขินมาก (โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี 2548 : 10)

ภาพที่ 7 คลองระบายน้ำในพื้นที่เกาะเกร็ด

6.4 น้ำท่วมและการป้องกันน้ำท่วม

เกาะเกร็ด เกิดภัยธรรมชาติเกือบทุกปี โดยเฉพาะอุทกภัย (น้ำท่วม) ระหว่างเดือนกันยายน – พฤศจิกายน จะท่วมทั่วทั้งเกาะ ทำให้เกิดความเสียหาย เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมามากมาย เช่นพื้นที่ทำการเกษตรเสียหาย หรือการขาดรายได้ เนื่องจากสาเหตุดังนี้

1. สภาพพื้นที่เป็นเกาะมีน้ำล้อมรอบเพราะได้รับอิทธิพลจากน้ำขึ้นน้ำลงตลอดเวลา
2. อิทธิพลของน้ำเหนือไหลบ่า น้ำจากลุ่มน้ำป่าสักและแม่น้ำสายต่าง ๆ
3. พื้นที่ภาคกลางมีความลาดชันน้อยทำให้การไหลของน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาลงสู่ทะเลเป็นไปได้ช้า
4. น้ำทะเลหนุน
5. การระบายน้ำที่ไม่ดีภายในเกาะเกร็ดเอง ทำให้ปริมาณน้ำมากขึ้นท่วมบ้านเรือนประชาชนและท่วมพื้นที่ทำการเกษตรทั้งเกาะและบริเวณที่อยู่

ภาพที่ 8 สภาพน้ำท่วมเกาะเกร็ด

ที่มา : เกาะเกร็ด, เกาะเกร็ดในวันน้ำท่วมใหญ่ [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 29 มิถุนายน 2552. เข้าถึงได้

จาก http://www.photoontour.com/Events_HTML/kohkred/kohkred.htm

การแก้ปัญหาน้ำท่วม

1. ระบบการระบายน้ำและการป้องกันน้ำท่วมของพื้นที่โครงการยังขาดการแก้ไขปัญหาคงที่ชัดเจนและได้ผลมาตั้งแต่สมัยอดีตมาจนถึงปัจจุบัน

2. การแก้ปัญหาน้ำท่วมเฉพาะครัวเรือน สวนชาวสวนจะทำคันดินหรือผนังกันน้ำคอนกรีตรอบสวนป้องกัน ซึ่งต้องมีการสูบน้ำออกอยู่เสมอและบางครั้งก็ป้องกันไม่ได้ถ้าไม่ปรับปรุงคันดินให้ดีขึ้นทุก ๆ ปี (โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี 2548 : 6-7)

ภาพที่ 9 คันดินป้องกันน้ำท่วมเฉพาะรายของเกษตรกรเกาะเกร็ด

ภาพที่ 10 ผนังกันน้ำคอนกรีตป้องกันน้ำท่วมเฉพาะรายในพื้นที่เกาะเกร็ด

ในพื้นที่เกาะเกร็ดมีระยะทางของทางเท้าในแต่ละหมู่บ้าน ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ระยะทางของทางเท้าในแต่ละหมู่บ้านในเกาะเกร็ด

หมู่บ้าน	ระยะทาง (ก.ม.)
1. บ้านลัดเกร็ด	1
2. บ้านศาลากุลนอก	0.5
3. บ้านศาลากุลใน	0.4
4. บ้านคลองสระน้ำอ้อย	0
5. บ้านท่าหน้า	1
6. บ้านเสาขงทอง	1
7. บ้านโอง่าง	0.5

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปากเกร็ด. “แผนชุมชน หมู่ที่ 1-7 ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.” 2551. (อัคราเนนา)

ภาพที่ 11 สภาพและขนาดทางเดินเท้าสายหลักในเกาะเกร็ด

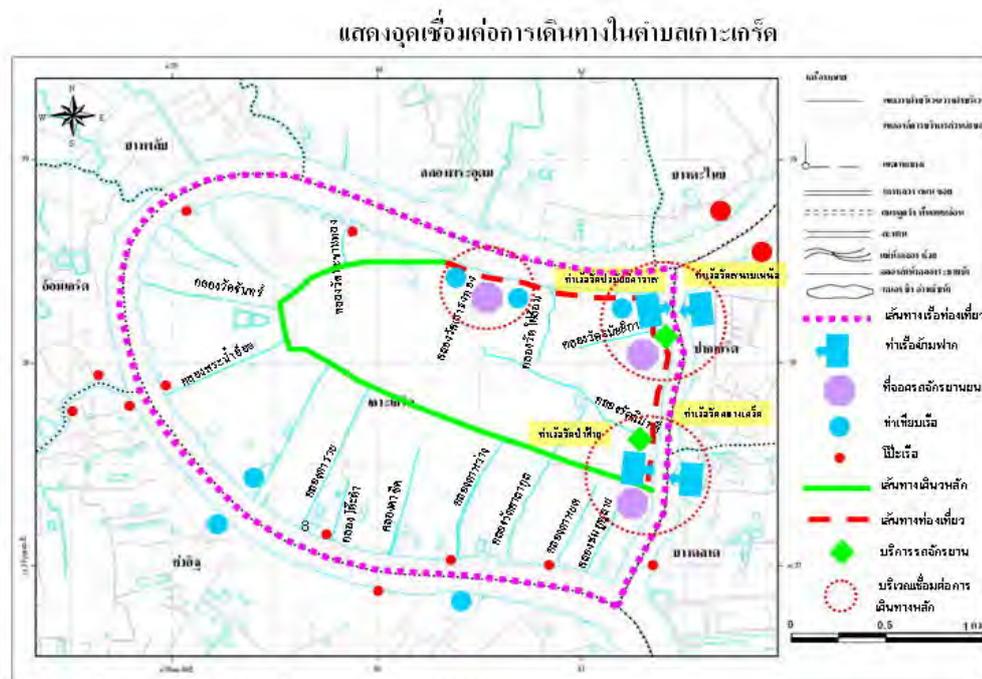
ภาพที่ 12 สภาพและขนาดทางเดินเท้าสายย่อยภายในเกาะเกร็ด

7.2 การคมนาคมขนส่งทางน้ำ

7.2.1 บริการเรือข้ามฟาก มีท่าเรือ 2 แห่ง

1. ท่าเรือวัดสนามเหนือ - วัดปรมย์ยิกาวาส ให้บริการในเวลาเร่งด่วน 2 ลำ และนอกเวลาเร่งด่วนจะให้บริการเพียงลำเดียว และจะให้บริการไปจนถึง 3 ทุ่มครึ่ง หากเลยเวลาจะต้องเหมาเรือข้ามฟาก ราคาแล้วแต่จะตกลงกันระหว่างผู้โดยสารกับเจ้าของเรือ

2. ท่าเรือวัดกลางเกร็ด - วัดป่าฝ้าย ส่วนระยะเวลาบริการจะเหมือนกับท่าเรือวัดสนามเหนือ ปัจจุบันกำลังสร้างโป๊ะเทียบเรือใหม่ (โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี 2548 : 18-19)

แผนที่ที่ 16 บริเวณเชื่อมต่อการเดินทางของเกาะเกร็ด

ภาพที่ 13 ท่าเรือวัดสนามเหนือ - วัดปรมย์ยิกาวาส

ภาพที่ 14 ท่าเรือวัดป่าฝ้าย - วัดกลางเกร็ด

7.2.2 บริการเรือหางยาว

การให้บริการเรือหางยาวมีอยู่ 2 ลักษณะ คือบริการรับส่งผู้โดยสารมีเวลาออกที่แน่นอนและบริการแบบเช่าเหมาลำ ท่าเรือหางยาวที่สำคัญของปากเกร็ดมี 2 ท่าคือ

1. ท่าวัดบ่อ มีทั้งโดยสารประจำทางออกทุกชั่วโมง ค่าบริการ 5 บาท มีเส้นทางประจำคือ ออกจากท่าวัดบ่อผ่านไปทางตอนเหนือของเกาะเกร็ด ผ่านหมู่ 7 หมู่ 6 หมู่ 5 หมู่ 4 เรื่อยไปถึงท่าวัดใหญ่สว่างอารมณ์ของอำเภอปากเกร็ด

2. ท่าสุขาภิบาล ท่าเรือเป็นเรือขนาดเล็กกว่าท่าวัดบ่อ ออกเวลาไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับจำนวนผู้โดยสารแต่ส่วนใหญ่ออกเร็วกว่าท่าวัดบ่อที่ออกเป็นเวลา มีเส้นทางประจำคือ ออกจากท่าสุขาภิบาลผ่านลงมาทางทิศเหนือได้ เข้าแม่น้ำลัดเกร็ด ผ่านหมู่ 7 หมู่ 1 หมู่ 2 หมู่ 3 และหมู่ 4 ไปสิ้นสุดที่ท่าเรือตำบลท่าอิฐ ท่าเทียบเรือปัจจุบันมี 6 แห่ง (โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี 2548 : 19)

ภาพที่ 15 เรือหางยาวเกาะเกร็ด

7.2.3 โปะเทียบเรือ บนพื้นที่เกาะเกร็ดมีโปะเรือ 17 แห่งกระจายอยู่แต่ละหมู่บ้าน และบ้านที่อยู่ริมน้ำส่วนใหญ่จะมีทำน้ำเป็นของตนเองเพื่อสะดวกในการเดินทาง (สุพัตรา วิชยประเสริฐ กุล 2545 : 60)

ภาพที่ 16 ท่าเรือท่องเที่ยว ท่าเรือขนส่ง โปะเทียบเรือทั่วไปในพื้นที่เกาะเกร็ด

8. โครงสร้างการใช้ประโยชน์ที่ดินและรูปแบบการตั้งถิ่นฐาน

8.1 โครงสร้างการใช้ประโยชน์ที่ดิน

การใช้ประโยชน์ที่ดินบนพื้นที่เกาะเกร็ดมีโครงสร้างหลักดังต่อไปนี้

1. พื้นที่เกษตรกรรม อยู่ตอนกลางเกาะ บริเวณ หมู่ 2,3,4,5
  2. พื้นที่รกร้างอยู่ตอนกลางพื้นที่ เป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ และกระจายอยู่ในหมู่ 2,3,4,5
  3. พื้นที่ชุมชนหนาแน่นและการพาณิชย์กรรมมีการตั้งถิ่นฐานบริเวณชุมชนอยู่ด้านตะวันออกและทิศเหนือของเกาะ บริเวณ หมู่ 1,6,7
  4. พื้นที่ศาสนสถานกระจายอยู่โดยรอบ และพื้นที่ลานวัดใช้เป็นลานกิจกรรมของชุมชนเป็นที่บริการทางสังคม
  5. พื้นที่กรรมสิทธิ์ของวัดและพื้นที่อยู่อาศัยเปลี่ยนแปลงไปเพื่อการค้าขายมากขึ้น จาก การส่งเสริมการท่องเที่ยว
  6. สถานที่ราชการต่าง ๆ อยู่ในบริเวณชุมชนและกระจายอยู่ทั่วไป
- (โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณ โดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี 2548 : 22-23)

ภาพที่ 19 พื้นที่พักอาศัยบริเวณชุมชนตอนเหนือและด้านตะวันออกในเกาะเกร็ด

ภาพที่ 20 พื้นที่พาณิชยกรรมในบริเวณชุมชนเกาะเกร็ด

ภาพที่ 21 พื้นที่สถาบันศาสนาในเกาะเกร็ด

8.2 การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน

การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพในที่นี้เป็นการกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินในปี พ.ศ. 2530 - 2544 ดังตารางที่ 10

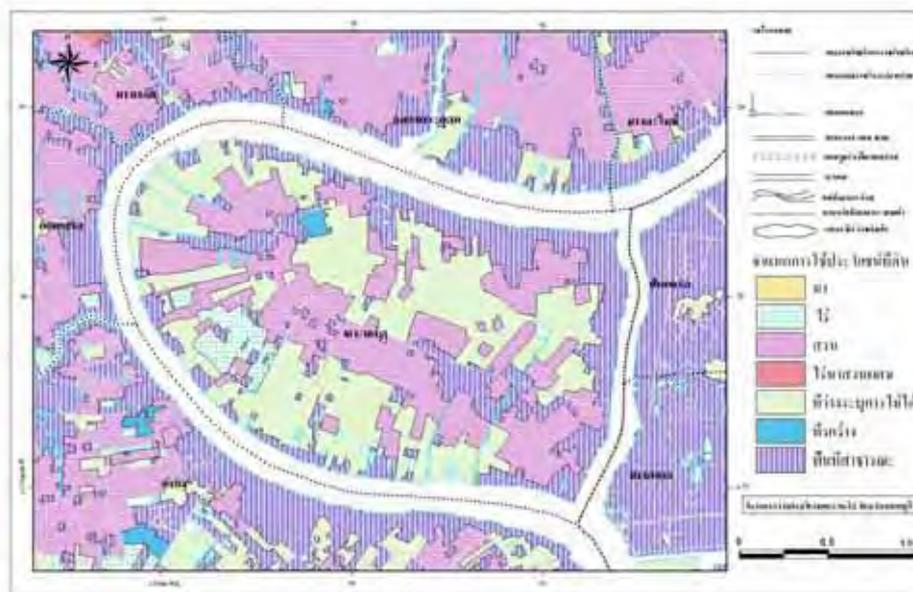
ตารางที่ 10 การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินของเกาะเกร็ด ระหว่างปี พ.ศ. 2530 - 2544

การใช้ที่ดิน	พื้นที่ (ไร่)		อัตราเพิ่ม - ลด ระหว่างปี พ.ศ. 2530 - 2544
	ปี พ.ศ. 2530	ปี พ.ศ. 2544	
1. พื้นที่เมือง	465	512	10.1
2. สวน	795	711	-10.6
3. ไร่	80	70	-12.5
4. ที่ว่าง / ที่รกร้าง	830	877	5.7
5. แหล่งน้ำ	18	18	0.0
รวม	2,188	2,188	0.0

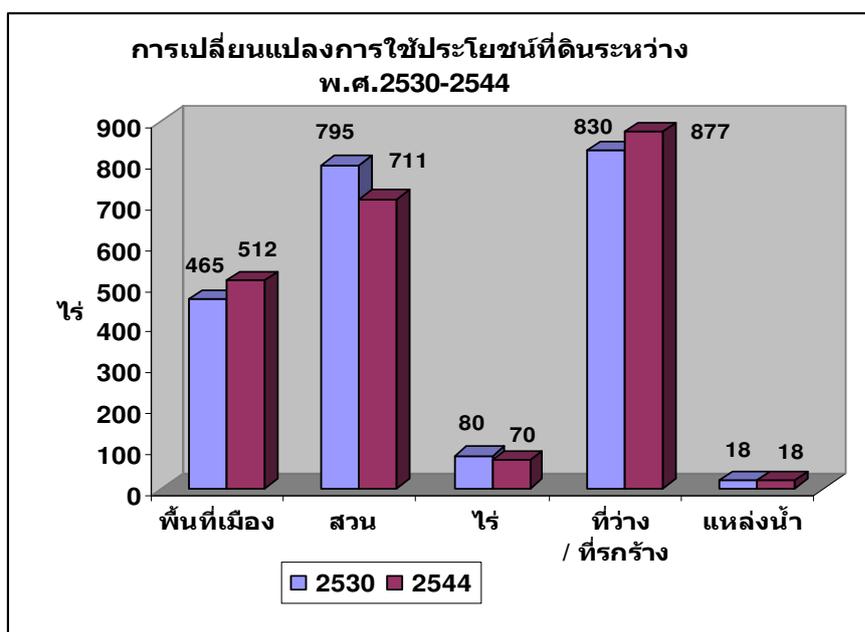
ที่มา : สุพัตรา วิชยประเสริฐกุล, “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการวางผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545), 108.

การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ดินบนพื้นที่เกาะเกร็ดระหว่าง ปี พ.ศ.2530-2544 พบว่า

1. พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม แต่มีการลดน้อยลงตามกาลเวลา
2. พื้นที่ความเป็นเมืองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อัตราเพิ่ม 10.1
3. พื้นที่ว่าง ที่รกร้างโดยมีอัตราเพิ่ม 5.7
4. อัตราการเพิ่มของการใช้ที่ดินทั้ง 2 ประเภทที่ผ่านมาจะสัมพันธ์กับการใช้ที่ดินเพื่อทำการเกษตร กล่าวคือ เมื่อพิจารณาการใช้ที่ดินประเภทสวนและไร่ จะพบว่าแนวโน้มลดลง -10.6 และ -12.5
5. การใช้ที่ดินที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาดังกล่าวคือประเภทแหล่งน้ำ

แผนที่ที่ 18 การจำแนกการใช้ที่ดินปัจจุบันบริเวณเกาะเกร็ด

แผนภูมิที่ 13 การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกาะเกร็ดระหว่าง พ.ศ.2530 – 2544

8.3 ความหนาแน่นของการใช้ที่ดิน

ความหนาแน่นของการใช้ที่ดินบนเกาะเกร็ดมีดังนี้

1. บริเวณที่มีการใช้ที่ดินอย่างหนาแน่น จะอยู่ริมน้ำด้านตะวันออกและทิศเหนือ บริเวณ หมู่ที่ 1,6,7 และบางส่วนในหมู่ที่ 5 สภาพที่อยู่อาศัยหนาแน่น มีขนาดแปลงที่ดินขนาดเล็กไม่เกิน 50 ตารางวา

2. บริเวณที่มีความหนาแน่นในการใช้ที่ดินแตกต่างกันตามลักษณะการประกอบอาชีพ บริเวณ หมู่ที่ 2,3,4 และบางส่วนในหมู่ที่ 5 มักจะกระจายตามริมน้ำหรืออยู่ตรงกลางลิกเข้าไปจาก ถนนความห่างของบ้านเรือนจะขึ้นอยู่กับพื้นที่เกษตรกรรมของครอบครัวนั้น ๆ (โครงการวางผัง บริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณ โดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี 2548 : 18)

ภาพที่ 22 การตั้งบ้านเรือนอย่างหนาแน่นบนพื้นที่เกาะเกร็ด

ภาพที่ 23 การตั้งบ้านเรือนแบบกระจายบนพื้นที่เกาะเกร็ด

8.4 ลักษณะแปลงที่ดิน

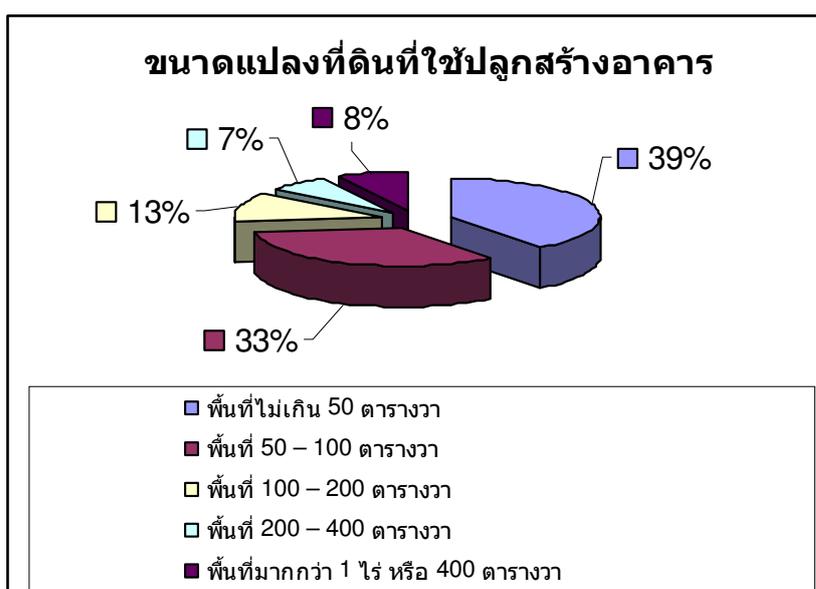
ลักษณะแปลงที่ดินปลูกสร้างที่อยู่อาศัยบนพื้นที่วิจัยส่วนใหญ่มีความหนาแน่นเนื่องจากพื้นที่ขนาดต่าง ๆ ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ลักษณะแปลงที่ดินในพื้นที่เกาะเกร็ด

ขนาดพื้นที่	ร้อยละ
พื้นที่ไม่เกิน 50 ตารางวา	38.54
พื้นที่ 50 – 100 ตารางวา	32.23
พื้นที่ 100 – 200 ตารางวา	12.29
พื้นที่ 200 – 400 ตารางวา	6.31
พื้นที่มากกว่า 1 ไร่ หรือ 400 ตารางวา	7.64
รวม	100

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง, รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี (กรุงเทพฯ : กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2548), 23.

แปลงที่ดินบนที่ปลูกสร้างที่อยู่อาศัยบนพื้นที่เกาะเกร็ดส่วนใหญ่ มีขนาดเล็กไม่เกิน 50 ตารางวาคิดเป็นร้อยละ 38 พื้นที่ 50 – 100 ตารางวา คิดเป็นร้อยละ 32 พื้นที่ 100-200 ตารางวา พื้นที่ 200-400 ตารางวา พื้นที่มากกว่าหนึ่งไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.29 ร้อยละ 6.64 ร้อยละ 7.64 ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 14 ขนาดแปลงที่ดินที่ใช้ปลูกสร้างอาคารในพื้นที่เกาะเกร็ด

8.5 กรรมสิทธิ์ที่ดิน

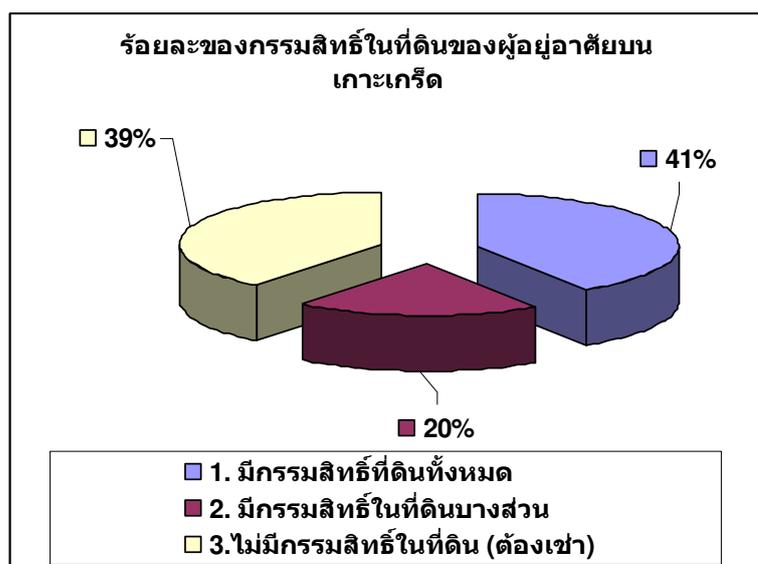
สิทธิ์ในที่ดินทำกินของประชาชนในพื้นที่เกาะเกร็ด แบ่งได้ 3 กลุ่มโดยมีจำนวนครัวเรือนในแต่ละกลุ่มแยกตามหมู่บ้านได้ ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 จำนวนครัวเรือนในพื้นที่เกาะเกร็ดแยกตามกลุ่มกรรมสิทธิ์ในที่ทำกิน

กลุ่มของกรรมสิทธิ์	หมู่ที่							รวม	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7		
1. มีกรรมสิทธิ์ที่ดินทั้งหมด	34	30	94	72	50	138	10	428	40.87
2. มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินบางส่วน	20	45	26	14	70	-	31	206	19.67
3. ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน (ต้องเช่า)	112	140	30	13	74	4	40	413	39.44

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง, รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี (กรุงเทพฯ : กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2548), 23.

พื้นที่กรรมสิทธิ์ที่ดินทั้งเอกชนและของรัฐที่ประกอบไปด้วย กรรมสิทธิ์ที่ดินประเภทสถาบันราชการ สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษา ที่อยู่อาศัยบนเกาะเกร็ด ส่วนใหญ่เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้อยู่อาศัยร้อยละ 40.87 รองลงมาคือผู้อยู่อาศัยที่ไม่มีสิทธิ์ในที่ดิน ต้องเช่าที่ดินทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 39.44 และมีกรรมสิทธิ์บางส่วน คิดเป็นร้อยละ 19.67 โดยเช่าบางส่วนจากที่ดินของวัด หรือของกรมศาสนา

แผนภูมิที่ 15 ร้อยละของกรรมสิทธิ์ในที่ดินของผู้อยู่อาศัยบนเกาะเกร็ด

9. การใช้ประโยชน์อาคารและสภาพอาคาร

9.1 ประเภทอาคาร

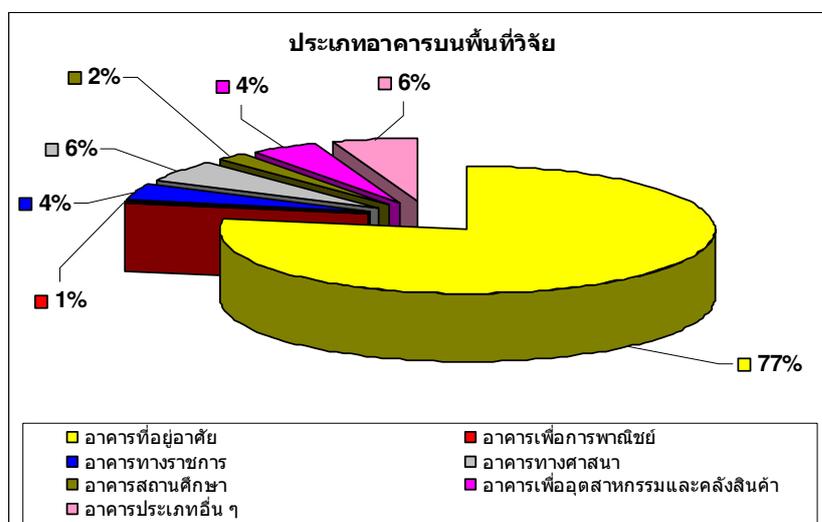
เกาะเกร็ดมีอาคารทั้งหมด 1,423 หลัง มีพื้นที่อาคารทั้งหมด 431,097 ตารางเมตร ประกอบด้วยประเภทของอาคาร ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ประเภทอาคารบนพื้นที่วิจัย

ประเภทอาคาร	ร้อยละ
อาคารที่อยู่อาศัย	77.65
อาคารเพื่อการพาณิชย์	0.54
อาคารทางราชการ	3.93
อาคารทางศาสนา	5.85
อาคารสถานศึกษา	1.94
อาคารเพื่ออุตสาหกรรมและคลังสินค้า	4.43
อาคารประเภทอื่น ๆ	5.66

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง, รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี (กรุงเทพฯ : กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2548), 24 -25.

อาคารส่วนใหญ่บนพื้นที่เกาะเกร็ดเป็นอาคารที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 77.65 ของอาคารทั้งหมด รองลงมาเป็นอาคารประเภทอื่น ๆ อาคารทางศาสนา อาคารเพื่ออุตสาหกรรมและคลังสินค้า อาคารทางราชการ อาคารสถานศึกษา และอาคารซึ่งมีจำนวนน้อยที่สุดคืออาคารเพื่อการพาณิชย์ ตามลำดับ

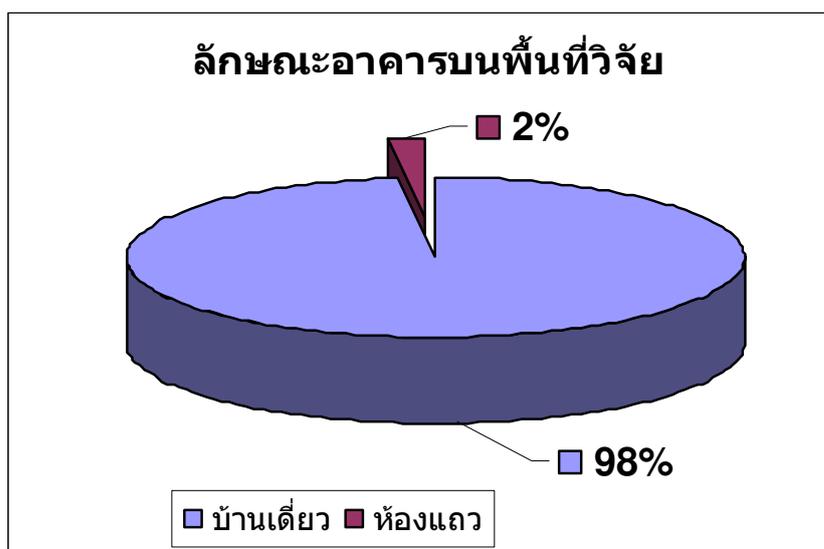
แผนภูมิที่ 16 ประเภทอาคารบนพื้นที่เกาะเกร็ด

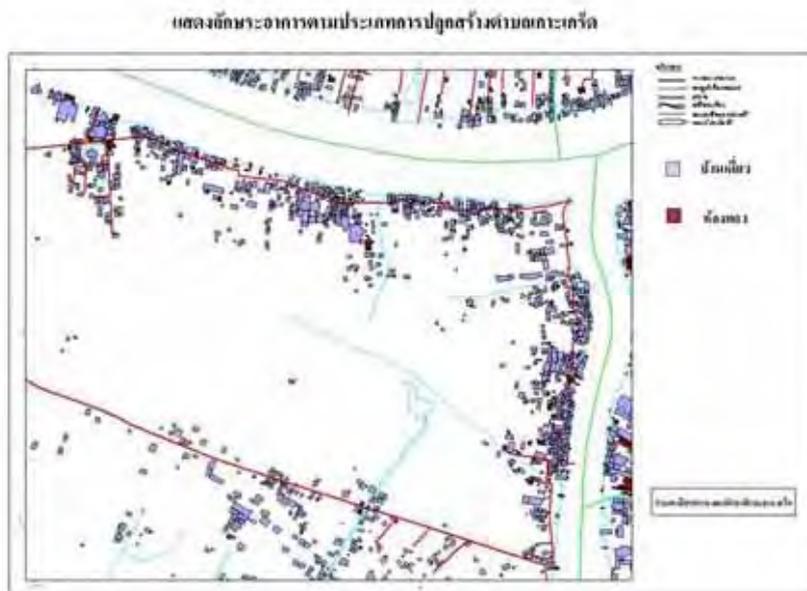
แผนที่ที่ 19 การใช้ประโยชน์อาคารตามประเภทอาคารย่านการค้าและชุมชนเกาะเกร็ด

9.2 ลักษณะอาคาร

อาคารส่วนใหญ่บนพื้นที่เกาะเกร็ดเป็นอาคารประเภทที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 77.65 ของอาคารทั้งหมด โดยอาคารที่อยู่อาศัยบนเกาะเกร็ด เป็นลักษณะบ้านเดี่ยวคิดเป็นร้อยละ 98 และเป็นลักษณะห้องแถวคิดเป็นร้อยละ 2 ของอาคารประเภทที่อยู่อาศัยทั้งหมด (โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี 2548 : 28)

แผนภูมิที่ 17 ลักษณะอาคารบนพื้นที่เกาะเกร็ด

แผนที่ที่ 20 ลักษณะอาคารบนพื้นที่เกาะเกร็ด

9.3 วัสดุที่ใช้ก่อสร้างอาคาร

อาคารที่อยู่อาศัยบ้านเดี่ยวบนพื้นที่วิจัยมีลักษณะการปลูกสร้างตามวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง แบ่งได้ชัดเจน ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ลักษณะการปลูกสร้างของที่อยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยวบนเกาะเกร็ด

ลักษณะการปลูกสร้างอาคาร	ร้อยละ	หมายเหตุ
ลักษณะบ้านไม้	48.51	เป็นบ้านใต้ถุนสูงพื้นระดับน้ำท่วม
ลักษณะครึ่งตึกครึ่งไม้	47.51	เพื่อให้มีความคงทนมากยิ่งขึ้น
ลักษณะก่ออิฐถือปูนหรือคอนกรีตเสริมเหล็ก	3.98	เป็นบ้านที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง, รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี (กรุงเทพฯ : กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2548), 28-31.

บริเวณเกาะเกร็ดอาคารส่วนใหญ่เป็นอาคารไม้และอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้สลับกันคิดเป็นร้อยละ 48.51 และ 47.51 ตามลำดับ สำหรับโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กมีจำนวนเล็กน้อยคิดเป็นร้อยละ 3.98 ของอาคารทั้งหมด

แสดงวัสดุที่ใช้ปลูกสร้างอาคารในพื้นที่เกาะเกร็ด

แผนที่ที่ 21 วัสดุที่ใช้ปลูกสร้างอาคารบนพื้นที่เกาะเกร็ด

ภาพที่ 24 วัสดุที่ใช้ก่อสร้างอาคารบนพื้นที่เกาะเกร็ด

9.4 ความสูง และจำนวนชั้นอาคาร

บริเวณเกาะเกร็ด อาคารในพื้นที่เป็นบ้านพักอาศัย อาคารเรียนหรืออาคารประเภทอื่นๆ ส่วนใหญ่มีความสูง 1-2 ชั้น ยกเว้นสถานสงเคราะห์สตรีบ้านเกร็ดตระการที่มีหอพักเจ้าหน้าที่สูง 3 ชั้น (โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณ โดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัด นนทบุรี 2548 : 30)

ภาพที่ 25 จำนวนชั้นอาคารในตำบลเกาะเกร็ด

แผนที่ที่ 22 จำนวนชั้นอาคารบนพื้นที่เกาะเกร็ด

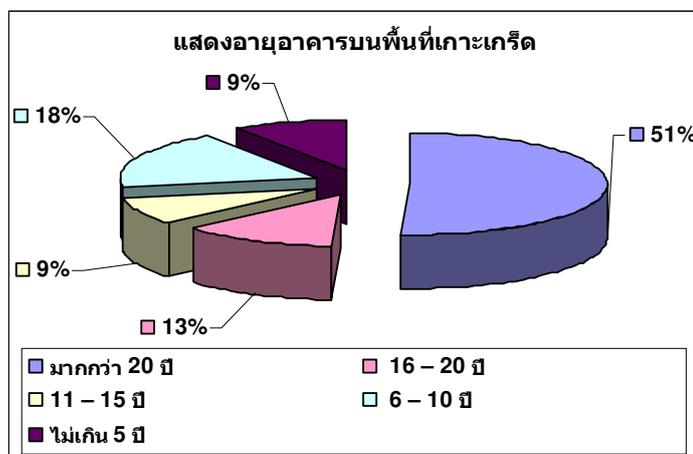
9.5 อายุอาคาร

สิ่งปลูกสร้างที่อยู่อาศัยบนพื้นที่เกาะเกร็ดมีอายุการปลูกสร้าง ดังตารางที่ 15 ตารางที่ 15 อายุอาคารบนพื้นที่เกาะเกร็ด

อายุอาคาร	ร้อยละ
ที่อยู่อาศัยที่ปลูกสร้างนานกว่า 20 ปี	50.8
ก่อสร้างประมาณ 16 – 20 ปี	12.7
ก่อสร้างประมาณ 11 – 15 ปี	8.8
ก่อสร้างมาประมาณ 6 – 10 ปี	18.2
ก่อสร้างไม่เกิน 5 ปี	9.4

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง, รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี (กรุงเทพฯ : กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2548), 31.

ที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่บนเกาะเกร็ดมากกว่าร้อยละ 90 เป็นที่อยู่อาศัยที่มีอายุมากกว่า 5 ปีขึ้นไป และมีเพียงร้อยละ 10 ที่สร้างไม่ถึง 5 ปี

แผนภูมิที่ 18 อายุอาคารในพื้นที่เกาะเกร็ด

ภาพที่ 26 อายุอาคารในเกาะเกร็ด

9.6 การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์อาคาร

1. หมู่ที่ 1,6,7 มีการปลูกสร้างอาคารที่เป็นที่อยู่อาศัยขึ้นใหม่น้อยเนื่องจากมีพื้นที่น้อยไม่สามารถขยายได้มาก จึงมีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยในลักษณะการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์มากกว่าการเพิ่มจำนวนที่อยู่อาศัย

2. การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์อาคาร ได้แก่ การต่อเติม เปลี่ยนแปลง หรือตัดแปลงที่อยู่อาศัยเพื่อใช้ประโยชน์ในทางอื่นเพิ่มขึ้น เช่นทำเป็นร้านค้า ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก แต่ไม่ได้เพิ่มพื้นที่ทั้งหมด แต่ตัดแปลงบางส่วนที่เป็นที่ว่างของบ้าน มีการขออนุญาตต่อเติมหรือตัดแปลงที่อยู่อาศัยมากขึ้นเพื่อรองรับการท่องเที่ยว

3.การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่อยู่อาศัยเดิมจากการประกอบอาชีพมาเป็นที่อยู่อาศัย เกิดจากการปิดตัวของโรงงาน หรือร้านค้าต่าง ๆ ที่มีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ

(โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี 2548 : 25)

ภาพที่ 27 การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์อาคารในเกาะเกร็ด

10. ประชากร

10.1 การเปลี่ยนแปลงความหนาแน่นประชากรของตำบลเกาะเกร็ด

การเปลี่ยนแปลงความหนาแน่นของประชากรบนพื้นที่เกาะเกร็ด ตั้งแต่ พ.ศ. 2539-2544

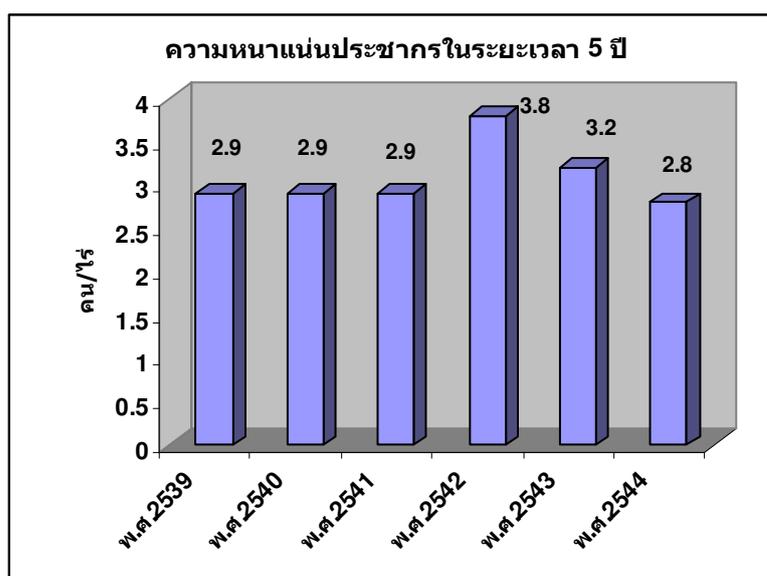
ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 การเปลี่ยนแปลงความหนาแน่นประชากรเกาะเกร็ด พ.ศ. 2539 - 2544

ปี พ.ศ.	พื้นที่ (ไร่)	ประชากร (คน)	ความหนาแน่น (คน/ไร่)
2539	2,188	6,341	2.9
2540	2,188	6,322	2.9
2541	2,188	6,283	2.9
2542	2,188	8,273	3.8
2543	2,188	7,051	3.2
2544	2,188	6,084	2.8

ที่มา : สุพัตรา วิชยประเสริฐกุล, “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการวางแผนผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545), 115.

เมื่อพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงความหนาแน่นในช่วงปี พ.ศ. 2539 ถึงปี พ.ศ.2544 พบว่าความหนาแน่นของประชากรในเกาะเกร็ดมีการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก โดยมีความหนาแน่นในปี พ.ศ. 2544 เฉลี่ย 2.8 คนต่อไร่

แผนภูมิที่ 19 การเปลี่ยนแปลงความหนาแน่นประชากรเกาะเกร็ด ระหว่าง พ.ศ. 2539-2544

10.2 ความหนาแน่นประชากรเกาะเกร็ดแยกรายหมู่

จำนวนประชากรและความหนาแน่นของประชากรของตำบลเกาะเกร็ด ปี พ.ศ.2545
จำแนกรายหมู่บ้านดังตารางที่ 17

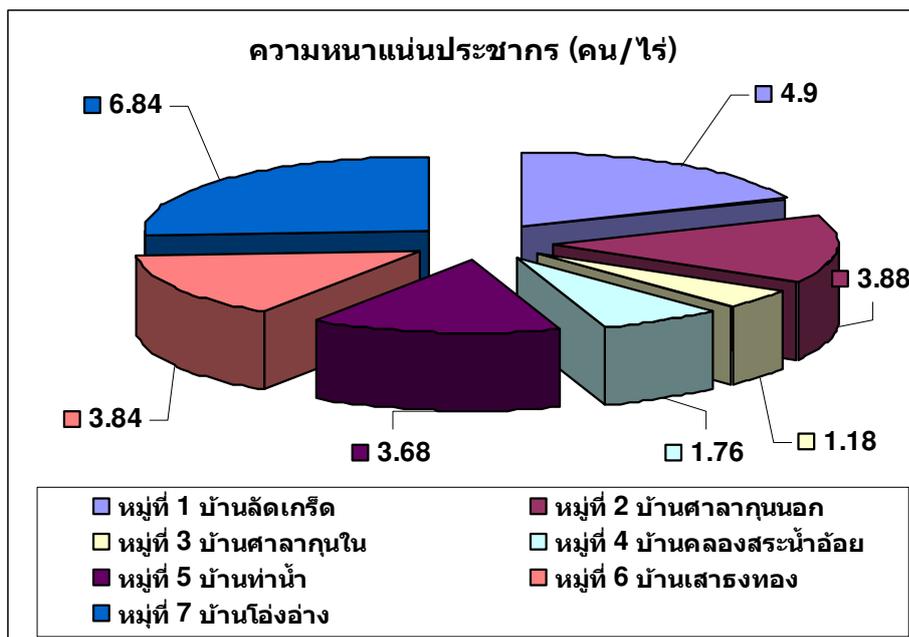
ตารางที่ 17 จำนวนและความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่แยกรายหมู่บ้าน ปี พ.ศ. 2545

ตำบล	จำนวนประชากร	ร้อยละ	พื้นที่ (ไร่)	ความหนาแน่น
หมู่ที่ 1 บ้านลัดเกร็ด	974	16.76	198.70	4.9
หมู่ที่ 2 บ้านศาลากุนนอก	1164	20.03	300	3.88
หมู่ที่ 3 บ้านศาลากุนใน	1029	17.70	868.70	1.18
หมู่ที่ 4 บ้านคลองสระน้ำอ้อย	513	8.83	290	1.76
หมู่ที่ 5 บ้านท่าหน้า	1024	17.62	278.10	3.68
หมู่ที่ 6 บ้านเสาธงทอง	738	12.70	191.80	3.84
หมู่ที่ 7 บ้านโองอ่าง	389	6.37	56.80	6.84
ตำบลเกาะเกร็ด	5831	100	2625	2.22

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง, รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี (กรุงเทพฯ : กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2548), 36.

บ้านศาลากุนนอกมีขนาดประชากรมากที่สุดคือมี 1164 คนคิดเป็นร้อยละ 20.03 รองมาคือบ้านศาลากุนในและบ้านท่าหน้า มีจำนวนประชากร 1029 คน คิดเป็นร้อยละ 17.70 และ 17.62 ของประชากรทั้งตำบล ตามลำดับ

บ้านโองอ่าง มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด 6.84 คนต่อไร่ รองลงมาคือ บ้านลัดเกร็ดและบ้านเสาธงทองมีความหนาแน่น 4.9 และ 3.84 คนต่อไร่ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 20 ความหนาแน่นประชากรบนพื้นที่เกาะเกร็ดจำแนกรายหมู่บ้าน

แผนที่ที่ 23 ความหนาแน่นประชากรในพื้นที่ตำบลเกาะเกร็ด

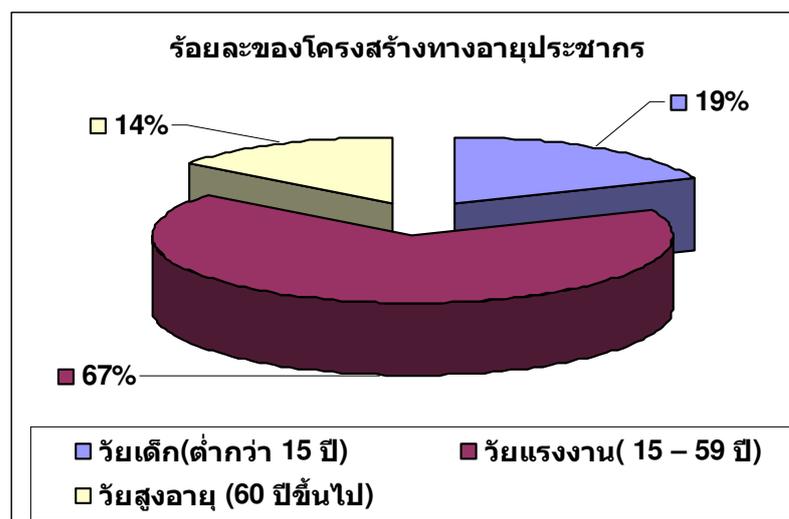
10.3 โครงสร้างทางอายุและเพศของประชากร ตำบลเกาะเกร็ด

โครงสร้างทางอายุและเพศของประชากร ตำบลเกาะเกร็ดมี ดังตารางที่ 18
ตารางที่ 18 โครงสร้างประชากรจำแนกตามหมวดอายุและเพศประชากร พ.ศ. 2546

ช่วงอายุ	จำนวนประชากร (คน)			ร้อยละ
	ชาย	หญิง	รวม	
วัยเด็ก (ต่ำกว่า 15 ปี)	552	567	1119	18.55
วัยแรงงาน (15 – 59 ปี)	1922	2128	4050	67.13
วัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป)	374	490	864	14.32
	2848	3185	6033	100

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง, รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี (กรุงเทพฯ : กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2548), 36.

จำนวนประชากรในตำบลเกาะเกร็ดมีอัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิงคิดเป็นอัตราส่วน 1: 1.11 และมีโครงสร้างอายุประชากรวัยแรงงานเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 67 ของประชากรทั้งตำบล และประชากรวัยเด็ก และประชากรวัยชรา คิดเป็นร้อยละ 18.55 และ 14.32 ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 21 โครงสร้างทางอายุของประชากร

10.4 การเปลี่ยนแปลงประชากร ทางธรรมชาติ

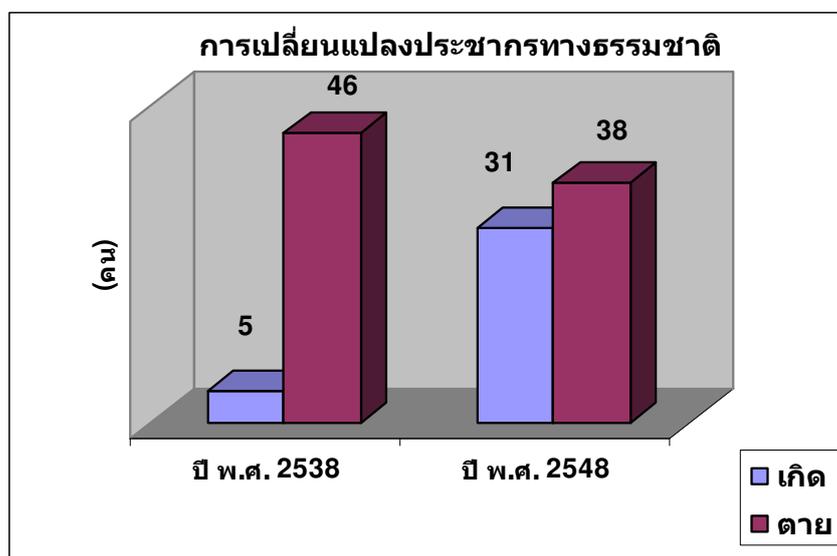
การเปลี่ยนแปลงประชากรทางธรรมชาติในพื้นที่เกาะเกร็ด ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 การเปลี่ยนแปลงประชากรทางธรรมชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2534 - 2544

รายละเอียด	ปี พ.ศ. 2534 จำนวน (คน)	ปี พ.ศ. 2544 จำนวน (คน)	การเปลี่ยนแปลงประชากร	
			จำนวน (คน)	ร้อยละ
เกิด	5	31	26	47.3
ตาย	46	38	-8	-1.6

ที่มา : สุพัตรา วิชยประเสริฐกุล, “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการวางแผนเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545), 114.

การเปลี่ยนแปลงทางประชากรทางธรรมชาติ จะเห็นได้ว่า อัตราการเกิดของประชากรบนเกาะเกร็ดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 47.3 ต่อปี ส่วนอัตราการตายมีแนวโน้มลดลง-1.6 ต่อปี แสดงให้เห็นว่าการเกิดมีแนวโน้มสูงกว่าอัตราการตาย ส่งผลให้อัตราการเพิ่มของประชากรในพื้นที่มีแนวโน้มตามไปด้วย

แผนภูมิที่ 22 การเปลี่ยนแปลงประชากรทางธรรมชาติในพื้นที่เกาะเกร็ด

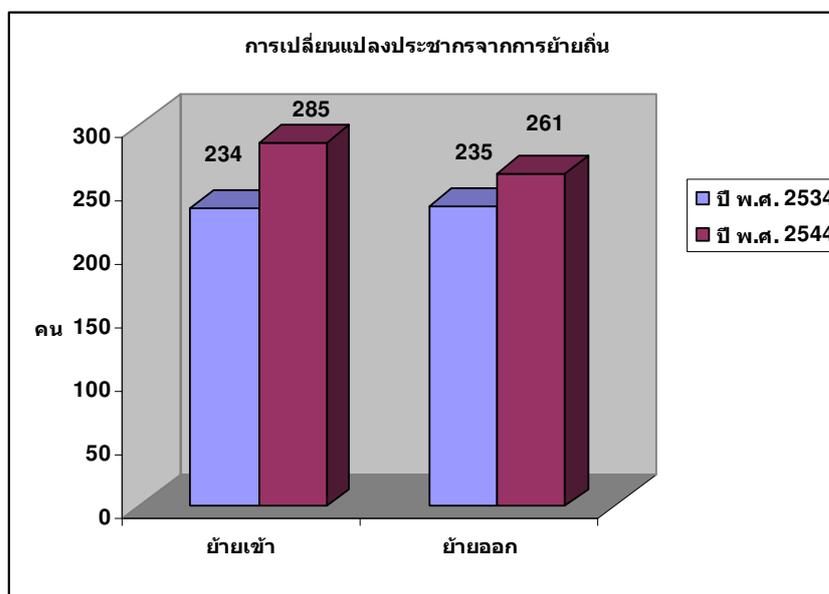
10.5 การเปลี่ยนแปลงประชากรจากการย้ายถิ่น

การเปลี่ยนแปลงประชากรจากการย้ายถิ่นบนพื้นที่เกาะเกร็ด ดังตารางที่ 20
ตารางที่ 20 การเปลี่ยนแปลงประชากรจากการย้ายถิ่น ระหว่างปี พ.ศ. 2534 และ 2544

รายละเอียด	ปี พ.ศ. 2534 จำนวน (คน)	ปี พ.ศ. 2544 จำนวน (คน)	การเปลี่ยนแปลงประชากร	
			จำนวน (คน)	ร้อยละ
ย้ายเข้า	234	285	51	2.0
ย้ายออก	235	261	26	1.0

ที่มา : สุพัตรา วิชยประเสริฐกุล, “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการวางแผนเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545), 114.

สำหรับการเปลี่ยนแปลงประชากรที่เกิดจากการย้ายถิ่นนั้น การย้ายเข้ามีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นและการย้ายออกที่มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน เป็นร้อยละ 2.0 และ 1.0 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าอัตราการย้ายเข้าสูงกว่าการย้ายออก แต่เมื่อทำการพิจารณาเฉพาะปี พ.ศ.2544 ที่พบว่ามีการย้ายเข้าของประชากรเกาะเกร็ดมากกว่าการย้ายออกแสดงให้เห็นว่าเกาะเกร็ดมีสิ่งดึงดูดประชาชนเข้ามา

แผนภูมิที่ 23 การเปลี่ยนแปลงประชากรจากการย้ายถิ่น

11. เศรษฐกิจ

11.1 กิจกรรมทางเศรษฐกิจ

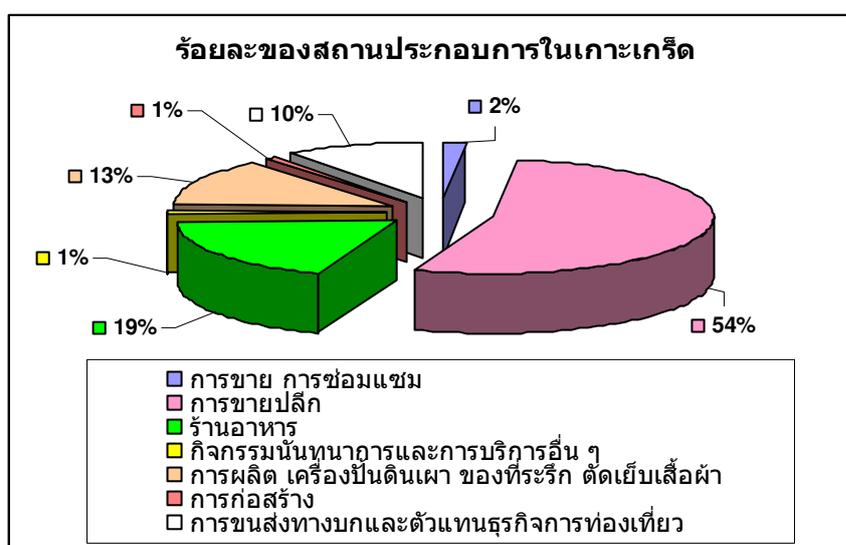
กิจกรรมทางเศรษฐกิจบนพื้นที่เกาะเกร็ดมีกิจกรรมต่าง ๆ ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของสถานประกอบการ จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

กิจกรรมทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ
ซ่อมแซม รถจักรยานยนต์	2	1.57
การขายปลีก	69	54.33
ร้านอาหาร	24	18.89
กิจกรรมนันทนาการและการบริการอื่น ๆ	1	0.78
การผลิต เครื่องปั้นดินเผา ของที่ระลึก ตัดเย็บเสื้อผ้า	17	13.38
การก่อสร้าง	1	0.78
การขนส่งทางบกและตัวแทนธุรกิจการท่องเที่ยว	13	10.27
รวม	127	100

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง, รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี (กรุงเทพฯ : กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2548), 40.

กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีสถานประกอบการมากที่สุด ได้แก่ การขายปลีก คิดเป็นร้อยละ 54.33 ของสถานประกอบการในตำบลเกาะเกร็ดทั้งหมด ร้านอาหาร และการผลิตมีสถานประกอบการ คิดเป็นร้อยละ 18.89 และ 13.38 ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 24 ร้อยละของสถานประกอบการในเกาะเกร็ด

11.2 ขนาดของสถานประกอบการและจำนวนลูกจ้าง

ขนาดของสถานประกอบการธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการ ซึ่งวัดด้วยจำนวนคนทำงานทั้งสิ้น พบว่ามีขนาดสถานประกอบการตามจำนวนลูกจ้าง ดังตารางที่ 22 ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของสถานประกอบการจำแนกตามจำนวนคนงาน

จำนวนคนงาน	จำนวน	ร้อยละ
1-4	119	93.70
5-9	8	6.3
รวม	127	100

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง, รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี (กรุงเทพฯ : กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2548), 44.

สถานประกอบการธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริหาร ซึ่งวัดขนาดด้วยจำนวนคนทำงานทั้งสิ้น พบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่มีพนักงานระหว่าง 1-4 คน คิดเป็นร้อยละ 93.70 รองลงมาคือเป็นสถานประกอบการที่มีคนทำงานระหว่าง 5-9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.30 ของสถานประกอบการในตำบลเกาะเกร็ดทั้งหมด

แผนภูมิที่ 25 ร้อยละของจำนวนคนงานในสถานประกอบการ

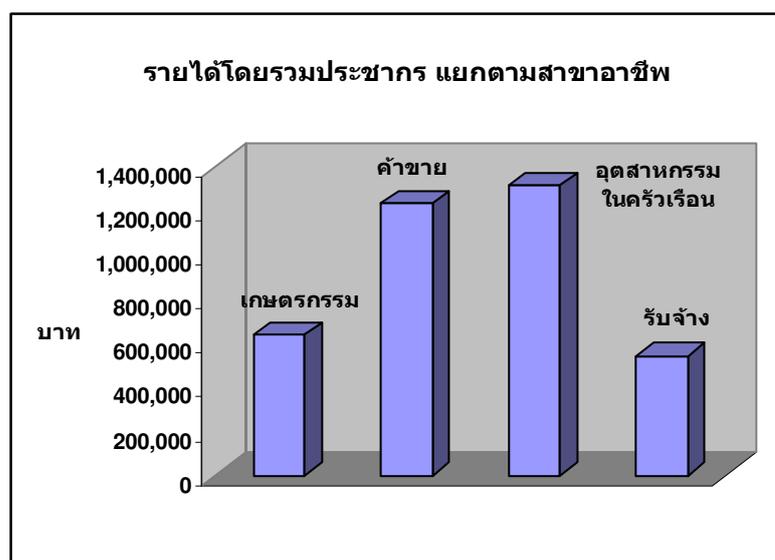
11.3 รายได้โดยรวมของประชากรแยกตามสาขาอาชีพ

รายได้โดยรวมของประชากรบนเกาะเกร็ดแยกตามสาขาอาชีพและหมู่บ้านดังตารางที่ 23 ตารางที่ 23 รายได้รวมของประชาชนบนเกาะเกร็ด แยกตามสาขาอาชีพและหมู่บ้าน พ.ศ. 2544

หมู่บ้าน	เกษตรกรรม	ค้าขาย	อุตสาหกรรม	รับจ้าง	รวม
1.บ้านลัดเกร็ด	36,000	80,000	72,000	60,000	248,000
2.บ้านศาลากุลนอก	120,000	180,000	100,000	84,000	484,000
3.บ้านศาลากุลใน	120,000	120,000	-	72,000	312,000
4.บ้านคลองสระน้ำอ้อย	60,000	140,000	240,000	72,000	512,000
5. บ้านท่าหน้า	120,000	189,000	240,000	84,000	633,000
6. บ้านเสาธงทอง	120,000	172,000	180,000	84,000	556,000
7. บ้านโอง่าง	62,000	350,000	480,000	84,000	976,000
รวม	638,000	1,231,000	1,312,000	540,000	3,721,000

ที่มา : สุพัตรา วิชยประเสริฐกุล, “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการวางแผนผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545), 73.

รายได้โดยรวม แยกตามสาขาอาชีพ เฉพาะครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียว พบว่า อาชีพที่ทำรายได้สูงสุดคือ อาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือน รองลงมาคือ ค้าขาย เกษตรกรรม ตามลำดับ ส่วนรายได้ที่น้อยที่สุดคือรับจ้างภายในเกาะ เมื่อพิจารณาถึงด้านรายได้ประชาชนแยกรายหมู่บ้าน พบว่าหมู่บ้านที่ทำรายได้สูงสุดคือหมู่ 7 บ้านโอง่าง

แผนภูมิที่ 26 รายได้โดยรวมของประชากรแยกตามสาขาอาชีพ

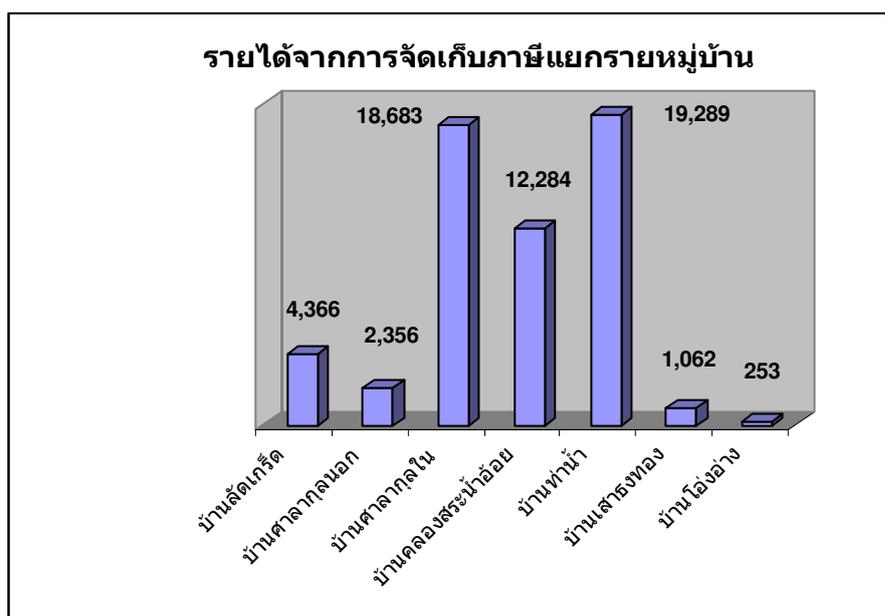
11.4 รายได้จากการจัดเก็บภาษีแยกรายหมู่บ้าน

สำหรับรายได้ทั้งหมดของหมู่บ้านจากการเก็บภาษี ในปี พ.ศ. 2543 ดังตารางที่ 24 ตารางที่ 24 รายได้ทั้งหมดของหมู่บ้านจากการจัดเก็บภาษีต่าง ๆ ในปี พ.ศ. 2543

หมู่บ้าน	จำนวน (บาท)
1. บ้านลัดเกร็ด	4,366
2. บ้านศาลากุลนอก	2,356
3. บ้านศาลากุลใน	18,683
4. บ้านคลองสระน้ำอ้อย	12,284
5. บ้านท่าน้ำ	19,289
6. บ้านเสาธงทอง	1,062
7. บ้านโอง่าง	253

ที่มา : สุพัตรา วิชยประเสริฐกุล, “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการวางแผนเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545), 74.

สำหรับรายได้ทั้งหมดของหมู่บ้านจากการเก็บภาษี ในปี พ.ศ. 2548 พบว่า หมู่ 5 มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากที่สุด รองลงมาคือ หมู่ 3 คือมีรายได้ 19,289 และ 18,683 บาท ตามลำดับ ส่วนหมู่ 7 บ้านโอง่าง มีรายได้จากการเก็บภาษีน้อยที่สุด คือ 253 บาท

แผนภูมิที่ 27 รายได้จากการจัดเก็บภาษีแยกรายหมู่บ้าน

11.5 แหล่งสินเชื่อ

ในเกาะเกร็ดมีแหล่งสินเชื่อที่ประชาชนนิยมใช้บริการคือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือ ธกส. สหกรณ์ กลุ่มออมทรัพย์ เงินทุนหมุนเวียนจากราชการ เอกชนและพ่อค้าทั่วไป (องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด 2551 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

11.6 แหล่งงาน

ในช่วงที่ผ่านมา มีการขยายตัวของโครงการที่อยู่อาศัยบริเวณชานเมืองกรุงเทพมหานครอย่างมาก รวมถึงปากเกร็ด และเกิดแหล่งงานขนาดใหญ่

1. แหล่งงานอุตสาหกรรมทั้งบริเวณปากเกร็ด ตำบลท่าอิฐ อำเภอบางบัวทอง
2. สถานที่ราชการและบริษัทเอกชนต่าง ๆ ที่เปิดทำการในบริเวณใกล้เคียง โดยเฉพาะฝั่งปากเกร็ดมีความหนาแน่นมาก มีความเจริญทางด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการมาก ทำให้เกิดแหล่งงานมากขึ้น

3. ความหนาแน่นทางฝั่งปากเกร็ดมาก ทำให้มีการระบายบางส่วนเข้ามายังเกาะเกร็ด ซึ่งอยู่ไม่ไกล เดินทางค่อนข้างสะดวก ทำให้มีการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงประชากรทั้งย้ายเข้ามาทำงาน และเข้ามาเช่าที่พักอาศัยในเกาะเกร็ดเพราะค่าที่พักและค่าครองชีพไม่สูงจนเกินไป และมีสภาพธรรมชาติสมบูรณ์ รวมทั้งมีอาชีพเสริมเกิดขึ้นในช่วงวันหยุด ซึ่งเกิดจากการท่องเที่ยว

4. ประชากรบางส่วนเดินทางออกจากเกาะเกร็ดเพื่อไปทำงานที่บริเวณแหล่งงานดังกล่าว (โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี 2548 : 43)

ภาพที่ 28 แหล่งงานภายนอกเกาะเกร็ด บริเวณตำบลปากเกร็ด

12. การประกอบอาชีพภาคเกษตรกรรม

12.1 จำนวนประชากรและพื้นที่เกษตรกรรมในเกาะเกร็ด

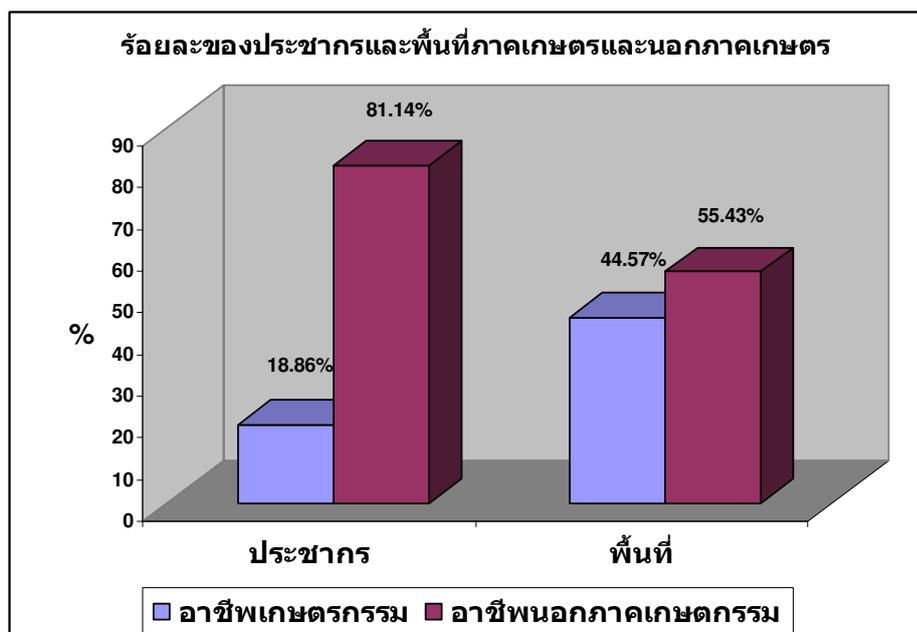
พื้นที่เกาะเกร็ดมีจำนวนประชากรภาคเกษตรกรรมและพื้นที่เกษตรกรรม ดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ร้อยละของอาชีพเกษตรกรรมต่อประชากรทั้งหมด พ.ศ. 2544

ประเภทอาชีพ	ประชากร	ร้อยละ	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่ทั้งหมด
อาชีพเกษตรกรรม	1100	18.86	1268	44.57
อาชีพนอกภาคเกษตรกรรม	4664	81.14	1230	55.43
รวม	5831	100	2498	100

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง, รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี (กรุงเทพฯ : กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2548), 42.

ประชากรบนพื้นที่เกาะเกร็ดส่วนใหญ่ประกอบอาชีพนอกภาคเกษตร คิดเป็นร้อยละ 81 ของประชากรทั้งหมด และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพียง ร้อยละ 19 ของประชากรทั้งหมด ในขณะที่พื้นที่การประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรและอาชีพภาคเกษตรกรรมมีขนาดใกล้เคียงกันคิดเป็นร้อยละ 55 และร้อยละ 45 ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 28 ร้อยละของประชากรและพื้นที่ของอาชีพภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรกรรม

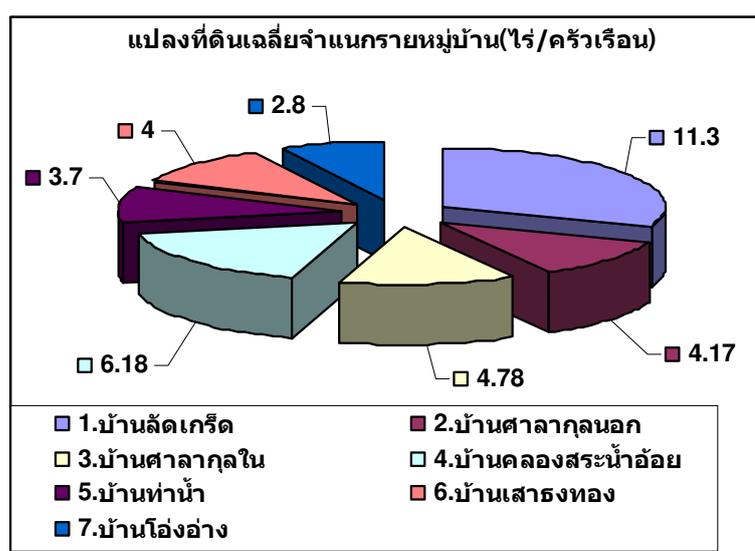
12.2 แปลงที่ดินเฉลี่ยของเกษตรกรแยกรายหมู่บ้าน

จำนวนครัวเรือนเกษตรกรบนพื้นที่เกาะเกร็ดแยกรายหมู่บ้าน ดังตารางที่ 26
ตารางที่ 26 จำนวนครัวเรือนที่ทำอาชีพเกษตรกรรมแยกรายหมู่บ้าน พ.ศ. 2551

หมู่ที่	ครัวเรือน	พื้นที่	แปลงที่ดินเฉลี่ย	หมายเหตุ
1.บ้านลัดเกร็ด	9	102	11.3	เป็นเกษตรสวนผสมมี ทุเรียนมังคุดกล้วยหอม กล้วยน้ำว้า มะนาว กระเทียม ชมพู ขนุน มะพร้าว มะม่วง มะปราง ส้มโอ ฯลฯ
2.บ้านศาลากุลนอก	51	213	4.17	
3.บ้านศาลากุลใน	74	354	4.78	
4.บ้านคลองสระน้ำอ้อย	38	235	6.18	
5.บ้านทำน้ำ	41	152	3.7	
6.บ้านเสาธงทอง	5	20	4	
7.บ้านโองอ่าง	6	17	2.8	
รวม 7 หมู่	224	1,084	4.8	* หน่วย ไร่/ ครัวเรือน

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอปากเกร็ด. “แผนพัฒนาการเกษตรตำบลเกาะเกร็ด พ.ศ. 2551 - 2553 โดยศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเกาะเกร็ด.” 2551. (อัคราเนนา)

เมื่อพิจารณาจำนวนครัวเรือนต่อพื้นที่เกษตรกรรม พบว่าหมู่ที่ 1 มีแปลงที่ดินเฉลี่ยขนาดใหญ่ที่สุด 11.3 ไร่ต่อครัวเรือน รองลงมา คือ หมู่ที่ 4 บ้านคลองสระน้ำอ้อย หมู่ที่ 3 บ้านศาลากุลใน หมู่ที่ 2 บ้านศาลากุลนอก หมู่ที่ 6 บ้านเสาธงทอง หมู่ที่ 5 บ้านทำน้ำ หมู่ที่ 7 บ้านโองอ่าง ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 29 แปลงที่ดินเฉลี่ยจำแนกรายหมู่บ้าน พ.ศ. 2551

12.3 การเปลี่ยนแปลงครัวเรือนเกษตรกร

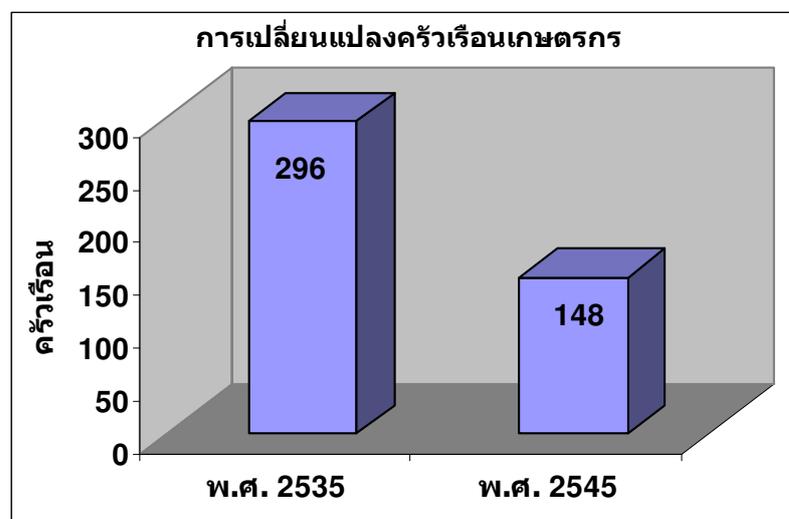
การเปลี่ยนแปลงครัวเรือนเกษตรกร เมื่อเปรียบเทียบจำนวนครัวเรือนระหว่างปี พ.ศ. 2535 - 2545 ดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน พ.ศ. 2535	จำนวนครัวเรือน พ.ศ. 2545	อัตราการเปลี่ยนแปลง พ.ศ. 2535 - 2545
1. บ้านลัดเกร็ด	6	5	- 16.7
2. บ้านศาลากุลนอก	85	34	- 60.0
3. บ้านศาลากุลใน	83	49	- 41.0
4. บ้านคลองสระน้ำอ้อย	60	29	- 51.7
5. บ้านท่าน้ำ	50	26	- 48.0
6. บ้านเสาธงทอง	0	5	0.0
7. บ้านโอง่าง	12	0	- 100
รวม	296	148	- 50

ที่มา : สุพัตรา วิชยประเสริฐกุล, “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการวางแผนผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545), 109

การประกอบอาชีพเกษตรกรรมลดลงมาก เมื่อเปรียบเทียบจำนวนครัวเรือนระหว่างปี พ.ศ. 2535 - 2545 จะเห็นได้ว่ามีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่ลดลงเท่าตัว

แผนภูมิที่ 30 การเปลี่ยนแปลงครัวเรือนเกษตรกร

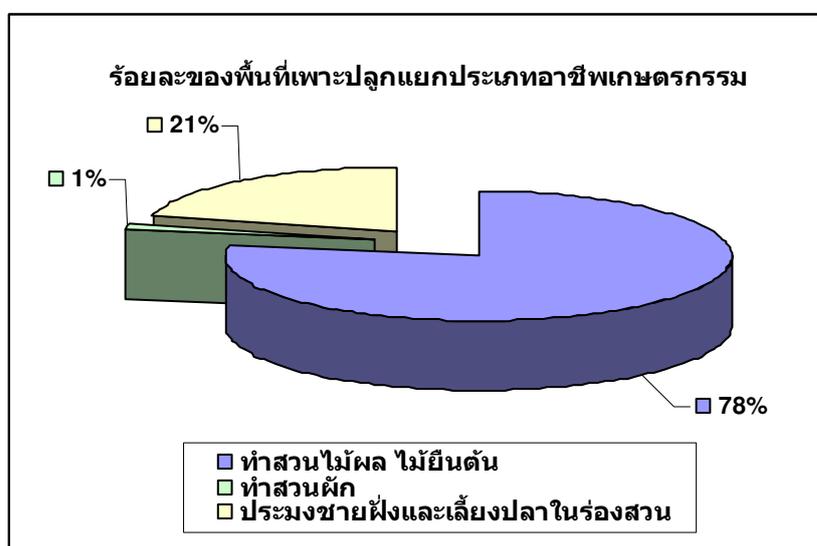
12.4 ประเภทพืชที่ปลูกบนเกาะเกร็ด

ภาคเกษตรมีการเพาะปลูกพืชแยกเป็นประเภทในอาชีพเกษตรกรรมได้ ดังตารางที่ 28 ตารางที่ 28 การใช้ที่ดินแยกประเภทพืชที่ปลูก พ.ศ. 2551

อาชีพเกษตรกรรม	ครัวเรือน	พื้นที่	ร้อยละ	แปลงที่ดินเฉลี่ย
ทำสวนไม้ผล ไม้ยืนต้น	-	979	77.20	
ทำสวนผัก	-	18	1.41	
ประมงชายฝั่งและเลี้ยงปลาในร่องสวน	-	261	20.58	
รวม เฉพาะภาคเกษตร		1258	100	3.71 ไร่ หรือ 3 ไร่ 2 งาน
ที่อยู่อาศัย		1367		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอปากเกร็ด. “แผนพัฒนาการเกษตรตำบลเกาะเกร็ด พ.ศ. 2551 - 2553 โดยศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเกาะเกร็ด.” 2551. (อัดสำเนา)

ตำบลเกาะเกร็ด มีพื้นที่ทั้งหมด 2,625 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ทำการเกษตร 1,258 ไร่ (รวมทั้งประมงในร่องสวนและประมงชายฝั่ง) มีเกษตรกรจำนวน 341 ราย เฉลี่ยครัวเรือนละ 3.71 ไร่ หรือ 3 ไร่ 2 งาน 84 ตารางวา ที่เหลือเป็นที่อยู่อาศัยและพื้นที่อื่น ๆ 1,367 ไร่

แผนภูมิที่ 31 ร้อยละของพื้นที่เพาะปลูกแยกประเภทอาชีพเกษตรกรรม

12.5 ต้นทุนการผลิตภาคเกษตร

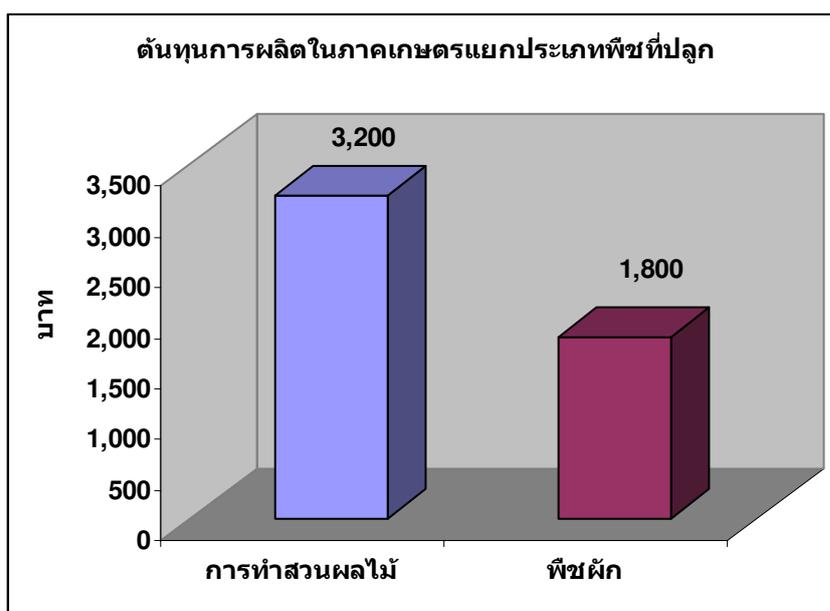
ต้นทุนการผลิตภาคเกษตรทั้งสวนผลไม้และพืชผัก ดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 ราคาต้นทุนการผลิตเฉลี่ย ณ พ.ศ. 2551

ประเภท	ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย (บาท/ไร่/ปี)
การทำสวนผลไม้	3,200 บาท/ไร่/ปี โดยเฉลี่ย
พืชผัก	1,800 บาท/ไร่/ปี โดยเฉลี่ย

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอปากเกร็ด. “แผนพัฒนาการเกษตรตำบลเกาะเกร็ด พ.ศ. 2551 - 2553 โดยศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเกาะเกร็ด.” 2551. (อัดสำเนา)

ราคาต้นทุนการผลิตภาคเกษตร จากการทำสวน ผลไม้ จะมีต้นทุนการผลิตสูงกว่า การปลูกพืชผัก หรือพืชระยะสั้น อัตราส่วน 1 : 1.7 หรือเกือบเท่าตัว

แผนภูมิที่ 32 ต้นทุนการผลิตภาคเกษตรแยกตามประเภทพืชที่ปลูก

12.6 การตลาดภาคเกษตรกรรม

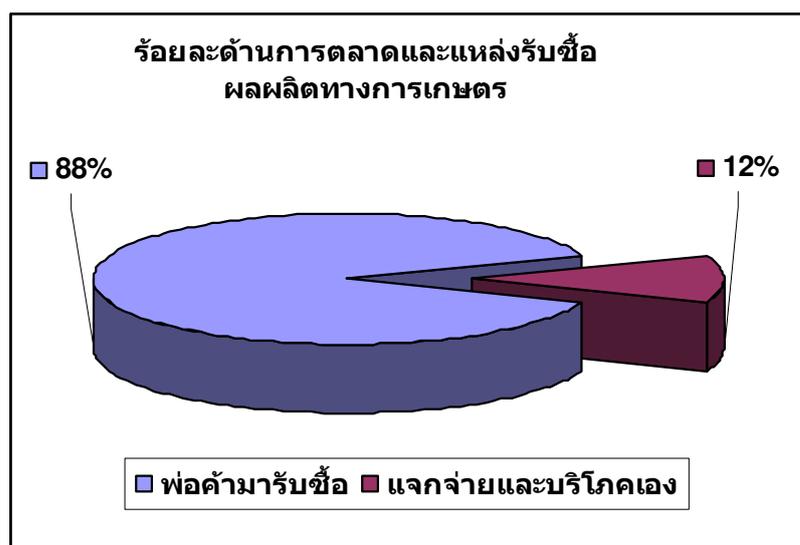
ด้านการตลาดและแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตรกรรมในพื้นที่เกาะเกร็ด มีดังตารางที่ 30

ตารางที่ 30 ข้อมูลด้านการตลาด วิธีการตลาดและแหล่งรับซื้อผลผลิต พ.ศ. 2551

ประเภทผลผลิต	พ่อค้ามารับซื้อ	แจกจ่ายและบริโภคเอง
ทุเรียน	80%	20%
ชมพู่ผ่าเหมียว	90%	10%
ส้มโอ	90%	10%
กล้วยหอม กล้วยน้ำว้า	90%	10%
พืชผัก	90%	10%
เฉลี่ย	88%	12%

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอปากเกร็ด. “แผนพัฒนาการเกษตรตำบลเกาะเกร็ด พ.ศ. 2551 - 2553 โดยศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเกาะเกร็ด.” 2551. (อค์สำเนา)

เมื่อพิจารณาด้านการตลาดจะพบว่าเกษตรกรมีวิธีการตลาดและแหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรโดย มีพ่อค้ามารับซื้อเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 88 ส่วนที่เหลือแจกจ่ายหรือบริโภคเอง ร้อยละ 12

แผนภูมิที่ 33 ร้อยละด้านการตลาดและแหล่งรับซื้อผลผลิต

12.7 แรงงานภาคเกษตรกรรม

แรงงานภาคเกษตรกรรมในเกาะเกร็ดแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. แรงงานในครัวเรือนมีน้อยมากคงเหลือพ่อแม่เท่านั้น ที่ประกอบอาชีพการเกษตร ส่วนบุตรหลานหรือคนรุ่นใหม่มักนิยมออกไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม และภาคเอกชนภายนอกตำบล แรงงานในภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรมในท้องถิ่น

2. จ้างแรงงานมาจากนอกพื้นที่ เช่นการจ้างแรงงานในโรงงานเครื่องปั้นดินเผา และจ้างคนงานดูแลสวนไม้ผลจากภายนอกพื้นที่ (สำนักงานเกษตรอำเภอปากเกร็ด, ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรประจำตำบลเกาะเกร็ด 2551 : 11)

12.8 ภาษีที่ดิน

เกษตรกรรมมีหนี้สินเฉลี่ย 100,000 บาท / ราย ประมาณ 12% สมาชิกในครอบครัวทำงานมีรายได้รายเดือนนอกภาคเกษตรมีการประกอบอาชีพมากกว่า 1 อย่าง นอกจากนี้มีหนี้สินจากการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านธนาคารพาณิชย์ทั้งของรัฐและของเอกชน (สำนักงานเกษตรอำเภอปากเกร็ด, ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรประจำตำบลเกาะเกร็ด 2551 : 13)

13. การประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม

13.1 อาชีพรับจ้าง แบ่งได้ดังนี้ คือ

13.1.1 การรับจ้างภายในเกาะเกร็ดได้แก่

ในพื้นที่เกาะเกร็ดมีอาชีพรับจ้างประเภทต่าง ๆ ดังตารางที่ 31
ตารางที่ 31 อาชีพรับจ้างประเภทต่าง ๆ บนพื้นที่เกาะเกร็ด

อาชีพรับจ้างภายในเกาะเกร็ด	ลักษณะการทำงาน
การรับจ้างทั่วไปด้านการเกษตร	รับจ้างดูแลสวนหรือเก็บผลผลิต รับจ้างขับเรือส่งผลผลิต
การรับจ้างของแรงงานช่างฝีมือ	ช่างเครื่องปั้นดินเผา งานศิลปะ
การรับจ้างทั่วไปในเกาะเกร็ด	รับจ้างตัดผม มอเตอร์ไซด์รับจ้าง รับจ้างขับเรือท่องเที่ยว

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง, รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี (กรุงเทพฯ : กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2548), 41.

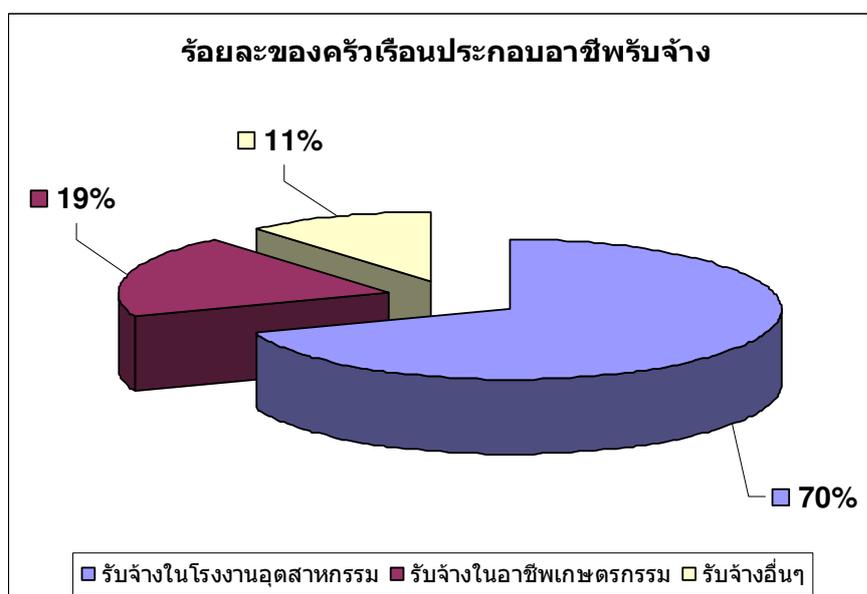
13.1.2 แรงงานออกไปรับจ้างนอกพื้นที่เกาะเกร็ด ประชากรในพื้นที่เกาะเกร็ดมีการเดินทางออกไปใช้แรงงานยังพื้นที่อื่น โดยเป็นการไปเช้า - เย็นกลับ และส่วนใหญ่ไปทำงานยังแหล่งงานใกล้เคียง คือในโรงงานในเขตจังหวัดนนทบุรี โดยเฉพาะบริเวณฝั่งอำเภอปากเกร็ด และเมืองทองธานีและสถานที่ราชการ (สุพัตรา วิชยประเสริฐกุล 2545 : 68)

ตาราง ที่ 32 จำนวนอาชีพรับจ้างแยกประเภท

ประเภทอาชีพรับจ้าง	ครัวเรือน	ร้อยละ
รับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม	235	70
รับจ้างในอาชีพเกษตรกรรม	65	19
รับจ้างอื่นๆ	38	11

ที่มา : สุพัตรา วิชยประเสริฐกุล, “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการวางแผนผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545), 68.

แสดงให้เห็นครัวเรือนในเกาะเกร็ดปัจจุบันส่วนใหญ่หันมาประกอบอาชีพรับจ้างมากขึ้น มีทั้งสิ้น ร้อยละ 70 แรงงานรับจ้างในอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ 19 แรงงานรับจ้างอื่น ๆ ร้อยละ 11

แผนภูมิที่ 34 ร้อยละของครัวเรือนที่ประกอบอาชีพรับจ้างประเภทต่าง ๆ

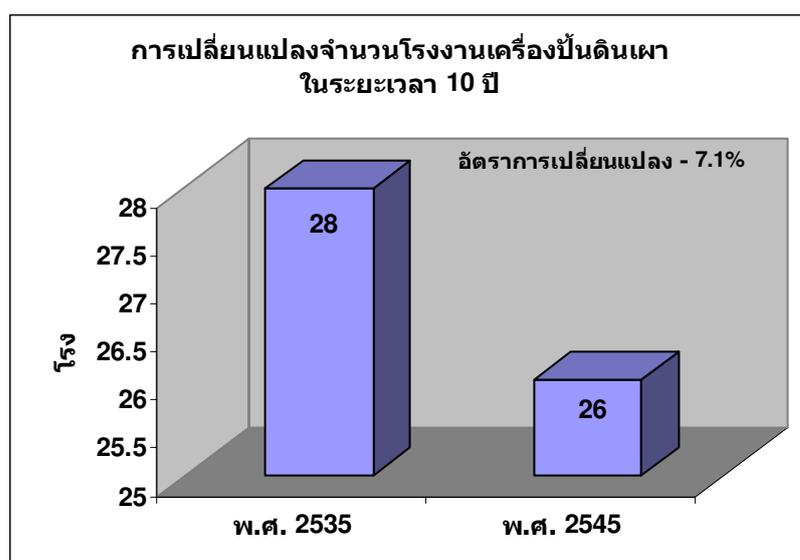
13.2. อาชีพประกอบอุตสาหกรรมและหัตถกรรมในครัวเรือน

การเปลี่ยนแปลงจำนวนโรงงานเครื่องปั้นดินเผาในระยะเวลา 10 ปี ดังตารางที่ 33
ตารางที่ 33 การเปรียบเทียบจำนวนโรงงานเครื่องปั้นดินเผาระหว่างปี พ.ศ. 2535 - 2544

หมู่บ้าน	จำนวนโรงงาน พ.ศ. 2535	จำนวนโรงงาน พ.ศ. 2545	อัตราการเปลี่ยนแปลง พ.ศ. 2535 - 2545
1. บ้านลัดกระวี	10	7	- 30
2. บ้านศาลากุลนอก	1	1	0.0
3. บ้านศาลากุลใน	-	-	0.0
4. บ้านคลองสระน้ำอ้อย	-	-	0.0
5. บ้านท่าน้ำ	2	5	150
6. บ้านเสาธงทอง	12	11	0.0
7. บ้านโองอ่าง	3	2	- 33.3
รวม	28	26	- 7.1

ที่มา : สุพัตรา วิชยประเสริฐกุล, “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการวางแผนผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545), 111.

อาชีพทำเครื่องปั้นดินเผาในเกาะเกร็ดอยู่ในพื้นที่ 1,6,7 และหมู่ 5 จำนวน 198 ครัวเรือน จาก 1,190 ครัวเรือน มีรายได้เฉลี่ย 216,000 บาท/ครัวเรือน/ปี เปรียบเทียบจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา ระหว่างปี พ.ศ. 2535 - 2544 ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก

แผนภูมิที่ 35 การเปลี่ยนแปลงโรงงานเครื่องปั้นดินเผาในระยะเวลา 10 ปี

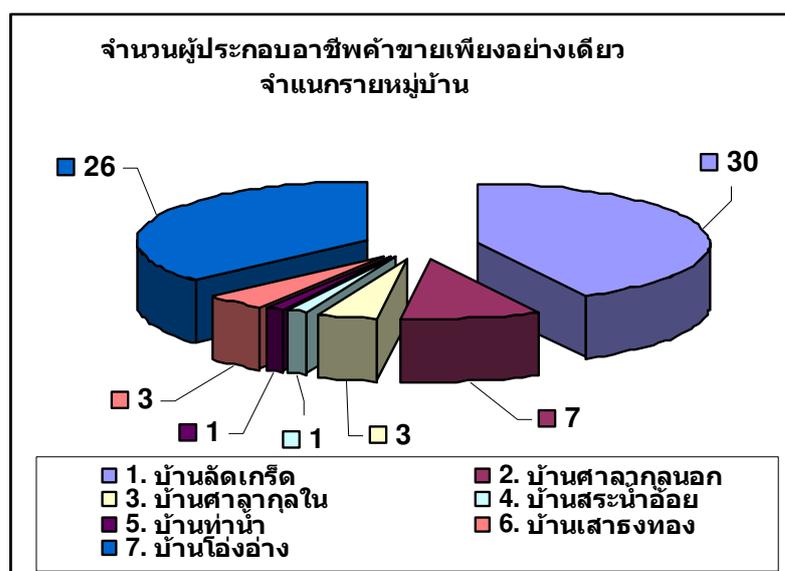
13.3 อาชีพค้าขาย

ผู้ประกอบการอาชีพค้าขายคือครัวเรือนที่ประกอบอาชีพค้าขายเพียงอย่างเดียวดังตารางที่ 34 ตารางที่ 34 จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพค้าขายเพียงอย่างเดียว ปี พ.ศ. 2544

หมู่บ้าน	จำนวน (ครัวเรือน)
1. บ้านลัดเกร็ด	30
2. บ้านศาลากุลนอก	7
3. บ้านศาลากุลใน	3
4. บ้านสระน้ำอ้อย	1
5. บ้านท่าน้ำ	1
6. บ้านเสาธงทอง	3
7. บ้านโองอ่าง	26
รวม	71

ที่มา : สุพัตรา วิชยประเสริฐกุล, “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการวางแผนผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545), 111.

การประกอบอาชีพค้าขายเพียงอย่างเดียว มีทั้งสิ้น 71 ครัวเรือน รายได้เฉลี่ย 175,857 บาท โดยหมู่บ้าน 1 มีครัวเรือนที่ประกอบอาชีพนี้มากที่สุด คือ 30 ครัวเรือน รองลงมา คือหมู่บ้าน 7 จำนวน 26 ครัวเรือน

แผนภูมิที่ 36 จำนวนผู้ประกอบการอาชีพค้าขายเพียงอย่างเดียวจำแนกรายหมู่บ้าน

14. รายได้

14.1 รายได้ประชากรที่ประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียวและมากกว่า 1 อาชีพ

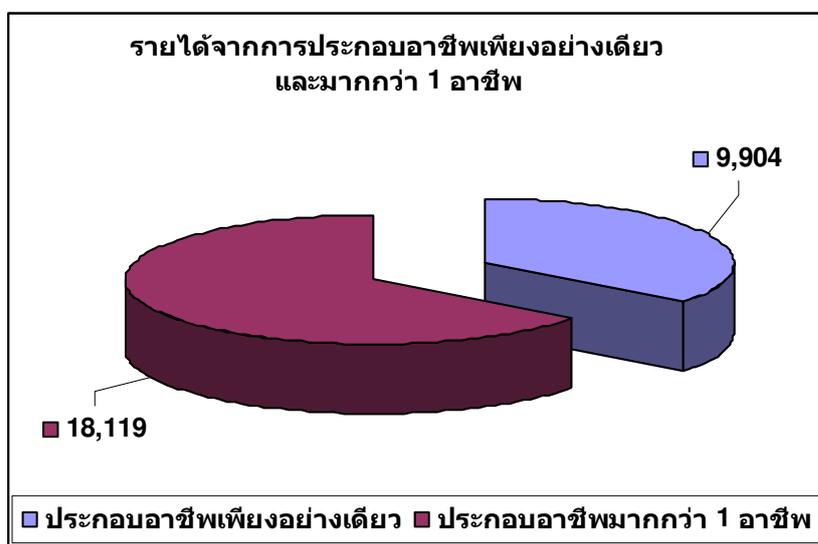
จากข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้านในปี พ.ศ. 2544 ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลเกาะเกร็ดมีการประกอบอาชีพและรายได้ดัง ตารางที่ 35

ตารางที่ 35 รายได้ประชากรที่ประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียวและมากกว่า 1 อาชีพ

การประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ	รายได้เฉลี่ย/ ครัวเรือน/ปี	รายได้เฉลี่ย/ ครัวเรือน/เดือน/
ประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียว	474	40	118,857	9,904
ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อาชีพ	716	60	217,429	18,119
รวม	1190	100	-	-

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปากเกร็ด, “แผนชุมชน ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด,” 2551. (อัครสำเนา)

1. ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อาชีพ ร้อยละ 60 มีรายได้เฉลี่ย ครัวเรือนละ 217,429 บาท/ปี
2. ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียวร้อยละ 40 มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนละ 118,857 บาท /ปี

แผนภูมิที่ 37 รายได้จากการประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียวและมากกว่า 1 อาชีพ

14.2 ประชากรที่ประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียวแยกประเภทอาชีพ

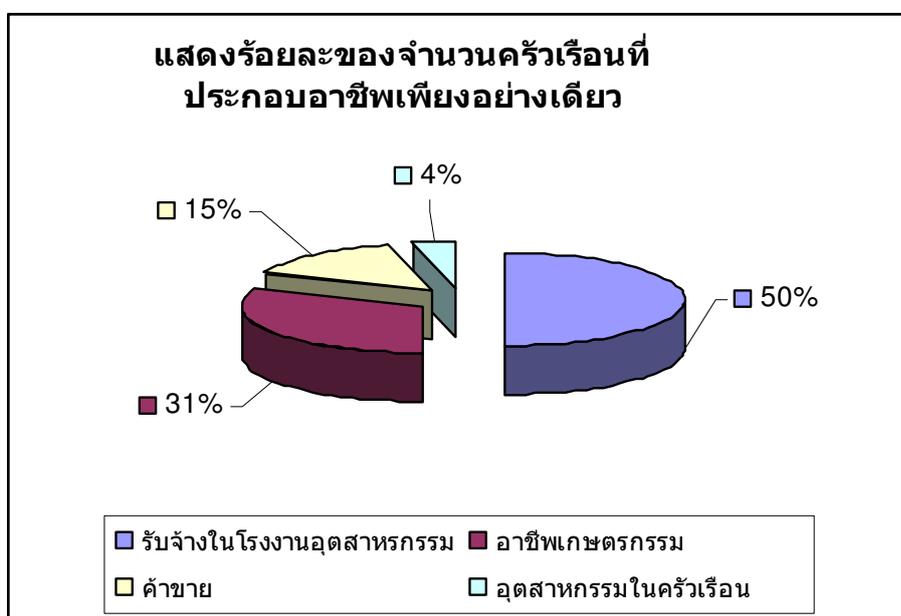
ประเภทอาชีพของประชากรที่ประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียว ดังตารางที่ 36

ตารางที่ 36 ร้อยละอาชีพของประชากรที่ประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียว

ประเภทอาชีพ	ร้อยละ
รับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม	50
อาชีพเกษตรกรรม	31
ค้าขาย	15
อุตสาหกรรมในครัวเรือน	4
รวม	100

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปากเกร็ด, “แผนชุมชน ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด,” 2551. (อัดสำเนา)

อาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมในโรงงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา คือ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 31 ค้าขายคิดเป็นร้อยละ 15 อุตสาหกรรมในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4 ตามลำดับ (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปากเกร็ด 2551 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

แผนภูมิที่ 38 ร้อยละของผู้ที่ประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียวแยกประเภทอาชีพ

14.3 เปรียบเทียบรายได้เกาะเกร็ดกับกรุงเทพมหานคร

เมื่อเปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยของคนกรุงเทพมหานครและทั้งประเทศได้ ดังตารางที่ 37

ตารางที่ 37 เปรียบเทียบรายได้ครัวเรือนของอาชีพสาขาเกษตรและนอกสาขาเกษตร พ.ศ. 2551

อาชีพ	รายได้ ครัวเรือน/ปี (บาท)	รายได้ ครัวเรือน/เดือน	หนี้สิน/ ครัวเรือน/ปี
สาขาเกษตรกรรมเกาะเกร็ด	113,588	9,466	ไม่มีข้อมูล
นอกสาขาเกษตรกรรมเกาะเกร็ด	182,964	15,247	ไม่มีข้อมูล

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปากเกร็ด, “แผนชุมชน ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด,” 2551.
(อัครสำเนา)

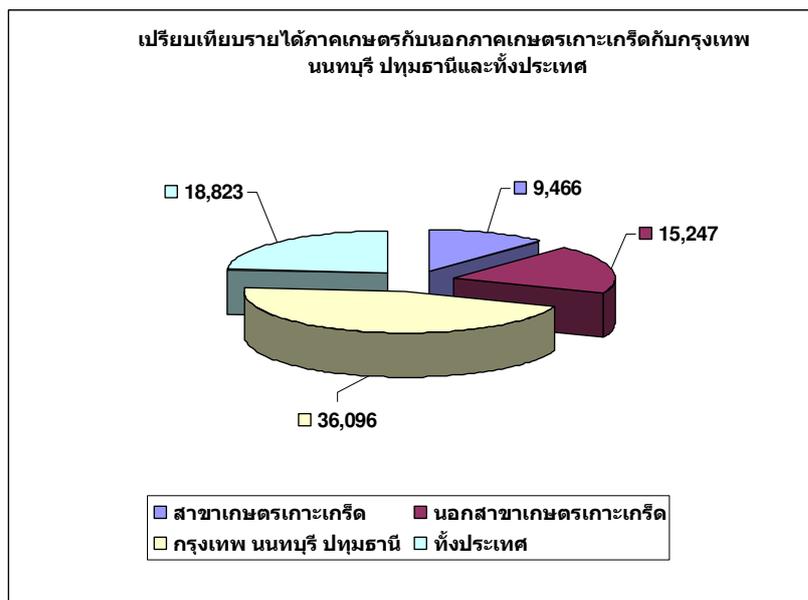
เมื่อเปรียบเทียบรายได้ประชากรในพื้นที่เกาะเกร็ดกับประชากรในกรุงเทพมหานคร และ
ทั้งประเทศ ได้ดังตารางที่ 38

ตารางที่ 38 รายได้ รายจ่าย ของคนกรุงเทพ ปริมณฑลและประเทศ (มกราคม - มิถุนายน 2550)

อาชีพ	รายได้/เดือน/ ครัวเรือน	รายจ่าย/เดือน/ ครัวเรือน	หนี้สิน/ ครัวเรือน/ปี
ทั่วประเทศ	18,823	14,424	113,389
กรุงเทพ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ	36,096	24,344	152,199

ที่มา : วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , ประชากรกับการพัฒนา / ประชากรกับ
เศรษฐกิจ คนกรุงเทพฯและปริมณฑล รายได้สูงสุด หนี้สินก็สูงสุด [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 2
พฤษภาคม 2552. เข้าถึงได้จาก http://www.cps.chula.ac.th/pop_info/tha/Newsletter-2550/news/news_th_70-076.pdf

ประชากรที่ประกอบอาชีพสาขาเกษตรกรรมในเกาะเกร็ดมีรายได้น้อยกว่าประชากรที่
ประกอบอาชีพนอกสาขาเกษตรภายในเกาะเกร็ด นอกจากนี้รายได้ของประชากรในพื้นที่เกาะเกร็ด
ยังน้อยกว่ารายได้เฉลี่ยของประชากรทั้งประเทศและนอกจากนี้ยังน้อยกว่ารายได้เฉลี่ยประชากรใน
กรุงเทพ นนทบุรี ปทุมธานี

แผนภูมิที่ 39เปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยภาคเกษตรกรรมและนอกภาคเกษตรกรรมในเกาะเกร็ดกับ
รายได้เฉลี่ยประชากรกรุงเทพ นนทบุรี ปทุมธานี และทั่วประเทศ

15. สรุป

1. บทบาทและความสำคัญของพื้นที่วิจัยในปัจจุบัน เกาะเกร็ดเป็นพื้นที่อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม เป็นที่สงวนไว้เพื่อการผลิตอาหารและรักษาระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เนื่องจากความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ แต่ปัจจุบันสถานการณ์อาชีพเกษตรกรรมมีแนวโน้มลดลงจากปัญหาสำคัญคือน้ำท่วมที่ส่งผลกระทบต่อเนื่อง ทำให้บทบาททางการเกษตรกรรมลดน้อยลงไปเกิดการเปลี่ยนอาชีพ เกิดพื้นที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ การที่รัฐมีความประสงค์ให้เกาะเกร็ดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงไม่สามารถเป็นไปตามประสงค์ได้ บทบาทของเกาะเกร็ดในปัจจุบันจึงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม เนื่องจากมีเอกลักษณ์ของหลายชนชาติ ทำให้เกิดวัฒนธรรม อาหารการกิน การละเล่นชาวมอญ โดยเฉพาะเครื่องปั้นดินเผา ซึ่งกลายเป็นสัญลักษณ์ประจำจังหวัด

2. ประวัติความเป็นมาของพื้นที่วิจัย เกาะเกร็ดเกิดจากการขุดคลองลัดแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณแหลมในสมัยอยุธยา ต่อมาน้ำกักเซาะจนกลายเป็นเกาะ เดิมเป็นที่อยู่อาศัยของชาวไทยพุทธ มีอาชีพเกษตรกรรม และชาวไทยอิสลาม ต่อมา ชาวมอญอพยพเข้ามาอาศัยในสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสิน และสมัยรัชกาลที่ 2 และได้นำเอาศิลปวัฒนธรรม ของชาวมอญเข้ามาและสืบทอดจนถึงปัจจุบัน

3. ที่ตั้งและอาณาเขต เขตการปกครองของพื้นที่วิจัย เกาะเกร็ดอยู่ไม่ห่างจากอำเภอปากเกร็ด เป็น 1 ใน 12 ตำบลของอำเภอปากเกร็ด ประกอบด้วย 7 หมู่บ้าน มีพื้นที่ 2,840 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลอื่น ๆ โดยมีแม่น้ำเจ้าพระยากั้นกลาง

4. สภาพพื้นที่ ลักษณะทางกายภาพ เป็นพื้นที่ราบ น้ำท่วมถึง มีคูคลองแยกย่อยเข้าตอนในเกาะ บริเวณตอนกลางสูง ไล่ระดับสู่ริมเกาะ มีภูมิอากาศ ร้อนชื้น มีฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว เหมือนภูมิภาคอื่นของประเทศไทย

5. ทรัพยากรธรรมชาติ มีทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสมแก่การเกษตรทั้งทรัพยากรดินที่เหมาะสมแก่การเกษตรอันเกิดจากการทับถมของตะกอนแม่น้ำเจ้าพระยาในอดีต และทรัพยากรน้ำทั้งน้ำผิวดิน ทั้งแม่น้ำเจ้าพระยา และน้ำจากคูคลองที่แยกย่อยเข้าสู่พื้นที่ตอนใน น้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

6. ระบบบำบัดน้ำเสีย การระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม เกาะเกร็ดยัง ไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียสิ่งปฏิกูลรวบรวม โดยเป็นการบำบัดน้ำเสียสิ่งปฏิกูลในแต่ละครัวเรือนด้วยบ่อเกรอะเป็นส่วนใหญ่ แต่การทิ้งน้ำยังทิ้งลงแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ไม่มีการบำบัด แม้ในเกาะเกร็ดจะมีคลองธรรมชาติหลายสายเพื่อช่วยเจือจางน้ำเสีย แต่ปัจจุบันคูคลองต่าง ๆ ดินเงินมีสิ่งกีดขวางและถูกรุกกล้าโดยเฉพาะบริเวณชุมชนเป็นปัญหาต่อการระบายน้ำเข้าออกเพื่อการเกษตรและระบายน้ำทิ้ง และเกิดน้ำท่วมขังเพราะระบายน้ำได้ช้า นอกจากนี้เกาะเกร็ดยังประสบปัญหาน้ำท่วมทุกปีและไม่มี การแก้ปัญหาที่ชัดเจน มีแต่การแก้ปัญหาเฉพาะรายโดยการสร้างคัน หรือผนังกั้นน้ำของแต่ละครัวเรือนเท่านั้น

7. ระบบโครงข่ายการคมนาคมและขนส่ง ระบบคมนาคมขนส่งทางบกยังมีความยากลำบากต่อการเดินทาง โดยใช้ทางเดินเท้าเป็นหลัก ไม่มีรถยนต์ในพื้นที่ แต่ทางเท้ายังมีไม่เพียงพอ ขาดการเข้าถึง และยังขาดมาตรฐานความปลอดภัย การเชื่อมต่อการเดินทางยังไม่สะดวก การคมนาคมขนส่งทางน้ำ ยังต้องปรับปรุงท่าเรือ โป๊ะเทียบเรือ ให้ได้มาตรฐาน และจำนวนที่เพียงพอ การเดินทางเข้าออก ระหว่างเกาะกับพื้นที่ภายนอกยังมีความยากลำบาก เนื่องจากความหนาแน่นของพื้นที่เกาะและพื้นที่โดยรอบเกาะที่มีความหนาแน่น นอกจากนี้ยังมีบริการเรือหางยาวประจำทางและเรือเพื่อการท่องเที่ยว

8. โครงสร้างการใช้ประโยชน์ที่ดินและรูปแบบการตั้งถิ่นฐาน ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ อยู่ตอนกลางพื้นที่ ชุมชนหนาแน่น และการพาณิชยกรรมจะอยู่ตอนเหนือและด้านตะวันออกของเกาะมีขนาดแปลงที่ดินขนาดเล็กและเป็นการเช่าที่ของกรมศาสนา มีวัดและสถานที่ราชการกระจายอยู่โดยรอบ การอยู่อาศัยแบบกระจายจะอยู่โดยรอบเกาะและกระจายอยู่ในบริเวณพื้นที่เกษตรกรรมของตนจะมีแปลงที่ดินขนาดใหญ่มีกรรมสิทธิ์ที่ดินของ

ตนเอง โดยการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน พื้นที่เมือง และพื้นที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่วนพื้นที่เกษตรกรรมมีแนวโน้มลดลง พื้นที่แหล่งน้ำยังคงไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก

9. การใช้ประโยชน์อาคารและสภาพอาคาร ประเภทอาคาร ส่วนใหญ่เป็นอาคารเพื่ออยู่อาศัยบ้านเดี่ยว ชั้นเดียว ก่อสร้างด้วยไม้ มีสภาพเก่าทรุดโทรม มีการดัดแปลงเพื่อใช้เป็นร้านค้า ร้านอาหาร ส่วนอาคารที่เป็นห้องแถว อาคารสูง อาคารที่ทำด้วยคอนกรีต อาคารสร้างใหม่มีเพียงเล็กน้อย

10. ประชากรในพื้นที่วิจัย ประชากรในเกาะเกร็ดไม่ค่อยมีการเพิ่มความหนาแน่น และมีความหนาแน่นไม่มากนัก ทั้งมีจากการที่อัตราเกิดและอัตราการตายต่างกันบ้างแต่อัตราการย้ายเข้าย้ายออกไม่ต่างกันมากนัก ส่วนใหญ่เป็นประชากรวัยแรงงาน มีวัยเด็กและวัยชราทำให้ไม่เป็นภาระพึ่งพิงมากนัก

11. สภาพเศรษฐกิจ อาชีพภายในเกาะส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายปลีกเนื่องจากการท่องเที่ยว ไม่มีสถานประกอบการขนาดใหญ่ อาชีพที่สร้างรายได้โดยรวมให้เกาะเกร็ดมากที่สุดคืออาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือน รายได้จากภาคเกษตรกรรมน้อยแต่มากกว่ารายได้จากการรับจ้างภายในเกาะเนื่องจากอาชีพรับจ้างมีจำนวนน้อย แต่เมื่อพิจารณาจากรายได้จากการเก็บภาษี ในพื้นที่ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเก็บภาษีได้มากกว่าบริเวณที่ประกอบอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือน ประชาชนในเกาะยังต้องการ เงินทุน ในการประกอบอาชีพและมีแหล่งงานส่วนใหญ่อยู่ภายนอกเกาะ

12. การประกอบอาชีพภาคเกษตรกรรม ส่วนใหญ่เป็นสวนผสม โดยการปลูกไม้ผลมีต้นทุนมากกว่าพืชผัก เกษตรกรที่สามารถผลิตผลการเกษตรได้จะมีพ่อค้าแม่ค้าจากภายในเกาะและภายนอกเกาะมารับซื้อ ที่เหลือจะรับประทานเองและแจกจ่าย เกษตรกรบางส่วนยังมีหนี้สินแรงงานภาคเกษตรกรรมลดน้อยลงเหนือแต่คนรุ่นพ่อแม่และขาดการสืบทอด ครัวเรือนเกษตรกรรมมีขนาดแปลงที่ดินขนาดเล็ก จำนวนผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีจำนวนน้อยกว่าอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม ครัวเรือนเกษตรกรรมลดน้อยลงเท่าตัวในระยะเวลา 10 ปี

13. การประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม อาชีพรับจ้างส่วนใหญ่เป็นการรับจ้างภายนอกเกาะในบริษัท ห้างร้าน โรงงาน อาชีพรับจ้างภายในเกาะเป็นส่วนน้อย คือรับจ้างในอาชีพเกษตรกรรมอาชีพหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา สำหรับอาชีพหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาจะมีจำนวนครัวเรือนมากที่สุดและยังคงรักษาไว้ได้ อาชีพค้าขาย จะอยู่ในบริเวณชุมชนบริเวณเดียวกับอาชีพหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ที่มีการท่องเที่ยว

14. รายได้ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อาชีพ ทำให้มีรายได้มากกว่าถึงเท่าตัว และอาชีพที่ประกอบเพียงอย่างเดียวส่วนใหญ่จะเป็นอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม รongมา เป็นการเกษตรกรรม รายได้สาขาเกษตรกรรมน้อยกว่านอกสาขาเกษตรกรรมแต่รายได้ทั้งสองสาขายังน้อยกว่ารายได้เฉลี่ยของทั่วประเทศและกรุงเทพ ปทุมธานี นนทบุรี

การศึกษาสภาพทั่วไปของเกาะเกร็ดจะทำให้สามารถนำมาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล จากการสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรได้อย่างถูกต้อง บทต่อไปจะเป็นการกล่าวถึง การดำเนินการวิจัยและผลการสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรเกาะเกร็ด

บทที่ 5

การดำเนินการวิจัยและผลการสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรเกาะเกร็ด

ในบทนี้เป็นการอธิบายขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการดำเนินการวิจัยและผลการสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรเกาะเกร็ดที่ได้จากการสัมภาษณ์อุปสรรคปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม

การสัมภาษณ์แบ่งเรื่องที่สอบถามเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. อุปสรรคปัญหาในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
3. ความคิดเห็นต่อนโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม
4. ทศนคติ ค่านิยม การประกอบอาชีพเกษตรกรรม
5. ความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในแต่ละด้านจะนำมาแจกแจงด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยอาศัยสถิติเบื้องต้น มีขั้นตอนดังนี้

1. การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนรายชื่อ ในแต่ละด้าน
2. อภิปรายผล ตีความจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาเป็นรายชื่อในแต่ละด้านเสนอเป็นความเรียง
3. นำข้อมูลทั้งหมดมาจัดอันดับตามช่วงระดับค่าเฉลี่ย 5 ระดับจากมากไปหาน้อยโดยจัดกลุ่มระดับตามค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อใช้พิจารณาระดับทัศนคติ
4. นำข้อมูลที่จัดอันดับตามช่วงค่าเฉลี่ยมาแจกแจงความถี่เพื่อหาแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางด้วยข้อมูลที่แจกแจงความถี่แล้ว เพื่อหาค่ามัชฌิมเลขคณิต มัชฐาน ฐานนิยม ในแต่ละด้าน
5. พิจารณาหาความกระจายตัวของข้อมูลด้วย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน สัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน และสัมประสิทธิ์เพียร์สันของความเบ้ ประกอบการพิจารณาข้อมูลเพื่อนำไปสู่ผลการสัมภาษณ์ในแต่ละด้าน

การรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือและมีวิธีการดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

1. บุคลากรในการสัมภาษณ์
  - 1.1 ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง
2. ระยะเวลาในการสำรวจเก็บข้อมูล

2.1 จำนวน 10 วัน ตั้งแต่สอบถามช่วงวันที่ 31 มกราคม ถึง 24 กุมภาพันธ์ 2552 ตั้งแต่เวลา 9.00 น. ถึง 12.00 น. และ 13.00 น.- 19.00 น. รวมทั้งสิ้น 10 วัน ได้แก่วันที่ 31 มกราคม 2552 และวันที่ 1,15,18,19,20,21,22,23,24 กุมภาพันธ์ 2552 จนครบ 30 ครั้วเรือน เพื่อทราบถึงปัญหาและความต้องการในการที่จะนำมากำหนดแนวทางการอนุรักษ์พื้นที่เกษตร

3. การเตรียมการสัมภาษณ์

3.1 ติดต่อกับเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ดเพื่อทราบข้อมูลสถิติของเกษตรกรในเบื้องต้น เช่นจำนวนเกษตรกรในแต่ละหมู่ ผู้นำชุมชนในแต่ละหมู่

3.2 ติดต่อผู้นำชุมชนเพื่อให้แนะนำเกษตรกร และเป็นผู้นำทางไปครัวเรือนเกษตรกร

3.3 ทดสอบแบบสัมภาษณ์กับเกษตรกร 2 ราย พบว่าการถามจะต้องต่อเนื่องจึงนำกลับมาปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ ทั้งเนื้อหาและลำดับความ

4. การเข้าพื้นที่ศึกษา

4.1 โดยการใช้จักรยานเป็นพาหนะในการเดินทาง มิได้มีการนัดหมายกับผู้ถูกสัมภาษณ์

4.2 เปลี่ยนวิธีการสำรวจข้อมูลจากการให้ผู้นำชุมชนนำทางเป็นการสุ่มด้วยตัวผู้วิจัยเอง เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่หลากหลาย โดยสังเกตจากลักษณะของสวนของเกษตรกร ทั้งขนาดสวน สภาพสวน ประเภทพืชที่ปลูกให้มีความหลากหลายและให้กระจายไปทั่วพื้นที่มากที่สุดโดยไม่เจาะจงตัวเกษตรกร แต่ให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่ตามที่ได้คำนวณ มา

5. เทคนิคการสัมภาษณ์

5.1 ให้เกษตรกรเล่าเรื่องปัญหาการประกอบอาชีพของตนเองตามธรรมชาติก่อน

5.2 ใช้คำถามในแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 5 ในแบบสอบถามก่อน เพื่อประหยัดเวลาและความต่อเนื่องของคำตอบ

5.3 ใช้การ สัมภาษณ์ตามคำที่ได้เตรียมมาเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยผู้สัมภาษณ์เป็นผู้บันทึกระดับการวัดทัศนคติลงบนแบบสัมภาษณ์

5.4 มีรูปประกอบเพื่อง่ายแก่การเข้าใจและสื่อความหมายในเรื่องที่เข้าใจได้ยาก

5.5 ใช้ภาษาแบบชาวบ้านและอ้างอิงเปรียบเทียบ ยกตัวอย่างให้ผู้ให้สัมภาษณ์เข้าใจได้ง่าย ในเรื่องที่เป็นวิชาการ หรือทางกฎหมาย

6. ขั้นตอนการสัมภาษณ์

6.1 แนะนำตัว และบอกวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาและไม่ผูกมัดตัวผู้ตอบคำถาม

6.2 เริ่มสัมภาษณ์ตามโครงสร้างคำถามที่เตรียมมา โดยเริ่มจาก ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อประเมินความรู้และความพร้อมในการตอบเบื้องต้น

6.3 ใช้การให้เกษตรกรเล่าเรื่องอุปสรรคปัญหาการประกอบอาชีพของตนเองตามธรรมชาติก่อน โดยยังไม่มีการบันทึกในแบบสัมภาษณ์เพื่อความรู้สึกที่เป็นธรรมชาติและได้ข้อมูลที่ลึกหรือเกินกว่าที่มีในแบบสอบถาม และเป็นการผ่อนคลายสร้างความเป็นกันเอง

6.4 ต่อด้วยการสัมภาษณ์ด้วยคำถามของตอนที่ 5 ก่อน เนื่องจากมีคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคของการเกษตรและความต้องการได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐอยู่ในตอนเดียวกัน ซึ่งจะได้คำตอบทั้งเกี่ยวกับปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและความต้องการได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐในคราวเดียวกัน ซึ่งประหยัดเวลาและทำให้ง่ายต่อการถามและตอบและความต่อเนื่องของคำถามและคำตอบ ผู้สัมภาษณ์เป็นผู้ถามและบันทึกตามระดับการวัดทัศนคติ

6.5 ถามตอนที่ 3 ความเห็นต่อนโยบายควบคุมการพัฒนาพื้นที่ของภาครัฐผู้สัมภาษณ์เป็นผู้ถามและบันทึกตามระดับการวัดทัศนคติ

6.6 ถามตอนที่ 4 ทัศนคติ ค่านิยม ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรผู้สัมภาษณ์เป็นผู้ถามและบันทึกตามระดับการวัดทัศนคติ

6.7 นำคำตอบของตอนที่ 5 ในเรื่องปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรมาบันทึกลงในตอนที่ 2 ก็จะได้คำตอบของอุปสรรคปัญหาการประกอบอาชีพ โดยไม่ต้องถามซ้ำซ้อน

6.8 ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบ

6.9 กล่าวคำขอบคุณ และคำอำลา

7. อุปสรรคปัญหาการสัมภาษณ์

7.1 การสัมภาษณ์เรื่องที่เป็นวิชาการที่มีความซับซ้อนต้องใช้การสื่อสารภาษาทำความเข้าใจอย่างมากเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน เช่นเรื่องการแลกเปลี่ยนสิทธิการพัฒนาเป็นต้น

7.2 บ้ำนของเกษตรกรอยู่คนละที่กับสวนหรือมีหลายแปลงทำให้ตามหาเกษตรกรได้ยากเนื่องจากผู้วิจัยได้ใช้การสังเกตสวนเป็นหลักเพื่อให้ได้สวนที่มีความหลากหลายโดยไม่เจาะจงตัวเกษตรกร

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ทั้ง 5 ตอนจะนำมาแจกแจงและวิเคราะห์โดยสถิติเบื้องต้น สถิติเชิงพรรณนา เพื่อใช้วิเคราะห์อธิบาย ความเป็นจริง จากข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. การแจกแจงความถี่ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแยกชายข้อ

ตารางที่ 39 ผลการสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	16	53.33
	หญิง (อัตราส่วน 1 : 1.14)	14	46.66
2	อายุ		
	น้อยกว่า 20 ปี	-	-
	21- 40 ปี	1	3.33
	41- 60 ปี	15	50
	60 ปีขึ้นไป	14	46.66
3	ระดับการศึกษาสูงสุด		
	ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	2	6.66
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	15	50
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	3	10
	ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	4	13.33
	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	4	13.33
	อนุปริญญา/ปวส	1	3.33
	ปริญญาตรี	1	3.33
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-	
4	สถานภาพในครอบครัว		
	หัวหน้าครอบครัว	12	40
	ภรรยา	13	43.33

ตารางที่ 39 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
	บุตรชาย	3	10
	บุตรสาว	3	10
	อื่น ๆ	0	0
5	จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
	1 - 3 คน	12	40
	4 - 6 คน	15	50
	7 - 9 คน	3	10
6	ประเภทการประกอบเกษตรกรรม		
	ทำนา ปลูกข้าว	-	-
	ปลูกพืชไร่	3	10
	ปลูกไม้ผล	3	10
	เลี้ยงสัตว์	-	-
	เกษตรผสมผสาน	23	76.66
	อื่น ๆ เช่น ปลูกพืชน้ำ ไม้ประดับ	1	3.33
7	รายได้หลักในครอบครัว (อัตราส่วน 1 : 6.5)		
	รายได้หลักจากอาชีพเกษตรกร	4	13.33
	รายได้หลักจากอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม	26	86.66
8	ภูมิลำเนาเดิม		
	เป็นคนดั้งเดิมในเกาะเกร็ด	25	83.33
	ย้ายมาจากตำบลอื่น (ภายในอำเภอปากเกร็ด)	1	3.33
	ย้ายมาจากอำเภออื่น (ภายในจังหวัดนนทบุรี)	1	3.33
	ย้ายมาจากจังหวัดอื่น	3	10
	อาศัยอยู่ที่อื่นแต่เข้ามาประกอบอาชีพในเกาะเกร็ด	-	-

ตารางที่ 39 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
9	ระยะเวลาที่อาศัยอยู่บนเกาะเกร็ด		
	น้อยกว่า 21 ปี	2	6.66
	21- 40 ปี	2	6.66
	41 - 60 ปี	14	46.66
	มากกว่า 60 ปี	12	40
10	ระยะเวลาที่ทำการเกษตรบนพื้นที่เกาะเกร็ด		
	น้อยกว่า 21 ปี	4	13.33
	21 - 40 ปี	3	10
	41 - 60 ปี	15	50
	มากกว่า 60 ปี	8	26.66
11	สิทธิการครอบครองที่ดิน		
	ของตนเอง	24	80
	เช่าที่เจ้าของที่ดิน	2	6.66
	ขอยืมจากเจ้าของที่เพื่อทำกิน	1	3.33
	เช่าที่กรมศาสนา	2	6.66
	เช่าและยืม	1	3.33
12	ขนาดถือครองที่ดิน (เฉลี่ย 4.53 ไร่)		
	น้อยกว่า 4 ไร่	13	43.33
	4 - 6 ไร่	10	33.33
	7 - 9 ไร่	6	20
	มากกว่า 9 ไร่	1	3.33
13	ขนาดแปลงที่ดินที่ทำเกษตรกรรมได้จริง (เฉลี่ย 4.025 ไร่)		
	น้อยกว่า 4 ไร่	14	46.66

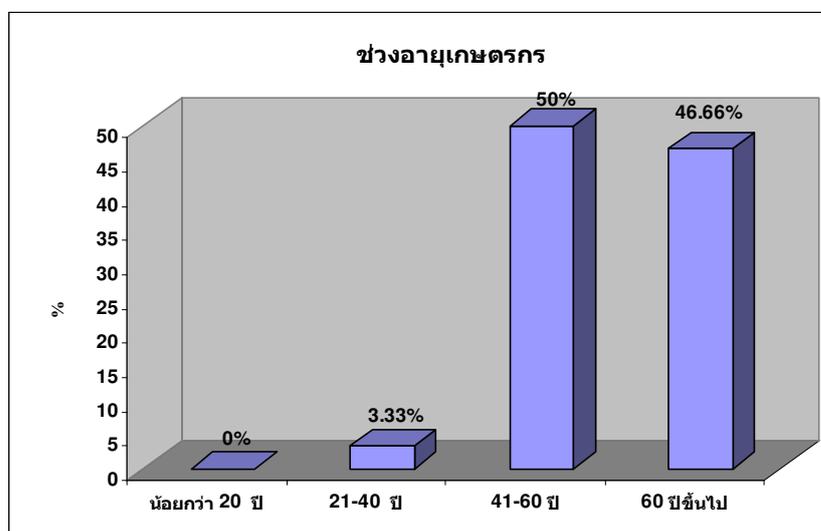
ตารางที่ 39 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
	4 - 6 ไร่	10	33.33
	7 - 9 ไร่	5	16.66
	มากกว่า 9 ไร่	1	3.33

2 อภิปรายผลข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกรายข้อ

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างบนเกาะเกร็ดเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงเล็กน้อยซึ่งไม่มีผลต่อปัญหาการประกอบอาชีพ

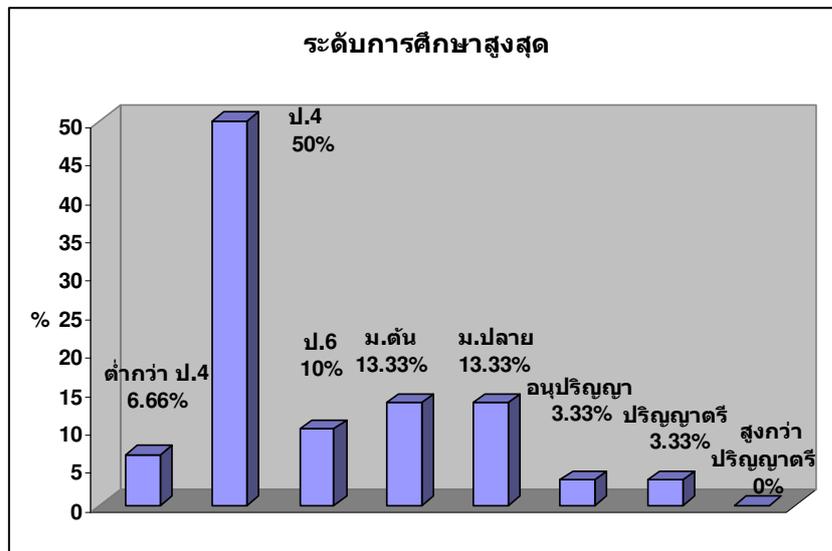
กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่างวัยกลางคนก่อนวัยชรา ส่วนวัยชรามีจำนวนรองลงมา คนวัยกลางคนหรือวัยทำงานมีน้อยลง ส่วนวัยทำงานมีน้อยมาก ส่วนวัยรุ่นไม่มีเลยแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นคนสูงอายุและมีแนวโน้มเกษตรกรวัยชราเริ่มหมดไปและขาดช่วงอายุของการสืบต่ออาชีพเกษตรกรหรือในคนรุ่นใหม่ไม่สนใจประกอบอาชีพเกษตรกร

แผนภูมิที่ 40 ช่วงอายุของเกษตรกรเกาะเกร็ด

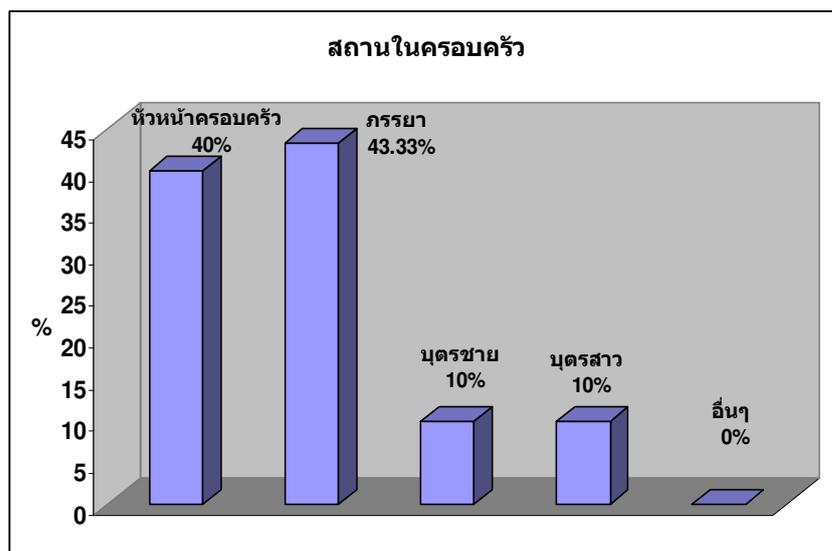
ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 รองลงมาคือมัธยมต้น มัธยมปลาย ประถมศึกษาปีที่ 6 ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 ตามลำดับ ส่วนการศึกษาระดับอนุปริญาและปริญญาตรีมีเพียงเล็กน้อย ส่วนการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรีไม่มีเลยแสดงให้เห็นว่าคนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นพ่อแม่ที่มีการศึกษาภาคบังคับในสมัยก่อนและคนที่มีความรู้

สูงขึ้นในปัจจุบันจะหันไปประกอบอาชีพอื่นเพราะมีทางเลือกจากการมีการศึกษาแต่มีบ้างที่คนที่มี การศึกษาจะหันกลับมาประกอบอาชีพเกษตรหลังวัยทำงานหรือทำในวันหยุดเป็นอาชีพรองทำให้มี กลุ่มที่มีความรู้สูงแต่มีจำนวนน้อย

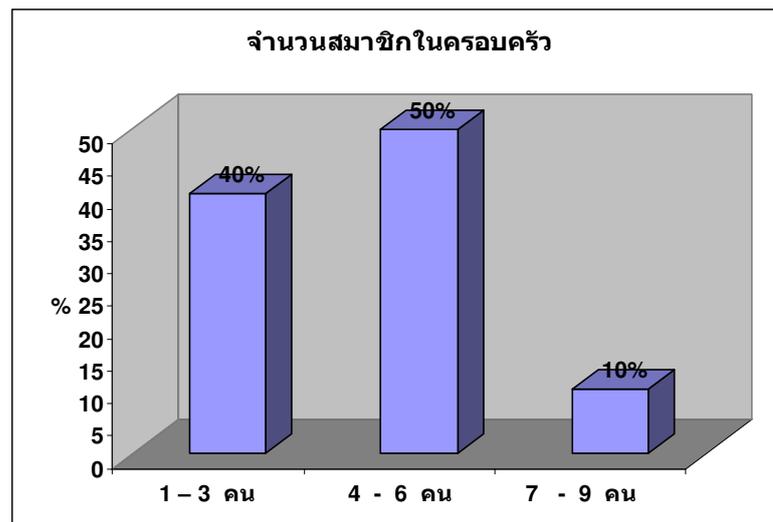
แผนภูมิที่ 41 ระดับการศึกษาสูงสุดของเกษตรกร

กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นภรรยาคือแม่บ้าน รองลงมาเป็นหัวหน้าครอบครัวคือพ่อบ้าน แต่ก็เป็นจำนวนที่ไม่แตกต่างกันนัก ส่วนคนรุ่นลูกทั้งบุตรชายและบุตรสาวมีจำนวนน้อยกว่ามาก แสดงให้เห็นว่าผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จะเป็นคนรุ่นพ่อแม่ ส่วนรุ่นลูกมีจำนวนน้อยแสดง ว่าไม่อยู่บ้านหรือไปทำงานนอกภาคเกษตรกรรมกลุ่มตัวอย่างจึงพบได้เฉพาะผู้ที่อยู่ในพื้นที่ทำ การเกษตรเป็นส่วนใหญ่

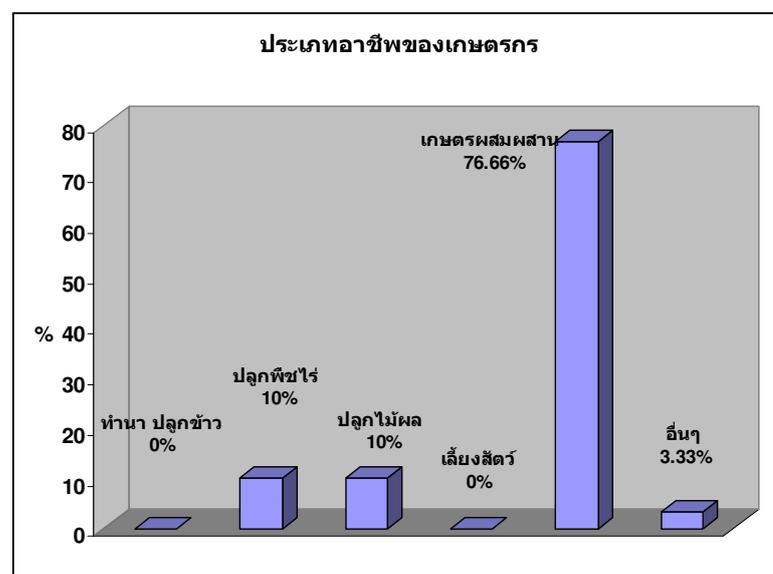
แผนภูมิที่ 42 สถานภาพในครอบครัวของเกษตรกร

จำนวนสมาชิกในครอบครัวเกษตรกรส่วนใหญ่ 4 - 6 คน รองลงมาคือ 1 - 3 คนและ 7 - 9 คน มีจำนวนเล็กน้อย ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขนาดกลางซึ่งจะมีภาระค่าใช้จ่ายตามมาและเมื่อพิจารณากับอาชีพซึ่งมักจะมีอาชีพมากกว่า 1 อาชีพแสดงว่าแรงงานในครอบครัวมิได้เป็นแรงงานภาคเกษตรกรรม ส่วนครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกน้อยก็มักจะทำเกษตรเพียงอย่างเดียว

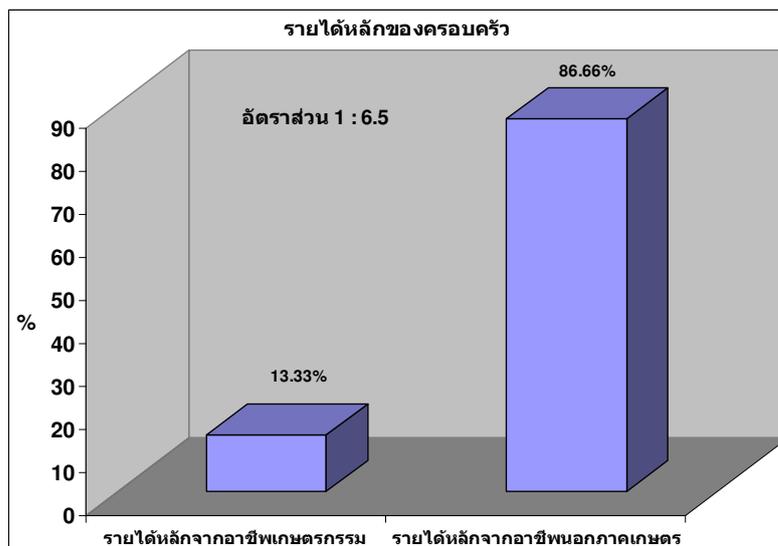
แผนภูมิที่ 43 จำนวนสมาชิกในครอบครัวเกษตรกร

ส่วนใหญ่ทำการเกษตรผสมผสาน มีการปลูกพืชเชิงเดี่ยวคือพืชไร่และไม้ผลอย่างเดียวเพียงเล็กน้อย ส่วนพืชน้ำมีเพียงเล็กน้อย การปลูกข้าวไม่มีเลยเช่นเดียวกับการเลี้ยงสัตว์ แสดงว่าบนพื้นที่เกาะเกร็ดเป็นการเกษตรแบบผสมผสานเป็นแบบสวนผสมเนื่องจากการถือครองที่ดินขนาดเล็กจึงไม่ใช่ลักษณะอุตสาหกรรมการเกษตรที่ปลูกพืชเชิงเดี่ยวแต่เป็นการเกษตรแบบพื้นบ้านทั่วไป

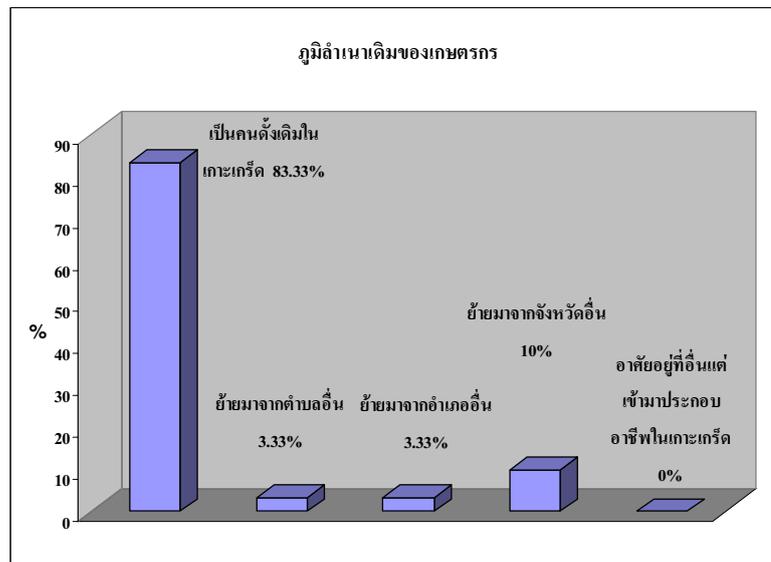
แผนภูมิที่ 44 ประเภทการประกอบอาชีพเกษตรกรของเกษตรกร

ส่วนใหญ่มีรายได้หลักจากอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม มีเพียงส่วนน้อยที่มีรายได้หลักจากอาชีพเกษตรกรรมเพียงอย่างเดียว โดยมีอัตราส่วนอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม 7 คนต่ออาชีพเกษตรกรรม 1 คนแสดงให้เห็นว่าอาชีพเกษตรกรรมไม่สามารถเป็นที่พึ่งของรายได้ให้แก่เกษตรกรได้ โดยผู้ที่มีสมาชิกในครอบครัวหลายคนก็จะมีอาชีพอื่นเป็นหลักและอาศัยรายได้จากอาชีพอื่น

แผนภูมิที่ 45 รายได้หลักของครอบครัวเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นคนดั้งเดิมอยู่อาศัยในเกาะเกร็ด มีที่ย้ายมาจากจังหวัดอื่น หรือตำบลอื่นในอำเภอปากเกร็ด หรือย้ายมาจากอำเภออื่นภายในจังหวัดนนทบุรีบ้างแต่เป็นส่วนน้อย ส่วนคนที่เข้ามาลงทุนทำการเกษตรแต่มีที่อยู่อาศัยอยู่นอกเกาะไม่มีเลย แสดงให้เห็นว่าอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพของคนรุ่นเก่าหรือรุ่นพ่อแม่ซึ่งยังคงอาศัยอยู่เนื่องจากทำมาตลอดชีวิตและเป็นอาชีพหลักของตน มีบ้างที่เป็นคนจากที่อื่นซึ่งก็จะเป็นเขยหรือสะใภ้ก็จะทำการเกษตรตามคูครองของตนส่วนคนที่อยู่ภายนอกแต่เข้ามาทำการเกษตรบนเกาะเกร็ดไม่มีเลยแสดงว่าไม่มีการลงทุนทางการเกษตรของคนภายนอก

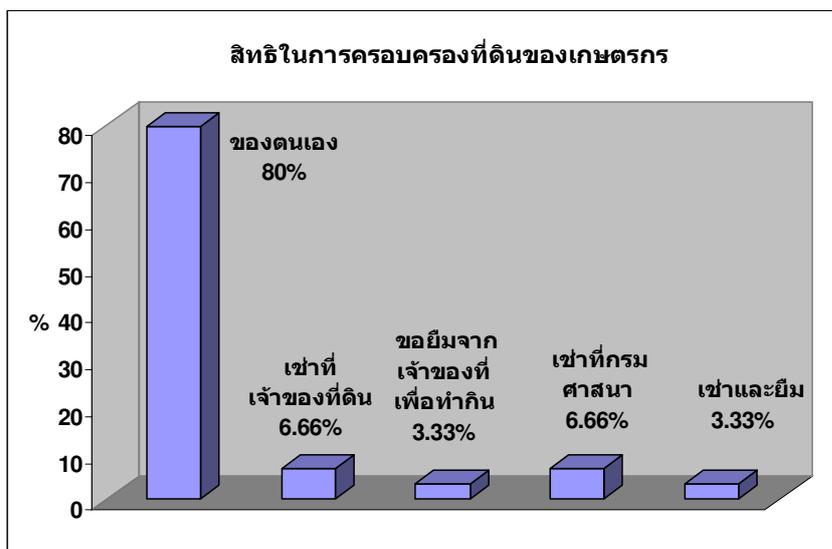

แผนภูมิที่ 46 ภูมิลำเนาเดิมของเกษตรกร

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่บนเกาะเกร็ด ส่วนใหญ่ 41 - 60 ปี รองลงมาคือมากกว่า 60 ปี ส่วน 21 - 40 ปี และน้อยกว่า 20 ปี มีเพียงเล็กน้อย แสดงให้เห็นว่าอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพของคนที่อยู่บนเกาะเป็นเวลานานหรือคนที่อพยพและทำการเกษตรมานานส่วนคนที่เพิ่งเริ่มทำมีเพียงเล็กน้อย

ระยะเวลาที่ทำเกษตรบนพื้นที่เกาะเกร็ดส่วนใหญ่คือ คือ 41 - 60 ปี รองลงมาคือมากกว่า 60 ปี ส่วน น้อยกว่า 20 ปี และ 21 - 40 ปี มีเพียงเล็กน้อย มีสัดส่วนอายุไม่ต่างกับระยะเวลาที่อาศัยอยู่บนเกาะเกร็ดแสดงว่าเป็นอาชีพที่สืบทอดจากรพบุรุษเนื่องจากมีระยะเวลาการทำเกษตรเท่ากับเวลาที่อาศัยอยู่บนเกาะเกร็ด มีบางส่วนที่เพิ่งเริ่มทำหรือหันมาทำเกษตรหลังวัยทำงาน

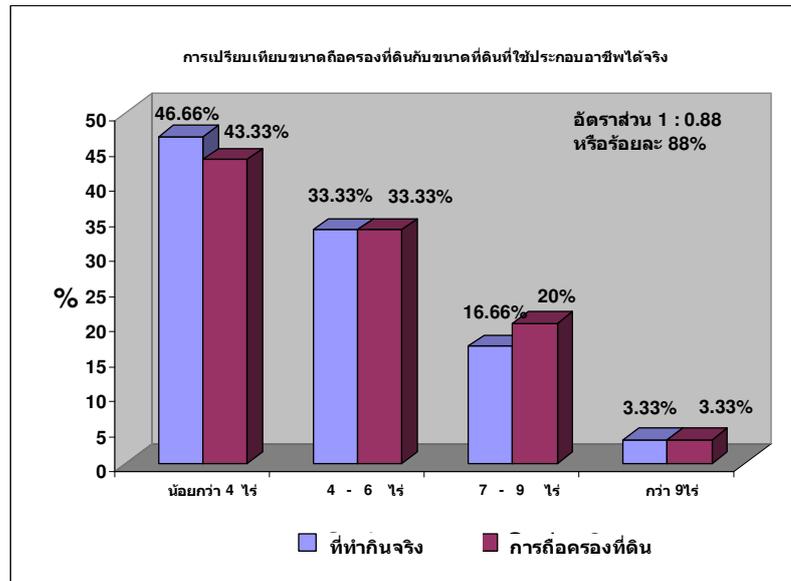
ส่วนใหญ่เกษตรกรมีที่ดินเป็นของตนเอง มีบ้างที่เช่าที่จากเจ้าของที่และเช่าที่กรมศาสนา แต่มีจำนวนน้อย นอกจากนี้ยังมีการยืมจากเจ้าของที่หรือพี่น้องกันทำกินและมีทั้งที่ดินเช่าและยืมเพื่อทำกินซึ่งมีจำนวนน้อยมากเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรเป็นคนดั้งเดิมบนเกาะที่มีการจับจองที่ดินและสืบทอดกันมา ไม่ใช่การเกษตรแบบที่ลงทุนเช่าที่ทำ ส่วนผู้ที่ยืมที่ดินประกอบอาชีพแสดงว่ามีบางส่วนที่เลิกทำการเกษตรและให้ผู้อื่นทำแทน

แผนภูมิที่ 47 สิทธิในการครอบครองที่ดินของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่มีขนาดถือครองที่ดินน้อยกว่า 4 ไร่ รองลงมา 4 - 6 ไร่ และ 7 - 9 ไร่ ส่วนที่ดินมากกว่า 9 ไร่มีจำนวนเล็กน้อย โดยเฉลี่ยถือครองที่ดิน 4.53 ไร่/ครัวเรือน จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่มีการถือครองที่ดินขนาดเล็กและผู้ที่มีที่ดินมากมีเพียงส่วนน้อยลงเรื่อย ๆ แสดงให้เห็นว่ามีการแบ่งแยกแปลงที่ดินออกไปตามการเพิ่มขึ้นของสมาชิกในครอบครัวที่เพิ่มขึ้นมีการแบ่งที่ดินทำกินกันระหว่างพี่น้อง ส่วนแปลงที่ดินขนาดใหญ่มักจะเป็นครอบครัวที่พ่อแม่ยังมีชีวิตอยู่และทำการเกษตรอยู่ก็จะมีแปลงที่ดินขนาดใหญ่ นอกจากนี้แปลงที่ดินขนาดเล็กยังขัดแย้งกับจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นซึ่งทำให้มีปัญหาในความสะดวกของรายได้จากการเกษตรกับค่าใช้จ่าย

ขนาดแปลงที่ดินที่ทำเกษตรกรรมได้จริงส่วนใหญ่ น้อยกว่า 4 ไร่ รองลงมาคือ 4 - 6 ไร่ และ 7 - 9 ไร่ ตามลำดับ ส่วนที่ดินมากกว่า 9 ไร่มีเพียงเล็กน้อย มีลักษณะเดียวกับขนาดการถือครองที่ดินแต่มีสัดส่วนของจำนวนที่น้อยกว่า คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.025 ไร่ / ครัวเรือน โดยมีความแตกต่างกับขนาดถือครองที่ดินเพียงเล็กน้อย แสดงให้เห็นว่าขนาดแปลงที่ดินที่ทำกินได้จริงมีขนาดเล็กกว่าแปลงที่ดินที่ถือครองแสดงว่าเกษตรกรไม่ได้ใช้ที่ดินทั้งหมดในการประกอบอาชีพแต่เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่มแล้วจะเห็นว่ากลุ่มที่มีที่ดินน้อยกว่า 4 ไร่ ขนาดที่ดินทำกินมีขนาดใหญ่กว่าที่ถือครอง แสดงว่ามีการแสวงหาที่ดินทำกินเพิ่มขึ้นกว่าที่ถือครองอยู่ของตน

แผนภูมิที่ 48 สัดส่วนขนาดถือครองที่ดินกับขนาดแปลงที่ดินที่สามารถทำกินได้จริง

ส่วนที่ 2 อุปสรรคปัญหาในการประกอบอาชีพเกษตรกรกรม

1. การแจกแจงความถี่ข้อมูลอุปสรรคปัญหาด้านการประกอบอาชีพเกษตรกรกรมแยกรายข้อ การวิเคราะห์แบบสัมพัทธ์เกษตรกรที่อาศัยอยู่บนเกาะเกร็ดจำนวน 30 ตัวอย่าง ตามการรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรกรม จำนวน 52 ข้อ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนคือ

การรับรู้ในระดับความรุนแรงของปัญหาน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
การรับรู้ในระดับความรุนแรงของปัญหาน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
การรับรู้ในระดับความรุนแรงของปัญห่าปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
การรับรู้ในระดับความรุนแรงของปัญหาระดับมาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
การรับรู้ในระดับความรุนแรงของปัญหามากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

ตารางที่ 40 ผลการสัมพัทธ์อุปสรรคปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรกรมบนพื้นที่เกาะเกร็ด

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	1.ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร			
1	ปัญหาระบบชลประทานไม่สามารถ ป้องกัน กัก เก็บ รักษา ควบคุม ส่ง ระบายน้ำ ป้องกันน้ำท่วมน้ำหลากได้			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	0	0	0
	มาก (4)	6	20	24
	มากที่สุด (5)	24	80	120
	รวม	30	100	144
	$\bar{X} = 4.8$ S.D. = 0.4 C.V. = 8.33%			
2	ปัญหาระบบชลประทาน การส่งน้ำระบายน้ำ เข้าออกได้ ยาก คุคลองตื้นเขินมีปัญหาวัชพืชขวางทางน้ำ			
	น้อยที่สุด (1)	4	13.33	4
	น้อย (2)	7	23.3	14
	ปานกลาง (3)	13	43.33	39
	มาก (4)	3	10	12
	มากที่สุด (5)	3	10	15

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	รวม	30	100	84
	$\bar{X} = 2.8$ S.D. = 1.10 C.V. = 39.55%			
3	ปัญหาการคมนาคมขนส่งไม่สะดวก มีความยากลำบากทำให้ค่าใช้จ่ายสูง ในการลำเลียงผลผลิตและขนวัตถุดิบ			
	น้อยที่สุด (1)	1	3.33	1
	น้อย (2)	8	26.66	16
	ปานกลาง (3)	9	30.00	27
	มาก (4)	6	20	24
	มากที่สุด (5)	6	20	30
	รวม	30	100	98
	$\bar{X} = 3.26$ S.D. = 1.15 C.V. = 35.36%			
	2 ปัญหาด้านที่ดินสำหรับการเกษตร			
4	ปัญหาเกษตรกรไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองต้องเช่าหรือยืม หรือบุกรุก			
	น้อยที่สุด (1)	7	23.33	7
	น้อย (2)	7	23.33	14
	ปานกลาง (3)	6	20	18
	มาก (4)	5	16.66	20
	มากที่สุด (5)	5	16.66	25
	รวม	30	100	84
	$\bar{X} = 2.8$ S.D. = 1.4 C.V. = 50%			
5	ปัญหาเกษตรกรถือครองที่ดินหรือขนาดแปลงที่ดินทำกินมีแปลงเล็กไม่เพียงพอแก่การยังชีพ			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	น้อย (2)	4	13.33	8
	ปานกลาง (3)	8	26.66	24
	มาก (4)	6	20	24
	มากที่สุด (5)	12	40	60
	รวม	30	100	116
	$\bar{X} = 3.86$ S.D. = 1.08 C.V. = 28.16%			
6	ปัญหาเกษตรกรต้องเช่าที่ดินระยะเวลากว่า ไม่แน่นอน หรือราคาเช่า ทำให้มีปัญหาในการวางแผนการผลิต			
	น้อยที่สุด (1)	12	40	12
	น้อย (2)	14	46.66	28
	ปานกลาง (3)	3	10	9
	มาก (4)	1	3.33	4
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	53
	$\bar{X} = 1.76$ S.D. = 0.76 C.V. = 43.23%			
7	ปัญหาเกษตรกรมักนำที่ดินตนเองไปปลูกสร้างเช่นบ้านเช่า ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมเหลือน้อย			
	น้อยที่สุด (1)	16	53.33	16
	น้อย (2)	12	40	24
	ปานกลาง (3)	2	6.66	6
	มาก (4)	0	0	0
	มากที่สุด (5)	0	0	0

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	รวม	30	100	46
	$\bar{X} = 1.53$ S.D. = 0.61 C.V. = 40.40%			
8	ปัญหามีสิ่งปลูกสร้างลูกค้าน้ำพื้นที่เกษตรกรรมมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้พื้นที่เกษตรโดยส่วนรวมเหลือน้อย โดยเป็นคนอื่นที่มีไร่เกษตร			
	น้อยที่สุด (1)	13	43.33	13
	น้อย (2)	12	40	24
	ปานกลาง (3)	4	13.33	12
	มาก (4)	1	3.33	4
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	53
	$\bar{X} = 1.76$ S.D. = 0.80 C.V. = 45.65%			
9	ปัญหาเกษตรกรขายที่ดินไปให้ผู้อื่นแล้วเจ้าของที่ดินใหม่มิได้ใช้ประโยชน์ที่ดินปล่อยไว้ไม่ได้ใช้ประโยชน์ มิได้มีการให้เกษตรกรเช่าทำ หรือยืม			
	น้อยที่สุด (1)	2	6.66	2
	น้อย (2)	10	33.33	20
	ปานกลาง (3)	15	50	45
	มาก (4)	3	10	12
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	79
	$\bar{X} = 2.63$ S.D. = 0.75 C.V. = 28.57%			
	<u>3 ด้านภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u>			
10	ปัญหาดินเสื่อมสภาพ ดินเสีย ขาดความอุดมสมบูรณ์			

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	น้อยที่สุด (1)	2	6.66	2
	น้อย (2)	8	26.66	16
	ปานกลาง (3)	11	36.66	33
	มาก (4)	6	20	24
	มากที่สุด (5)	3	10	15
	รวม	30	100	90
	$\bar{X} = 3$ S.D. = 1.06 C.V. = 35.48%			
11	ปัญหาดินเสียจากการใช้ปุ๋ยเคมีเป็นเวลานานและปริมาณมาก			
	น้อยที่สุด (1)	3	10	3
	น้อย (2)	12	40	24
	ปานกลาง (3)	9	30	27
	มาก (4)	5	16.66	20
	มากที่สุด (5)	1	3.33	5
	รวม	30	100	79
	$\bar{X} = 2.63$ S.D. = 0.98 C.V. = 37.36%			
12	ปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากทำการเกษตรไม่ได้หรือทำแล้วขาดทุนหรือทำได้ระยะเวลานั้น ๆ			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	0	0	0
	มาก (4)	0	0	0
	มากที่สุด (5)	30	100	150
	รวม	30	100	150

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	$\bar{X} = 5$ S.D. = 0 C.V. = 0%			
13	ปัญหาน้ำแล้งในฤดูแล้ง			
	น้อยที่สุด (1)	20	66.66	20
	น้อย (2)	5	16.66	10
	ปานกลาง (3)	3	10	9
	มาก (4)	1	3.33	4
	มากที่สุด (5)	1	3.33	5
	รวม	30	100	48
	$\bar{X} = 1.6$ S.D. = 1.01 C.V. = 63.73%			
14	ปัญหา น้ำเน่า น้ำเสีย น้ำขัง จากการระบายน้ำที่ไม่ดี (Drainage) มีเลนดินเงิน มีวัชพืช หรือสิ่งปลูกสร้าง ขวางทางน้ำ			
	น้อยที่สุด (1)	3	10	3
	น้อย (2)	16	53.33	32
	ปานกลาง (3)	9	30.00	27
	มาก (4)	2	6.66	8
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	70
	$\bar{X} = 2.33$ S.D. = 0.74 C.V. = 31.98%			
15	ปัญหาน้ำมีสารพิษเจือปนจากสารเคมี ยามาแมลง จาก บ้านเรือน หรือแหล่งชุมชน ฯลฯ			
	น้อยที่สุด (1)	11	36.66	11
	น้อย (2)	12	40	24
	ปานกลาง (3)	7	23.33	21

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	มาก (4)	0	0	0
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	56
	$\bar{X} = 1.86$ S.D. = 0.76 C.V. = 41.02%			
16	ปัญหาการกัดเซาะที่ดินเพาะปลูกของน้ำบริเวณริมน้ำ			
	น้อยที่สุด (1)	13	43.33	13
	น้อย (2)	7	23.33	14
	ปานกลาง (3)	5	16.66	15
	มาก (4)	5	15.66	20
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	62
	$\bar{X} = 2.06$ S.D. = 1.12 C.V. = 54.53%			
17	ปัญหาโรคพืชและศัตรูพืชทำความเสียหายต่อพืชผล			
	น้อยที่สุด (1)	1	3.33	1
	น้อย (2)	4	13.33	8
	ปานกลาง (3)	9	30	27
	มาก (4)	8	26.66	32
	มากที่สุด (5)	8	26.66	40
	รวม	30	100	108
	$\bar{X} = 3.6$ S.D. = 1.11 C.V. = 30.93%			
18	ปัญหาที่มีการถูกล้ำของสิ่งปลูกสร้างทำให้น้ำเสีย ดินเสีย			
	น้อยที่สุด (1)	14	46.66	14
	น้อย (2)	11	36.66	22

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	ปานกลาง (3)	4	13.33	12
	มาก (4)	1	3.33	4
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	52
	$\bar{X} = 1.73$ S.D. = 0.81 C.V. = 47.03%			
19	ปัญหาพิษจากสารเคมีหรือยากำจัดศัตรูพืชทำให้เกษตรกรเจ็บป่วย			
	น้อยที่สุด (1)	12	40	12
	น้อย (2)	14	46.66	28
	ปานกลาง (3)	4	13.33	12
	มาก (4)	0	0	0
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	52
	$\bar{X} = 1.73$ S.D. = 0.67 C.V. = 39.29%			
20	ปัญหาสุขภาพทำให้เป็นอุปสรรคในการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม หรือโรครุขรา			
	น้อยที่สุด (1)	2	6.66	2
	น้อย (2)	9	30	18
	ปานกลาง (3)	12	40	48
	มาก (4)	3	10	12
	มากที่สุด (5)	4	13.33	20
	รวม	30	100	100
	$\bar{X} = 3.33$ S.D. = 1.16 C.V. = 34.92%			
	ปัญหาด้านต้นทุนการผลิตหรือปัจจัยการผลิต			

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
21	ปัญหาค่าขนส่งราคาสูง			
	น้อยที่สุด (1)	3	10	3
	น้อย (2)	2	6.66	4
	ปานกลาง (3)	10	33.33	30
	มาก (4)	8	26.66	32
	มากที่สุด (5)	7	23.3	35
	รวม	30	100	104
	$\bar{X} = 3.46$ S.D. = 1.20 C.V. = 34.78%			
22	ปัญหาค่าจ้างแรงงานสูง			
	น้อยที่สุด (1)	2	6.66	2
	น้อย (2)	1	3.33	2
	ปานกลาง (3)	16	53.33	48
	มาก (4)	7	23.33	28
	มากที่สุด (5)	4	13.33	20
	รวม	30	100	100
	$\bar{X} = 3.33$ S.D. = 0.97 C.V. = 29.35%			
23	ปัญหาค่าวัตถุดิบในการเกษตรเช่นปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลงมีราคาสูง			
	น้อยที่สุด (1)	2	6.66	2
	น้อย (2)	2	6.66	4
	ปานกลาง (3)	5	16.66	15
	มาก (4)	11	36.66	44
	มากที่สุด (5)	10	33.33	50
	รวม	30	100	115

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	$\bar{X} = 3.83$ S.D. = 1.157 C.V. = 30.21%			
24	ปัญหาาราคาที่ดินสูงไม่คุ้มกับการเกษตรกรรมเกิดการเอา ที่ดินไปทำอย่างอื่นแทนที่ได้ผลตอบแทนสูงกว่า			
	น้อยที่สุด (1)	11	36.66	11
	น้อย (2)	11	36.66	22
	ปานกลาง (3)	6	20	18
	มาก (4)	2	6.66	8
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	59
	$\bar{X} = 1.96$ S.D. = 0.91 C.V. = 46.54%			
25	ปัญหาขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพหรือทุน หมุนเวียน			
	น้อยที่สุด (1)	5	16.66	5
	น้อย (2)	10	33.33	20
	ปานกลาง (3)	13	43.33	39
	มาก (4)	2	6.66	8
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	72
	$\bar{X} = 2.4$ S.D. = 0.84 C.V. = 35.02%			
26	ปัญหาเกษตรกรมีหนี้สินจากการทำเกษตรที่ขาดทุน			
	น้อยที่สุด (1)	13	43.33	13
	น้อย (2)	9	30	18
	ปานกลาง (3)	4	13.33	12
	มาก (4)	4	13.33	16

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	59
	$\bar{X} = 1.96$ S.D. = 1.17 C.V. = 59.82%			
27	ปัญหาเกษตรกรมีหนี้สินจากค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทำให้ไม่มีทุนทำเกษตร			
	น้อยที่สุด (1)	6	20	6
	น้อย (2)	9	30	18
	ปานกลาง (3)	7	23.33	21
	มาก (4)	8	26.66	32
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	77
	$\bar{X} = 2.56$ S.D. = 1.08 C.V. = 42.41 %			
	ปัญหาแรงงานภาคเกษตรกรรมและเครื่องมือการเกษตร			
28	ปัญหาขาดแคลนแรงงานสืบทอดการประกอบอาชีพการเกษตรในครอบครัว			
	น้อยที่สุด (1)	1	3.33	1
	น้อย (2)	5	16.66	10
	ปานกลาง (3)	9	30	18
	มาก (4)	7	23.33	28
	มากที่สุด (5)	8	26.66	40
	รวม	30	100	106
	$\bar{X} = 3.53$ S.D. = 1.146 C.V. = 32.49%			
29	ปัญหาขาดแคลนแรงงานภายในชุมชนมีไม่เพียงพอราคาและแพง			

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	น้อยที่สุด (1)	5	16.66	5
	น้อย (2)	14	6.66	28
	ปานกลาง (3)	7	23.33	21
	มาก (4)	4	13.33	16
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	70
	$\bar{X} = 2.33$ S.D. = 0.90 C.V. = 38.91%			
30	ขาดแคลนเครื่องมือทางการเกษตร			
	น้อยที่สุด (1)	15	50	15
	น้อย (2)	10	33.33	20
	ปานกลาง (3)	4	13.33	12
	มาก (4)	1	3.33	4
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	51
	$\bar{X} = 1.70$ S.D. = 0.82 C.V. = 48.38 %			
	ปัญหาด้านผลผลิตทางการเกษตร			
31	ปัญหาผลผลิตคุณภาพไม่ดีไม่ได้มาตรฐาน			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	1	3.33	2
	ปานกลาง (3)	8	26.66	24
	มาก (4)	10	33.33	40
	มากที่สุด (5)	11	36.66	55
	รวม	30	100	121

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	$\bar{X} = 4.03$ S.D. = 0.87 C.V. = 21.17%			
32	ปัญหาผลผลิตตกต่ำผลผลิตต่อไร่			
	น้อยที่สุด (1)	1	3.33	1
	น้อย (2)	1	3.33	2
	ปานกลาง (3)	9	30	27
	มาก (4)	9	30	36
	มากที่สุด (5)	10	33.33	50
	รวม	30	100	116
	$\bar{X} = 3.86$ S.D. = 1.02 C.V. = 26.53%			
33	ปัญหาผลผลิตมีจำนวนน้อยเกินไปไม่สามารถจำหน่ายสู่ตลาดที่ต้องการได้และมีกำลังซื้อได้			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	2	6.66	4
	ปานกลาง (3)	8	26.66	24
	มาก (4)	10	33.33	40
	มากที่สุด (5)	10	33.33	50
	รวม	30	100	118
	$\bar{X} = 3.93$ S.D. = 0.92 C.V. = 23.62%			
34	ปัญหาผลผลิตพืชบางชนิดมีมากเกินไปล้นตลาดทำให้ราคาตกต่ำ หรือนำเสียหาย			
	น้อยที่สุด (1)	16	53.33	16
	น้อย (2)	11	36.66	22
	ปานกลาง (3)	2	6.66	6
	มาก (4)	1	3.33	4

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	48
	$\bar{X} = 1.6$ S.D. = 0.75 C.V. = 47.32%			
	ปัญหาด้านการตลาด			
35	ปัญหาพ่อค้าคนกลางกดราคาสินค้าหรือไม่ได้ราคาเท่าที่ควรหรือน่าจะได้ราคาที่ดีกว่านี้			
	น้อยที่สุด (1)	13	43.33	13
	น้อย (2)	12	40	24
	ปานกลาง (3)	5	16.66	15
	มาก (4)	0	0	0
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	52
	$\bar{X} = 1.73$ S.D. = 0.72 C.V. = 42.03%			
36	ปัญหาไม่สามารถต่อรองราคาเนื่องจากสินค้าเกษตรมีความเสียเปรียบมีการนำเข้าเสียง่าย			
	น้อยที่สุด (1)	7	23.33	7
	น้อย (2)	9	30	18
	ปานกลาง (3)	9	30	27
	มาก (4)	5	16.66	20
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	72
	$\bar{X} = 2.40$ S.D. = 1.01 C.V. = 42.49%			
37	ปัญหาขาดสถานที่จำหน่ายภายในท้องถิ่นทำให้ต้องพึ่งพาพ่อค้าคนกลาง			

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	2	6.66	4
	ปานกลาง (3)	10	33.33	30
	มาก (4)	9	30	36
	มากที่สุด (5)	9	30	45
	รวม	30	100	115
	$\bar{X} = 3.83$ S.D. = 0.93 C.V. = 24.38%			
38	ปัญหาขาดการส่งเสริมการตลาดจากภาครัฐอย่างจริงจัง ทั้งภายในท้องถิ่นและภายนอกท้องถิ่น			
	น้อยที่สุด (1)	3	10	3
	น้อย (2)	5	16.66	10
	ปานกลาง (3)	8	26.66	24
	มาก (4)	7	23.33	32
	มากที่สุด (5)	7	23.33	35
	รวม	30	100	104
	$\bar{X} = 3.46$ S.D. = 1.27 C.V. = 36.99%			
	ปัญหาด้านรายได้ภาคเกษตรกรรม			
39	ปัญหาผลผลิตมีราคาไม่ดี ราคาผลผลิตต่ำ			
	น้อยที่สุด (1)	6	6.66	6
	น้อย (2)	10	33.33	20
	ปานกลาง (3)	10	33.33	30
	มาก (4)	4	13.33	16
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	72

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	$\bar{X} = 2.40$ S.D. = 0.9521 C.V. = 39.67%			
40	ปัญหาขาดอำนาจในการต่อรองราคาสินค้าเกษตร			
	น้อยที่สุด (1)	1	3.33	1
	น้อย (2)	14	46.66	28
	ปานกลาง (3)	9	30	27
	มาก (4)	6	20	24
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	80
	$\bar{X} = 2.66$ S.D. = 0.83 C.V. = 31.20%			
41	รายได้ไม่แน่นอนขนาดความต่อเนื่องของรายได้มีรายได้มากเฉพาะตอนเก็บเกี่ยว			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	6	20	18
	มาก (4)	10	33.33	40
	มากที่สุด (5)	14	46.66	70
	รวม	30	100	128
	$\bar{X} = 4.26$ S.D. = 0.77 C.V. = 18.11%			
	ปัญหาด้านความรู้ทางการเกษตร			
42	ปัญหาการขาดความรู้ในด้านเกษตรสมัยใหม่การใช้ปุ๋ยและสารเคมีไม่ถูกวิธีไม่ถูกต้องทำให้ได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร			
	น้อยที่สุด (1)	1	3.33	1
	น้อย (2)	6	20	12
	ปานกลาง (3)	15	50	45

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	มาก (4)	7	23.33	28
	มากที่สุด (5)	1	3.33	5
	รวม	30	100	91
	$\bar{X} = 3.03$ S.D. = 0.83 C.V. = 27.59%			
43	ปัญหาการขาดข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ทั้ง การผลิต การตลาด ฯลฯ			
	น้อยที่สุด (1)	3	10	3
	น้อย (2)	8	26.66	16
	ปานกลาง (3)	8	26.66	24
	มาก (4)	8	26.66	32
	มากที่สุด (5)	3	10	15
	รวม	30	100	90
	$\bar{X} = 3.00$ S.D. = 1.211 C.V. = 40.36%			
44	ปัญหาการขาดความรู้ในการทำการเกษตรที่เป็นทางเลือกอื่น ๆ ที่หลากหลาย เช่น เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ เกษตรยั่งยืน เกษตรไร้สารพิษ เกษตรชีวภาพ			
	น้อยที่สุด (1)	2	6.66	2
	น้อย (2)	1	3.33	2
	ปานกลาง (3)	7	23.33	21
	มาก (4)	12	40	48
	มากที่สุด (5)	8	26.66	40
	รวม	30	100	113
	$\bar{X} = 3.76$ S.D. = 1.08 C.V. = 28.87%			

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
45	ปัญหาขาดผู้ให้คำแนะนำทางด้านการเกษตร ทั้งการผลิต การตลาด การรวมกลุ่ม การเกษตรแนวทางใหม่ๆ			
	น้อยที่สุด (1)	9	30	9
	น้อย (2)	10	33.33	20
	ปานกลาง (3)	8	26.66	24
	มาก (4)	2	6.66	8
	มากที่สุด (5)	1	3.33	5
	รวม	30	100	66
	$\bar{X} = 2.2$ S.D. = 1.04 C.V. = 47.52%			
46	ปัญหาขาดแคลนพันธุ์พืชพันธุ์ดี สุญพันธุ์ เหลือน้อย			
	น้อยที่สุด (1)	2	6.66	2
	น้อย (2)	6	20	12
	ปานกลาง (3)	10	33.33	30
	มาก (4)	7	23.33	28
	มากที่สุด (5)	5	16.66	25
	รวม	30	100	97
	$\bar{X} = 3.23$ S.D. = 1.13 C.V. = 35.05%			
47	ปัญหาพันธุ์พืชไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ทำให้ไม่ได้ผล			
	น้อยที่สุด (1)	4	13.33	4
	น้อย (2)	7	23.33	14
	ปานกลาง (3)	13	43.33	39
	มาก (4)	3	10	12
	มากที่สุด (5)	3	10	15
	รวม	30	100	84

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	$\bar{X} = 2.80$ S.D. = 1.10 C.V. = 39.55 %			
48	ปัญหาพันธุ์พืชไม่ดีทำให้ผลผลิตต่ำและด้อยคุณภาพ			
	น้อยที่สุด (1)	2	6.66	2
	น้อย (2)	6	20	12
	ปานกลาง (3)	11	36.66	33
	มาก (4)	7	23.33	28
	มากที่สุด (5)	4	13.33	20
	รวม	30	100	95
	$\bar{X} = 3.16$ S.D. = 1.09 C.V. = 34.74%			
49	ปัญหาพันธุ์พืชขาดเอกลักษณ์ของพื้นที่เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม			
	น้อยที่สุด (1)	3	10	3
	น้อย (2)	6	20	12
	ปานกลาง (3)	10	33.33	30
	มาก (4)	5	16.66	20
	มากที่สุด (5)	6	20	30
	รวม	30	100	95
	$\bar{X} = 3.16$ S.D. = 1.24 C.V. = 39.25%			
50	ปัญหาขาดการส่งเสริมพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับพื้นที่น้ำท่วมถึงหรือมีน้ำมาก			
	น้อยที่สุด (1)	1	3.33	1
	น้อย (2)	5	16.66	10
	ปานกลาง (3)	14	46.66	42
	มาก (4)	4	13.33	16

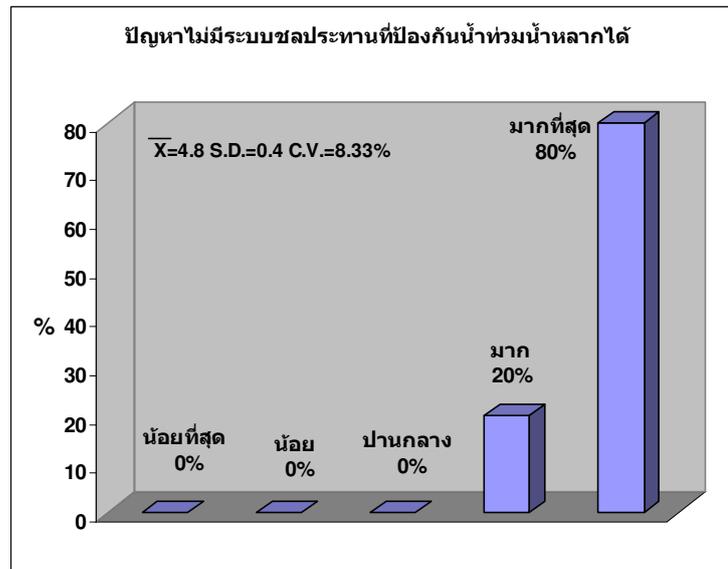
ตารางที่ 40 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	มากที่สุด (5)	6	20	30
	รวม	30	100	99
	$\bar{X} = 3.33$ S.D. = 1.06 C.V. = 32.12%			
51	ปัญหาขาดการรวมกลุ่มทางการเกษตรในกลุ่มอาชีพ เกษตรต่าง ๆ ทำให้ไม่มีพลังต่อรอง			
	น้อยที่สุด (1)	1	3.33	1
	น้อย (2)	2	6.66	4
	ปานกลาง (3)	14	46.66	42
	มาก (4)	10	33.33	40
	มากที่สุด (5)	3	10	15
	รวม	30	100	102
	$\bar{X} = 3.4$ S.D. = 0.87 C.V. = 25.86%			
52	การรวมกลุ่มไม่ดีพอขาดความต่อเนื่องจริงจังและยังไม่ เข้มแข็งพอ			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	0	0	0
	มาก (4)	15	50	60
	มากที่สุด (5)	15	50	75
	รวม	30	100	135
	$\bar{X} = 4.5$ S.D. = 0.50 C.V. = 11.11%			

2. อภิปรายผลอุปสรรคปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรรวมแยกรายข้อ

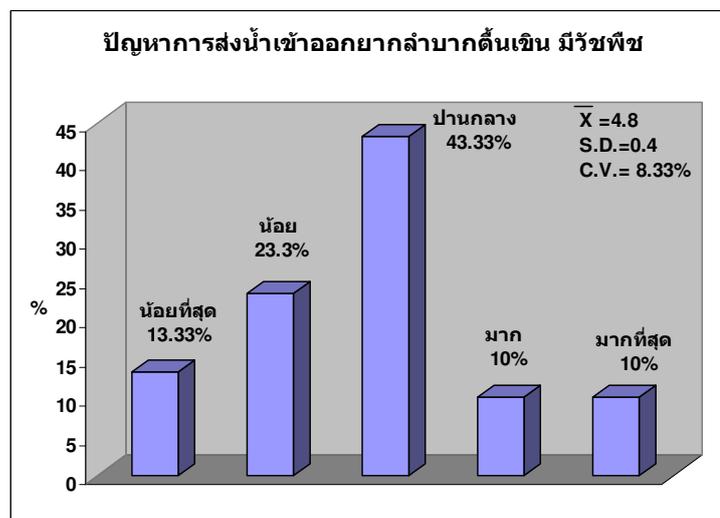
ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร

ปัญหาระบบชลประทานไม่สามารถป้องกันกักเก็บ รักษา ควบคุม ส่ง ระบายน้ำ ป้องกันน้ำท่วม น้ำหลากอยู่ในระดับความรุนแรงมากที่สุดและมีความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเห็นว่า มากที่สุด (80%) มาก (20%) ปานกลาง (0%) น้อย (0%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

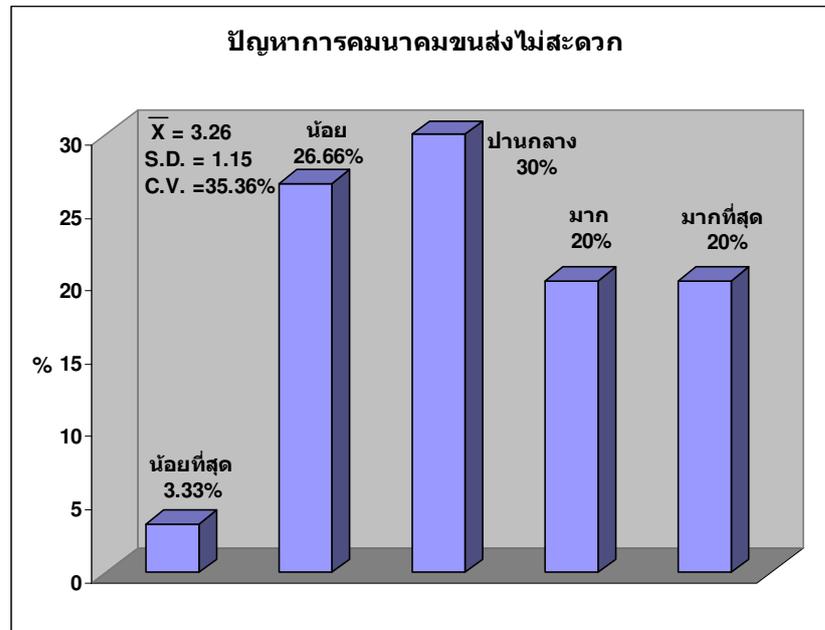
แผนภูมิที่ 49 ระดับความเห็นของปัญหาไม่มีระบบป้องกันน้ำท่วม น้ำหลาก

ปัญหาระบบชลประชลประทาน การส่งน้ำ ระบายน้ำ เข้าออกได้ยาก คุคลองตื้นเขินมีปัญหาวัชพืชขวางทางน้ำ อยู่ในระดับความรุนแรงปานกลางและมีความเห็นหลากหลาย โดยเห็นว่า ปานกลาง (43%) น้อย (23.33%) น้อยที่สุด (13.33%) มากที่สุด (10%) มาก (10%)ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 50 ระดับปัญหาการส่งน้ำเข้าออกเพื่อการเกษตร

ปัญหาการคมนาคมขนส่งไม่สะดวก มีความยากลำบากทำให้ค่าใช้จ่ายสูง ในการลำเลียงผลผลิตและขนวัตถุดิบอยู่ในระดับความรุนแรงปานกลางและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่า ปานกลาง (30%) น้อย (26.66%) มาก (20%) มากที่สุด (20%) น้อยที่สุด (3.33%) ตามลำดับ

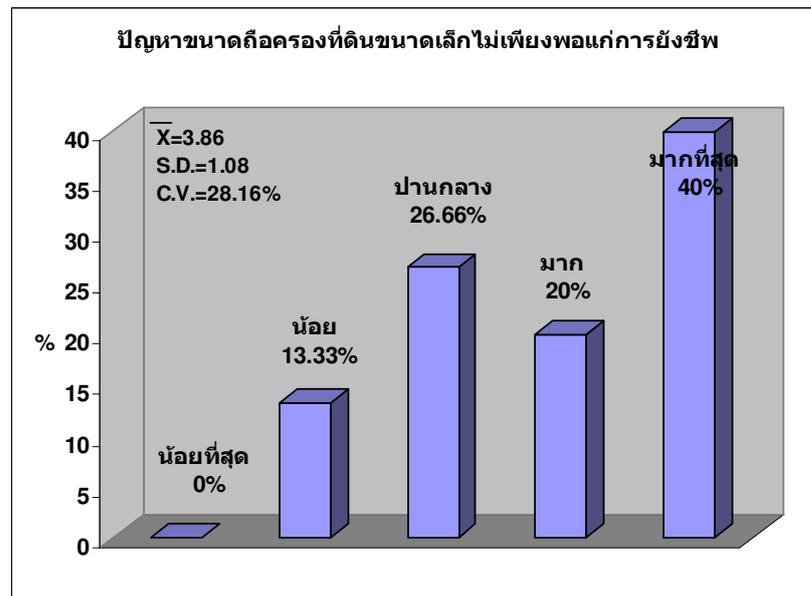
แผนภูมิที่ 51 ระดับปัญหาการคมนาคมขนส่ง

ด้านที่ดินทำกินสำหรับทำการเกษตร

ปัญหาเกษตรกรไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองต้องเช่าหรือยืมหรือบุกรุกอยู่ในระดับความรุนแรงปานกลางและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่า น้อยที่สุด (23.33%) น้อย (23.33%) ปานกลาง (20%) มาก (16.66%) มากที่สุด (16.66%) ตามลำดับ

ปัญหาเกษตรกรไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองต้องเช่าหรือยืม หรือบุกรุกอยู่ในระดับความรุนแรงปานกลางและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่าน้อยที่สุด (23.33%) น้อย (23.33%) ปานกลาง (20%) มาก (16.66%) มากที่สุด (16.66%) ตามลำดับ

ปัญหาเกษตรกรถือครองที่ดินหรือขนาดแปลงที่ดินทำกินมีแปลงเล็กไม่เพียงพอแก่การยังชีพอยู่ในระดับความรุนแรงมากที่สุดและมีความเห็นในทิศทางเดียวกัน โดยเห็นว่า มากที่สุด (40%) ปานกลาง (26.66%) มาก (20%) น้อย (13.33%) ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 52 ระดับปัญหาขนาดถือครองที่ดินขนาดเล็กไม่เพียงพอแก่การยังชีพ

ปัญหาเกษตรกรต้องเช่าที่ดินระยะเวลาการเช่าไม่แน่นอนอยู่ในระดับความรุนแรงน้อยและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่าน้อย (46.66%) น้อยที่สุด (40%) ปานกลาง (10%) มาก (3.33%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

ปัญหาเกษตรกรมักนำที่ดินตนเองไปปลูกสร้างทำให้พื้นที่เกษตรกรรมเหลือน้อย อยู่ในระดับความรุนแรงน้อยและมีความเห็นในทิศทางเดียวกัน โดยเห็นว่า น้อยที่สุด (53.33%) น้อย (40%) ปานกลาง (6.66%) ระดับมาก (0%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

ปัญหามีสิ่งปลูกสร้างลูก้าพื้นที่เกษตรมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้พื้นที่เกษตรโดยส่วนรวมเหลือน้อย โดยเป็นคนอื่นที่มีใช้เกษตรกรอยู่ในระดับความรุนแรงน้อยและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่าน้อยที่สุด (43.33%) น้อย (40%) ปานกลาง (13.33%) มาก (3.33%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

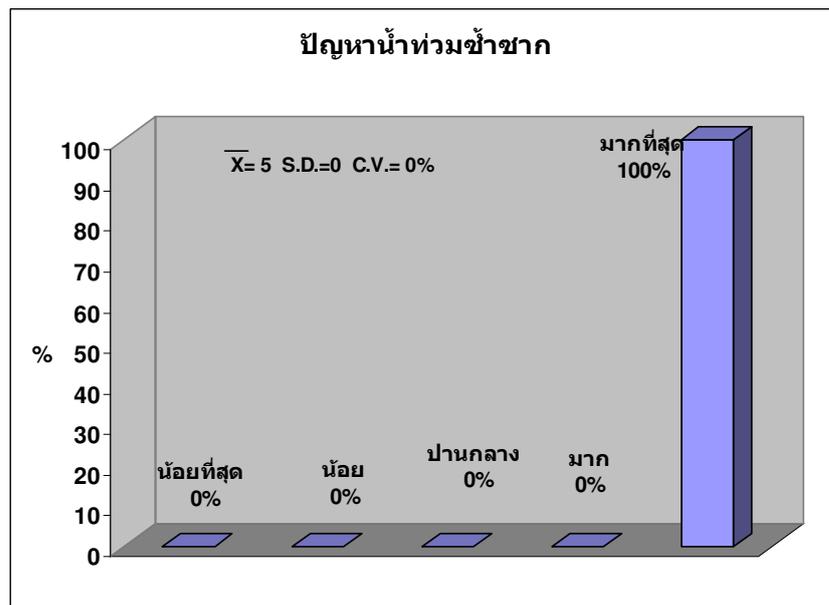
ปัญหาเกษตรกรขายที่ดินไปให้ผู้อื่นแล้วเจ้าของที่ดินใหม่มิได้ใช้ประโยชน์ที่ดินปล่อยให้ไม่ได้ใช้ประโยชน์ มิได้มีการให้เกษตรกรเช่าทำ หรือยืม อยู่ในระดับความรุนแรงปานกลางและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่าปานกลาง (50%) น้อย (33.33%) มาก (10%) น้อยที่สุด (6.66%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

ด้านภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและสุขภาพเกษตรกร

ปัญหาดินเสื่อมสภาพ ดินเสียขาดความอุดมสมบูรณ์ อยู่ในระดับความรุนแรงปานกลางและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่าปานกลาง (36.66%) น้อย (26.66%) มาก (20%) มากที่สุด (10%) น้อยที่สุด (6.66%) ตามลำดับ

ปัญหาดินเสียจากการใช้ปุ๋ยเคมีเป็นเวลานานและปริมาณมากอยู่ในระดับความรุนแรงปานกลางและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่า น้อย (40%) ปานกลาง (30%) มาก (16%) น้อยที่สุด (10%) มากที่สุด (3.33%) ตามลำดับ

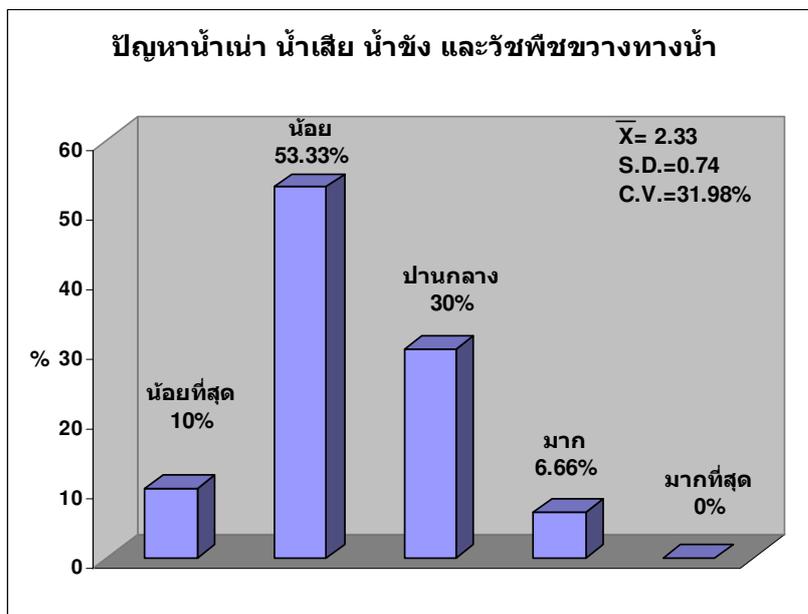
ปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากทำการเกษตรไม่ได้หรือทำแล้วขาดทุนหรือทำได้ระยะเวลาสั้น ๆ อยู่ในระดับความรุนแรงมากที่สุดและมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเห็นว่า มากที่สุด (100%) มาก (0%) ปานกลาง (0%) น้อย (0%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 53 ระดับปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก

ปัญหาน้ำแล้งในฤดูแล้ง อยู่ในระดับความรุนแรงน้อยและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่า น้อยที่สุด (66.66%) น้อย (16.66%) ปานกลาง (10%) มาก (3.33%) มากที่สุด (3.33%) ตามลำดับ

ปัญหา น้ำเน่า น้ำเสีย น้ำขัง จากการระบายน้ำที่ไม่มีเลนดินเงิน มีวัชพืช หรือสิ่งปลูกสร้างขวางทางน้ำอยู่ในระดับความรุนแรงน้อยและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่า น้อย (53.33%) ปานกลาง (30%) น้อยที่สุด (10%) มาก (6.66%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 54 ระดับปัญหาน้ำเน่า น้ำเสีย น้ำขัง การระบายน้ำที่ไม่ดี

ปัญหาน้ำมีสารพิษเจือปนจากสารเคมี ยาฆ่าแมลงจากบ้านเรือนหรือแหล่งชุมชน ฯลฯ อยู่ระดับความรุนแรงน้อยและมีความเห็นในทิศทางเดียวกัน โดยเห็นว่าน้อย (40%) น้อยที่สุด (36.66%) ปานกลาง (23.33%) มาก (0%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

ปัญหาน้ำกัดเซาะที่ดินเพาะปลูกบริเวณริมน้ำอยู่ในระดับความรุนแรงน้อยและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่าน้อยที่สุด (43.33%) น้อย (23.33%) ปานกลาง (16.66%) มาก (15.66%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

ปัญหาโรคพืชและศัตรูพืชทำความเสียหายต่อพืชผลอยู่ในระดับความรุนแรงปานกลางและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่า ปานกลาง (30%) มาก (26.66%) มากที่สุด (26.66%) น้อย (13.33%) น้อยที่สุด (3.33%) ตามลำดับ

ปัญหามีการลุดล้ำของสิ่งปลูกสร้างทำให้น้ำเสีย ดินเสีย อยู่ในระดับความรุนแรงน้อยและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่าน้อยที่สุด (46.66%) น้อย (36.66%) ปานกลาง (13.33%) มาก (3.33%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

ปัญหาพิษจากสารเคมีหรือยากำจัดศัตรูพืชทำให้เกษตรกรเจ็บป่วยอยู่ในระดับความรุนแรงน้อยและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่า น้อย (46.66%) น้อยที่สุด (40%) ปานกลาง (13.33%) มาก (0%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

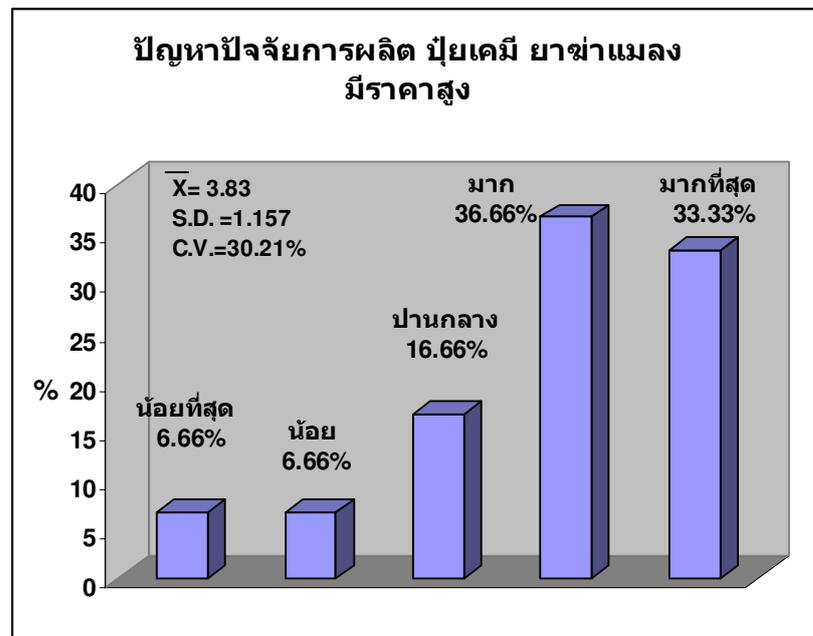
ปัญหาสุขภาพทำให้เป็นอุปสรรคในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรือโรคชรา อยู่ในระดับความรุนแรงปานกลางและมีความหลากหลายพอสมควร โดยเห็นว่าปานกลาง (40%) น้อย (30%) มากที่สุด (13.33%) มาก (10%) น้อยที่สุด (6.66%) ตามลำดับ

ด้านต้นทุนการผลิตหรือปัจจัยการผลิต

ปัญหาค่าขนส่งราคาสูง ปัญหาอยู่ในระดับความรุนแรงปานกลางและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่า ปานกลาง (33.33%) มาก (26.66%) มากที่สุด (23.33%) น้อยที่สุด (10%) น้อย (6.66%) ตามลำดับ

ปัญหาค่าจ้างแรงงานสูงอยู่ในระดับความรุนแรงปานกลางและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่า ปานกลาง (53.33%) มาก (23.33%) มากที่สุด (13.33%) น้อยที่สุด (6.66%) น้อย (3.33%) ตามลำดับ

ปัญหาค่าวัตถุดิบในการเกษตรเช่นปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลงมีราคาสูง อยู่ในระดับความรุนแรงมากและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่ามาก (33.66%) มากที่สุด (33.33%) ปานกลาง (16.66%) น้อย (6.66%) น้อยที่สุด (6.66%) ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 55 ร้อยละปัญหาปัจจัยการผลิต ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลงมีราคาสูง

ปัญหาราคาที่ดินสูงไม่คุ้มกับการเกษตรกรรมเกิดการเอาที่ดินไปทำอย่างอื่นแทนที่ได้ผลตอบแทนสูงกว่า อยู่ในระดับความรุนแรงน้อยและมีความหลากหลาย โดยเห็นว่า น้อยที่สุด (36.66%) น้อย (36.66%) ปานกลาง (20%) มาก (6.66%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

ด้านทุนในการประกอบอาชีพ

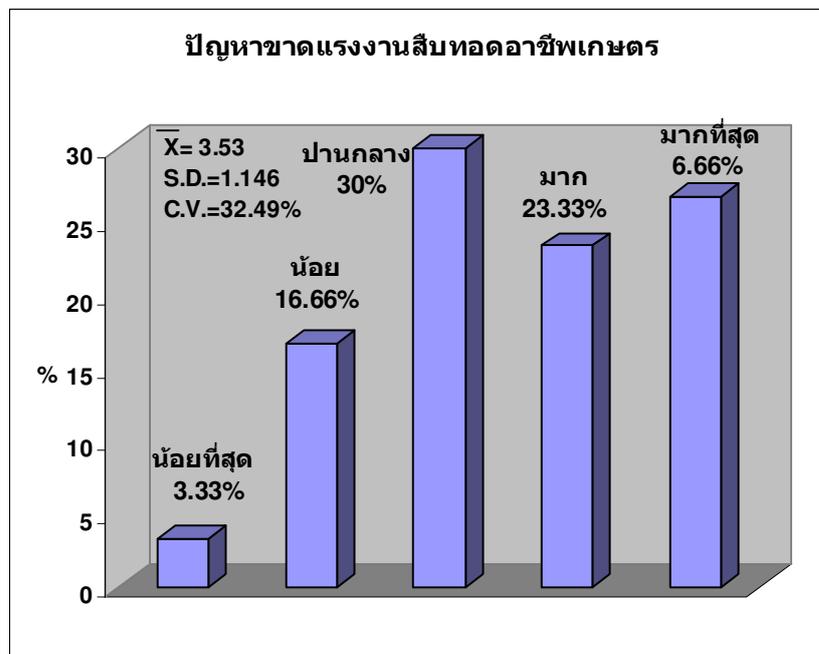
ปัญหาขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพหรือทุนหมุนเวียนอยู่ในความรุนแรงระดับน้อยและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่าปานกลาง (43.33%) น้อย (33.33%) น้อยที่สุด (16.66%) มาก (6.66%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

ปัญหาเกษตรกรมีหนี้สินจากการทำเกษตรที่ขาดทุนอยู่ในระดับความรุนแรงน้อยและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่าน้อยที่สุด (43.33%) น้อย (30%) ปานกลาง (13.33%) มาก (13.33%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

ปัญหาเกษตรกรมีหนี้สินจากค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทำให้ไม่มีทุนทำเกษตรอยู่ในระดับความรุนแรงปานกลางและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่า น้อย (30%) มาก (26.66%) ปานกลาง (23.33%) น้อยที่สุด (20%) ตามลำดับ

ด้านแรงงานภาคเกษตรและเครื่องมือการเกษตร

ปัญหาขาดแคลนแรงงานสืบทอดการประกอบอาชีพการเกษตรในครอบครัวอยู่ในระดับความรุนแรงมากและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่า ปานกลาง (30%) มากที่สุด (26.66%) มาก (23.33%) น้อย (16.66%) น้อยที่สุด (3.33%) ตามลำดับ

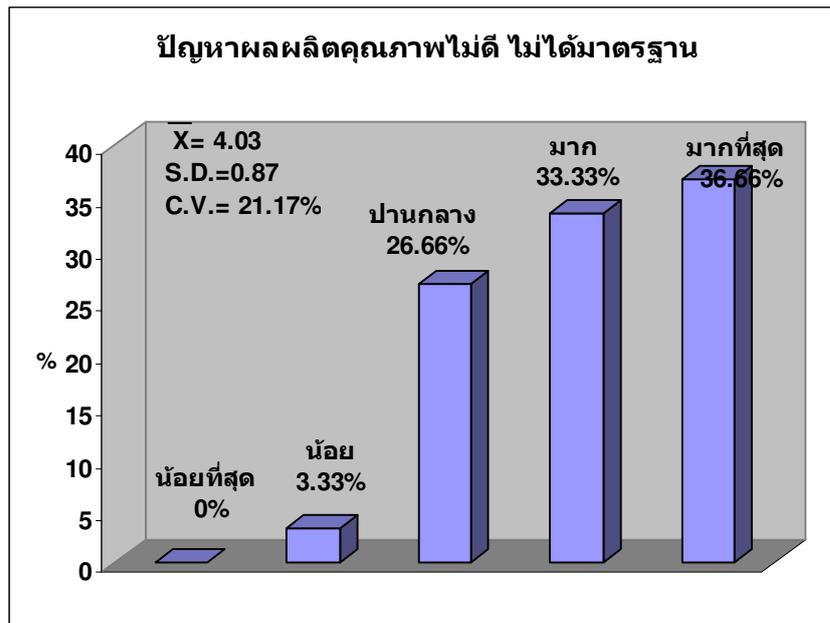
แผนภูมิที่ 56 ระดับปัญหาแรงงานสืบทอดอาชีพเกษตรกรกรม

ปัญหาขาดแคลนแรงงานภายในชุมชนมีไม่เพียงพอหรือแพงอยู่ในระดับความรุนแรงน้อยและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่า ปานกลาง (23.33%) น้อยที่สุด (16.66%) มาก (13.33%) น้อย (6.66%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

ปัญหาขาดแคลนเครื่องมือทางการเกษตรอยู่ในระดับความรุนแรงน้อยและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่าน้อยที่สุด (50%) น้อย (33.33%) ปานกลาง (13.33%) มาก (3.33%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

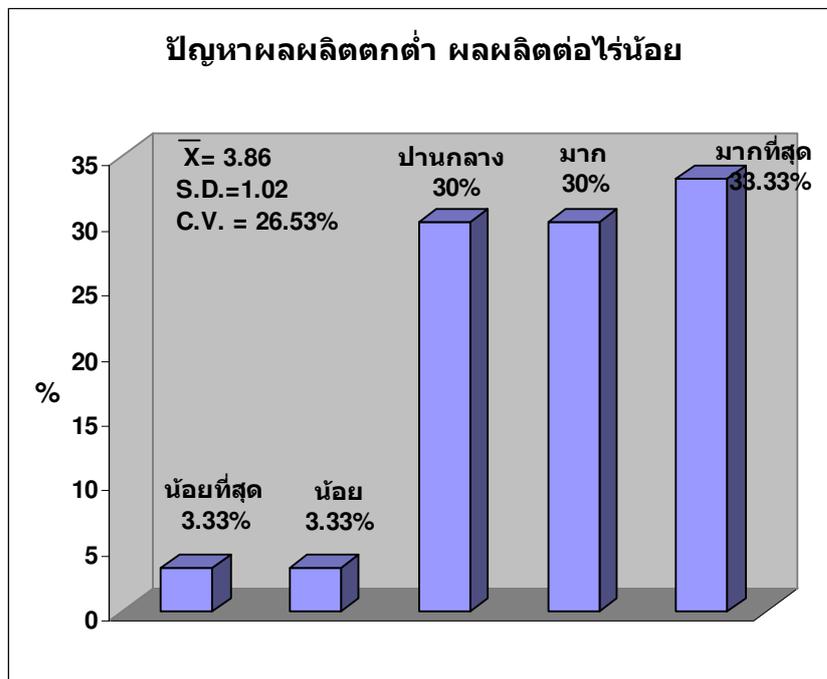
ด้านผลผลิตการเกษตร

ปัญหาผลผลิตคุณภาพไม่ดีไม่ได้มาตรฐานอยู่ในระดับความรุนแรงมากและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่า มากที่สุด (36.66%) มาก (33.33%) ปานกลาง (26.66%) น้อย (3.33%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 57 ระดับปัญหาผลผลิตคุณภาพไม่ดีไม่ได้มาตรฐาน

ปัญหาผลผลิตตกต่ำผลผลิตต่อไร่ น้อยอยู่ในระดับความรุนแรงมากและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่ามากที่สุด (33.33%) มาก (30%) ปานกลาง (30%) น้อย (3.33%) น้อยที่สุด (3.33%) ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 58 ระดับปัญหาผลผลิตตกต่ำผลผลิตต่อไร่ น้อย

ปัญหาผลผลิตมีจำนวนน้อยเกินไปไม่สามารถจำหน่ายสู่ตลาดที่ต้องการได้และมีกำลังซื้อได้อยู่ในระดับมากและมีความเห็นในทิศทางเดียวกัน โดยเห็นว่า มากที่สุด (33.33%) มาก (33.33%) ปานกลาง (26.66%) น้อย (6.66%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

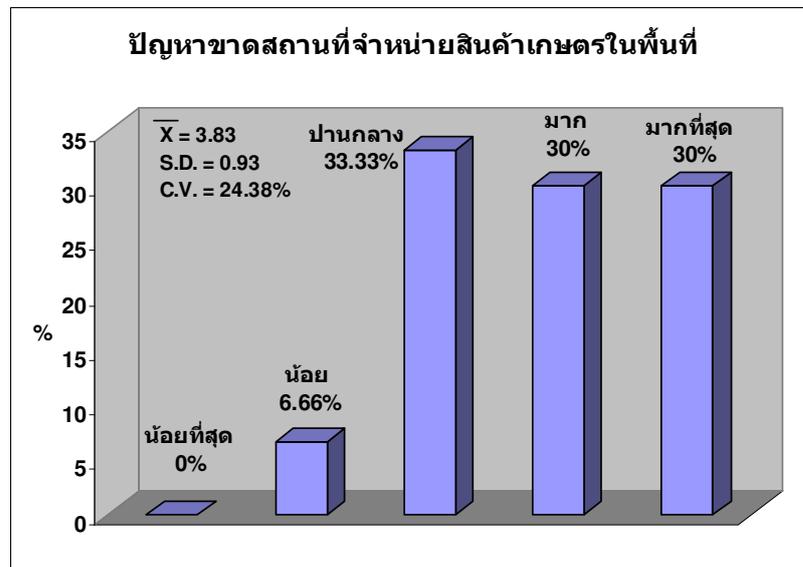
ปัญหาผลผลิตพืชบางชนิดมีมากเกินไปปั่นตลาดทำให้ราคาตกต่ำ หรือนำเสียหาย อยู่ในระดับความรุนแรงน้อยแต่มีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่า น้อยที่สุด (53.33%) น้อย (36.66%) ปานกลาง (6.66%) มาก (3.33%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

ด้านการตลาด

ปัญหาพ่อค้าคนกลางกดราคาสินค้าหรือไม่ได้ราคาเท่าที่ควรอยู่ในระดับความรุนแรงน้อยและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่า น้อยที่สุด (43.33%) น้อย (40%) ปานกลาง (16.66%) มาก (0%) และ มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

ปัญหาไม่สามารถต่อรองราคาเนื่องจากสินค้าเกษตรมีความเสียเปรียบมีการนำเสียง่าย ในระดับความรุนแรงน้อยและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่า ปานกลาง (30%) น้อย (30%) น้อยที่สุด (23.33%) มาก (16.66%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

ปัญหาขาดสถานที่จำหน่ายภายในท้องถิ่นทำให้ต้องพึ่งพาพ่อค้าคนกลางอยู่ในระดับความรุนแรงมากและมีความเห็นในทิศทางเดียวกัน โดยเห็นว่า ปานกลาง (33.33%) มาก (30%) มากที่สุด (30%) น้อย (6.66%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

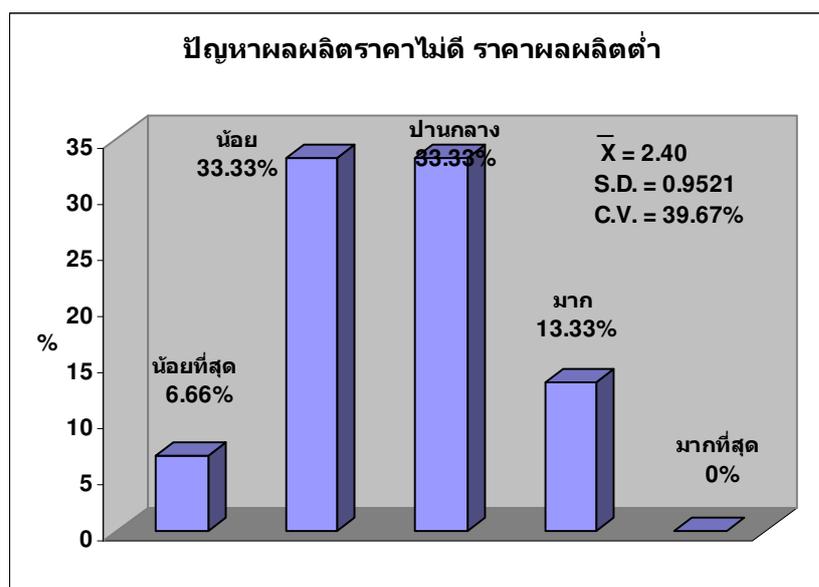

แผนภูมิที่ 59 ระดับปัญหาขาดสถานที่จำหน่ายสินค้าเกษตรในพื้นที่

ปัญหาขาดการส่งเสริมการตลาดจากภาครัฐอย่างจริงจังทั้งภายในท้องถิ่นและภายนอกท้องถิ่นอยู่ในระดับความรุนแรงมากและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่า ปานกลาง (26.66%) มาก (23.33%) มากที่สุด (23.33%) น้อย (16.66%) และน้อยที่สุด (10%) ตามลำดับ

ด้านรายได้ภาคเกษตรกรรม

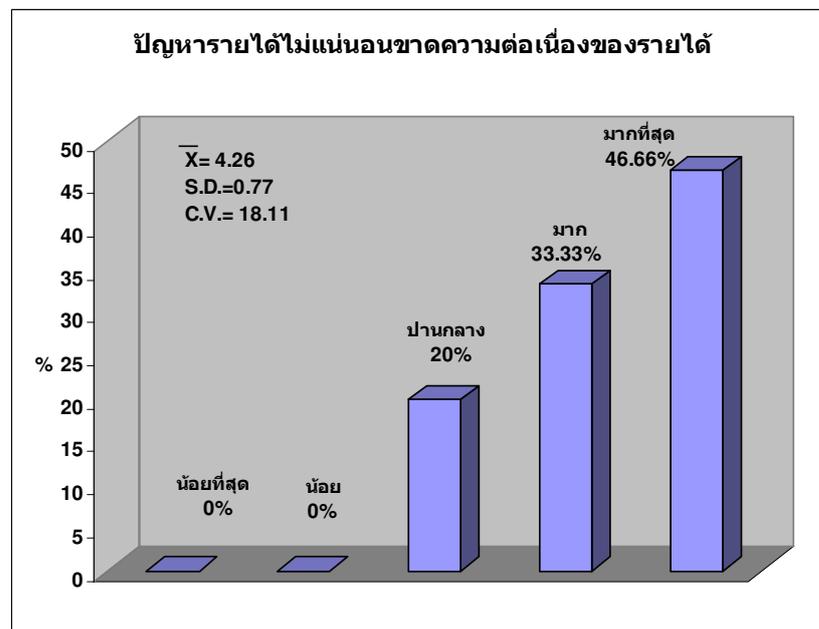
ปัญหาผลผลิตมีราคาไม่ดี ราคาผลผลิตตกต่ำอยู่ในระดับความรุนแรงปานกลางและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่าปานกลาง (33.33%) น้อย (33.33%) มาก (13.33%) น้อยที่สุด (6.66%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 60 ระดับปัญหาผลผลิตราคาไม่ดี ราคาผลผลิตต่ำ

ปัญหาขาดอำนาจในการต่อรองราคาสินค้าเกษตรอยู่ในระดับปานกลางและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่า น้อย (46.66%) ปานกลาง (30%) มาก (20%) น้อยที่สุด (3.33%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

ปัญหารายได้ไม่แน่นอนขนาดความต่อเนื่องของรายได้มีรายได้มากเฉพาะตอนเก็บเกี่ยวอยู่ในระดับมากและมีความเห็นในทิศทางเดียวกัน โดยเห็นว่ามากที่สุด (46.66%) มาก (33.33%) ปานกลาง (20%) น้อย (0%) และน้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 61 ระดับปัญหารายได้ที่ไม่แน่นอนขนาดความต่อเนื่องของรายได้

ด้านเทคโนโลยีการเกษตรหรือความรู้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ปัญหาการขาดความรู้ในด้านเกษตรสมัยใหม่การใช้ปุ๋ยและสารเคมีไม่ถูกวิธีไม่ถูกต้องทำให้ได้ผลไม่ดีเท่าที่ควรอยู่ในระดับความรุนแรงปานกลางและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่าปานกลาง (50%) มาก (23.33%) น้อย (20%) น้อยที่สุด (3.33%) มากที่สุด (3.33%) ตามลำดับ

ปัญหาการขาดข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ทั้ง การผลิต การตลาด ฯลฯ อยู่ในระดับความรุนแรงปานกลางและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่ามาก (26.66%) ปานกลาง (26.66%) น้อย (26.66%) น้อยที่สุด (10%) มากที่สุด (3%) ตามลำดับ

ปัญหาการขาดความรู้ในการทำเกษตรที่เป็นทางเลือกอื่น ๆ ที่หลากหลาย เช่น เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ เกษตรยั่งยืน เกษตรไร้สารพิษ เกษตรชีวภาพ อยู่ในระดับมากและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่ามาก (40%) มากที่สุด (26.66%) ปานกลาง (23.33%) น้อยที่สุด (6.66%) น้อย (3.33%) ตามลำดับ

ปัญหาขาดผู้ให้คำแนะนำทางด้านการเกษตร ทั้งการผลิต การตลาด การรวมกลุ่ม การเกษตรแนวทางใหม่ อยู่ในระดับความรุนแรงน้อยแต่มีความเห็นที่หลากหลายโดยเห็นว่า น้อย (33.33%) น้อยที่สุด (30%) ปานกลาง (26.66%) มาก (6.66%) มากที่สุด (3.33%) ตามลำดับ

ด้านพันธุ์พืช

ปัญหาขาดแคลนพันธุ์พืชพันธุ์ดี สูญพันธุ์ เหลือน้อย อยู่ในระดับปานกลางและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่า ปานกลาง (33.33%) มาก (23.33%) น้อย (20%) มากที่สุด (16.66%) น้อยที่สุด (6.66%) ตามลำดับ

ปัญหาพันธุ์พืชไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ทำให้ไม่ได้ผล อยู่ในระดับความรุนแรงปานกลางและมีความเห็นที่หลากหลายโดยเห็นว่าปานกลาง (43.33%) น้อย (23.33%) น้อยที่สุด (13.33%) มาก (10%) มากที่สุด (10%) ตามลำดับ

ปัญหาพันธุ์พืชไม่ดีทำให้ผลผลิตต่ำและด้อยคุณภาพอยู่ในระดับความรุนแรงมาก และมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่าปานกลาง (36.66%) มาก (23.33%) น้อย (20%) มากที่สุด (13.33%) น้อยที่สุด (6.66%) ตามลำดับ

ปัญหาพันธุ์พืชขาดเอกลักษณ์ของพื้นที่เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม อยู่ในระดับความรุนแรงปานกลางและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่าปานกลาง (33.33%) มากที่สุด (20%) น้อย (20%) มาก (16.66%) น้อยที่สุด (10%) ตามลำดับ

ปัญหาขาดการส่งเสริมพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับพื้นที่น้ำท่วมถึงหรือมีน้ำมาก อยู่ในระดับความรุนแรงปานกลางและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่าปานกลาง (46.66%) มากที่สุด (20%) น้อย (16.66%) มาก (13.33%) น้อยที่สุด (3.33%) ตามลำดับ

ด้านการรวมกลุ่ม

ปัญหาขาดการรวมกลุ่มทางการเกษตรในกลุ่มอาชีพเกษตรต่าง ๆ ทำให้ไม่มีพลังต่อรอง อยู่ในระดับความรุนแรงมากและมีความเห็นที่หลากหลาย โดยเห็นว่าปานกลาง (46.66%) มาก (33.33%) มากที่สุด (10%) น้อย (6.66%) และน้อยที่สุด (3.33%) ตามลำดับ

ปัญหาการรวมกลุ่มไม่ดีพอขาดความต่อเนื่องจริงจังและยังไม่เข้มแข็งพอ อยู่ในระดับความรุนแรงมากและมีความเห็นในทิศทางเดียวกัน โดย เห็นว่า มากที่สุด (50%) มาก (50%) ปานกลาง (0%) น้อย (0%) และน้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

3 การวิเคราะห์ปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 5 ระดับ

สำหรับเกณฑ์ในการจัดกลุ่มอุปสรรคปัญหาในการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม แบ่งระดับความรุนแรงของปัญหา 5 กลุ่มระดับ จำนวน 52 ข้อ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สามารถแบ่งเป็นช่วงชั้นระดับของปัญหาได้ดังนี้

ปัญหาระดับรุนแรงมากที่สุด	คะแนน	136 - 165	หรือค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.50
ปัญหาระดับรุนแรงมาก	คะแนน	106 - 135	หรือค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50
ปัญหาระดับรุนแรงปานกลาง	คะแนน	76 - 105	หรือค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50
ปัญหาระดับรุนแรงน้อย	คะแนน	46 - 75	หรือค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50
ปัญหาระดับรุนแรงน้อยที่สุด	คะแนน	16 - 45	หรือค่าเฉลี่ย	0.51 - 1.50

ตารางที่ 41 การวิเคราะห์ปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม โดยเรียงค่าเฉลี่ย 5 ระดับ

อันดับ	ระดับความรุนแรงของปัญหา
	ระดับที่ 5 ระดับความรุนแรงของปัญหาที่พบมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.50)
1	ปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากทำการเกษตรไม่ได้หรือทำแล้วขาดทุนหรือทำได้ระยะเวลาสั้น ๆ
2	ปัญหาระบบชลประทานไม่สามารถป้องกัน กัก เก็บ รักษา ควบคุม ส่ง ระบายน้ำ ป้องกันน้ำท่วมน้ำหลากได้
	ระดับที่ 4 ระดับความรุนแรงของปัญหาที่พบมาก (ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50)
3	การรวมกลุ่มไม่ดีพอขาดความต่อเนื่องจริงจังและยังไม่เข้มแข็งพอ
4	รายได้ไม่แน่นอนขาดความต่อเนื่องของรายได้มีรายได้มากเฉพาะตอนเก็บเกี่ยว
5	ปัญหาผลผลิตคุณภาพไม่ดีไม่ได้มาตรฐาน
6	ปัญหาผลผลิตโดยรวมมีจำนวนน้อยเกินไปไม่สามารถจำหน่ายสู่ตลาดที่ต้องการได้และมีกำลังซื้อได้
7	ปัญหาการถือครองที่ดินหรือขนาดแปลงที่ดินทำกินมีแปลงเล็กไม่เพียงพอแก่การยังชีพ
8	ปัญหาผลผลิตตกต่ำผลผลิตต่อไร่ต่ำ
9	ปัญหาค่าวัตถุดิบในการเกษตรเช่นปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลงมีราคาสูง
10	ปัญหาขาดสถานที่จำหน่ายภายในท้องถิ่นทำให้ต้องพึ่งพาพ่อค้าคนกลาง
11	ปัญหาการขาดความรู้ในการทำการเกษตรที่เป็นทางเลือกอื่น ๆ ที่หลากหลาย เช่น เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ เกษตรยั่งยืน เกษตรไร้สารพิษ เกษตรชีวภาพ

ตารางที่ 41 (ต่อ)

อันดับ	ระดับความรุนแรงของปัญหา
12	ปัญหาโรคพืชและศัตรูพืชทำความเสียหายต่อพืชผล
13	ปัญหาขาดแคลนแรงงานสืบทอดการประกอบอาชีพการเกษตรในครอบครัว
	ระดับที่ 3 ระดับความรุนแรงของปัญหาที่พบปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50)
14	ปัญหาขาดการส่งเสริมการตลาดและจำหน่ายสินค้าจากภาครัฐอย่างจริงจังทั้งภายในท้องถิ่นและภายนอกท้องถิ่น
15	ปัญหาค่าขนส่งราคาสูง
16	ปัญหาขาดการรวมกลุ่มทางการเกษตรในกลุ่มอาชีพเกษตรต่าง ๆ ทำให้ไม่มีพลังต่อรอง
17	ปัญหาสุขภาพทำให้เป็นอุปสรรคในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม หรือโรคชรา
18	ปัญหาค่าจ้างแรงงานสูง
19	ปัญหาขาดการส่งเสริมพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับพื้นที่น้ำท่วมถึงหรือมีน้ำมาก
20	ปัญหาการคมนาคมขนส่งไม่สะดวก มีความยากลำบากทำให้ค่าใช้จ่ายสูง ในการลำเลียงผลผลิตและขนวัตถุดิบ
21	ปัญหาเกษตรกรไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองต้องเช่าหรือยืม หรือบุกรุก
22	ปัญหาขาดแคลนพันธุ์พืชพันธุ์ดี
23	ปัญหาพันธุ์พืชไม่ดีทำให้ได้ผลผลิตต่ำและด้อยคุณภาพ
24	ปัญหาพันธุ์พืชขาดเอกลักษณ์ของพื้นที่เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
25	ปัญหาการขาดความรู้ในด้านเกษตรสมัยใหม่การใช้ปุ๋ยและสารเคมีไม่ถูกวิธีไม่ถูกต้องทำให้ได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร
26	ปัญหาดินเสื่อมสภาพ ดินเสียขาดความอุดมสมบูรณ์
27	ปัญหาการขาดข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ทั้ง การผลิต การตลาด
28	ปัญหาระบบชลประทาน การส่งน้ำระบายน้ำ เข้าออกได้ยาก คุกคามดินเงิน
29	ปัญหาพันธุ์พืชไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ทำให้ไม่ได้ผล
30	ปัญหาขาดอำนาจในการต่อรองราคาสินค้าเกษตร
31	ปัญหาเกษตรกรขายที่ดินไปให้ผู้อื่นแล้วเจ้าของที่คนใหม่มิได้ใช้ประโยชน์ที่ดินปล่อยไว้รกร้างว่างเปล่ามิได้มีการให้เกษตรกรเช่าทำหรือยืม

ตารางที่ 41 การวิเคราะห์ปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม โดยเรียงค่าเฉลี่ย 5 ระดับ (ต่อ)

อันดับ	ระดับความรุนแรงของปัญหา
32	ปัญหาดินเสียจากการใช้ปุ๋ยเคมีเป็นเวลานานและปริมาณมาก
33	ปัญหาผลผลิตมีราคาไม่ดีราคาผลผลิตตกต่ำ
34	ปัญหาเกษตรกรมีหนี้สินจากค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทำให้ไม่มีทุนทำเกษตร
ระดับที่ 2 ระดับความรุนแรงของปัญหาที่พบน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50)	
35	ปัญหาขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพหรือทุนหมุนเวียน
36	ปัญหาไม่สามารถต่อรองราคาเนื่องจากสินค้าเกษตรมีความเสียเปรียบมีการนำเข้าเสียง่าย
37	ปัญหาน้ำเน่า น้ำเสีย น้ำขัง จากการระบายน้ำที่ไม่ดี มีเลนดินเงิน มีวัชพืช หรือสิ่งปลูกสร้างขวางทางน้ำ
38	ปัญหาขาดแคลนแรงงานภายในชุมชนมีไม่เพียงพอหรือราคาแพง
39	ปัญหาขาดผู้ให้คำแนะนำทางด้านการเกษตร ทั้งการผลิต การตลาด การรวมกลุ่ม การเกษตรแนวทางใหม่ ๆ
40	ปัญหาการกัดเซาะที่ดินเพาะปลูกของน้ำบริเวณริมน้ำ
41	ปัญหาเกษตรกรมีหนี้สินจากการทำเกษตรที่ขาดทุน
42	ปัญหาราคาที่ดินสูงไม่คุ้มกับการเกษตรกรรมเกิดการเอาที่ดินไปทำอย่างอื่นแทนที่ได้ผลตอบแทนสูงกว่าทำให้พื้นที่เกษตรกรรมเหลือน้อย
43	ปัญหาน้ำมีสารพิษเจือปนจากสารเคมี ยามาแมลง จากบ้านเรือน หรือแหล่งชุมชน ฯลฯ
44	ปัญหาต้องเช่าที่ดินระยะเวลาการเช่าไม่แน่นอน หรือราคาเช่า
45	ปัญหาที่มีสิ่งปลูกสร้างลูกค้าน้ำที่เกษตรกรมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้พื้นที่เกษตรโดยส่วนรวมเหลือน้อยโดยเป็นคนอื่นที่มีใจเกษตรกร
46	ปัญหาพิษจากสารเคมีหรือยากำจัดศัตรูพืชทำให้เกษตรกรเจ็บป่วย
47	ปัญหาพ่อค้าคนกลางกดราคาสินค้าหรือไม่ได้ราคาเท่าที่ควรหรือน่าจะได้ราคาที่ดีกว่า
48	ปัญหาที่มีการลู่ล้าของสิ่งปลูกสร้างทำให้น้ำเสีย ดินเสีย
49	ปัญหาขาดแคลนเครื่องมือทางการเกษตร
50	ปัญหาผลผลิตพืชบางชนิดมีมากเกินไปล้นตลาดทำให้ราคาตกต่ำ หรือเน่าเสียหาย
51	ปัญหาน้ำแล้งในฤดูแล้ง

ตารางที่ 41 (ต่อ)

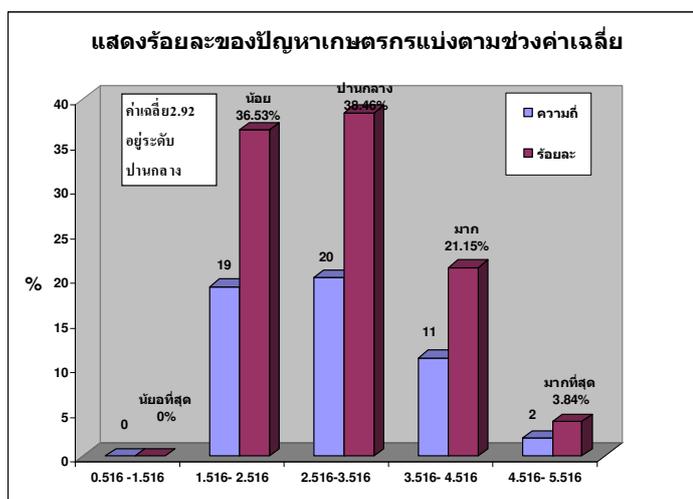
อันดับ	ระดับความรุนแรงของปัญหา
52	ปัญหาเกษตรกรรมที่นำที่ดินตนเองไปปลูกสร้างทำให้พื้นที่เกษตรกรรมเหลือน้อย
	ระดับที่ 1 ระดับความรุนแรงของปัญหาที่พบน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 0.51 - 1.50)
	ไม่มี

จากการวิเคราะห์ปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยเรียงค่าเฉลี่ย 5 ระดับ สามารถที่จะสรุปในลักษณะความถี่ของแต่ละช่วงค่าเฉลี่ยแต่ละระดับได้ดังนี้

ตารางที่ 42 ความถี่ปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามลำดับช่วงค่าเฉลี่ย 5 ระดับ

ช่วงระดับปัญหา	ขอบเขต (ช่วงค่าเฉลี่ย)	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
น้อยที่สุด	0.516 - 1.516	0	0
น้อย	1.516 - 2.516	19	36.53
ปานกลาง	2.516 - 3.516	20	38.46
มาก	3.516 - 4.516	11	21.15
มากที่สุด	4.516 - 5.516	2	3.84
	รวม	52	100

จากการแบ่งช่วงระดับอุปสรรคปัญหาในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม 5 ระดับโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวน 52 ข้อ ค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง 20 ข้อ (38.46 %) ระดับน้อย 19 ข้อ (36.53%) ระดับมาก 11 ข้อ (21.15%) ระดับมากที่สุด 2 ข้อ (3.84%) น้อยที่สุด 0 ข้อ (0%) ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 62 ระดับปัญหาเกษตรกรรมแยกตามการแจกแจงตามระดับช่วงค่าเฉลี่ย

4. การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรกรม

จากการวิเคราะห์ปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรกรม โดยเรียงค่าเฉลี่ย 5 ระดับ สามารถที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์โดยสถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน และสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนได้ดังนี้

ตารางที่ 43 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอุปสรรคปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรกรม

ระดับ ปัญหา	ขีดจำกัด	ขอบเขต	จุดกึ่ง กลางชั้น (x)	ความถี่ (f)	(fx)	(x - $\bar{x}$) (x - 2.92)	(x - $\bar{x}$) ²	f(x - $\bar{x}$) ²
น้อยที่สุด 16 - 45	0.51 - 1.50 (16 - 45)	0.516 - 1.516 (15.5 - 45.5)	1	0	0	-1.92	3.68	0
น้อย 46 - 75	1.51 - 2.50 (46 - 75)	1.516 - 2.516 (45.5 - 75.5)	2	19	38	-0.92	0.8464	16.08
ปานกลาง 76 - 105	2.51 - 3.50 (76 - 105)	2.516 - 3.516 (75.5 - 105.5)	3	20	60	0.08	0.0064	0.128
มาก 106 - 135	3.51 - 4.50 (106 - 135)	3.516 - 4.516 (105.5 - 135.5)	4	11	44	1.08	1.1664	12.8304
มากที่สุด 136 - 165	4.51 - 5.50 (136 - 165)	4.516 - 5.516 (135.5 - 165.5)	5	2	10	2.08	4.3264	8.6528
				52	152			37.6912
$\bar{X} = 2.923$ S.D. = 0.851 S.D. ² = 0.7248 C.V. = 29.12% (สูตรการคำนวณที่ภาคผนวก ข.)								

จากการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางอุปสรรคปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรกรมโดยหามัชฌิมเลขคณิตจากข้อมูลที่แจกแจงความถี่แล้ว จำนวน 52 ข้อ โดยแบ่งช่วงระดับค่าเฉลี่ย 5 ช่วง ได้ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.923 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.851 ความแปรปรวน 0.7248 ค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน 29.12 %

5. การวิเคราะห์หาค่ามัธยฐานปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรกรม

จากการวิเคราะห์ปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรกรม โดยเรียงค่าเฉลี่ย 5 ระดับ สามารถที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์โดยสถิติ ค่ามัธยฐานได้ดังนี้

ตารางที่ 44 ค่ามัธยฐานของอุปสรรคปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรกรม

ระดับปัญหา	ขอบเขตต่ำสุด - ขอบเขตสูงสุด	จุดกึ่งกลางชั้น (x)	ความถี่ (f)	ความถี่สะสม
1 น้อยที่สุด 16 - 45	0.516 - 1.516	1	0	0
2 น้อย 46 - 75	1.516 - 2.516	2	19	19
3 ปานกลาง 76 - 105	2.516 - 3.516	3	20	39
4 มาก 106 - 135	3.516 - 4.516	4	11	50
5 มากที่สุด 136 - 165	4.516 - 5.516	5	2	52
สรุป มัธยฐาน 2.866 (สูตรการคำนวณที่ภาคผนวก ข.)				

จากการวัดแนวโน้มสู่ส่วนกลางอุปสรรคปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรกรมโดยหาค่ามัธยฐานจากข้อมูลที่แจกแจงความถี่แล้ว จำนวน 52 ข้อ โดยแบ่งช่วงระดับค่าเฉลี่ย 5 ช่วงระดับได้ มัธยฐานมีค่าเท่ากับ 2.866

6. การวิเคราะห์หาค่าฐานนิยมของปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรกรม

จากการวิเคราะห์ปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรกรม โดยเรียงค่าเฉลี่ย 5 ระดับ สามารถที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์โดย ค่าฐานนิยมได้ดังนี้

ตารางที่ 45 ฐานนิยมของอุปสรรคปัญหาในการประกอบอาชีพเกษตรกรกรม

ระดับปัญหา	ขอบเขต	จุดกึ่งกลางชั้น (x)	ความถี่ (f)
1 น้อยที่สุด 16 - 45	0.516 - 1.516	1	0
2 น้อย 46 - 75	1.516 - 2.516	2	19
3 ปานกลาง 76 - 105	2.516 - 3.516	3	20
4 มาก 121 - 135	3.516 - 4.516	4	11
5 มากที่สุด 136 - 165	4.516 - 5.516	5	2
สรุป ฐานนิยม = 2.616 (ดูสูตรและวิธีการคำนวณที่ภาคผนวก ข.)			

จากการวัดแนวโน้มสู่ส่วนกลางของอุปสรรคปัญหาในการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม โดยหาค่าฐานนิยมจากข้อมูลที่แจกแจงความถี่แล้วโดยแบ่งช่วงระดับค่าเฉลี่ย 5 ช่วงระดับ ได้ฐานนิยมมีค่าเท่ากับ 2.616

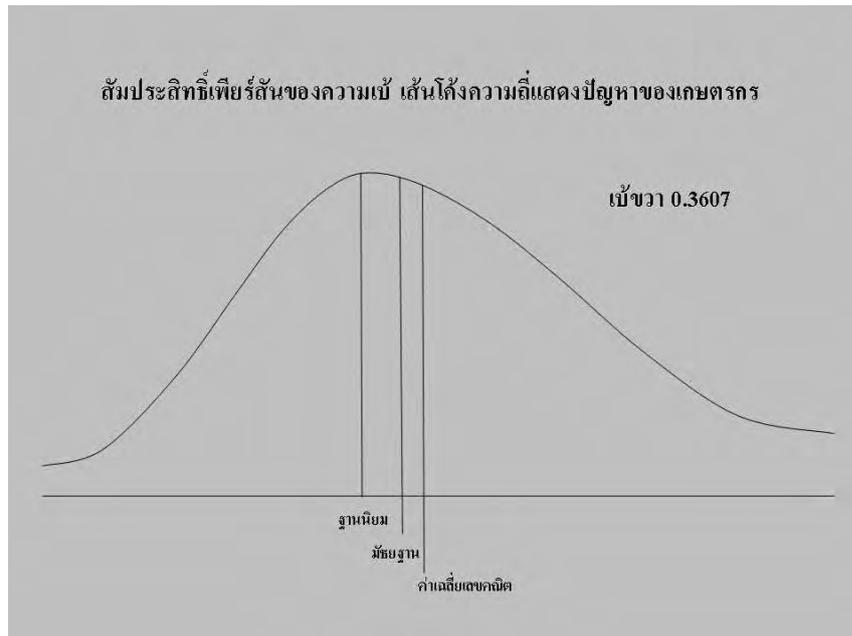
7. สรุปค่าสถิติในการวิเคราะห์ปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม

จากการหาแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางของอุปสรรคปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรทั้ง 52 ข้อโดยนำแต่ละข้อมาแบ่งออกเป็นระดับความรุนแรง 5 ระดับ โดยพิจารณาเพื่อสามารถหาระดับความรุนแรงของปัญหา ผลสรุป ค่ามัชฌิมเลขคณิต มัชยฐาน ฐานนิยม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน สัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนและสัมประสิทธิ์เพียร์สันของความเบ้เพื่อนำไปสรุปผลได้ดังนี้

ตารางที่ 46 สรุปค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลอุปสรรคปัญหาในการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	ผลการวิเคราะห์	อธิบาย
มัชฌิมเลขคณิต	2.923	ความรุนแรงของปัญหาระดับปานกลาง
มัชยฐาน	2.866	ระดับปานกลาง
ฐานนิยม	2.616	ระดับปานกลาง
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.851	มีการกระจายของข้อมูลปานกลาง
ความแปรปรวน	0.7248	มีการกระจายของข้อมูลปานกลาง
สัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน	0.2912 (29.12%)	มีความกระจายของข้อมูลปานกลาง
สัมประสิทธิ์เพียร์สันของความเบ้	0.3607	ค่าบวกข้อมูลส่วนใหญ่มีค่าต่ำ

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.923 ค่ามัชยฐาน 2.866 ฐานนิยม 2.616 อยู่ในระดับความรุนแรงของปัญหาโดยรวม ปานกลาง โดย ค่ามัชฌิมเลขคณิต มีค่ามากกว่า มัชยฐาน และมัชยฐานมีค่ามากกว่า ฐานนิยม ความเบ้ 0.3607 ความเบ้มีค่าเป็นบวก พื้นที่ใต้โค้งทางด้านขวาของฐานนิยมจะมีพื้นที่มากกว่าพื้นที่ใต้โค้งทางด้านซ้ายของฐานนิยมแสดงว่า เส้นโค้งความถี่ของค่าคะแนนเบ้ขวา ข้อมูลส่วนใหญ่มีค่าต่ำหรือมีค่าน้อยและข้อมูลส่วนน้อยมีค่ามากหรือค่าสูงและมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยคะแนนแตกต่างไปจากค่าเฉลี่ย 0.851 คะแนน ความแปรปรวน 0.7248 และมีค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน 29.12% ข้อมูลมีการกระจายตัวเล็กน้อย คือมีความคิดเห็นแตกต่างหลากหลายพอสมควรหรือมีข้อมูลที่แตกต่างจากข้อมูลอื่นและทำให้อยู่ในระดับปัญหাপานกลาง

แผนภูมิที่ 63 เส้นโค้งของความถี่แสดงแนวโน้มระดับปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกร

ส่วนที่ 3 ความเห็นต่อนโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม

1. การแจกแจงความถี่ข้อมูลความเห็นต่อนโยบายควบคุมการพัฒนาของภาครัฐแยกรายข้อ

การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เกษตรกรจำนวน 30 ตัวอย่าง ตามการรับรู้และความคิดเห็นด้วยต่อนโยบายภาครัฐในการอนุรักษ์พื้นที่ชนบทและเกษตรกรรม จำนวน 10 ข้อ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนคือ

การรับรู้ในระดับความเห็นน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
การรับรู้ในระดับความเห็นน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
การรับรู้ในระดับความเห็นระดับปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
การรับรู้ในระดับความเห็นระดับมาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
การรับรู้ในระดับความเห็นมากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

ตารางที่ 47 ผลการสัมภาษณ์ความเห็นต่อนโยบายของภาครัฐในการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
1.	การรับทราบข้อกำหนดในผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรีประกาศเป็นกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2548 ที่เกาะเกร็ดเป็นพื้นที่อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม			
	ทราบ	24	80	-
	ไม่ทราบ	2	6.66	-
	รู้อย่างแต่ไม่รู้อันตรายละเอียด	4	13.33	-
2	การเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์การวางผังเพื่อดำรงรักษาย่านเกษตรกรรมให้ใช้ประโยชน์เพื่อเกษตรกรรมหรือเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	5	16.66	15
	มาก (4)	6	20	18
	มากที่สุด (5)	19	63.33	76

ตารางที่ 47 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	รวม	30	100	109
	$\bar{X} = 3.63$ S.D. = 1.23 C.V. = 34.06%			
3	การเห็นด้วยกับการกำหนดการใช้ที่ดินเกาะเกร็ดให้มี 2 ประเภทได้แก่ประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม และที่โล่งเพื่อนันทนาการและสิ่งแวดล้อม			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	5	16.66	15
	มาก (4)	12	40	48
	มากที่สุด (5)	13	43.33	65
	รวม	30	100	128
	$\bar{X} = 4.26$ S.D. = 0.72 C.V. = 17.07%			
4	การเห็นด้วยกับการที่เกาะเกร็ดนอกจากการเกษตรแล้วยังได้รับการสนับสนุน การส่งเสริมให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เกษตรกรรม และวัฒนธรรม ในอนาคต			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	4	13.33	12
	มาก (4)	8	26.66	32
	มากที่สุด (5)	18	60	90
	รวม	30	100	134
	$\bar{X} = 4.46$ S.D. = 0.71 C.V. = 16.09%			
5	การเห็นด้วยกับนโยบายให้เกาะเกร็ดเป็นแหล่งผลิตอากาศบริสุทธิ์ให้กับเมืองหลวง			

ตารางที่ 47 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	4	13.33	12
	มาก (4)	8	26.66	32
	มากที่สุด (5)	18	60	90
	รวม	30	100	134
	$\bar{X} = 4.46$ S.D. = 0.71 C.V. = 16.09%			
6	การเห็นด้วยกับข้อกำหนดที่ห้ามการสร้างโรงงานบนพื้นที่เกาะเกร็ด			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	6	20	18
	มาก (4)	8	26.66	32
	มากที่สุด (5)	16	53.33	80
	รวม	30	100	130
	$\bar{X} = 4.43$ S.D. = 0.79 C.V. = 17.93%			
7	การเห็นด้วยกับการห้ามจัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยประกอบการพาณิชย์หรือประกอบอุตสาหกรรมบนพื้นที่เกาะเกร็ด			
	น้อยที่สุด (1)	1	3.33	1
	น้อย (2)	1	3.33	2
	ปานกลาง (3)	4	13.33	12
	มาก (4)	9	30	36
	มากที่สุด (5)	15	50	75

ตารางที่ 47 (ต่อ)

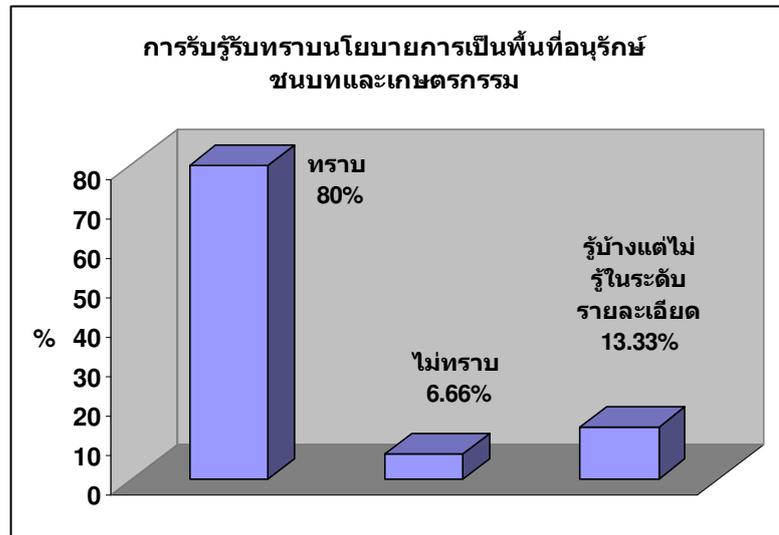
ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	รวม	30	100	126
	$\bar{X} = 4.2$ S.D. = 1.01 C.V. = 24.12 %			
8	การเห็นด้วยกับการห้ามสร้างที่อยู่อาศัยประเภทห้องชุด อาคารชุด หรือหอพัก			
	น้อยที่สุด (1)	1	3.33	1
	น้อย (2)	3	10	6
	ปานกลาง (3)	6	20	18
	มาก (4)	8	26.66	32
	มากที่สุด (5)	12	40	60
	รวม	30	100	117
	$\bar{X} = 3.90$ S.D. = 1.13 C.V. = 29.12%			
9	การเห็นด้วยกับการห้ามการประกอบพาณิชย์กรรม ประเภทอาคารขนาดใหญ่			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	6	20	18
	มาก (4)	10	33.33	40
	มากที่สุด (5)	14	46.66	70
	รวม	30	100	128
	$\bar{X} = 4.26$ S.D. = 0.77 C.V. = 18.11%			
10	การเห็นด้วยกับการให้มีการอนุรักษ์พื้นที่โล่งเพื่อ นันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณ คลอง			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0

ตารางที่ 47 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
10	การเห็นด้วยกับการให้มีการอนุรักษ์พื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณคลอง			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	5	16.66	15
	มาก (4)	10	33.33	40
	มากที่สุด (5)	15	50	75
	รวม	30	100	130
	$\bar{X} = 4.33$ S.D. = 0.74 C.V. = 17.21%			
11	การเห็นด้วยกับการที่ไม่มีโครงการถนนข้ามแม่น้ำลาดกระบังมาเกาะเกร็ด			
	น้อยที่สุด (1)	1	3.33	1
	น้อย (2)	4	13.33	8
	ปานกลาง (3)	9	30	27
	มาก (4)	8	26.66	32
	มากที่สุด (5)	8	26.66	40
	รวม	30	100	108
	$\bar{X} = 3.6$ S.D. = 1.11 C.V. = 30.93%			

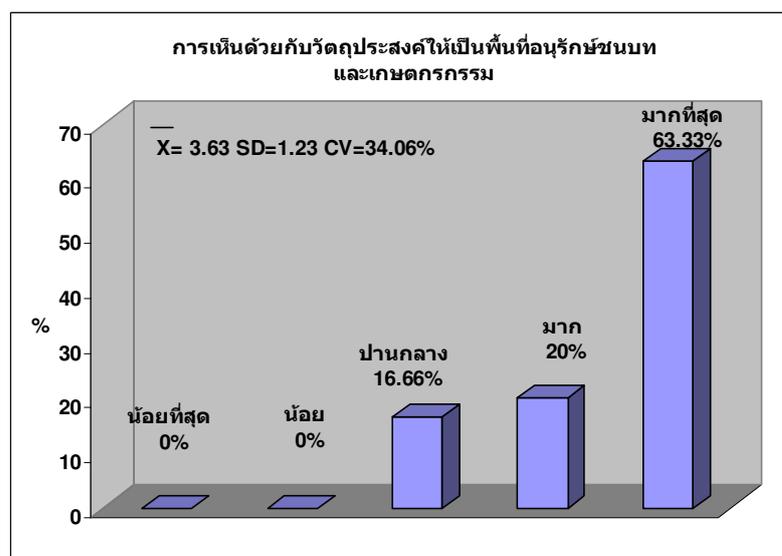
2. อภิปรายผลความเห็นต่อนโยบายควบคุมการพัฒนาของภาครัฐ แยกรายข้อ

การทราบถึงนโยบายการกำหนดให้พื้นที่เกาะเกร็ดเป็นพื้นที่อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมมีบางส่วนที่พอรู้แต่ไม่รู้ในรายละเอียดและมีส่วนน้อยที่ไม่รู้

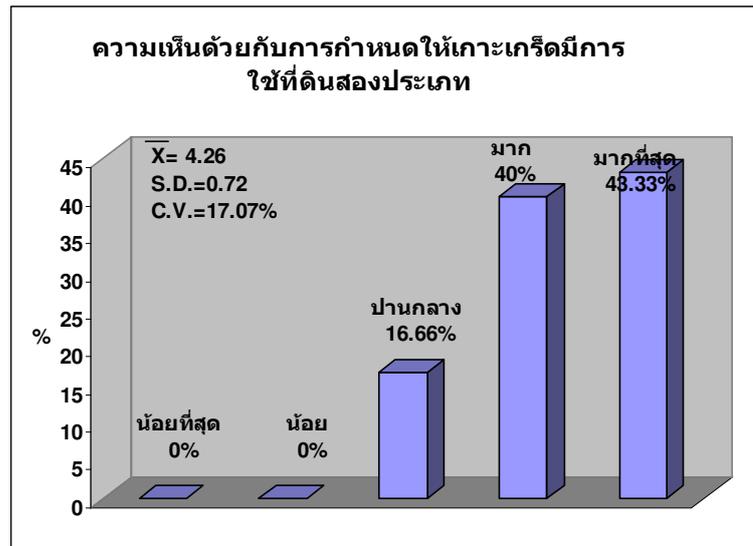
แผนภูมิที่ 64 การรับรู้รับทราบนโยบายการเป็นพื้นที่อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม

ความเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์ของนโยบายการอนุรักษ์พื้นที่เกาะเกร็ดให้เป็นพื้นที่อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม อยู่ในระดับความเห็นด้วยมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเห็นด้วย มากที่สุด (63.33%) มาก (20%) ปานกลาง (16.66%) น้อย (0%) และน้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

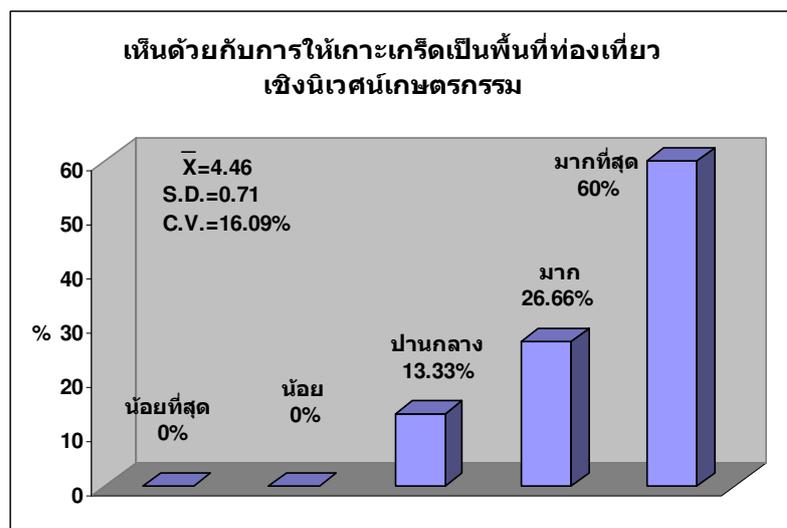
แผนภูมิที่ 65 ระดับความเห็นด้วยกับนโยบายการอนุรักษ์พื้นที่ชนบทและเกษตรกรรม

ความเห็นด้วยระดับกับการกำหนดที่ดินเกาะเกร็ดให้มี 2 ประเภทได้แก่ประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมและที่โล่งเพื่อนันทนาการและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเห็นด้วยมากที่สุด (43.33%) เห็นด้วยมาก (40%) เห็นด้วยปานกลาง (16.66%) น้อย (0%) และน้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

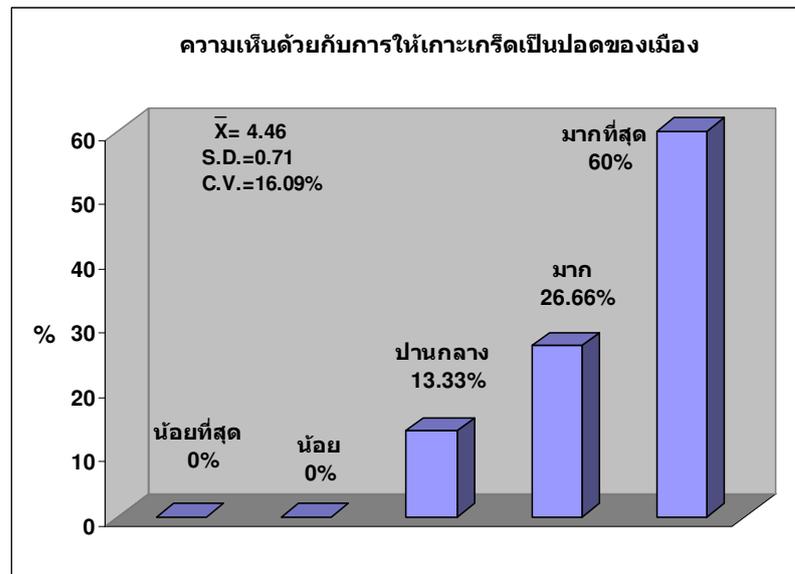
แผนภูมิที่ 66 ระดับความเห็นให้เกาะเกร็ดมีข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินสองประเภท

ความเห็นด้วยกับการให้พื้นที่เกาะเกร็ดได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกษตรกรรมและวัฒนธรรมในอนาคตอยู่ในระดับมากและมีความเห็นในทิศทางเดียวกัน โดยเห็นด้วย มากที่สุด (60%) มาก (26.66%) ปานกลาง (13.33%) น้อย (0%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 67 ระดับความเห็นด้วยกับการให้เกาะเกร็ดเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

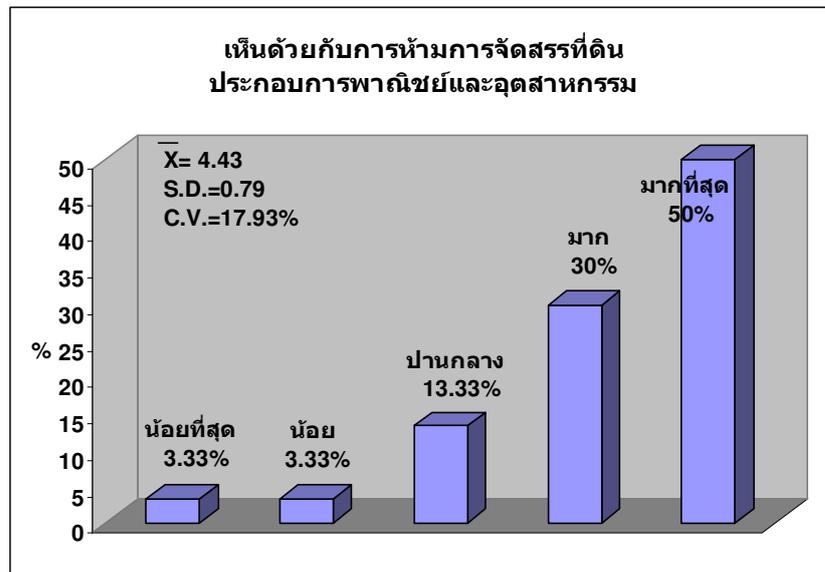
ความเห็นด้วยให้เกาะเกร็ดเป็นแหล่งผลิตอากาศบริสุทธิ์ให้กับเมืองหลวงอยู่ในระดับมากและมีความเห็นในทิศทางเดียวกัน โดยเห็นด้วยมากที่สุด (60%) มาก (26.66%) ปานกลาง (13.33%) น้อย (0%) และ น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 68 ระดับความเห็นด้วยกับการให้เกาะเกร็ดเป็นปอดของเมือง

ความเห็นด้วยกับการไม่ให้มีการสร้างโรงงานอุตสาหกรรมทุกประเภทตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานอุตสาหกรรมอยู่ในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเห็นด้วยมากที่สุด (53.33%) มาก (26.66%) ปานกลาง (20%) น้อย (0%) และน้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ความเห็นด้วยกับการห้ามจัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย ประกอบการพาณิชย์หรือประกอบอุตสาหกรรมบนพื้นที่เกาะอยู่ในระดับมากแต่มีความหลากหลาย โดยเห็นด้วย มากที่สุด (50%) มาก (30%) ปานกลาง (13.33%) น้อย (3.33%) น้อยที่สุด (3.33%) ตามลำดับ

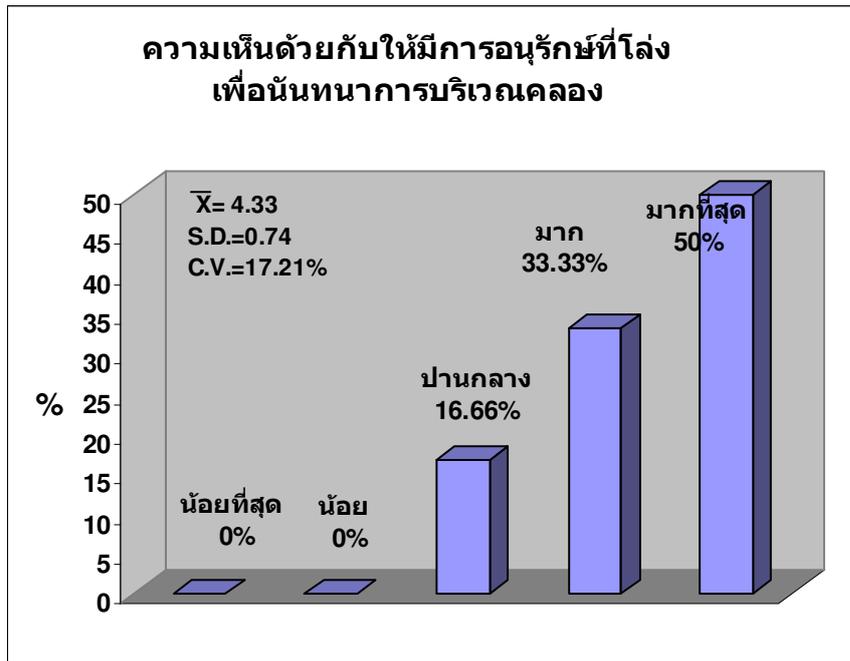

แผนภูมิที่ 69 ระดับความเห็นกับการห้ามการจัดสรรที่ดิน การพาณิชย์ อุตสาหกรรม

ความเห็นด้วยกับการห้ามสร้างที่อยู่อาศัยประเภทห้องชุด อาคารชุด หรือหอพักอยู่ในระดับมากแต่มีความหลากหลาย โดยเห็นด้วยมากที่สุด (40%) มาก (26.66%) ปานกลาง (20%) น้อย (10%) น้อยที่สุด (10%) ตามลำดับ

ความเห็นด้วยกับข้อกำหนดห้ามการประกอบพาณิชย์กรรมประเภทอาคารขนาดใหญ่อยู่ในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเห็นด้วย มากที่สุด (46.66%) มาก (33.33%) ปานกลาง (20%) น้อย (0%) และ น้อยที่สุด ตามลำดับ

ความเห็นด้วยกับการให้มีการอนุรักษ์ที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณคลองอยู่ในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเห็นด้วยมากที่สุด (50%) มาก (33.33%) ปานกลาง (16.66%) น้อย (0%) และน้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 70 ระดับความเห็นด้วยกับการให้มีการอนุรักษ์พื้นที่โล่งบริเวณคลอง

ความเห็นด้วยกับการไม่มีสะพานข้ามแม่น้ำลัดเกร็ดมาเกาะเกร็ดอยู่ในระดับมากแต่มีความหลากหลาย โดยเห็นด้วยมากที่สุด (26.66%) มาก (26.66%) ปานกลาง (30%) น้อย (13.33%) และ น้อยที่สุด (3.33%) ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์ความเห็นต่อนโยบายควบคุมการพัฒนาพื้นที่ของภาครัฐ 5 ระดับ

สำหรับเกณฑ์ในการจัดกลุ่มความเห็นด้วยต่อนโยบายของภาครัฐในการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม จำนวน 10 ข้อ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สามารถแบ่งเป็นช่วงชั้นระดับของปัญหาได้ดังนี้

ความเห็นด้วยต่อนโยบายมากที่สุด	คะแนน	136 - 165	หรือค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.50
ความเห็นด้วยต่อนโยบายระดับมาก	คะแนน	106 - 135	หรือค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50
ความเห็นด้วยต่อนโยบายระดับปานกลาง	คะแนน	76 - 105	หรือค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50
ความเห็นด้วยต่อนโยบายระดับน้อย	คะแนน	46 - 75	หรือค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50
ความเห็นด้วยต่อนโยบายน้อยที่สุด	คะแนน	16 - 45	หรือค่าเฉลี่ย	0.51 - 1.50

ตารางที่ 48 วิเคราะห์ความเห็นต่อการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 5 ระดับ

อันดับ	ประเด็นการอนุรักษ์
	ระดับที่ 5 ระดับความเห็นด้วยต่อนโยบายภาครัฐมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.50)
	ไม่มี
	ระดับที่ 4 ระดับความเห็นด้วยต่อนโยบายภาครัฐมาก (ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50)
1	การเห็นด้วยกับการที่เกาะเกร็ดนอกจากการเกษตรแล้วยังได้รับการสนับสนุน การส่งเสริมให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกษตรกรรม และวัฒนธรรม ในอนาคต
2	การเห็นด้วยกับนโยบายให้เกาะเกร็ดเป็นแหล่งผลิตอากาศบริสุทธิ์ให้กับเมืองหลวง
3	การเห็นด้วยกับข้อกำหนดที่ห้ามการสร้างโรงงานบนพื้นที่เกาะเกร็ด
4	การเห็นด้วยกับการให้มีการอนุรักษ์พื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณคลอง
5	การเห็นด้วยกับการห้ามการประกอบพาณิชยกรรมประเภทอาคารขนาดใหญ่
6	การเห็นด้วยกับการกำหนดที่ดินเกาะเกร็ดให้มี 2 ประเภทได้แก่ประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมและที่โล่งเพื่อนันทนาการและสิ่งแวดล้อม
7	การเห็นด้วยกับการห้ามจัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย ประกอบการพาณิชย์หรือประกอบอุตสาหกรรมบนพื้นที่เกาะเกร็ด
8	การเห็นด้วยกับการห้ามสร้างที่อยู่อาศัยประเภทห้องชุด อาคารชุด หรือหอพัก
9	การเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์การวางผังเพื่อดำรงรักษายานเกษตรกรรมให้ใช้ประโยชน์เพื่อเกษตรกรรมหรือเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม

ตารางที่ 48 (ต่อ)

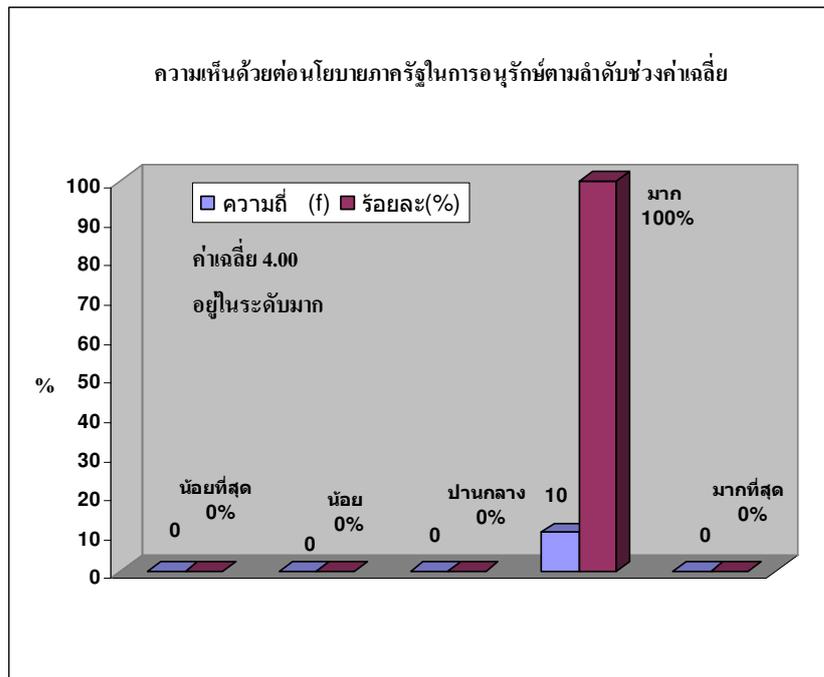
อันดับ	ประเด็นการอนุรักษ์
10	การเห็นด้วยกับการที่ไม่มีโครงการถนนข้ามแม่น้ำลัดเกร็ดมาเกาะเกร็ด
	ระดับที่ 3 ระดับความเห็นด้วยต่อนโยบายภาครัฐปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50)
	ไม่มี
	ระดับที่ 2 ระดับความเห็นด้วยต่อนโยบายภาครัฐน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50)
	ไม่มี
	ระดับที่ 1 ระดับความเห็นด้วยต่อนโยบายภาครัฐน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 0.51 - 1.50)
	ไม่มี

จากการวิเคราะห์ความเห็นต่อนโยบายภาครัฐในการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรม โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 5 ระดับ สามารถที่จะสรุปในลักษณะความถี่ตามลำดับค่าเฉลี่ยแต่ละระดับได้ ดังนี้

ตารางที่ 49 สรุปความถี่ความเห็นต่อนโยบายอนุรักษ์พื้นที่เกษตรตามลำดับช่วงค่าเฉลี่ย 5 ระดับ

ระดับความเห็นด้วย	ขอบเขต (ช่วงค่าเฉลี่ย)	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
น้อยที่สุด	0.516 - 1.516	0	0
น้อย	1.516 - 2.516	0	0
ปานกลาง	2.516 - 3.516	0	0
มาก	3.516 - 4.516	10	100
มากที่สุด	4.516 - 5.516	0	0
	รวม	6	100

จากการแบ่งช่วงระดับความเห็นด้วยต่อนโยบายภาครัฐในการอนุรักษ์พื้นที่ชนบทและเกษตรกรรม 5 ระดับ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวน 10 ข้อ ระดับค่าเฉลี่ย ระดับมาก 10 ข้อ (100 %) ระดับมากที่สุด 0 ข้อ (0 %) ระดับปานกลาง 0 ข้อ (0 %) ระดับน้อย 0 ข้อ (0 %) น้อยที่สุด 0 ข้อ (0%) ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 71 ระดับความเห็นด้วยกับนโยบายภาครัฐแจกแจงตามลำดับช่วงค่าเฉลี่ย

4. การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเห็นต่อนโยบายควบคุมการพัฒนาของภาครัฐ

จากการวิเคราะห์ความเห็นต่อนโยบายภาครัฐในการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรม โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 5 ระดับ สามารถที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์โดยสถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน และสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนได้ดังนี้

ตารางที่ 50 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นด้วยต่อนโยบายภาครัฐ

ระดับ	ขีดจำกัด	ขอบเขต	กึ่งกลาง (x)	ความถี่ (f)	(fx)	(x - $\bar{x}$) (x - 4.00)	(x - $\bar{x}$) ²	fi (x - $\bar{x}$) ²
น้อยที่สุด 16 - 45	0.53 - 1.53 (16 - 45)	0.516 - 1.516 (15.5 - 45.5)	1	0	0	-3	0	0
น้อย 46 - 75	1.53 - 2.53 (46 - 75)	1.516 - 2.516 (45.5 - 75.5)	2	0	0	-2	4	0
ปานกลาง 76 - 105	2.53 - 3.53 (76 - 105)	2.516 - 3.516 (75.5 - 105.5)	3	0	0	-1	1	0
มาก 106 - 135	3.53 - 4.53 (106 - 135)	3.516 - 4.516 (105.5 - 135.5)	4	10	40	0	0	0
มากที่สุด 136 - 165	4.53 - 5.53 (136 - 165)	4.516 - 5.516 (135.5 - 165.5)	5	0	0	1	1	0
				10	40			0
$\bar{X} = 4.00$ S.D.=0 S.D. ² =0 C.V.=0 (สูตรการคำนวณที่ภาคผนวก ข.)								

จากการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางความเห็นด้วยต่อนโยบายภาครัฐในการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมโดยหามัชฌิมเลขคณิตจากข้อมูลที่แจกแจงความถี่แล้ว จำนวน 10 ข้อ โดยแบ่งช่วงระดับค่าเฉลี่ย 5 ช่วงระดับ ได้ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.00 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0 ความแปรปรวน 0 ค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน 0 %

5. การวิเคราะห์หาค่ามัธยฐานของความเห็นด้วยต่อนโยบายควบคุมการพัฒนาของ ภาครัฐ

จากการวิเคราะห์ความเห็นต่อนโยบายภาครัฐในการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรม โดยเรียง
ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ สามารถที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์โดย ค่ามัธยฐานได้ดังนี้

ตารางที่ 51 ค่ามัธยฐานของความเห็นด้วยกับนโยบายการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรม

ระดับความต้องการ	ขอบเขต	จุดกึ่งกลางชั้น	ความถี่	ความถี่สะสม
1 น้อยที่สุด 16 - 45	0.516 - 1.516	1	0	0
2 น้อย 46 - 75	1.516 - 2.516	2	0	0
3 ปานกลาง 76 - 105	2.516 - 3.516	3	0	0
4 มาก 106 - 135	3.516 - 4.516	4	10	10
5 มากที่สุด 136 - 165	4.516 - 5.516	5	0	10
สรุป มัธยฐาน 4.016 (สูตรการคำนวณที่ภาคผนวก ข.)				

จากการวัดแนวโน้มสู่ส่วนกลางความเห็นด้วยต่อนโยบายภาครัฐในการอนุรักษ์พื้นที่
เกษตรกรรมโดยหาค่ามัธยฐานจากข้อมูลที่แจกแจงความถี่แล้ว จำนวน 10 ข้อ โดยแบ่งช่วงระดับ
ค่าเฉลี่ย 5 ช่วงระดับ ได้ค่ามัธยฐาน มีค่าเท่ากับ 4.016

6. การวิเคราะห์หาค่าฐานนิยมของความเห็นต่อนโยบายควบคุมการพัฒนาของภาครัฐ

จากการวิเคราะห์ความเห็นต่อนโยบายภาครัฐในการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรม โดย
เรียงลำดับค่าเฉลี่ย 5 ระดับ สามารถที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์โดยสถิติ ค่าฐานนิยมได้ดังนี้

ตารางที่ 52 ฐานนิยมของความเห็นด้วยกับนโยบายการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรม

ระดับความต้องการ	ขอบเขต	จุดกึ่งกลางชั้น	ความถี่
1 น้อยที่สุด 16 - 45	0.516 - 1.516	1	0
2 น้อย 46 - 75	1.516 - 2.516	2	0
3 ปานกลาง 76 - 105	2.516 - 3.516	3	0
4 มาก 121 - 135	3.516 - 4.516	4	10
5 มากที่สุด 136 - 165	4.516 - 5.516	5	0
สรุป ฐานนิยม 4.01 (สูตรการคำนวณที่ภาคผนวก ข.)			

จากการวัดแนวโน้มสู่ส่วนกลางความเห็นด้วยต่อนโยบายภาครัฐในการอนุรักษ์พื้นที่เกษตร โดยหาค่าฐานนิยมจากข้อมูลที่แจกแจงความถี่แล้วโดยแบ่งช่วงระดับค่าเฉลี่ย 5 ช่วงระดับจำนวน 6 ข้อ ได้ค่าฐานนิยมมีค่าเท่ากับ 4.01

7. สรุปค่าสถิติในการวิเคราะห์ความเห็นต่อนโยบายควบคุมการพัฒนาของภาครัฐ

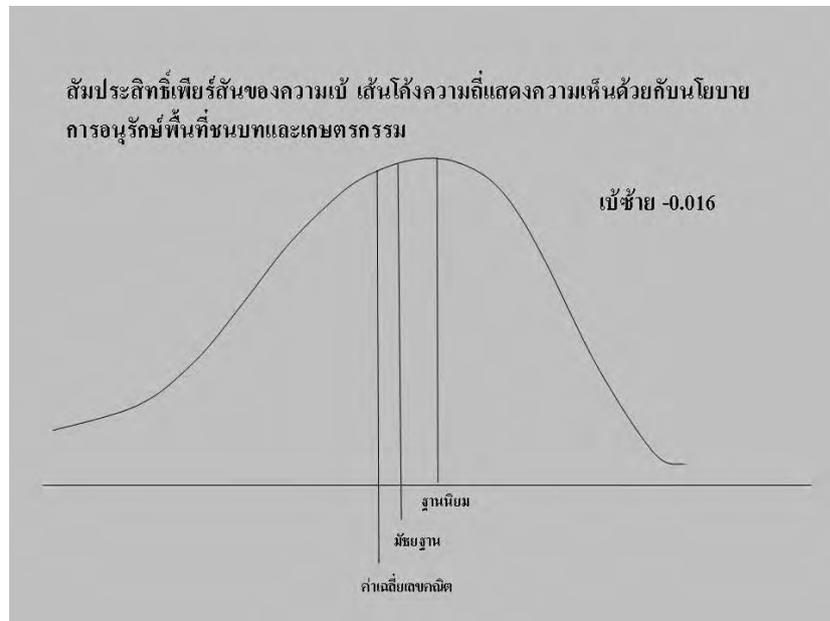
จากการหาแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางของความรับรู้และความคิดเห็นต่อนโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมทั้ง 10 ข้อโดยนำแต่ละข้อมาแบ่งออกเป็นระดับความรุนแรง 5 ระดับเพื่อสามารถหาระดับความเห็นด้วยโดยรวม ด้วยค่ามัชฌิมเลขคณิต มัชฌิมฐาน ฐานนิยม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน และสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน สัมประสิทธิ์เพียร์สันของความเบ้ เพื่อนำไปสรุปผลความเห็นต่อนโยบายภาครัฐได้ดังนี้

ตาราง 53 สรุปค่าสถิติในการวิเคราะห์ความเห็นด้วยต่อนโยบายภาครัฐ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	ผลการวิเคราะห์	แปลผล
มัชฌิมเลขคณิต	4.00	ระดับมาก
มัชฌิมฐาน	4.01	ระดับมาก
ฐานนิยม	4.016	ระดับมาก
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0	ไม่มีความห่างจากค่าเฉลี่ย
ความแปรปรวน	0	ไม่มีกระจายของข้อมูล
สัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน	0 (0%)	ไม่มีการกระจายของข้อมูล
สัมประสิทธิ์เพียร์สันของความเบ้	-0.016	ความเห็นส่วนใหญ่มีค่ามาก

ฐานนิยม 4.016 ค่ามัชฌิมฐาน 4.01 ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.00 อยู่ในระดับความเห็นด้วยมาก โดยค่าฐานนิยมมีค่ามากกว่าค่ามัชฌิมฐาน และค่ามัชฌิมฐานมีค่ามากกว่าค่ามัชฌิมเลขคณิต ทำให้ความเบ้ -0.016 มีค่าเป็นลบพื้นที่ใต้โค้งทางด้านซ้ายของฐานนิยมจะมีพื้นที่มากกว่าพื้นที่ใต้โค้งทางด้านขวาของฐานนิยมแสดงว่า เส้นโค้งความถี่ของค่าคะแนนความเห็นด้วยต่อนโยบายภาครัฐในการอนุรักษ์พื้นที่ชนบทและเกษตรกรรมจะเบ้ซ้ายซึ่งแสดงว่า ข้อมูลส่วนใหญ่มีค่าสูงหรือมีค่ามากและข้อมูลส่วนน้อยมีค่าน้อย หมายความว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยต่อนโยบายภาครัฐในการอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมในระดับมากและมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันคือเห็นด้วยกับการกำหนดนโยบายการอนุรักษ์ดังกล่าวในระดับมากและมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0 มีค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน 0 % แสดงว่าข้อมูลมีการกระจายตัวน้อยหรือข้อมูลมีการกระจุก

ตัวกัน โดยมีความเห็นด้วยต่อนโยบายการอนุรักษ์พื้นที่ชนบทและเกษตรกรรมไปในทางเดียวกัน เป็นส่วนใหญ่และในระดับมาก

แผนภูมิที่ 72 เส้นโค้งของความถี่ความเห็นด้วยต่อนโยบายควบคุมการพัฒนาของภาครัฐ

ส่วนที่ 4 ทศนคติ คำนิยม การประกอบอาชีพเกษตรกรรม

1. การแจกแจงความถี่ข้อมูล ทศนคติ คำนิยม การประกอบอาชีพเกษตรกรรมแยกรายข้อ

การวิเคราะห์แบบสัมพัทธ์เกษตรกร จำนวน 30 ตัวอย่าง ตามทศนคติ คำนิยม ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 11 ข้อ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนคือ

การรับรู้ในระดับความเห็นน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1	คะแนน
การรับรู้ในระดับความเห็นน้อย	ให้คะแนน 2	คะแนน
การรับรู้ในระดับความเห็นระดับปานกลาง	ให้คะแนน 3	คะแนน
การรับรู้ในระดับความเห็นระดับมาก	ให้คะแนน 4	คะแนน
การรับรู้ในระดับความเห็นมากที่สุด	ให้คะแนน 5	คะแนน

ตารางที่ 54 การสรุปผลคะแนนทศนคติ คำนิยมต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมในอนาคต

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
1	ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรต่อไปในอนาคต			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	5	16.66	10
	ปานกลาง (3)	8	26.66	24
	มาก (4)	12	40	48
	มากที่สุด (5)	5	16.66	25
	รวม	30	100	107
	$\bar{X} = 3.56$ S.D. = 0.95 C.V. = 26.82%			
2	ความต้องการให้บุตรหลานที่จะทำการเกษตรต่อไปในอนาคต			
	น้อยที่สุด (1)	1	3.33	1
	น้อย (2)	4	13.33	8
	ปานกลาง (3)	5	16.66	15
	มาก (4)	15	50	60
	มากที่สุด (5)	5	33.33	25

ตารางที่ 54 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	รวม	30	100	109
	$\bar{X} = 3.63$ S.D. = 1.01 C.V. = 27.98%			
3	การปลูกฝังความต้องการประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรมกับลูกหลาน			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	5	3.33	10
	ปานกลาง (3)	19	63.33	57
	มาก (4)	6	20	24
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	91
	$\bar{X} = 3.03$ S.D. = 0.60 C.V. = 19.95%			
4	ความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร			
	น้อยที่สุด (1)	3	10	3
	น้อย (2)	4	13.33	8
	ปานกลาง (3)	8	26.66	24
	มาก (4)	10	33.33	40
	มากที่สุด (5)	5	16.66	25
	รวม	30	100	100
	$\bar{X} = 3.33$ S.D.=1.19 C.V.=35.81%			
5	ความต้องการมีอาชีพเสริมนอกเหนือจากอาชีพเกษตรของรุ่นลูกหลาน			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0

ตารางที่ 54 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	น้อย (2)	3	10	6
	ปานกลาง (3)	9	30	27
	มาก (4)	12	40	48
	มากที่สุด (5)	6	20	30
	รวม	30	100	111
	$\bar{X} = 3.70$ S.D. = 0.86 C.V. = 25.71%			
6	ความต้องการอาชีพนอกภาคเกษตรในอนาคตรับ			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	4	13.33	8
	ปานกลาง (3)	10	33.33	30
	มาก (4)	8	26.66	32
	มากที่สุด (5)	8	26.66	40
	รวม	30	100	110
	$\bar{X} = 3.66$ S.D. = 1.01 C.V. = 27.62%			
7	ความต้องการอาชีพต่อเนื่องกับการเกษตรในอนาคตของครอบครัว			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	3	10	6
	ปานกลาง (3)	10	33.33	30
	มาก (4)	10	33.33	40
	มากที่สุด (5)	7	23.33	35

ตารางที่ 54 (ต่อ)

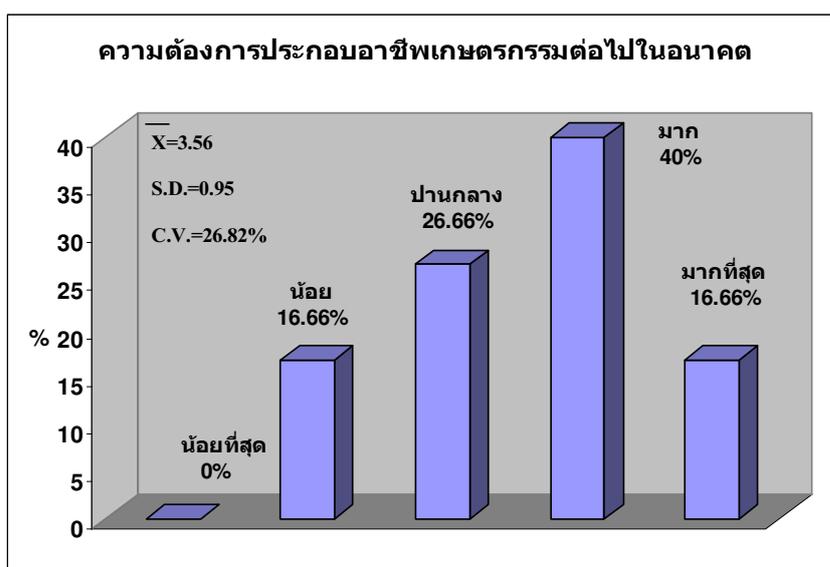
ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	รวม	30	100	111
	$\bar{X} = 3.7$ S.D. = 0.93 C.V. = 25.30%			
8	ถ้าอนาคตกฎหมายยังกำหนดให้เกาะเกร็ดเป็นพื้นที่อนุรักษ์ด้านเกษตรอยู่ท่านมีคิดว่าจะอาศัยอยู่ในเกาะเกร็ดเพียงใด			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	2	6.66	6
	มาก (4)	12	40	48
	มากที่สุด (5)	16	53.33	80
	รวม	30	100	134
	$\bar{X} = 4.46$ S.D. = 0.61 C.V. = 13.86%			
9	ท่านต้องการให้มีหน่วยงานภาครัฐเข้ามาดูแลปัญหาการประกอบอาชีพมากน้อยเพียงใด			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	1	3.33	2
	ปานกลาง (3)	4	13.33	12
	มาก (4)	12	40	48
	มากที่สุด (5)	13	43.33	65
	รวม	30	100	127
	$\bar{X} = 4.23$ S.D. = 0.80 C.V. = 18.99%			

ตารางที่ 54 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
10	คาดว่าในครอบครัวของท่านอาชีพนอกภาคเกษตรที่ น่าจะทำได้ในอนาคต			
	ค้าขาย	8	26.66	-
	ลูกจ้าง	7	23.33	-
	รับจ้าง	11	36.66	-
	ดอกเบี๋ย	2	6.66	-
	งานประดิษฐ์	1	3.33	-
	บ้านเช่า	1	3.33	-
11	คาดว่ารายได้หลักในอนาคตของท่านในครอบครัว			
	รายได้หลักจากภาคเกษตร	7	23.33	-
	รายได้หลักนอกภาคเกษตร	23	76.66	-
	อัตราส่วน 1 : 3.28			

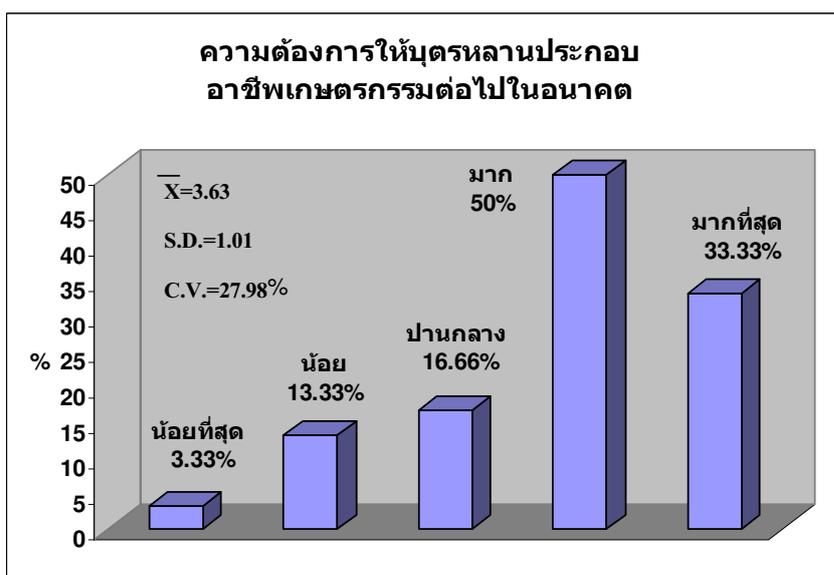
2. อภิปรายผล ทักษะคิด ค่านิยม การประกอบอาชีพเกษตรกรรม แยกรายข้อ

ความต้องการทำอาชีพเกษตรกรรมต่อไปในอนาคตอยู่ในระดับมากแต่มีความหลากหลาย โดยความต้องการมาก (40%) ปานกลาง (26.66%) มากที่สุด (16.66%) น้อย (16.66%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

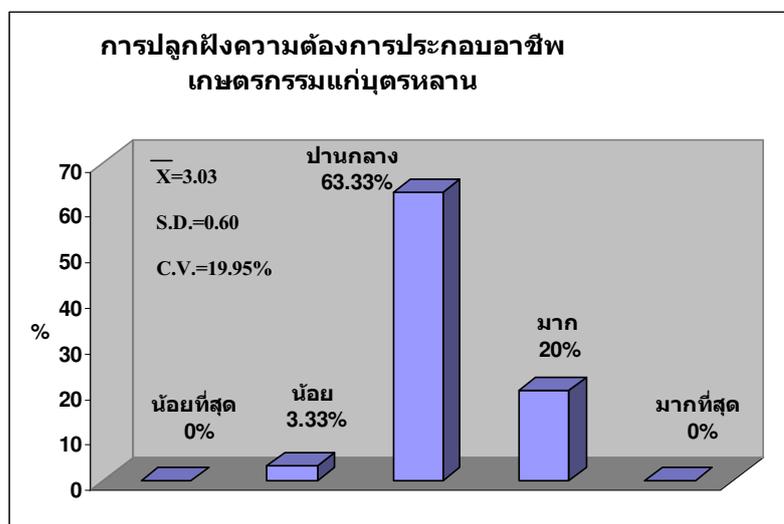
แผนภูมิที่ 73 ระดับความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไปในอนาคต

ความต้องการให้ลูกหลานทำการเกษตรต่อไปในอนาคตอยู่ในระดับมากแต่มีความหลากหลาย โดยความต้องการ มาก (50%) มากที่สุด (33.33%) ปานกลาง (16.66%) น้อย (13.33%) น้อยที่สุด (3.33%) ตามลำดับ

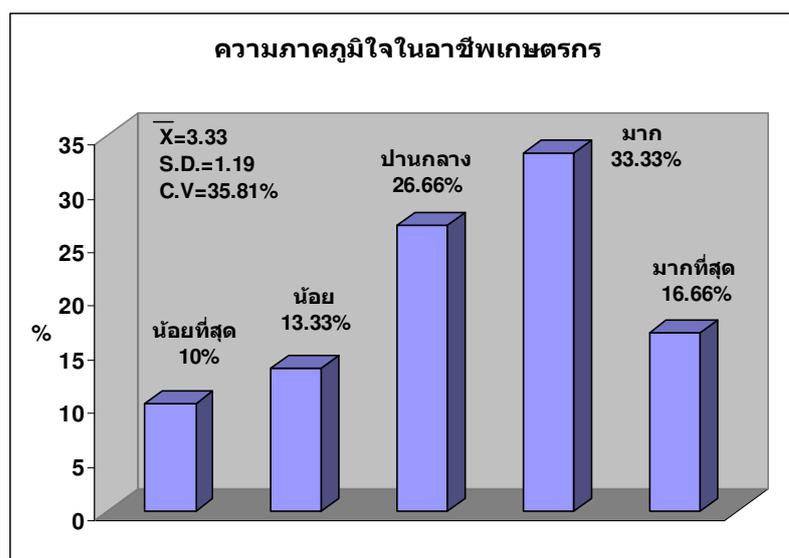
แผนภูมิที่ 74 ระดับความต้องการให้บุตรหลานประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไปในอนาคต

การปลูกฝังค่านิยมการทำอาชีพเกษตรกรรมกับลูกหลานอยู่ในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีระดับปานกลาง (63.33%) มาก (20%) น้อย (3.33%) น้อยที่สุด (0%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

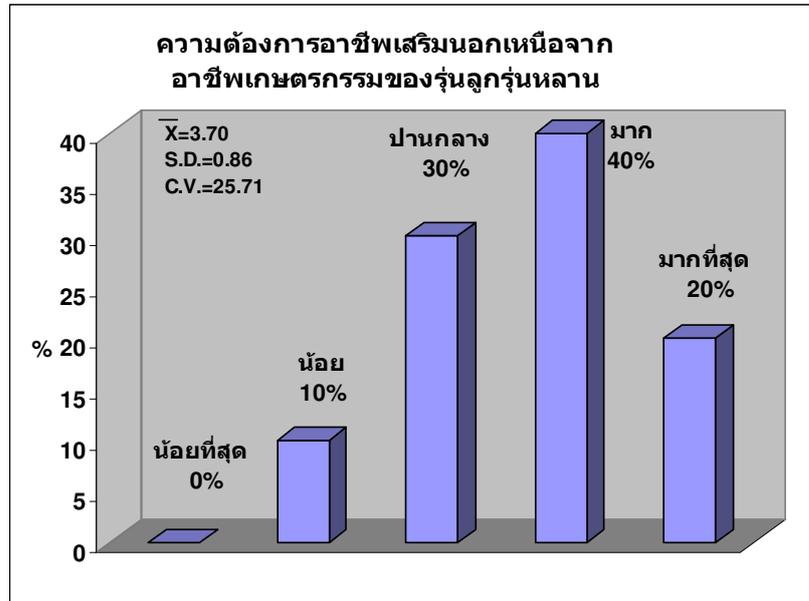
แผนภูมิที่ 75 ระดับการปลูกฝังความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมแก่บุตรหลาน

ความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรอยู่ในระดับปานกลางและมีความหลากหลาย โดยความภาคภูมิใจมาก (33.33%) ปานกลาง (26.66%) มากที่สุด (16.66%) น้อย (13.33%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

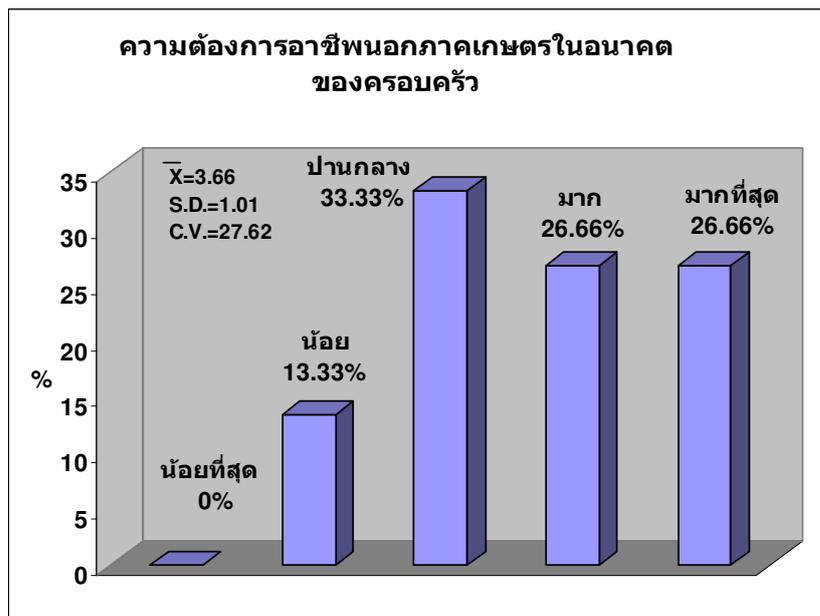
แผนภูมิที่ 76 ระดับความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตร

ความต้องการอาชีพเสริมนอกภาคเกษตรกรรมของรุ่นลูกรุ่นหลานในอนาคตอยู่ในระดับมากแต่มีความหลากหลาย โดยความต้องการมาก (40%) ปานกลาง (30%) มากที่สุด (20%) น้อย (10%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 77 ระดับความต้องการอาชีพนอกเหนือจากอาชีพเกษตรกรรมของรุ่นลูกรุ่นหลาน

ความต้องการอาชีพนอกภาคเกษตรในอนาคตของครอบครัวอยู่ในระดับมากแต่มีความหลากหลาย โดยความต้องการปานกลาง (33.33%) มากที่สุด (26.66%) มาก (26.66%) น้อย (13.33%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

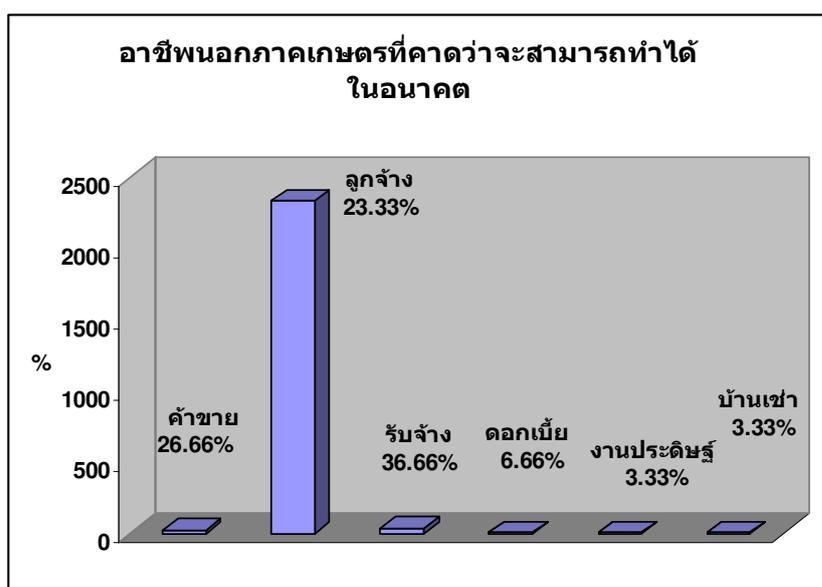
แผนภูมิที่ 78 ระดับความต้องการอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมในอนาคตของครอบครัว

ความต้องการอาชีพต่อเนื่องกับการเกษตรในอนาคตของครอบครัวอยู่ในระดับมากแต่มีความหลากหลาย โดยผู้ที่ต้องการในระดับมาก (33.33%) ปานกลาง (33.33%) มากที่สุด (23.33%) น้อย (10%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ความต้องการที่จะพักอาศัยอยู่ในพื้นที่เกาะเกร็ดต่อไปแม้กฎหมายยังกำหนดให้เกาะเกร็ดเป็นพื้นที่อนุรักษ์อยู่ในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีความต้องการปานกลาง (66%) มากที่สุด (53.33%) มาก (40%) น้อย (0%) และน้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

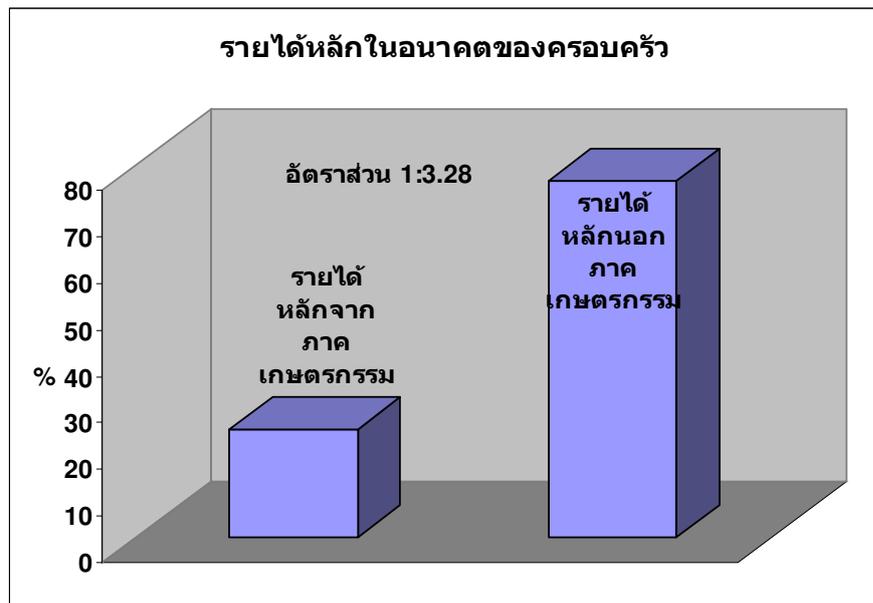
ความต้องการให้ภาครัฐเข้ามาแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีความต้องการมากที่สุด (43.33%) ปานกลาง (13.33%) มาก (6.66%) น้อย (3.33%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

อาชีพนอกภาคเกษตรที่ครอบครัวน่าจะทำได้ในอนาคต ส่วนใหญ่จะเป็นอาชีพรับจ้าง (36.66%) รองมาคืออาชีพค้าขาย (26.66%) การเป็นลูกจ้าง (23.33%) งานประดิษฐ์ (13.33%) และรายได้จากดอกเบี้ย (6.66%) มีเพียงส่วนน้อย

แผนภูมิที่ 79 อาชีพนอกภาคเกษตรกรรมที่คาดว่าจะสามารถทำได้ในอนาคต

รายได้หลักในอนาคตของครอบครัวเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม มากกว่าอาชีพหลักจากภาคเกษตรกรรม ในอัตราส่วน อาชีพนอกภาคเกษตรกรรม 3 คน ต่ออาชีพเกษตรกรรม 1 คน

แผนภูมิที่ 80 รายได้หลักในขนาดของครอบครัว

3. การวิเคราะห์โดยแบ่งระดับทัศนคติ ค่านิยม การประกอบอาชีพเกษตรกรรม 5 ระดับ

สำหรับเกณฑ์ในการจัดกลุ่มระดับทัศนคติ ค่านิยม การประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวน 6 ข้อ สามารถแบ่งเป็นช่วงชั้นระดับของปัญหาได้ดังนี้

ความต้องการรับการช่วยเหลือมากที่สุด	คะแนน	136 - 165	หรือค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.50
ความต้องการรับการช่วยเหลือมาก	คะแนน	106 - 135	หรือค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50
ความต้องการรับการช่วยเหลือปานกลาง	คะแนน	76 - 105	หรือค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50
ความต้องการรับการช่วยเหลือน้อย	คะแนน	46 - 75	หรือค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50
ความต้องการรับการช่วยเหลือน้อยที่สุด	คะแนน	16 - 45	หรือค่าเฉลี่ย	0.51 - 1.50

ตารางที่ 55 การวิเคราะห์ทัศนคติ ค่านิยมการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเรียงลำดับค่าเฉลี่ย

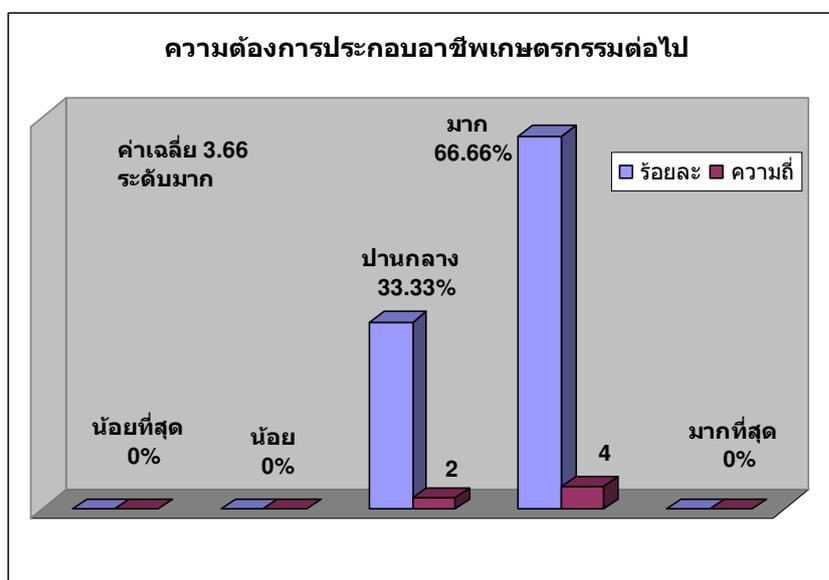
อันดับ	ระดับ ทัศนคติ ค่านิยม ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
	ระดับที่ 5 ความต้องการมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.50)
	ไม่มี
	ระดับที่ 4 ความต้องการมาก (ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50)
1	ความต้องการอาศัยและประกอบอาชีพอยู่ในเกาะเกร็ดถ้าอนาคตกฎหมายยังกำหนดให้เกาะเกร็ดเป็นพื้นที่อนุรักษ์ด้านเกษตรกรรม
2	ท่านต้องการให้มีหน่วยงานภาครัฐเข้ามาดูแลและแก้ปัญหาการประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรมมากน้อยเพียงใด
3	ความต้องการให้บุตรหลานที่จะทำการเกษตรกรรมต่อไปในอนาคต
4	ความต้องการทำอาชีพเกษตรกรรมต่อไปในอนาคต
	ระดับที่ 3 ความต้องการปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50)
5	ความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม
6	การปลูกฝังความต้องการประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรมกับลูกหลาน
	ระดับที่ 2 ความต้องการน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50)
	ไม่มี
	ระดับที่ 1 ความต้องการน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 0.51 - 1.50)
	ไม่มี

จากการวิเคราะห์ทัศนคติ ค่านิยมการประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยเรียงค่าเฉลี่ย 5 ระดับ สามารถที่จะสรุปในลักษณะความถี่ของแต่ละช่วงค่าเฉลี่ยแต่ละระดับได้ดังนี้

ตารางที่ 56 สรุปข้อมูล ทัศนคติ ค่านิยมประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามลำดับช่วงค่าเฉลี่ย 5 ระดับ

ระดับความต้องการ	ขอบเขต (ช่วงค่าเฉลี่ย)	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
น้อยที่สุด	0.516 - 1.516	0	0
น้อย	1.516 - 2.516	0	0
ปานกลาง	2.516 - 3.516	2	33.33
มาก	3.516 - 4.516	4	66.66
มากที่สุด	4.516 - 5.516	0	0
	รวม	6	100

จากการแบ่งช่วงระดับทัศนคติ ค่านิยม ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม 5 ระดับ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวน 6 ข้อ ระดับค่าเฉลี่ยระดับมาก 4 ข้อ (66.66 %) ระดับปานกลาง 2 ข้อ (33.33%) ระดับน้อย 0 ข้อ (0%) ระดับน้อยที่สุด 0 ข้อ (0%) ระดับมากที่สุด 0 ข้อ (0%)

แผนภูมิที่ 81 ระดับทัศนคติ ค่านิยม การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามลำดับช่วงค่าเฉลี่ย

4. การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทัศนคติ การประกอบอาชีพเกษตร

จากการวิเคราะห์ทัศนคติ คำนิยมต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยเรียงค่าเฉลี่ย 5 ระดับ สามารถที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์โดยสถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน และสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนได้ดังนี้

ตารางที่ 57 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านทัศนคติ คำนิยม การประกอบอาชีพเกษตร

ระดับ	ขอบเขต	กึ่งกลาง (x)	ความถี่ (f)	(fx)	(x - $\bar{x}$)	(x - $\bar{x}$) ²	f(x - $\bar{x}$) ²
น้อยที่สุด 16 - 45	0.516 - 1.516 (15.5 - 45.5)	1	0	0	- 2.66	7.0756	0
น้อย 46 - 75	1.516 - 2.516 (45.5 - 75.5)	2	0	0	- 1.66	2.7556	0
ปานกลาง 76 - 105	2.516 - 3.516 (75.5 - 105.5)	3	2	6	- 0.66	0.4356	0.8712
มาก 106 - 135	3.516 - 4.516 (105.5 - 135.5)	4	4	16	0.34	0.1156	0.4624
มากที่สุด 136 - 165	4.516 - 5.516 (135.5 - 165.5)	5	0	0	1.34	1.7956	0
			6	22	- 3.3	12.178	1.3336
$\bar{X} = 3.66$ S.D.=0.471 S.D. ² =0.22 C.V. = 12.88% (สูตรการคำนวณที่ภาคผนวก ข.)							

จากการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางทัศนคติ คำนิยมความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยหามัชฌิมเลขคณิต จากข้อมูลที่แจกแจงความถี่แล้ว จำนวน 6 ข้อ โดยแบ่งช่วงระดับค่าเฉลี่ย 5 ช่วงระดับ ได้ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.66 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.471 ความแปรปรวน 0.22 ค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน 12.88 % และความสัมประสิทธิ์เพียร์สันของความเบ้ - 0.40

5. การวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ทศนคติ ค่านิยม การประกอบอาชีพเกษตรกรรม

จากการวิเคราะห์ทศนคติ ค่านิยมการประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 5 ระดับ สามารถที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์โดย ค่ามัธยฐาน ได้ดังนี้

ตารางที่ 58 มัธยฐานของทศนคติ ค่านิยม การประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ระดับความต้องการ	ขอบเขต	จุดกึ่งกลางชั้น (x)	ความถี่ (f)	ความถี่สะสม
1 น้อยที่สุด 16 - 45	0.516 - 1.516	1	0	0
2 น้อย 46 - 75	1.516 - 2.516	2	0	0
3 ปานกลาง 76 - 105	2.516 - 3.516	3	2	2
4 มาก 106 - 135	3.516 - 4.516	4	4	6
5 มากที่สุด 136 - 165	4.516 - 5.516	5	0	6
สรุป มัธยฐาน 3.766 (สูตรการคำนวณที่ภาคผนวก ข.)				

จากการวัดแนวโน้มสู่ส่วนกลางโดยหาค่ามัธยฐานของทศนคติ ค่านิยมการประกอบอาชีพเกษตรกรรม จากข้อมูลที่แจกแจงความถี่แล้ว จำนวน 6 ข้อ โดยแบ่งช่วงระดับค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ได้มัธยฐานมีค่าเท่ากับ 3.766

6. การวิเคราะห์หาค่าฐานนิยมของทศนคติ ค่านิยม การประกอบอาชีพเกษตรกรรม

จากการวิเคราะห์ทศนคติ ค่านิยมการประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 5 ระดับ สามารถที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์โดยสถิติ ค่าฐานนิยม ได้ดังนี้

ตารางที่ 59 ค่าฐานนิยมของ ทศนคติ ค่านิยม การประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ระดับความต้องการ	ขอบเขต	จุดกึ่งกลางชั้น (x)	ความถี่(f)
1 น้อยที่สุด 16 - 45	0.516 - 1.516	1	0
2 น้อย 46 - 75	1.516 - 2.516	2	0
3 ปานกลาง 76 - 105	2.516 - 3.516	3	2
4 มาก 121 - 135	3.516 - 4.516	4	4
5 มากที่สุด 136 - 165	4.516 - 5.516	5	0
สรุป ฐานนิยม 3.849 (สูตรและวิธีการคำนวณที่ภาคผนวก ข.)			

จากการวัดแนวโน้มสู่ส่วนกลางโดยหาค่าฐานนิยมของทศนคติ ค่านิยมความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมจากข้อมูลที่แจกแจงความถี่แล้ว จำนวน 6 ข้อ แล้ว โดยแบ่งช่วงระดับค่าเฉลี่ย 5 ช่วงระดับ ฐานนิยมมีค่าเท่ากับ 3.849

7. สรุปค่าสถิติในการวิเคราะห์ทัศนคติ ค่านิยม การประกอบอาชีพเกษตรกรรม

จากการหาแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง ด้านทัศนคติ ค่านิยม ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ต่อไปทั้ง 6 ข้อ โดยนำแต่ละข้อมาแบ่งออกเป็นระดับความต้องการ 5 ระดับเพื่อสามารถหาระดับความรุนแรงของปัญหาในภาพรวมได้ผลสรุปค่ามัชฌิมเลขคณิต มัธยฐาน ฐานนิยม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน และสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนเพื่อนำไปสรุปผลปัญหาอุปสรรคในเกาะเกร็ดได้ดังนี้

ตาราง 60 สรุปค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติ ค่านิยม การประกอบอาชีพเกษตร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	ผลการวิเคราะห์	ระดับ
มัชฌิมเลขคณิต	3.666	ระดับมาก
มัธยฐาน	3.766	ระดับมาก
ฐานนิยม	3.849	ระดับมาก
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.471	มีความห่างจากค่าเฉลี่ยไม่มาก
ความแปรปรวน	0.2218	มีความกระจายของข้อมูลน้อย
สัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน	0.1286 (12.86%)	มีความกระจายของข้อมูลน้อย
สัมประสิทธิ์เพียร์สันของความเบ้	-0.40	ความเห็นส่วนใหญ่มีค่ามาก

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติได้ฐานนิยม 3.849 ค่ามัธยฐาน 3.766 ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.666 อยู่ในระดับความเห็นด้วยมาก โดยค่าฐานนิยม มีค่ามากกว่า ค่ามัธยฐาน และค่ามัชฌิมเลขคณิต ทำให้ความเบ้ -0.40 มีค่าเป็นลบพื้นที่ใต้โค้งทางด้านซ้ายของฐานนิยม จะมีพื้นที่มากกว่าพื้นที่ใต้โค้งทางด้านขวาของฐานนิยมแสดงว่า เส้นโค้งความถี่ของค่าคะแนนความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไปจะเบ้ซ้าย ข้อมูลส่วนใหญ่มีค่าสูงหรือมีค่ามากและข้อมูลส่วนน้อยมีค่าน้อย หมายความว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไปในระดับมากและมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันคือต้องการที่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไปในระดับมากและมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.471 ความแปรปรวน 0.2218 มีค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน 12.86 % แสดงว่าข้อมูลมีการกระจายตัวน้อยหรือข้อมูลมีการกระจุกตัวกัน โดยมีความต้องการไปในทางเดียวกันเป็นส่วนใหญ่คือมีความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไปในระดับมาก

แผนภูมิที่ 82 เส้นโค้งความถี่ ทัศนคติ ค่านิยม ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ส่วนที่ 5 ความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

1. การแจกแจงความถี่ข้อมูลความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐแยกรายข้อ การวิเคราะห์แบบสัมพัทธ์เกษตรกรจำนวน 30 ตัวอย่าง ถามความต้องการได้รับความช่วยเหลือในอาชีพเกษตรกรรมจากภาครัฐ จำนวน 72 ข้อ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนคือ

การรับรู้ในระดับความรุนแรงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
การรับรู้ในระดับความรุนแรงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
การรับรู้ในระดับความรุนแรงระดับปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
การรับรู้ในระดับความรุนแรงระดับมาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
การรับรู้ในระดับความรุนแรงมากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

ตารางที่ 61 ผลการสัมพัทธ์ความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐในอาชีพเกษตรกรรม

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	1. ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร			
1	ต้องการให้มีการจัดทำคันคลองชลประทานเพื่อควบคุม น้ำ พร้อมประตูน้ำบังคับน้ำและการสัญจรทางบกและ ทางน้ำ			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	3	10	9
	มาก (4)	5	16.66	20
	มากที่สุด (5)	22	73.33	110
	รวม	30	100	139
	$\bar{X} = 4.63$ S.D. = 0.65 C.V. = 14.20%			
2	ต้องการให้ชุดลอกคูคลองระบบชลประทานให้สะดวกใน การระบายน้ำส่งเข้าออก น้ำสะอาด ทั้งความกว้างความ ลึก พร้อมขานคลองป้องกันตลิ่ง			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	5	16.66	15

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	มาก (4)	13	43.33	52
	มากที่สุด (5)	12	40	60
	รวม	30	100	127
	$\bar{X} = 4.23$ S.D. = 0.70 C.V. = 16.91%			
3	ต้องการให้มีข้อบังคับให้เจ้าของที่ดินและผู้ครอบครองที่ดินต้องบำรุงรักษาคัน คูน้ำ และประตูกั้นน้ำน้ำต้องขุดลอกอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	9	30	18
	ปานกลาง (3)	14	46.66	42
	มาก (4)	4	13.33	16
	มากที่สุด (5)	3	10	15
	รวม	30	100	91
	$\bar{X} = 3.03$ S.D. = 0.91 C.V. = 30.10%			
4	ต้องการให้สร้างหรือปรับปรุงท่าเรือสำหรับขนส่งสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและการขนสินค้าเกษตรเข้าถึงท่าเรือให้สะดวกยิ่งขึ้น			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	8	26.66	24
	มาก (4)	12	40	48
	มากที่สุด (5)	10	33.33	50
	รวม	30	100	122
	$\bar{X} = 4.06$ S.D. = 0.77 C.V. = 19%			

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
5	ต้องการให้ทำการชลประทานขุดลอกกุดคลองให้สะดวกในการระบายน้ำ เข้า ออก ทั้งความกว้างความลึกเพื่อให้มีการขนส่งทางน้ำได้อีกทางหนึ่งและเชื่อมต่ออย่างทั่วถึงเพื่อการขนส่งทางน้ำ การท่องเที่ยวทางน้ำ			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	4	13.33	12
	มาก (4)	12	40	48
	มากที่สุด (5)	14	46.66	70
	รวม	30	100	130
	$\bar{X} = 4.33$ S.D. = 0.6992 C.V. = 16.14%			
	2. ด้านที่ดินสำหรับการเกษตร			
6	ต้องการให้มีการบังคับให้เจ้าของเอาที่ดินมาให้เช่า ถ้ามีผู้ประสงค์จะเช่าหรือต้องทำประโยชน์เสียเองภายในปี หลังจากนั้นต้องให้เช่า			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	2	6.66	4
	ปานกลาง (3)	7	23.33	21
	มาก (4)	8	26.66	32
	มากที่สุด (5)	13	43.33	65
	รวม	30	100	122
	$\bar{X} = 4.06$ S.D. = 0.96 C.V. = 23.73%			
7	ต้องการให้ส่งเสริมการเพาะปลูกอย่างหนาแน่นหรือการทำเกษตรหลายหลายชนิดเพื่อประหยัดเนื้อที่			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	น้อย (2)	2	6.66	4
	ปานกลาง (3)	10	33.33	30
	มาก (4)	8	26.66	32
	มากที่สุด (5)	10	33.33	50
	รวม	30	100	116
	$\bar{X} = 3.86$ S.D. = 0.95 C.V. = 24.78%			
8	ต้องการให้รัฐส่งเสริมทำการเกษตรแบบไร้ดิน Hydrophobic ทำให้ไม่ต้องใช้พื้นที่มาก			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	5	16.66	10
	ปานกลาง (3)	15	50	45
	มาก (4)	5	16.66	20
	มากที่สุด (5)	5	16.66	25
	รวม	30	100	100
	$\bar{X} = 3.33$ S.D. = 0.94 C.V. = 28.31%			
9	ต้องการควบคุมราคาค่าเช่า มีเกณฑ์ราคา ระยะเวลาการเช่า			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	4	13.33	8
	ปานกลาง (3)	8	26.66	24
	มาก (4)	9	30	36
	มากที่สุด (5)	9	30	45
	รวม	30	100	113
	$\bar{X} = 3.76$ S.D. = 1.02 C.V. = 27.19%			

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
10	ต้องการให้รัฐใช้มาตรการ แลกเปลี่ยนซื้อขายสิทธิการ พัฒนา (TDR) ให้กับเจ้าของพื้นที่ที่จะรักษาพื้นที่เกษตร			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	1	3.33	2
	ปานกลาง (3)	10	33.33	30
	มาก (4)	8	26.66	32
	มากที่สุด (5)	11	36.66	55
	รวม	30	100	119
	$\bar{X} = 3.96$ S.D. = 0.91 C.V. = 23.03%			
11	ต้องการให้เก็บภาษีบำรุงท้องที่อัตราก้าวหน้ากับเจ้าของ ที่ดินที่มีทำประโยชน์แต่ให้ลดหย่อนภาษีบำรุงท้องที่กับ ผู้ทำประโยชน์			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	1	3.33	2
	ปานกลาง (3)	4	13.33	12
	มาก (4)	12	40	48
	มากที่สุด (5)	13	43.33	65
	รวม	30	100	127
	$\bar{X} = 4.23$ S.D. = 0.80 C.V. = 18.99%			
	3. ด้านภัยธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสุขภาพเกษตรกร			
12	ต้องการให้ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพดินปรับปรุงบำรุง ดินด้วยปุ๋ยธรรมชาติ			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	1	3.33	2

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	ปานกลาง (3)	5	16.66	15
	มาก (4)	9	30	36
	มากที่สุด (5)	15	50	75
	รวม	30	100	128
	$\bar{X} = 4.26$ S.D. = 0.85 C.V. = 20.04%			
13	ต้องการให้ส่งเสริมเงินทุนในการสร้างเขื่อนดินรอบสวนเพื่อป้องกันน้ำท่วมเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	2	6.66	4
	ปานกลาง (3)	6	20	18
	มาก (4)	10	33.33	40
	มากที่สุด (5)	12	40	60
	รวม	30	100	122
	$\bar{X} = 4.06$ S.D. = 0.92 C.V. = 22.87%			
14	ต้องการให้ประกาศเขตพัฒนาที่ดินให้รัฐเข้ามาวางแผนและแก้ไขปรับปรุงบำรุงดิน			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	2	6.66	4
	ปานกลาง (3)	9	30	27
	มาก (4)	9	30	36
	มากที่สุด (5)	10	33.33	50
	รวม	30	100	117
	$\bar{X} = 3.9$ S.D. = 0.94 C.V. = 24.18%			

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
15	ต้องการให้ส่งเสริมการลดการใช้สารเคมี ยามาแมลงและปุ๋ยเคมีโดยหันมาใช้เกษตรอินทรีย์แทน			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	1	3.33	2
	ปานกลาง (3)	8	26.66	24
	มาก (4)	7	23.33	28
	มากที่สุด (5)	14	46.66	70
	รวม	30	100	124
	$\bar{X} = 4.13$ S.D. = 0.92 C.V. = 22.30%			
16	ต้องการให้สร้างเขื่อนกั้นน้ำรอบเกาะเกร็ด			
	น้อยที่สุด (1)	5	16.66	5
	น้อย (2)	6	20	12
	ปานกลาง (3)	7	23.33	21
	มาก (4)	7	23.33	28
	มากที่สุด (5)	5	16.66	25
	รวม	30	100	91
	$\bar{X} = 3.03$ S.D. = 1.32 C.V. = 43.85%			
17	ต้องการให้ขุดลอกแม่น้ำเจ้าพระยาและควบคุมระดับน้ำ			
	น้อยที่สุด (1)	8	26.66	8
	น้อย (2)	8	26.66	16
	ปานกลาง (3)	6	20	18
	มาก (4)	4	13.33	16
	มากที่สุด (5)	4	13.33	20
	รวม	30	100	78

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	$\bar{X} = 2.6$ S.D. = 1.35 C.V. = 52.17			
18	ต้องการให้ส่งเสริมการปลูกพืชระยะสั้นเพื่อหลีกเลี่ยงน้ำท่วม			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	2	6.66	4
	ปานกลาง (3)	7	23.3	21
	มาก (4)	9	30	36
	มากที่สุด (5)	12	40	60
	รวม	30	100	121
	$\bar{X} = 4.03$ S.D. = 0.94 C.V. = 23.52%			
19	ต้องการให้รัฐสนับสนุนขุดบ่อน้ำเก็บกักน้ำไว้ใช้ฉุกเฉิน			
	น้อยที่สุด (1)	16	53.33	16
	น้อย (2)	7	23.33	14
	ปานกลาง (3)	5	16.66	15
	มาก (4)	2	6.66	8
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	53
	$\bar{X} = 1.76$ S.D. = 0.95 C.V. = 52.26%			
20	ต้องการให้ติดตั้งเครื่องสูบน้ำ ชักน้ำเข้าพื้นที่ด้านใน			
	น้อยที่สุด (1)	14	46.66	14
	น้อย (2)	7	23.33	14
	ปานกลาง (3)	7	23.33	21
	มาก (4)	2	6.66	8
	มากที่สุด (5)	0	0	0

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	รวม	30	100	57
	$\bar{X} = 1.9$ S.D. = 0.97 C.V. = 51.47%			
21	ต้องการให้มีการควบคุมสิ่งปลูกสร้างและการทิ้งน้ำ บำบัดน้ำเสียครัวเรือน			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	5	16.66	10
	ปานกลาง (3)	9	30	27
	มาก (4)	5	16.66	20
	มากที่สุด (5)	11	36.66	55
	รวม	30	100	112
	$\bar{X} = 3.73$ S.D. = 1.12 C.V. = 30.12%			
22	ต้องการให้ส่งเสริมการทำเกษตรธรรมชาติ เกษตรไร้ สารพิษ เกษตรชีวภาพ เพื่อลดปริมาณสารพิษ			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	5	16.66	15
	มาก (4)	12	40	48
	มากที่สุด (5)	13	43.33	65
	รวม	30	100	128
	$\bar{X} = 4.26$ S.D. = 0.72 C.V. = 17.07%			
23	ต้องการให้ส่งเสริมกำจัดแมลงโดยวิธีการธรรมชาติทำ เกษตรธรรมชาติ เกษตรไร้สาร เกษตรชีวภาพเพื่อลด ปริมาณสารพิษ ทั้งยามาแมลงและปู๊เคมี			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	น้อย (2)	4	13.33	8
	ปานกลาง (3)	6	20	18
	มาก (4)	9	30	36
	มากที่สุด (5)	11	36.66	55
	รวม	30	100	117
	$\bar{X} = 3.90$ S.D. = 0.81 C.V. = 20.88%			
24	ต้องการให้สร้างเขื่อนกันตลิ่งบริเวณน้ำกัดเซาะ			
	น้อยที่สุด (1)	6	20	6
	น้อย (2)	6	20	12
	ปานกลาง (3)	7	23.33	21
	มาก (4)	6	20.33	24
	มากที่สุด (5)	5	16.66	25
	รวม	30	100	88
	$\bar{X} = 2.93$ S.D. = 1.36 C.V. = 46.57%			
25	ต้องการปลูกพืชป้องกันการกัดเซาะ			
	น้อยที่สุด (1)	7	23.33	7
	น้อย (2)	5	16.66	10
	ปานกลาง (3)	8	26.66	24
	มาก (4)	5	16.66	20
	มากที่สุด (5)	5	16.66	25
	รวม	30	100	86
	$\bar{X} = 2.86$ S.D. = 1.38 C.V. = 48.39%			
26	ต้องการให้ส่งเสริมปลูกพืชผสมผสานเพื่อลดปัญหาโรคพืช			

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	น้อยที่สุด (1)	1	3.33	1
	น้อย (2)	5	16.66	10
	ปานกลาง (3)	10	33.33	30
	มาก (4)	7	23.33	28
	มากที่สุด (5)	7	23.33	35
	รวม	30	100	104
	$\bar{X} = 3.46$ S.D. = 1.117 C.V. = 32.29%			
27	ต้องการให้รัฐปรับปรุงพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ให้ทนต่อโรคแมลง			
	น้อยที่สุด (1)	1	3.33	1
	น้อย (2)	5	16.66	10
	ปานกลาง (3)	10	33.33	30
	มาก (4)	7	23.33	28
	มากที่สุด (5)	7	23.33	35
	รวม	30	100	104
	$\bar{X} = 3.46$ S.D. = 1.11 C.V. = 32.29%			
28	ต้องการให้ใช้มาตรการทางกฎหมายควบคุม กฎหมายผังเมือง ควบคุมอาคาร สุขาภิบาล การบำบัดน้ำเสีย			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	1	3.33	2
	ปานกลาง (3)	9	30	27
	มาก (4)	10	33.33	40
	มากที่สุด (5)	10	33.33	50
	รวม	30	100	119

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	$\bar{X} = 3.96$ S.D. = 0.87 C.V. = 22.09%			
29	ต้องการให้มีการประกันสุขภาพเกษตรกรเพื่อเป็นหลักประกันและลดรายจ่าย			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	2	6.66	4
	ปานกลาง (3)	6	20	18
	มาก (4)	12	40	48
	มากที่สุด (5)	10	33.33	50
	รวม	30	100	120
	$\bar{X} = 4.00$ S.D. = 0.984 C.V. = 22.36%			
30	ต้องการให้มีเงินอุดหนุนหรือเงินกองทุนช่วยเหลือเกษตรกรที่เจ็บป่วย เช่นค่าครองชีพเมื่อเจ็บป่วย			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	4	13.33	12
	มาก (4)	12	40	48
	มากที่สุด (5)	14	46.66	70
	รวม	30	100	130
	$\bar{X} = 4.33$ S.D. = 0.69 C.V. = 16.14%			
	4.ด้านต้นทุนการผลิตหรือปัจจัยการผลิต			
31	ต้องการระบบสหกรณ์หรือกลุ่มอาชีพให้มีการรวมกลุ่มกันซื้อกันขายปัจจัยการผลิต			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	5	16.66	10

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	ปานกลาง (3)	13	43.33	39
	มาก (4)	5	16.66	20
	มากที่สุด (5)	7	23.33	35
	รวม	30	100	104
	$\bar{X} = 3.46$ S.D. = 1.02 C.V. = 29.60%			
32	ต้องการให้ส่งเสริมวิธีการใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่น เช่น ปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมี หรือยากำจัดแมลงแบบชีวภาพ แทนยาฆ่าแมลงซึ่งมีราคาแพงและไม่ต้องขนส่งจากที่อื่น			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	1	3.33	2
	ปานกลาง (3)	7	23.33	21
	มาก (4)	11	36.66	44
	มากที่สุด (5)	11	36.66	55
	รวม	30	100	122
	$\bar{X} = 4.06$ S.D. = 0.85 C.V. = 21.02%			
33	ต้องการให้ส่งเสริมการทำการเกษตรธรรมชาติทางเลือกที่ใช้แรงงานน้อย			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	9	30	27
	มาก (4)	10	33.33	40
	มากที่สุด (5)	11	36.66	55
	รวม	30	100	122
	$\bar{X} = 4.06$ S.D. = 0.81 C.V. = 20.04%			

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
34	ต้องการให้จัดหาแรงงานราคาถูกลงจากภายนอก			
	น้อยที่สุด (1)	25	83.3	25
	น้อย (2)	5	16.66	10
	ปานกลาง (3)	0	0	0
	มาก (4)	0	0	0
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	35
	$\bar{X} = 1.16$ S.D. = 0.37 C.V. = 32.13%			
35	ต้องการให้มีการใช้แรงงานในครอบครัวโดยใช้แรงงานลูกหลาน			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	2	6.66	4
	ปานกลาง (3)	10	33.33	30
	มาก (4)	10	33.33	40
	มากที่สุด (5)	8	26.66	40
	รวม	30	100	114
	$\bar{X} = 3.8$ S.D. = 0.90 C.V. = 23.92%			
36	ต้องการให้ฟื้นฟูการขอแรงงานโดยวิธีการลงแขกแบบโบราณ			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	7	23.33	14
	ปานกลาง (3)	16	53.33	48
	มาก (4)	6	20	24
	มากที่สุด (5)	1	3.33	5

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	รวม	30	100	91
	$\bar{X} = 3.03$ S.D. = 0.75 C.V. = 24.81%			
37	ต้องการให้ส่งเสริมการทำเกษตรธรรมชาติ ชีวภาพไร้สารพิษ วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่นและปุ๋ยชีวภาพน้ำหมักชีวภาพ แทนสารเคมีราคาแพงเพื่อลดต้นทุน			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	5	16.66	15
	มาก (4)	10	33.33	40
	มากที่สุด (5)	15	50	75
	รวม	30	100	130
	$\bar{X} = 4.33$ S.D. = 0.74 C.V. = 17.21%			
38	ต้องการให้ลดภาษีที่ดินให้แก่เจ้าของที่ดินที่ได้มีการทำกิจกรรมด้านการเกษตรบนที่ดินนั้น ๆ เพื่อลดต้นทุน			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	4	13.33	12
	มาก (4)	12	40	48
	มากที่สุด (5)	14	46.66	70
	รวม	30	100	130
	$\bar{X} = 4.33$ S.D. = 0.69 C.V. = 16.14 %			
	5. ด้านทุน ในการประกอบอาชีพ			
39	ต้องการให้มีแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำระยะยาว สินเชื่อเพื่อการผลิตระยะยาว			

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	น้อยที่สุด (1)	1	3.33	1
	น้อย (2)	4	13.33	8
	ปานกลาง (3)	11	36.33	33
	มาก (4)	7	23.33	28
	มากที่สุด (5)	7	23.33	35
	รวม	30	100	105
	$\bar{X} = 3.5$ S.D. = 1.08 C.V. = 31.08%			
40	ต้องการมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นทุนหมุนเวียน			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	12	40	36
	มาก (4)	8	26.66	32
	มากที่สุด (5)	10	33.33	50
	รวม	30	100	118
	$\bar{X} = 3.93$ S.D. = 0.85 C.V. = 21.72%			
41	ต้องการให้จัดตั้งหรือส่งเสริมกองทุนเพื่อเกษตรกรรม โดยการนำภาษีน้ำมัน ภาษีสุรา ภาษียาสูบ ภาษีสินค้า ฟุ่มเฟือย			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	9	30	27
	มาก (4)	10	33.33	40
	มากที่สุด (5)	11	36.66	55
	รวม	30	100	122

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	$\bar{X} = 4.06$ S.D. = 0.81 C.V. = 20.04%			
42	ต้องการให้ส่งเสริมการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน			
	น้อยที่สุด (1)	18	60	18
	น้อย (2)	10	33.33	20
	ปานกลาง (3)	2	6.66	6
	มาก (4)	0	0	0
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	44
	$\bar{X} = 1.46$ S.D. = 0.38 C.V. = 26.15%			
43	ต้องการให้ลดหรือยกเว้นการเก็บภาษีบำรุงท้องที่/ภาษีโรงเรือน			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	7	16.66	21
	มาก (4)	8	26.66	32
	มากที่สุด (5)	15	50	75
	รวม	30	100	128
	$\bar{X} = 4.26$ S.D. = 0.74 C.V. = 17.58%			
44	ต้องการให้ยืดระยะเวลาการชำระหนี้เกษตรกร			
	น้อยที่สุด (1)	2	6.66	2
	น้อย (2)	3	10	6
	ปานกลาง (3)	10	33.33	30
	มาก (4)	7	23.33	28
	มากที่สุด (5)	8	26.66	40

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	รวม	30	100	106
	$\bar{X} = 3.53$ S.D. = 1.17 C.V. = 33.30%			
45	ต้องการให้ลดค่าใช้จ่ายภาคเกษตรด้วยการส่งเสริมการทำเกษตรที่หลากหลายเพื่อเป็นอาหารลดการจับจ่ายใช้สอย			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	10	33.33	30
	มาก (4)	9	30	36
	มากที่สุด (5)	11	36.66	55
	รวม	30	100	121
	$\bar{X} = 4.03$ S.D. = 0.83 C.V. = 20.74%			
	6. ด้านแรงงานภาคเกษตรและเครื่องมือการเกษตร			
46	ต้องการให้รัฐส่งเสริมการใช้เครื่องจักรทดแทนแรงงาน			
	น้อยที่สุด (1)	9	30	9
	น้อย (2)	9	30	18
	ปานกลาง (3)	8	26.66	24
	มาก (4)	4	13.33	16
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	67
	$\bar{X} = 2.23$ S.D. = 1.02 C.V. = 45.85%			
47	ต้องการให้ส่งเสริมหรือฟื้นฟูการใช้เครื่องมือการเกษตรที่มาจากภูมิปัญญาพื้นบ้าน			
	น้อยที่สุด (1)	2	6.66	2
	น้อย (2)	7	23.33	14

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	ปานกลาง (3)	8	26.66	24
	มาก (4)	5	16.66	20
	มากที่สุด (5)	8	26.66	40
	รวม	30	100	100
	$\bar{X} = 3.33$ S.D. = 1.17 C.V. = 38.24%			
	7. ด้านผลผลิตทางการเกษตร			
48	ต้องการให้รัฐส่งเสริมการพัฒนาดินน้ำ ปุ๋ย การบำรุงรักษาให้ผลผลิตคุณภาพดี			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	4	13.33	12
	มาก (4)	6	20	24
	มากที่สุด (5)	20	66.66	100
	รวม	30	100	136
	$\bar{X} = 4.53$ S.D. = 0.71 C.V. = 15.85%			
49	ต้องการให้จัดหาและปรับปรุงพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ให้ได้ผลผลิตสูง			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	5	16.66	15
	มาก (4)	9	30	36
	มากที่สุด (5)	16	53.33	80
	รวม	30	100	131

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	$\bar{X} = 4.36$ S.D. = 0.90 C.V. = 20.86%			
50	ต้องการให้ส่งเสริมการปลูกพืชผสมผสานเพื่อมีให้สัน ตลาดและมีผลผลิตขายตลอดปี			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	2	6.66	4
	ปานกลาง (3)	13	43.33	39
	มาก (4)	8	26.66	32
	มากที่สุด (5)	7	23.33	35
	รวม	30	100	110
	$\bar{X} = 3.66$ S.D. = 0.90 C.V. = 24.77%			
51	ต้องการให้ส่งเสริมการวางแผนจัดระยะเวลาการปลูกพืช ของแต่ละครัวเรือนให้เหมาะสม			
	น้อยที่สุด (1)	1	3.33	1
	น้อย (2)	9	30	18
	ปานกลาง (3)	16	53.33	48
	มาก (4)	4	13.33	16
	มากที่สุด (5)	0	0	0
	รวม	30	100	83
	$\bar{X} = 2.76$ S.D. = 0.71 C.V. = 25.93%			
52	ต้องการให้ตั้งผู้จ้างหรือกันชนและประกันราคาสินค้า เกษตร			
	น้อยที่สุด (1)	9	30	9
	น้อย (2)	5	16.66	10
	ปานกลาง (3)	10	33.33	30

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	มาก (4)	5	16.66	20
	มากที่สุด (5)	1	3.33	5
	รวม	30	100	74
	$\bar{X} = 2.46$ S.D. = 1.17 C.V. = 47.79%			
53	ต้องการให้ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อลดการนำเข้าเสีย			
	น้อยที่สุด (1)	1	3.33	1
	น้อย (2)	2	6.66	4
	ปานกลาง (3)	7	23.33	21
	มาก (4)	10	33.33	40
	มากที่สุด (5)	10	33.33	50
	รวม	30	100	116
	$\bar{X} = 3.86$ S.D. = 1.05 C.V. = 27.36%			
	8.ปัญหาด้านการตลาด			
54	ต้องการที่จะให้มีสถานที่รับซื้อเพื่อส่งขายเองโดยตรงในเมือง (ชุมชนเมืองนอกเกาะ) เพื่อไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	4	13.33	8
	ปานกลาง (3)	16	53.33	48
	มาก (4)	7	23.33	28
	มากที่สุด (5)	3	10	15
	รวม	30	100	99
	$\bar{X} = 3.30$ S.D. = 0.82 C.V. = 24.92%			

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
55	ต้องการที่จะให้มีการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร สำหรับขายให้นักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่นเพื่อมีต้อง เดินทางไปไกลและตัดปัญหาพ่อค้าคนกลาง			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	2	6.66	6
	มาก (4)	11	36.66	44
	มากที่สุด (5)	17	56.66	85
	รวม	30	100	135
	$\bar{X} = 4.50$ S.D. = 0.5477 C.V. = 12.17%			
56	ต้องการให้ประชาสัมพันธ์หรือส่งเสริมสร้างเอกลักษณ์ ของสินค้าให้มีมูลค่าเพิ่มเป็นที่ต้องการของตลาดสูงทั้ง Branding และ packaging มีอำนาจต่อราคา			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	2	6.66	6
	มาก(4)	14	46.66	56
	มากที่สุด (5)	14	46.66	70
	รวม	30	100	132
	$\bar{X} = 4.4$ S.D. = 0.61 C.V. = 13.88%			
57	ต้องการให้รัฐกำหนดพื้นที่ผ่อนผันบริเวณที่มีคนสัญจร มากให้เกษตรกรมีสถานที่จำหน่ายสินค้าเกษตรในพื้นที่ ท้องถิ่นเป็นครั้งคราวแบบตลาดนัดวันเสาร์ - อาทิตย์ บริเวณทางเดินสัญจร			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	4	13.33	12
	มาก (4)	12	40.00	48
	มากที่สุด (5)	14	46.66	70
	รวม	30	100	130
	$\bar{X} = 4.33$ S.D. = 0.69 C.V. = 16.08%			
58	ต้องการให้นำสินค้าเกษตรมาเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกษตรกรรม ทางน้ำเช่นตลาดน้ำเกาะเกร็ด หรือท่องเที่ยวซื้อผลไม้			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	2	6.66	6
	มาก (4)	8	26.66	32
	มากที่สุด (5)	20	66.66	100
	รวม	30	100	138
	$\bar{X} = 4.60$ S.D. = 0.61 C.V. = 13.28%			
	9. ด้านรายได้ภาคเกษตร			
59	ต้องการให้รัฐส่งเสริมการทำสวนผสมเพื่อสร้างรายได้ตลอดปี			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	1	3.33	2
	ปานกลาง (3)	6	6.66	18
	มาก (4)	13	16.66	52
	มากที่สุด (5)	10	33.33	50

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	รวม	30	100	122
	$\bar{X} = 4.06$ S.D. = 0.81 C.V. = 20.04%			
	10. ด้านเทคโนโลยีการเกษตร			
60	ต้องการให้รัฐส่งเสริมด้วยได้รับการอบรมส่งเสริมความรู้ด้านการใช้ปุ๋ยและสารเคมี อบรม ดูงาน แปลงสาธิต			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	2	6.66	4
	ปานกลาง (3)	12	40	36
	มาก (4)	11	36.66	44
	มากที่สุด (5)	5	16.66	5
	รวม	30	100	89
	$\bar{X} = 2.96$ S.D. = 1.07 C.V. = 36.26%			
61	ต้องการให้มีการตั้งศูนย์บริการ ฯ ให้ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านราคาที่ทันเหตุการณ์ด้านการเกษตร			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	5	16.66	10
	ปานกลาง (3)	13	43.33	39
	มาก (4)	6	20	24
	มากที่สุด (5)	6	20	30
	รวม	30	100	103
	$\bar{X} = 3.43$ S.D. = 0.95 C.V. = 27.82%			
62	ต้องการให้การส่งเสริมอบรมความรู้อาชีพเกษตรกรทางเลือกที่ลดต้นทุนรักษาสິงแวดล้อม ใช้วัสดุในท้องถิ่นที่ผลิตได้			

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	6	20	18
	มาก (4)	17	56.66	68
	มากที่สุด (5)	7	23.33	35
	รวม	30	100	121
	$\bar{X} = 4.03$ S.D. = 0.65 C.V. = 16.31%			
63	ต้องการให้ฝึกอบรมงานพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จ			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	4	13.33	8
	ปานกลาง (3)	19	63.33	57
	มาก (4)	5	16.66	20
	มากที่สุด (5)	2	6.66	10
	รวม	30	100	95
	$\bar{X} = 3.16$ S.D. = 0.73 C.V. = 23.23%			
	11. ด้านพันธุ์พืช			
64	ต้องการให้ส่งเสริมขยายพันธุ์พืชพันธุ์ดีให้เพียงพอ			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	9	30	27
	มาก (4)	10	33.33	40
	มากที่สุด (5)	11	36.66	55
	รวม	30	100	122

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	$\bar{X} = 4.06$ S.D. = 0.81 C.V. = 20.04%			
65	ต้องการให้หาพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ให้ทั้ง พืชน้ำในบริเวณที่ลุ่ม หรือผลไม้อื่นต่าง ๆ			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	2	6.66	4
	ปานกลาง (3)	9	30	27
	มาก (4)	10	33.33	40
	มากที่สุด (5)	9	30	45
	รวม	30	100	116
	$\bar{X} = 3.86$ S.D. = 0.92 C.V. = 23.86%			
66	ต้องการให้ส่งเสริมอาชีพเกษตรกรที่เหมาะสมกับสภาพ พื้นที่เช่น พืชน้ำ การเลี้ยงปลา สัตว์น้ำในบริเวณที่มี ทรัพยากรน้ำ			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	2	6.66	4
	ปานกลาง (3)	12	40	36
	มาก (4)	8	26.66	32
	มากที่สุด (5)	8	26.66	40
	รวม	30	100	112
	$\bar{X} = 3.73$ S.D. = 0.92 C.V. = 24.89%			
67	ต้องการให้มีการปรับปรุงหรือจัดหาพันธุ์พืชให้มีคุณภาพ ดีผลผลิตดี การขึ้นง่าย เมล็ดพันธุ์ กล้าไม้			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	ปานกลาง (3)	7	23.33	21
	มาก (4)	10	33.33	40
	มากที่สุด (5)	13	43.33	65
	รวม	30	100	126
	$\bar{X} = 4.20$ S.D. = 0.79 C.V. = 18.84%			
68	ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ และพัฒนาสร้างจุดเด่นของพืชพันธุ์ให้เป็นเอกลักษณ์ประจำถิ่นเช่นต้นหน่อกะลา ทุเรียนนนท์ มะตาด ชมพู่มะเหมี่ยว			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	3	10	9
	มาก (4)	10	33.33	40
	มากที่สุด (5)	17	56.66	85
	รวม	30	100	134
	$\bar{X} = 4.46$ S.D. = 0.67 C.V. = 15.02%			
	12. ด้านการรวมกลุ่ม			
69	ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพในทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่องจริงจังและมีเป้าหมายทางด้านเศรษฐกิจเป็นผู้นำ และมีผลิตภัณฑ์จากการรวมกลุ่มอย่างดีพอเป็นรูปธรรม			
	น้อยที่สุด (1)	1	3.33	1
	น้อย (2)	1	3.33	2
	ปานกลาง (3)	15	50	45
	มาก (4)	10	33.33	40
	มากที่สุด (5)	3	10	15

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	รวม	30	100	103
	$\bar{X} = 3.43$ S.D. = 0.84 C.V. = 24.60%			
	13.ด้านทัศนคติและความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร			
70	ต้องการให้ช่วยให้เกษตรกรมีสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	0	0	0
	ปานกลาง (3)	3	10	9
	มาก (4)	10	33.33	40
	มากที่สุด (5)	17	56.66	85
	รวม	30	100	134
	$\bar{X} = 4.46$ S.D. = 0.67 C.V. = 15.02%			
71	ต้องการให้มีการเชิดชูเกียรติเกษตรกรดีเด่น			
	น้อยที่สุด (1)	1	3.33	1
	น้อย (2)	3	10	6
	ปานกลาง (3)	10	33.33	30
	มาก (4)	10	33.33	40
	มากที่สุด (5)	6	20	30
	รวม	30	100	107
	$\bar{X} = 3.56$ S.D. = 1.02 C.V. = 28.72%			
72	ต้องการให้มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกร ของเกษตรกรเอง			
	น้อยที่สุด (1)	0	0	0
	น้อย (2)	4	13.33	8
	ปานกลาง (3)	8	26.66	24

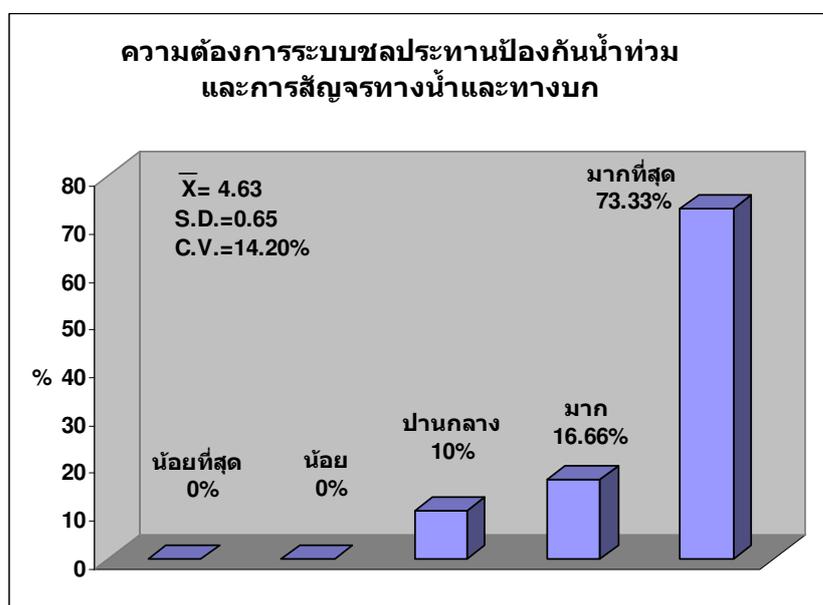
ตารางที่ 61 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน
	มาก (4)	12	40	48
	มากที่สุด (5)	6	20	30
	รวม	30	100	110
	$\bar{X} = 3.66$ S.D. = 1.06 C.V. = 28.97%			

2. อภิปรายผลความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐแยกรายข้อ

ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร

ต้องการให้มีการจัดทำคันคลองชลประทานเพื่อควบคุมน้ำ พร้อมประตุน้ำบังคับน้ำและการสัญจรทางบกและทางน้ำอยู่ในระดับมากที่สุดและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยความต้องการมากที่สุด (66.66%) มาก (26.66%) ปานกลาง (6.66%) น้อย (0%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

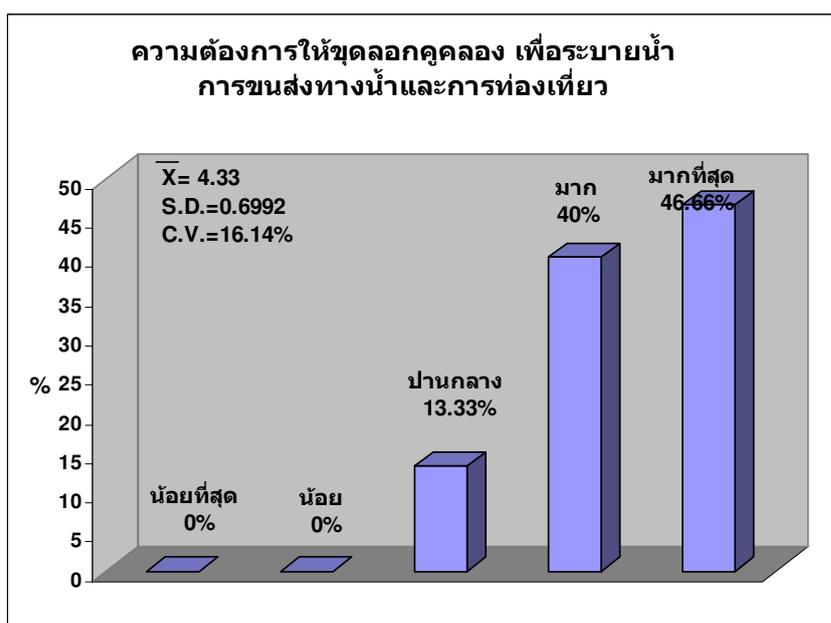
แผนภูมิที่ 83 ระดับความต้องการระบบชลประทานป้องกันน้ำท่วมและทางสัญจร

ต้องการให้ขุดลอกคูคลองระบบชลประทานให้สะดวกในการระบายน้ำส่งเข้าออก น้ำสะอาด ทั้งความกว้างความลึก พร้อมขานคลองป้องกันตลิ่งอยู่ในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยความต้องการ มาก (43.33%) มากที่สุด (40%) ปานกลาง (16.66%) น้อย (0%) และน้อยที่สุด ตามลำดับ

ต้องการให้มีข้อบังคับให้เจ้าของที่ดินและผู้ครอบครองที่ดินต้องบำรุงรักษาคัน คูน้ำ และ ประตูกักน้ำคูน้ำต้องขุดลอกอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง อยู่ในระดับปานกลางและมีความหลากหลาย โดย ต้องการปานกลาง (46.66%) น้อย (30%) มาก (13.33%) มากที่สุด (10) น้อยที่สุด (0) ตามลำดับ

ต้องการให้สร้างหรือปรับปรุงท่าเรือสำหรับขนส่งสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและการ ขนสินค้าเกษตรเข้าถึงท่าเรือให้สะดวกยิ่งขึ้นอยู่ในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดย ความต้องการ มาก (40%) มากที่สุด (33.33%) ปานกลาง (26.66%) น้อย (0%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้ทำการชลประทานขุดลอกคูคลองให้สะดวกในการระบายน้ำ เข้า ออก ทั้ง ความกว้างความลึกเพื่อให้มีการขนส่งทางน้ำได้อีกทางหนึ่งและเชื่อมต่ออย่างทั่วถึงเพื่อการขนส่ง ทางน้ำ การท่องเที่ยวทางน้ำอยู่ในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยต้องการ มากที่สุด (46.66%) มาก (40%) ปานกลาง (13%) น้อย (0%) และน้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 84 ระดับความต้องการให้ขุดลอกคูคลองเพื่อระบายน้ำ การขนส่งและท่องเที่ยว

ด้านที่ดินสำหรับการเกษตร

ต้องการให้มีการบังคับให้เจ้าของเอาที่ดินมาให้เช่า ถ้ามีผู้ประสงค์จะเช่าหรือต้องทำ ประโยชน์เสียเองภายใน 1 ปีหลังจากนั้นต้องให้เช่า อยู่ในระดับมากแต่มีความหลากหลาย โดย ต้องการมากที่สุด (43.33%) มาก (26.66%) ปานกลาง (23.33%) น้อย (6.66%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้ส่งเสริมการเพาะปลูกอย่างหนาแน่นอยู่ในระดับมากและมีความหลากหลาย โดยต้องการมากที่สุด (33.33%) ปานกลาง (33.33%) มาก (26.66%) น้อย (6.66%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้รัฐส่งเสริมทำการเกษตรแบบไร้ดินอยู่ในระดับปานกลางและมีความหลากหลาย โดยความต้องการปานกลาง (50%) มากที่สุด (16.66%) มาก (16.66%) น้อย (16.66%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้มีการควบคุมราคาค่าเช่า มีเกณฑ์ราคา ระยะเวลาการเช่าอยู่ในระดับมากแต่มีความหลากหลาย โดยต้องการมากที่สุด (30%) มาก (30%) ปานกลาง (26.66%) น้อย (13.33%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้รัฐใช้มาตรการ แลกเปลี่ยนซื้อขายสิทธิการพัฒนาให้กับเจ้าของพื้นที่ที่จะรักษาพื้นที่เกษตรกรรมอยู่ในระดับมากแต่มีความหลากหลาย โดยความต้องการมากที่สุด (36.66%) ปานกลาง (33.33%) มาก (26.66%) น้อย (3.33%) น้อยที่สุด (0%)

ต้องการให้เก็บภาษีบำรุงท้องที่อัตราก้าวหน้ากับเจ้าของที่ดินที่มีทำประโยชน์แต่ให้ลดหย่อนภาษีบำรุงท้องที่กับผู้ทำประโยชน์อยู่ในระดับมากแต่มีความหลากหลาย โดยความต้องการมากที่สุด (43.33%) มาก (40%) ปานกลาง (13.33%) น้อย (3.33%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ด้านภัยธรรมชาติ ลิงแควล้อมและสุขภาพเกษตรกร

ต้องการให้ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพดินปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยธรรมชาติอยู่ในระดับมากแต่มีความหลากหลาย โดยความต้องการมากที่สุด (50%) มาก (30%) ปานกลาง (16.66%) น้อย (3.33%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้ส่งเสริมเงินทุนในการสร้างเขื่อนดินรอบสวนเพื่อป้องกันน้ำท่วมเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอยู่ในระดับมากแต่มีความหลากหลาย โดยต้องการมากที่สุด (40%) มาก (33.33%) ปานกลาง (20%) น้อย (6.66%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้ประกาศเขตพัฒนาที่ดินให้รัฐเข้ามาวางแผนและแก้ไขปรับปรุงบำรุงดินอยู่ในระดับมากแต่มีความหลากหลาย โดยความต้องการมากที่สุด (33.33%) มาก (30%) ปานกลาง (30%) น้อย (6.66%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้ส่งเสริมการลดการใช้สารเคมี ยาฆ่าแมลงและปุ๋ยเคมีโดยหันมาใช้เกษตรอินทรีย์แทนอยู่ในระดับมากแต่มีความหลากหลาย โดยความต้องการมากที่สุด (46.66%) ปานกลาง (26.66%) มาก (23.33%) น้อย (3.33%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้สร้างเขื่อนกั้นน้ำรอบเกาะเกร็ดอยู่ในระดับปานกลางและมีความหลากหลาย โดยความต้องการมาก (23.33%) ปานกลาง (23.33%) น้อย (20%) มากที่สุด (16.66%) น้อยที่สุด (16.66%) ตามลำดับ

ต้องการให้ขุดลอกแม่น้ำเจ้าพระยาและควบคุมระดับน้ำในระดับปานกลาง และมีความหลากหลาย โดยความต้องการ น้อยที่สุด (26.66%) น้อย (26.66%) ปานกลาง (20%) มาก (13.33%) มากที่สุด (13.33%) ตามลำดับ

ต้องการให้ส่งเสริมการปลูกพืชระยะสั้นเพื่อหลีกเลี่ยงน้ำท่วมอยู่ในระดับมากแต่มีความหลากหลาย โดยความต้องการระดับมากที่สุด (40%) มาก (30%) ปานกลาง (23.33) น้อย (6.66%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้รัฐสนับสนุนขุดบ่อน้ำเก็บกักน้ำไว้ใช้ดูแลอยู่ในระดับน้อยแต่มีความหลากหลาย โดยความต้องการระดับน้อยที่สุด (53.33%) น้อย (23.33%) ปานกลาง (16.66%) มาก (6.66%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้ติดตั้งเครื่องสูบน้ำ ชักน้ำเข้าพื้นที่ด้านอยู่ในระดับน้อยแต่มีความหลากหลาย โดยความต้องการระดับน้อยที่สุด (46.66%) น้อย (23.33%) ปานกลาง (23.33) มาก (6.66%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้มีการควบคุมสิ่งปลูกสร้างและการทิ้งน้ำ บำบัดน้ำเสียครัวเรือนอยู่ในระดับมากแต่มีความหลากหลาย โดยความต้องการระดับ มากที่สุด (36.66%) ปานกลาง (30%) น้อย (16.66%) มาก (16.66%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้ส่งเสริมการทำเกษตรธรรมชาติ เกษตรไร้สารพิษ เกษตรชีวภาพ เพื่อลดปริมาณสารพิษอยู่ในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยความต้องการระดับ มากที่สุด (43.33%) มาก (40%) ปานกลาง (16.66%) น้อย (0%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้ส่งเสริมกำจัดแมลง โดยวิธีการธรรมชาติทำเกษตรธรรมชาติ เกษตรไร้สาร เกษตรชีวภาพเพื่อลดปริมาณสารพิษทั้งยาฆ่าแมลงและปุ๋ยเคมีอยู่ในระดับมากแต่มีความหลากหลาย โดย ความต้องการระดับ มากที่สุด (36.66%) มาก (30%) ปานกลาง (20%) น้อย (13.33%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้สร้างเขื่อนกั้นคลังบริเวณน้ำกักเซาะอยู่ในระดับปานกลางและมีความหลากหลาย โดยความต้องการระดับปานกลาง (23.33%) มาก (20.33%) น้อย (20%) น้อยที่สุด (20%) มากที่สุด (16.66%) ตามลำดับ

ต้องการปลูกพืชป้องกันการกัดเซาะในระดับปานกลางและมีความหลากหลายโดยความต้องการระดับปานกลาง (26.66%) น้อยที่สุด (23.33%) น้อย (16.66%) มาก (16.66%) มากที่สุด (16.66%) ตามลำดับ

ต้องการให้ส่งเสริมปลูกพืชผสมผสานเพื่อลดปัญหาโรคพืชอยู่ในระดับปานกลางและมีความหลากหลาย โดยความต้องการระดับ ปานกลาง (33.33%) มาก (23.33%) มากที่สุด (23.33%) น้อย (16.66%) น้อยที่สุด (3.33%) ตามลำดับ

ต้องการให้รัฐปรับปรุงพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ให้ทนต่อโรค แมลงอยู่ในระดับปานกลางและมีความหลากหลาย โดยความต้องการระดับ ปานกลาง (33.33%) มาก (23.33%) มากที่สุด (23.33%) น้อย (16.66%) น้อยที่สุด (3.33%) ตามลำดับ

ต้องการให้ใช้มาตรการทางกฎหมายควบคุม กฎหมายผังเมือง ควบคุมอาคาร สุขาภิบาล การบำบัดน้ำเสียอยู่ในระดับมากแต่มีความหลากหลาย โดยความต้องการระดับมากที่สุด (33.33%) มาก (33.33%) ปานกลาง (30%) น้อย (3.33%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้มีการประกันสุขภาพเกษตรกรเพื่อเป็นหลักประกันและลดรายจ่ายอยู่ในระดับมากและมีความหลากหลาย โดยความต้องการระดับมาก (40%) มากที่สุด (33.33%) ปานกลาง (20%) น้อย (6.66%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้มีเงินอุดหนุนหรือเงินกองทุนช่วยเหลือเกษตรกรที่เจ็บป่วย เช่น ค่าครองชีพ เมื่อเจ็บป่วยอยู่ในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยความต้องการระดับมากที่สุด (46.66%) มาก (40%) ปานกลาง (13.33%) น้อย (0%) และน้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ด้านต้นทุนการผลิตหรือปัจจัยการผลิต

ต้องการระบบสหกรณ์หรือกลุ่มอาชีพให้มีการรวมกลุ่มกันซื้อกันขายปัจจัยการทำเกษตรอยู่ในระดับปานกลางและมีความหลากหลาย โดยความต้องการระดับปานกลาง (43.33%) มากที่สุด (23.33%) มาก (16.66%) น้อย (16.66%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้ส่งเสริมวิธีการใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่น เช่น ปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมีหรือยา กำจัดแมลงแบบชีวภาพแทนยาฆ่าแมลงซึ่งมีราคาแพงและไม่ต้องขนส่งจากที่อื่นอยู่ในระดับมากและมีความหลากหลาย โดยความต้องการระดับ มากที่สุด (36.66%) มาก (36.66%) ปานกลาง (23.33%) น้อย (3.33%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้ส่งเสริมการทำกรเกษตรธรรมชาติทางเลือกที่ใช้แรงงานน้อย อยู่ในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกันโดยความต้องการระดับมากที่สุด (36.66%) มาก (33.33%) ปานกลาง (30%) น้อย (0%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้จัดหาแรงงานราคาถูกจากภายนอกในระดับน้อยที่สุดและความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยความต้องการระดับน้อยที่สุด (83.33%) น้อย (16.66%) ปานกลาง (0%) มาก (0%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้มีการใช้แรงงานในครอบครัวโดยใช้แรงงานลูกหลานในระดับมากแต่มีความหลากหลายเล็กน้อย โดยความต้องการระดับมาก (33.33%) ปานกลาง (33.33%) มากที่สุด (26.66%) น้อย (6.66%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้ฟื้นฟูการขอแรงงานโดยวิธีการลงแขกแบบโบราณในระดับปานกลางและมีความหลากหลาย โดยความต้องการระดับปานกลาง (53.33%) น้อย (23.33%) มาก (20%) มากที่สุด (3.33%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้ส่งเสริมการทำเกษตรธรรมชาติ ชีวภาพไร้สารพิษ ไร้วัสดุที่ทำได้ในท้องถิ่นและปุ๋ยชีวภาพน้ำหมักชีวภาพ แทนสารเคมีราคาแพงเพื่อลดต้นทุนในระดับมากในทิศทางเดียวกัน โดยความต้องการส่วนใหญ่ระดับ มากที่สุด (50%) มาก (33.33%) ปานกลาง (16.66%) น้อย (0%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้ลดภาษีที่ดินให้แก่เจ้าของที่ดินที่ได้มีการทำกิจกรรมด้านการเกษตรบนที่ดินนั้น ๆ เพื่อลดต้นทุนในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยความต้องการระดับมากที่สุด (46.66%) มาก (40%) ปานกลาง (13.33%) น้อย (0%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้นทุน ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ต้องการให้มีแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำระยะยาว สินเชื่อเพื่อการผลิตระยะยาวในระดับปานกลางและมีความหลากหลาย โดยความต้องการระดับ ปานกลาง (36.33%) มากที่สุด (23.33%) มาก (23.33%) น้อย (13.33%) น้อยที่สุด (3.33%) ตามลำดับ

ต้องการมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นทุนหมุนเวียนในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยความต้องการระดับปานกลาง (40%) มากที่สุด (33.33%) มาก (26.66%) น้อย (0%) และน้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้จัดตั้งหรือส่งเสริมกองทุนเพื่อเกษตรกรรม โดยการนำภาษีน้ำมัน ภาษีสุรา ภาษียาสูบ ภาษีสินค้าฟุ่มเฟือยในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยความต้องการระดับมากที่สุด (36.66%) มาก (33.33%) ปานกลาง (30%) น้อย (0%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้ส่งเสริมการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในระดับน้อยที่สุดและมีความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยความต้องการในระดับน้อยที่สุด (60%) น้อย (33.33%) ปานกลาง (6.66%) มาก (0%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้ลดหรือยกเว้นการเก็บภาษีบำรุงท้องที่/ภาษีโรงเรือนในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยความต้องการระดับมากที่สุด (50%) มาก (26.66%) ปานกลาง (16.66%) น้อย (0%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้ยืดระยะเวลาการชำระหนี้เกษตรกรในระดับปานกลางแต่มีความหลากหลาย โดยความต้องการระดับปานกลาง (33.33%) มากที่สุด (26.66%) มาก (23.33%) น้อย (10%) น้อยที่สุด (6.66%) ตามลำดับ

ต้องการให้ลดค่าใช้จ่ายภาคเกษตรกรรมด้วยการส่งเสริมการเกษตรที่หลากหลายเพื่อเป็นอาหารลดการจับจ่ายใช้สอยอยู่ในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยความต้องการในระดับมากที่สุด (36.66%) ปานกลาง (33.33%) มาก (30%) น้อย (0%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ด้านแรงงานภาคเกษตรกรรมและเครื่องมือการเกษตร

ต้องการให้รัฐส่งเสริมการใช้เครื่องจักรทดแทนแรงงานในระดับน้อยและมีความหลากหลาย โดยความต้องการในระดับน้อยที่สุด (30%) น้อย (30%) ปานกลาง (26.66%) มาก (13.33%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้ส่งเสริมหรือฟื้นฟูการใช้เครื่องมือการเกษตรที่มาจากภูมิปัญญาพื้นบ้านในระดับปานกลางและมีความหลากหลาย โดยความต้องการระดับมากที่สุด (26.66%) ปานกลาง (26.66%) น้อย (23.33%) มาก (16.66%) น้อยที่สุด (6.66%) ตามลำดับ

ด้านผลผลิตทางการเกษตร

ต้องการให้รัฐส่งเสริมการพัฒนาดินน้ำ ปุ๋ย การบำรุงรักษาให้ผลผลิตคุณภาพดีในระดับมากที่สุดและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยความต้องการระดับ มากที่สุด (66.66%) มาก (20%) ปานกลาง (13.33%) น้อย (0%) และน้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้จัดหาและปรับปรุงพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ให้ได้ผลผลิตสูงในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยความต้องการระดับมากที่สุด (53.33%) มาก (30%) ปานกลาง (16.66%) น้อย (0%) และน้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้ส่งเสริมการปลูกพืชผสมผสานเพื่อมิให้ล้มตลาดและมีผลผลิตขายตลอดปีในระดับมากและมีความหลากหลาย โดยความต้องการระดับปานกลาง (43.33%) มาก (26.66%) มากที่สุด (23.33%) น้อย (6.66) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

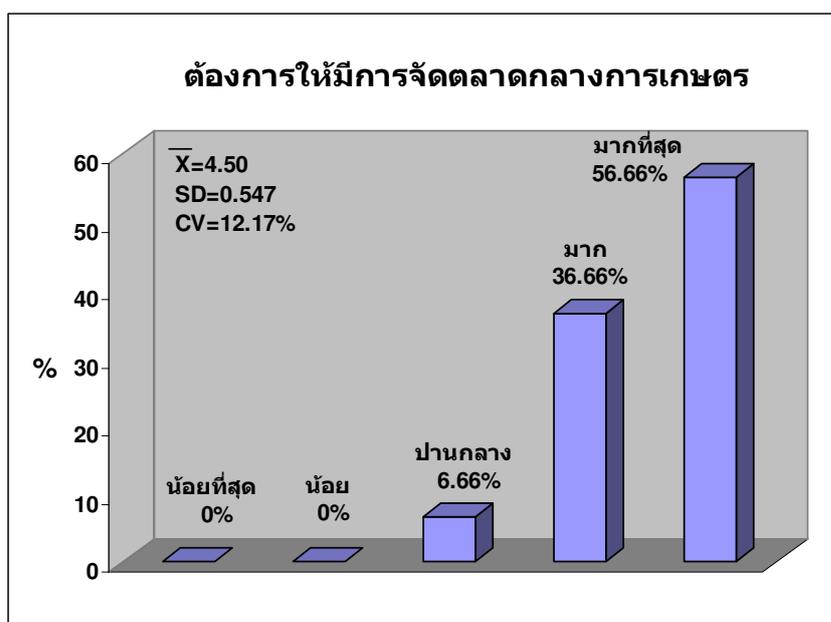
ต้องการให้ส่งเสริมการวางแผนจัดระยะเวลาการปลูกพืชของแต่ละครัวเรือนให้เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางและมีความหลากหลาย โดยความต้องการระดับปานกลาง (53.33%) น้อย (30%) มาก (13.33%) น้อยที่สุด (3.33%) มากที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อลดการเน่าเสียอยู่ในระดับมากและมีความหลากหลาย โดยความต้องการระดับมากที่สุด (33.33%) มาก (33.33%) ปานกลาง (23.33%) น้อย (6.66%) น้อยที่สุด (3.33%) ตามลำดับ

ด้านการตลาด

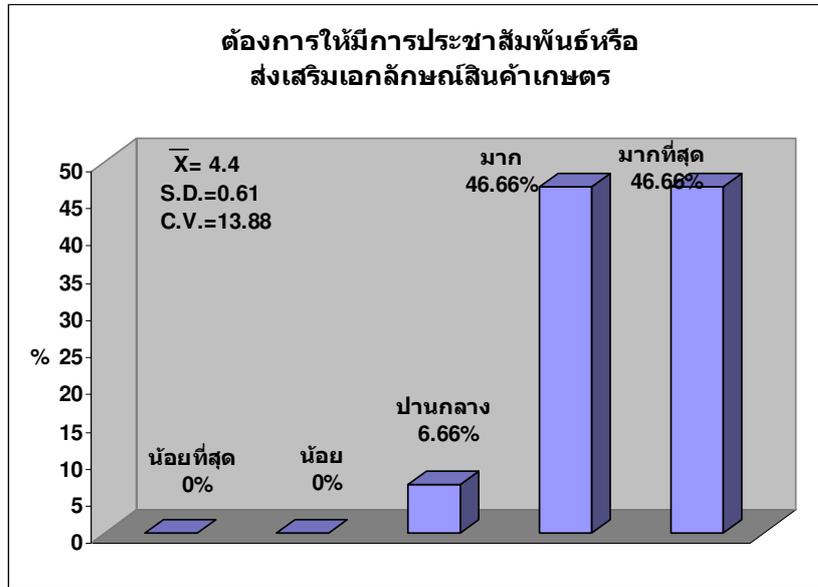
ต้องการที่จะให้มีสถานที่รับซื้อเพื่อส่งขายเองโดยตรงในเมือง (ชุมชนเมืองนอกเกาะ) เพื่อไม่ผ่านพ่อค้าคนกลางอยู่ในระดับปานกลางและมีความหลากหลาย โดยระดับปานกลาง (53.33%) มาก (23.33%) น้อย (13.33%) มากที่สุด (10%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการที่จะให้มีการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรสำหรับขายให้นักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่นเพื่อมีต้องเดินทางไปไกลและตัดปัญหาพ่อค้าคนกลางในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยความต้องการระดับมากที่สุด (56.66%) มาก (36.66%) ปานกลาง (6.66%) น้อย (0%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 85 ระดับความต้องการให้มีตลาดกลางการเกษตร

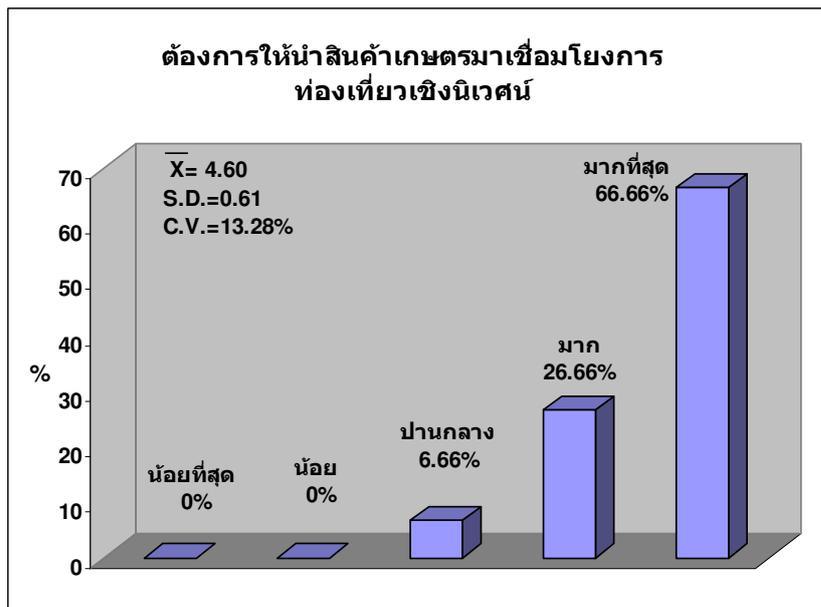
ต้องการให้ประชาสัมพันธ์หรือส่งเสริมสร้างเอกลักษณ์ของสินค้าให้มีมูลค่าเพิ่มเป็นที่ต้องการของตลาดสูงทั้ง Branding และ Packaging มีอำนาจต่อราคาอยู่ในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยความต้องการระดับมากที่สุด (46.66%) มาก (46.66%) ปานกลาง (6.66%) น้อย (0%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 86 ระดับความต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์หรือส่งเสริมเอกลักษณ์สินค้าเกษตร

ต้องการให้รัฐกำหนดพื้นที่ผ่อนผันบริเวณที่มีคนสัญจรมีเป็นครั้งคราวแบบตลาดนัดอยู่ในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยความต้องการระดับมากที่สุด (46.66%) มาก (40%) ปานกลาง (13.33%) น้อย (0%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้นำสินค้าเกษตรมาเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกษตรกรรมอยู่ในระดับมากที่สุดและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยความต้องการระดับมากที่สุด (73.33%) มาก (16.66%) ปานกลาง (10%) น้อย (0%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 87 ระดับความต้องการให้นำสินค้าเกษตรมาเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ด้านรายได้ภาคเกษตร

ต้องการให้รัฐส่งเสริมการทำสวนผสมเพื่อสร้างรายได้ตลอดปีอยู่ในระดับมากแต่มีความหลากหลาย โดยความต้องการระดับมากที่สุด (33.33%) มาก (16.66%) ปานกลาง (6.66%) น้อย (3.33%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ด้านเทคโนโลยีการเกษตร

ต้องการให้รัฐส่งเสริมด้วยได้รับการอบรมส่งเสริมความรู้ด้านการใช้ปุ๋ยและสารเคมี อบรม คูงาน แปลงสาธิต ในระดับปานกลางและมีความหลากหลาย โดยความต้องการระดับปานกลาง (40%) มาก (36.66%) น้อย (6.66%) มากที่สุด (16.66%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้มีการตั้งศูนย์บริการฯ ให้ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านราคาที่ทันเหตุการณ์ด้านการเกษตรในระดับปานกลางและมีความหลากหลาย โดยความต้องการระดับปานกลาง (43.33%) มาก (20%) มากที่สุด (20%) น้อย (16.66%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้การส่งเสริมอบรมความรู้อาชีพเกษตรกรรมทางเลือกที่ลดต้นทุนรักษาสิ่งแวดล้อม ใช้วัสดุในท้องถิ่นที่ผลิตได้ ในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยความต้องการระดับมาก (56.66%) มากที่สุด (23.33%) ปานกลาง (20%) น้อย (0%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้ฝึกอบรมงานพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จในระดับปานกลางและมีความหลากหลาย โดยมีความต้องการระดับ ปานกลาง (63.33%) มาก (16.66%) น้อย (13.33%) มากที่สุด (6.66%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ด้านพันธุ์พืช

ต้องการให้ส่งเสริมขยายพันธุ์พืชพันธุ์ดีให้เพียงพอในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีความต้องการระดับ มากที่สุด (36.66%) มาก (33.33%) ปานกลาง (30%) น้อย (0%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้หาพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ให้ทั้งพืชน้ำในบริเวณที่ลุ่มหรือผลไม้ต่าง ๆ ในระดับมากและมีความหลากหลาย โดยมีความต้องการในระดับมาก (33.33%) ปานกลาง (30%) มากที่สุด (30%) น้อย (6.66%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้ส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เช่น พืชน้ำ การเลี้ยงปลา สัตว์น้ำ ในบริเวณที่มีทรัพยากรน้ำในระดับมากและมีความหลากหลาย โดยมีความต้องการระดับ ปานกลาง (40%) มาก (26.66%) มากที่สุด (26.66%) น้อย (6.66%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้มีการปรับปรุงหรือจัดหาพันธุ์พืชให้มีคุณภาพดีผลผลิตดี การขึ้นง่าย เมล็ดพันธุ์ กล้าไม้ในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยความต้องการระดับมากที่สุด (43.33%) มาก (33.33%) ปานกลาง (23.33%) น้อย (0%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ และพัฒนาสร้างจุดเด่นของพืชพันธุ์ให้เป็นเอกลักษณ์ ประจำถิ่นในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีความต้องการระดับมากที่สุด (56.66%) มาก (33.33%) ปานกลาง (10%) น้อย (0%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ด้านการรวมกลุ่ม

ต้องการให้ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพในทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่องจริงจังและมีเป้าหมาย ทางด้านเศรษฐกิจเป็นตัวนำ และมีผลลัพธ์จากการรวมกลุ่มเป็นรูปธรรม อยู่ในระดับปานกลางแต่มีความหลากหลาย โดยมีความต้องการระดับ ปานกลาง (50%) มาก (33.33%) มากที่สุด (10%) น้อย (3.33%) น้อยที่สุด (3.33%) ตามลำดับ

ด้านทัศนคติและความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร

ต้องการให้ช่วยให้เกษตรกรมีสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้นอยู่ในระดับมากและมีความต้องการ ไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีความต้องการระดับ มากที่สุด (56.66%) มาก (33.33%) ปานกลาง (10%) น้อย (0%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

ต้องการให้มีการเชิดชูเกียรติเกษตรกรดีเด่นอยู่ในระดับมากแต่มีความหลากหลาย โดยมีความต้องการระดับ มาก (33.33%) ปานกลาง (33.33%) มากที่สุด (20%) น้อย (10%) น้อยที่สุด (3.33%) ตามลำดับ

ต้องการให้มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรของเกษตรกรเองอยู่ในระดับมาก แต่มีความหลากหลาย โดยมีความต้องการระดับมาก (40%) ปานกลาง (26%) มากที่สุด (20%) น้อย (13.33%) น้อยที่สุด (0%) ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์ความต้องการได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐตามลำดับค่าเฉลี่ย 5 ระดับ

สำหรับเกณฑ์ในการจัดกลุ่มความต้องการรับการช่วยเหลือจากภาครัฐ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวน 72 ข้อ สามารถแบ่งเป็นช่วงชั้นระดับของปัญหาได้ดังนี้

ความต้องการรับการช่วยเหลือมากที่สุด	คะแนน 136 - 165	หรือค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.50
ความต้องการรับการช่วยเหลือมาก	คะแนน 106 - 135	หรือค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50
ความต้องการรับการช่วยเหลือปานกลาง	คะแนน 76 - 105	หรือค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50
ความต้องการรับการช่วยเหลือน้อย	คะแนน 46 - 75	หรือค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50
ความต้องการรับการช่วยเหลือน้อยที่สุด	คะแนน 16 - 45	หรือค่าเฉลี่ย 0.51 - 1.50

ตารางที่ 62 การวิเคราะห์ความต้องการรับความช่วยเหลือจากภาครัฐเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 5 ระดับ

อันดับ	ความต้องการรับความช่วยเหลือจากภาครัฐ
	ระดับที่ 5 ระดับความต้องการรับความช่วยเหลือมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.50)
1	ต้องการให้มีการจัดทำคั่นคลองชลประทานเพื่อควบคุมน้ำ พร้อมประตูน้ำบังคับน้ำและการสัญจรทางบกและทางน้ำ
2	ต้องการให้นำสินค้าเกษตรมาเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกษตรกรรมนิเวศทางน้ำเช่นตลาดน้ำเกาะเกร็ด หรือท่องเที่ยวซื้อผลไม้
3	ต้องการให้รัฐส่งเสริมการพัฒนาดินน้ำ ปุ๋ย การบำรุงรักษาให้ผลผลิตคุณภาพดี
4	ต้องการที่จะให้มีการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรสำหรับขายให้นักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่นเพื่อมีต้องเดินทางไปไกลและตัดปัญหาพ่อค้าคนกลาง
	ระดับที่ 4 ระดับความต้องการรับความช่วยเหลือมาก (ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50)
5	ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ และพัฒนาสร้างจุดเด่นของพืชพันธุ์ให้เป็นเอกลักษณ์ประจำถิ่นเช่นทุเรียนนนท์
6	ต้องการให้ช่วยให้เกษตรกรมีสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น
7	ต้องการให้ประชาสัมพันธ์หรือส่งเสริมสร้างเอกลักษณ์ของสินค้าให้มีมูลค่าเพิ่มเป็นที่ต้องการของตลาดสูงทั้ง branding และ packaging มีอำนาจต่อราคา
8	ต้องการให้จัดหาและปรับปรุงพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ให้ได้ผลผลิตสูง
9	ต้องการให้มีเงินอุดหนุนหรือเงินกองทุนช่วยเหลือเกษตรกรที่เจ็บป่วย เช่นค่าครองชีพเมื่อเจ็บป่วย

ตารางที่ 62 (ต่อ)

อันดับ	ความต้องการรับความช่วยเหลือจากภาครัฐ
10	ต้องการให้ส่งเสริมการทำเกษตรธรรมชาติ ชีวภาพไร้สารพิษ ไร้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่นและปุ๋ยชีวภาพน้ำหมักชีวภาพ แทนสารเคมีราคาแพงเพื่อลดต้นทุน
11	ต้องการให้ลดภาษีที่ดินให้แก่เจ้าของที่ดินที่ได้มีการทำกิจกรรมด้านการเกษตรบนที่ดินนั้น ๆ เพื่อลดต้นทุน
12	ต้องการให้รัฐกำหนดพื้นที่ผ่อนผันบริเวณที่มีคนสัญจรมากให้เกษตรกรมีสถานที่จำหน่ายสินค้าเกษตรในพื้นที่ท้องถิ่นเป็นครั้งคราวแบบตลาดนัดวันเสาร์ - อาทิตย์ บริเวณทางเดินสัญจร
13	ต้องการให้ทำการชลประทานขุดลอกคูคลองให้สะดวกในการระบายน้ำ เข้า ออก ทั้งความกว้างความลึกเพื่อให้มีการขนส่งทางน้ำได้อีกทางหนึ่งและเชื่อมต่ออย่างทั่วถึงเพื่อการขนส่งทางน้ำ การท่องเที่ยวทางน้ำ
14	ต้องการให้ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพดินปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยธรรมชาติ
15	ต้องการให้ส่งเสริมการทำเกษตรธรรมชาติ เกษตรไร้สารพิษ เกษตรชีวภาพ เพื่อลดปริมาณสารพิษ
16	ต้องการให้ลดหรือยกเว้นการเก็บภาษีบำรุงท้องที่ / ภาษีโรงเรือน
17	ต้องการให้ขุดลอกคูคลองระบบชลประทานให้สะดวกในการระบายน้ำส่งเข้าออก น้ำสะอาด ทั้งความกว้างความลึก พร้อมขานคลองป้องกันตลิ่ง
18	ต้องการให้เก็บภาษีบำรุงท้องที่อัตราต่ำกว่าหน้ากับเจ้าของที่ดินที่มีทำประโยชน์แต่ให้ลดหย่อนภาษีบำรุงท้องที่กับผู้ทำประโยชน์
19	ต้องการให้มีการปรับปรุงหรือจัดหาพันธุ์พืชให้มีคุณภาพดีผลผลิตดี การขึ้นง่าย เมล็ดพันธุ์ กล้าไม้
20	ต้องการให้ส่งเสริมการตลาดใช้สารเคมี ยาฆ่าแมลงและปุ๋ยเคมีโดยหันมาใช้เกษตรอินทรีย์แทน
21	ต้องการให้จัดตั้งหรือส่งเสริมกองทุนเพื่อเกษตรกร โดยการนำภาษีน้ำมัน ภาษีสุรา ภาษียาสูบ ภาษีสินค้าฟุ่มเฟือย ตั้งเป็นกองทุน
22	ต้องการให้สร้างหรือปรับปรุงท่าเรือสำหรับขนส่งสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและการขนส่งสินค้าเกษตรเข้าถึงท่าเรือให้สะดวกยิ่งขึ้น

ตารางที่ 62 (ต่อ)

อันดับ	ความต้องการรับความช่วยเหลือจากภาครัฐ
23	ต้องการให้มีการบังคับให้เจ้าของเอาที่ดินมาให้เช่า ถ้ามีผู้ประสงค์จะเช่าหรือต้องทำประโยชน์เสียเองภายใน 1 ปีหลังจากนั้นต้องให้เช่า
24	ต้องการให้ส่งเสริมเงินทุนในการสร้างเขื่อนดินรอบสวนเพื่อป้องกันน้ำท่วมเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
25	ต้องการให้ส่งเสริมวิธีการใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่น เช่น ปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมี หรือยากำจัดแมลงแบบชีวภาพแทนยาฆ่าแมลงซึ่งมีราคาแพงและไม่ต้องขนส่งจากที่อื่น
26	ต้องการให้ส่งเสริมการทำเกษตรธรรมชาติทางเลือกที่ใช้แรงงานน้อย
27	ต้องการให้รัฐส่งเสริมการทำสวนผสมเพื่อสร้างรายได้ตลอดปี
28	ต้องการให้ส่งเสริมขยายพันธุ์พืชพันธุ์ดีให้เพียงพอ
29	ต้องการให้ลดค่าใช้จ่ายภาคเกษตรด้วยการส่งเสริมการทำเกษตรที่หลากหลายเพื่อเป็นอาหารลดการจับจ่ายใช้สอย
30	ต้องการให้การส่งเสริมอบรมความรู้อาชีพเกษตรทางเลือกที่ลดต้นทุนรักษาสิ่งแวดล้อม ใช้วัสดุในท้องถิ่นที่ผลิตได้
31	ต้องการให้ส่งเสริมการปลูกพืชระยะสั้นเพื่อหลีกเลี่ยงน้ำท่วม
32	ต้องการให้มีการประกันสุขภาพเกษตรกรเพื่อเป็นหลักประกันและลดรายจ่าย
33	ต้องการให้รัฐใช้มาตรการ แลกเปลี่ยนซื้อขายสิทธิการพัฒนา (TDR) ให้กับเจ้าของพื้นที่ที่จะรักษาพื้นที่เกษตรกรรม
34	ต้องการให้ใช้มาตรการทางกฎหมายควบคุมอาคาร กฎหมายผังเมือง ควบคุมอาคาร สุขาภิบาล การบำบัดน้ำเสีย
35	ต้องการมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นทุนหมุนเวียน
36	ต้องการให้ประกาศเขตพัฒนาที่ดินให้รัฐเข้ามาวางแผนและแก้ไขปรับปรุงบำรุงดิน
37	ต้องการให้ส่งเสริมกำจัดแมลงโดยวิธีการธรรมชาติทำเกษตรธรรมชาติ เกษตรไร้สาร เกษตรชีวภาพเพื่อลดปริมาณสารพิษ ทั้งยาฆ่าแมลงและปุ๋ยเคมี
38	ต้องการให้หาพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ให้ทั้งพืชน้ำในบริเวณที่ลุ่ม หรือผลไม้ต่าง ๆ

ตารางที่ 62 (ต่อ)

อันดับ	ความต้องการรับความช่วยเหลือจากภาครัฐ
39	ต้องการให้ส่งเสริมการเพาะปลูกอย่างหนาแน่นหรือการทำเกษตรหลากหลายชนิดเพื่อประหยัดเนื้อที่
40	ต้องการให้ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรกรรมเพื่อลดการเน่าเสีย
41	ต้องการให้มีการใช้แรงงานในครอบครัวโดยใช้แรงงานลูกหลาน
42	ต้องการควบคุมราคาค่าเช่า มีเกณฑ์ราคา ระยะเวลาการเช่า
43	ต้องการให้มีการควบคุมสิ่งปลูกสร้างและการทิ้งน้ำ บำบัดน้ำเสียครัวเรือน
44	ต้องการให้ส่งเสริมอาชีพเกษตรเกษตรที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เช่น พืชน้ำ การเลี้ยงปลา สัตว์น้ำ ในบริเวณที่มีทรัพยากรน้ำ
45	ต้องการให้ส่งเสริมการปลูกพืชผสมผสานเพื่อมิให้ล้มตลาดและมีผลผลิตขายตลอดปี
46	ต้องการให้มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรเอง
47	ต้องการให้มีการเชิดชูเกียรติเกษตรกรดีเด่น
48	ต้องการให้ย้ระยะเวลาการชำระหนี้เกษตรกร
ระดับที่ 3 ระดับความต้องการรับความช่วยเหลือปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.51- 3.50)	
49	ต้องการให้มีแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำระยะยาว สินเชื่อเพื่อการผลิตระยะยาว
50	ต้องการให้รัฐปรับปรุงพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ให้ทนต่อโรค แมลง
51	ต้องการระบบสหกรณ์หรือกลุ่มอาชีพให้มีการรวมกลุ่มกันซื้อกันขายปัจจัยการทำเกษตร
52	ต้องการให้ส่งเสริมปลูกพืชผสมผสานเพื่อลดปัญหาโรคพืช
53	ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพในทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่องจริงจังและมีเป้าหมายทางด้านเศรษฐกิจเป็นตัวนำ และมีผลลัพธ์จากการรวมกลุ่มอย่างดีพอเป็นรูปธรรม
54	ต้องการให้มีการตั้งศูนย์บริการฯ ให้ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านราคาที่ดิน เหตุการณ์ด้านการเกษตร
55	ต้องการให้รัฐส่งเสริมทำการเกษตรแบบไร้ดิน ทำให้ไม่ต้องใช้พื้นที่มาก แก้ปัญหาน้ำท่วม
56	ต้องการให้ส่งเสริมรื้อฟื้นการใช้เครื่องมือการเกษตรที่มาจากภูมิปัญญาพื้นบ้าน

ตารางที่ 62 (ต่อ)

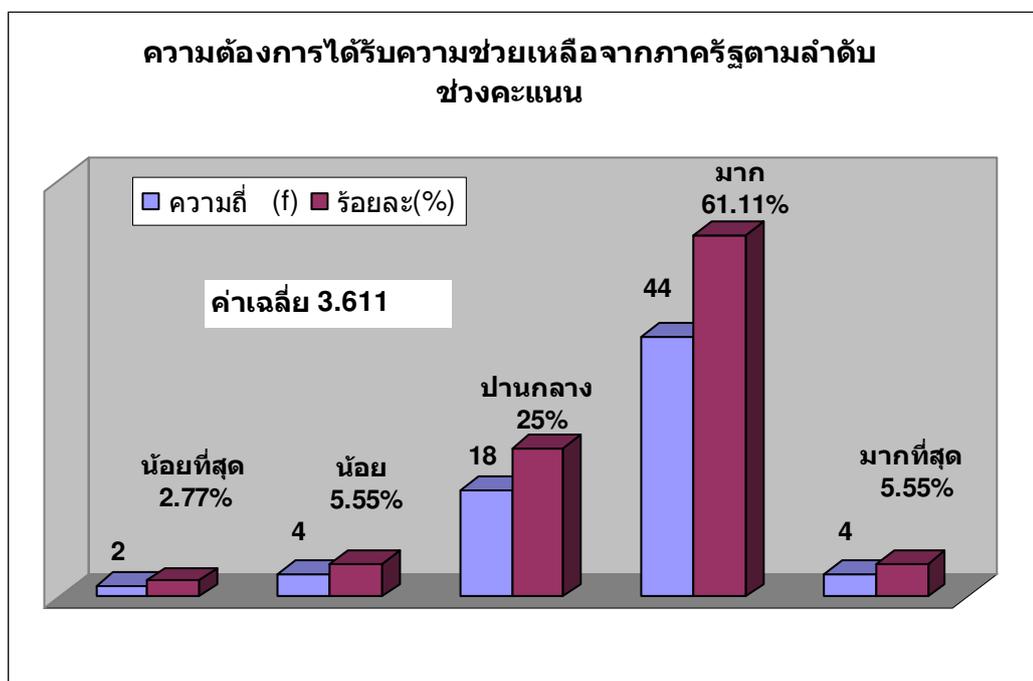
อันดับ	ความต้องการรับความช่วยเหลือจากภาครัฐ
57	ต้องการที่จะให้มีสถานที่รับซื้อเพื่อส่งขายเองโดยตรงในเมือง (ชุมชนเมืองนอกเกาะ) เพื่อไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง
58	ต้องการให้ฝึกอบรมแรงงานพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จ
59	ต้องการให้มีข้อบังคับให้เจ้าของที่ดินและผู้ครอบครองที่ดินต้องบำรุงรักษาคัน คูน้ำ และประตูกักน้ำคูน้ำต้องขุดลอกอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
60	ต้องการให้ฟื้นฟูการขอแรงงานโดยวิธีการลงแขกแบบโบราณ
61	ต้องการให้สร้างเขื่อนกั้นน้ำรอบเกาะเกร็ด
62	ต้องการให้รัฐส่งเสริมด้วยการอบรมส่งเสริมความรู้ด้านการใช้ปุ๋ยและสารเคมี อบรม คุงงาน แปลงสาธิต
63	ต้องการให้สร้างเขื่อนกั้นตลิ่งบริเวณน้ำกัดเซาะ
64	ต้องการปลูกพืชป้องกันการกัดเซาะ
65	ต้องการให้ส่งเสริมการวางแผนจัดระยะเวลาการปลูกพืชของแต่ละครัวเรือนให้เหมาะสม
66	ต้องการให้ขุดลอกแม่น้ำเจ้าพระยาและควบคุมระดับน้ำ
	ระดับที่ 2 ระดับความต้องการรับความช่วยเหลือน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50)
67	ต้องการให้ตั้งยู้งฉางหรือกันชนและประกันราคาสินค้าเกษตร
68	ต้องการให้รัฐส่งเสริมการใช้เครื่องจักรทดแทนแรงงาน
69	ต้องการให้ติดตั้งเครื่องสูบน้ำ ชักน้ำเข้าพื้นที่ด้านใน
70	ต้องการให้รัฐสนับสนุนขุดบ่อน้ำเก็บกักน้ำไว้ใช้ฤดูแล้ง
	ระดับที่ 1 ระดับความต้องการรับความช่วยเหลือน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 0.51 - 1.50)
71	ต้องการให้ส่งเสริมการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน
72	ต้องการให้จัดหาแรงงานราคาถูกลงจากภายนอก

จากการวิเคราะห์ความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยเรียงค่าเฉลี่ย 5 ระดับ สามารถที่จะสรุปในลักษณะความถี่ของแต่ละช่วงค่าเฉลี่ยแต่ละระดับได้ดังนี้

ตารางที่ 63 สรุปข้อมูลความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐตามลำดับช่วงค่าเฉลี่ย 5 ระดับ

ระดับความต้องการ	ขอบเขต (ช่วงค่าเฉลี่ย)	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
น้อยที่สุด	0.516 - 1.516	2	2.77
น้อย	1.516 - 2.516	4	5.55
ปานกลาง	2.516 - 3.516	18	25
มาก	3.516 - 4.516	44	61.11
มากที่สุด	4.516 - 5.516	4	5.55
	รวม	72	100

จากการแบ่งช่วงระดับความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม 5 ระดับ ข้อ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวน 72 ข้อ ระดับค่าเฉลี่ยระดับมาก 44 ข้อ (61.11%) ระดับปานกลาง 18 ข้อ (25%) ระดับมากที่สุด 4 ข้อ (5.55%) ระดับน้อย 4 ข้อ (5.55%) ระดับน้อยที่สุด 2 ข้อ (2.77%) ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 88 ระดับความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐตามระดับช่วงค่าเฉลี่ย

4. การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ

จากการวิเคราะห์ความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 5 ระดับ สามารถที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์โดยสถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน และสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนได้ดังนี้

ตารางที่ 64 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ

ระดับ ความ ต้องการ	ขีดจำกัด	ขอบเขตต่ำสุด - ขอบเขตสูงสุด	จุดกึ่ง กลางชั้น (x)	ความถี่ (f)	(fx)	(x - $\bar{x}$) หรือ (x - 3.611)	(x - $\bar{x}$) ²	fi(x - $\bar{x}$) ²
น้อยที่สุด (16 - 45)	0.53 - 1.53 (16 - 45)	0.516 - 1.516 (15.5 - 45.5)	1	2	2	-2.611	6.8173	13.634
น้อย 46 - 75)	1.53 - 2.53 (46 - 75)	1.516 - 2.516 (45.5 - 75.5)	2	4	8	-1.611	2.5953	10.381
ปานกลาง 76 - 105)	2.53 - 3.53 (76 - 105)	2.516 - 3.516 (75.5 - 105.5)	3	18	54	-0.611	0.3733	6.7197
มาก 106 - 135)	3.53 - 4.53 (106 - 135)	3.516 - 4.516 (105.5 - 135.5)	4	44	176	0.389	0.1513	6.6581
มากที่สุด 136 - 165)	4.53 - 5.53 (136 - 165)	4.516 - 5.516 (135.5 - 165.5)	5	4	20	1.389	1.9293	7.7172
				72	260	-3.055		45.1109
$\bar{X} = 3.611$ S.D.= 0.791 S.D. ² =0.626 C.V.= 21.92% (สูตรการคำนวณที่ภาคผนวก ข.)								

จากการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐโดยหามัชฌิมเลขคณิตจากข้อมูลที่แจกแจงความถี่แล้ว จำนวน 72 ข้อ โดยแบ่งช่วงระดับค่าเฉลี่ย 5 ช่วง ระดับได้ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.611 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.7911 ความแปรปรวน 0.626 ค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน 21.92 % และสัมประสิทธิ์เพียร์สันของความเบ้ - 0.3778

5. การวิเคราะห์ ค่ามัธยฐานความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ

จากการวิเคราะห์ความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 5 ระดับ สามารถที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์โดย ค่ามัธยฐานได้ดังนี้

ตารางที่ 65 ค่ามัธยฐานความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ

ระดับความต้องการ	ขอบเขต	จุดกึ่งกลาง (x)	ความถี่ (f)	ความถี่สะสม
1 น้อยที่สุด 16 - 45	0.516 - 1.516	1	2	2
2 น้อย 46 - 75	1.516 - 2.516	2	4	6
3 ปานกลาง 76 - 105	2.516 - 3.516	3	18	24
4 มาก 106 - 135	3.516 - 4.516	4	44	68
5 มากที่สุด 136 - 165	4.516 - 5.516	5	4	72
สรุป มัธยฐาน 3.788 (สูตรการคำนวณที่ภาคผนวก ข.)				

จากการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐโดยหาค่ามัธยฐานจากข้อมูลที่แจกแจงความถี่แล้ว จำนวน 72 ข้อ โดยแบ่งช่วงระดับค่าเฉลี่ย 5 ช่วงระดับ ได้ค่ามัธยฐานมีค่าเท่ากับ 3.788

6. การวิเคราะห์ค่าฐานนิยมความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ

จากการวิเคราะห์ความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 5 ระดับ สามารถที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์โดยสถิติ ค่าฐานนิยมได้ดังนี้

ตารางที่ 66 ฐานนิยมความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ

ระดับความต้องการ	ขอบเขต	จุดกึ่งกลางชั้น (x)	ความถี่ (f)
1 น้อยที่สุด 16 - 45	0.516 - 1.516	1	2
2 น้อย 46 - 75	1.516 - 2.516	2	4
3 ปานกลาง 76 - 105	2.516 - 3.516	3	18
4 มาก 121 - 135	3.516 - 4.516	4	44
5 มากที่สุด 136 - 165	4.516 - 5.516	5	4
สรุป ฐานนิยม 3.91 (สูตรการคำนวณที่ภาคผนวก ข.)			

จากการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางความต้องการได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐโดยหาค่าฐานนิยมจากข้อมูลที่แจกแจงความถี่แล้ว จำนวน 72 ข้อ โดยแบ่งช่วงระดับค่าเฉลี่ย 5 ช่วงระดับได้ ฐานนิยมมีค่าเท่ากับ 3.91

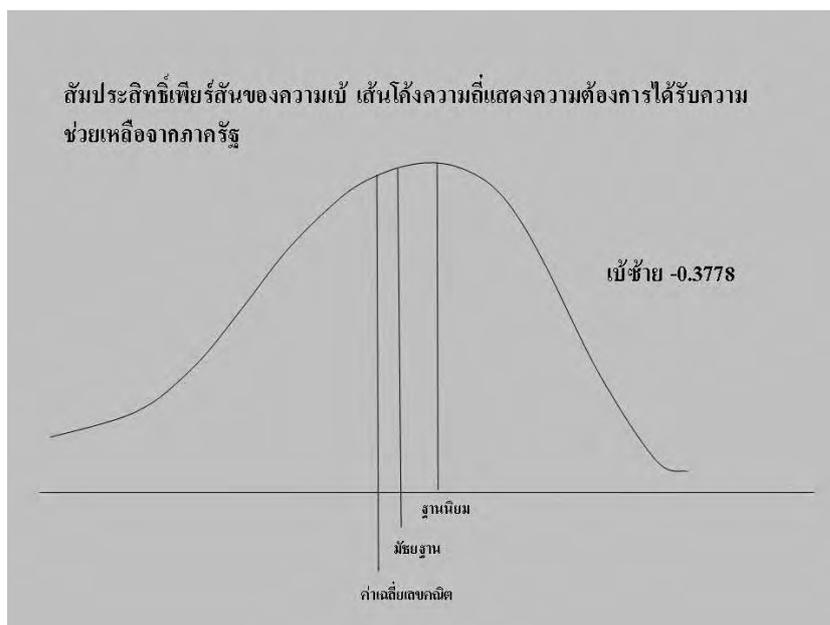
7. สรุปค่าสถิติในการวิเคราะห์ความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ

จากการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางของความต้องการได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐ จำนวน 72 ข้อ แบ่งเป็นระดับความต้องการ 5 ระดับ เพื่อสามารถหาระดับความต้องการในภาพรวมได้ผลสรุป ค่ามัชฌิมเลขคณิต มัธยฐาน ฐานนิยม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน และสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน เพื่อนำไปสรุปผลได้ดังนี้

ตารางที่ 67 สรุปค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	ผลการวิเคราะห์	ระดับ
มัชฌิมเลขคณิต	3.611	ระดับมาก
มัธยฐาน	3.788	ระดับมาก
ฐานนิยม	3.9099	ระดับมาก
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.791	มีความห่างจากค่าเฉลี่ยเล็กน้อย
ความแปรปรวน	0.6265	มีการกระจายตัวของข้อมูลเล็กน้อย
สัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน	0.2192 (21.92%)	มีความกระจายของข้อมูลน้อย
สัมประสิทธิ์เพียร์สันของความเบ้	- 0.3778	ความเห็นส่วนใหญ่มีค่ามาก

จากการวิเคราะห์ข้อมูลได้ค่าทางสถิติคือ ฐานนิยม 3.9099 ค่ามัธยฐาน 3.788 ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.611 อยู่ในระดับความเห็นด้วยมาก โดยค่า ฐานนิยม มีค่ามากกว่า ค่ามัธยฐาน และค่ามัธยฐาน มีค่ามากกว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิต ทำให้ความเบ้ - 3.778 มีค่าเป็นลบพื้นที่ใต้โค้งทางด้านซ้ายของฐานนิยมจะมีพื้นที่มากกว่าพื้นที่ใต้โค้งทางด้านขวาของฐานนิยม เส้นโค้งความถี่ของค่าคะแนนความต้องการได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐจะเบ้ซ้ายซึ่งหมายความว่า ข้อมูลส่วนใหญ่มีค่าสูงหรือมีค่ามากและข้อมูลส่วนน้อยมีค่าน้อย หมายความว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐในระดับมาก และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.791 ความแปรปรวน 0.6265 มีค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน 21.92 % แสดงว่าข้อมูลมีการกระจายตัวเล็กน้อย โดยมีความต้องการ ความเห็นแตกต่างหลากหลายในบางเรื่องคือมีความต้องการได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐในระดับมากแต่มีความแตกต่างหลากหลายบางเรื่อง

แผนภูมิที่ 89 เส้นโค้งของความถี่ ความต้องการช่วยเหลือจากภาครัฐในอาชีพเกษตรกรรม

8. สรุป

การสรุปผลข้อมูลการดำเนินการวิจัยและผลสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรตามที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

1.1 เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นคนดั้งเดิมในพื้นที่ มีที่ดินเป็นของตนเองแต่มีแปลงที่ดินขนาดเล็ก บางส่วนต้องเช่าที่ดิน หรือยืมจากญาติพี่น้องเนื่องจากแปลงที่ดินขนาดเล็ก

1.2 เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุมากเป็นชนรุ่นพ่อแม่และขาดช่วงอายุการสืบทอดอาชีพ เกษตรวัยรุ่นขาดความสนใจทำการเกษตรและไปประกอบอาชีพอื่น

1.3 เกษตรกรรมพื้นที่บ้าน ลักษณะเกษตรผสมผสาน ไม่มีคนภายนอกมาลงทุนทำเกษตร

1.4 เกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อยเป็นการศึกษาของคนรุ่นก่อน คนรุ่นใหม่มีการศึกษาสูง

1.5 สมาชิกในครอบครัว 4-6 คน

1.6 สมาชิกในครัวเรือนประกอบอาชีพมากกว่า 1 อาชีพและเป็นอาชีพนอกภาคเกษตร

1.7 ครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้หลักเป็นอาชีพนอกภาคเกษตร โดยอาชีพเกษตรกรรมเป็นเพียงอาชีพรองไม่สามารถเป็นที่พึ่งของรายได้ให้แก่เกษตรกรได้ เป็นอาชีพรองที่เกษตรกรรุ่นพ่อแม่ยังทำอยู่

2. อุปสรรคปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม

- 2.1 ข้อจำกัดด้านพื้นที่ด้านน้ำท่วมเป็นปัญหาสำคัญ
- 2.2 รายได้ไม่แน่นอนและไม่ต่อเนื่อง
- 2.3 คุณภาพผลผลิตไม่ได้มาตรฐานและผลผลิตต่อไร่ต่ำ
- 2.4 การถือครองที่ดินของเกษตรกรมีขนาดเล็ก
- 2.5 ปัญหาการตลาดไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตลาด
- 2.6 ขาดแคลนแรงงานในครอบครัว แรงงานภายในเกาะและค่าจ้างแรงงานสูง
- 2.7 เกษตรกรบางส่วนต้องเช่าที่ดิน มีพื้นที่ปล่อยทิ้งไว้ไม่ได้ใช้ประโยชน์

3. ความเห็นต่อนโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม

- 3.1 เกษตรกรเห็นด้วยกับนโยบาย และการดำรงรักษาพื้นที่เกษตรและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- 3.2 เกษตรกรเห็นด้วยกับนโยบายดำรงรักษาพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อผลิตอากาศบริสุทธิ์ให้แก่เมืองหลวง
- 3.3 เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อกำหนดการใช้ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรมของผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี เช่น การห้ามก่อสร้างโรงงาน อาคารขนาดใหญ่ การจัดสรรที่ดิน เพื่อการอยู่อาศัย พาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม อาคารชุด หอพัก
- 3.4 เกษตรกรเสนอให้มีบริเวณริมคลองเป็นพื้นที่เปิดโล่งเพื่อส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- 3.5 เกษตรกรไม่ต้องการถนนพร้อมสะพานข้ามแม่น้ำเข้ามาสู่พื้นที่เกาะเกร็ด

4. ทศนคติ ค่านิยม ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม

- 4.1 เกษตรกรต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรต่อไป
- 4.2 เกษตรกรต้องการให้หน่วยงานของรัฐเข้ามาช่วยเหลือผู้ประกอบอาชีพเกษตรกร
- 4.3 เกษตรกรต้องการให้บุตรหลาน ดำรงอาชีพเกษตรกรต่อไปในอนาคตและพยายามปลูกฝัง
- 4.4 เกษตรกรมีความภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม

5. ความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ

- 5.1 ต้องการให้ภาครัฐจัดให้มีระบบป้องกันน้ำท่วมและการจัดสรรน้ำบนเกาะเกร็ด

5.2 ต้องการให้รัฐส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไปพร้อมกับการส่งเสริมการเกษตรกรรม

5.3 ต้องการให้รัฐจัดหาพันธุ์พืชที่ดี

5.4 ต้องการให้ลดภาษีบำรุงท้องที่ให้แก่เกษตรกร

5.5 ต้องการให้ขุดลอกคูคลองเพื่อการเดินเรือ การท่องเที่ยว การระบายน้ำ

5.6 ต้องการจัดเก็บภาษีอัตราก้าวหน้ากับเจ้าของที่ดินที่ปล่อยรกร้างว่างเปล่า

5.7 ต้องการปรับปรุงท่าเรือเดิม

5.8 ต้องการให้รัฐบังคับแก่เจ้าของที่ดินที่ปล่อยที่ดินทิ้งไว้ไม่ได้ใช้ประโยชน์ นำที่ดินดังกล่าว มาให้เกษตรกรเช่าตามกฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

5.9 ต้องการให้ส่งเสริมในการสร้างคันป้องกันน้ำท่วมเฉพาะราย

5.10 ต้องการให้รัฐนำหลักการโอนสิทธิการพัฒนามาใช้ (transfer development right : TDR)

5.11 ต้องการให้รัฐดำรงนโยบายและมาตรการข้อกำหนดส่งเสริมการใช้ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมต่อไป

บทต่อไปเป็นการสรุปผล โดยจะเป็นการนำผลจากการสัมภาษณ์ในบทที่ 5 ไป สรุปผลอภิปรายผล และเสนอแนะ

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย และวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยการนำผลจากการศึกษาข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม และผลจากการดำเนินการวิจัยและผลการสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรเกาะเกร็ด มาสรุปผล ในหัวข้อดังนี้

1. ผลสรุปการศึกษา
2. อภิปรายผลการศึกษา
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการศึกษา

ผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรีได้ประกาศเป็นกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2548 ได้กำหนดให้พื้นที่บริเวณเกาะเกร็ดมีการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม มีวัตถุประสงค์ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในการดำรงรักษาที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แต่จากสภาพความเป็นจริงสถานการณ์การประกอบอาชีพเกษตรกรรมของเกาะเกร็ดในปัจจุบันพบว่ามีความโน้มเอียงการเกษตรเกาะเกร็ดลดน้อยลงอย่างต่อเนื่อง การวิจัยอุปสรรคปัญหาการปฏิบัติตามข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมของผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรีนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่บังคับใช้ในพื้นที่วิจัยที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และเพื่อศึกษาปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตลอดจนเสนอแนะแนวทางการช่วยเหลือเกษตรกร โดยมีขอบเขตการวิจัย ด้านนโยบายและมาตรการควบคุมการพัฒนาพื้นที่ของภาครัฐ และด้านการส่งเสริมเกษตรกรรมที่ประกอบด้วย มาตรการทางการผังเมือง โครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนอาชีพเกษตรกรรม มาตรการทางภาษีและมาตรการทางกฎหมายและ ด้านวิชาการเกษตร เป็นต้น สำหรับด้านวิชาการเกษตรและการตลาดจะใช้เป็นเพียงข้อสังเกตเท่านั้นแต่จะไม่กล่าวถึงในรายละเอียด สำหรับผลจากการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 สรุปผลการศึกษาข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมของผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี

1. ข้อกำหนดมีการคุ้มครองต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพราะห้ามการใช้ประโยชน์ที่ดินในกิจกรรมที่จะมีผลกระทบ รบกวนต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม หรืออนุญาต

ให้ในกิจการที่ไม่มีผลกระทบต่อการเกษตรกรรม และกิจการอื่นก็ใช้ได้ไม่เกินร้อยละ 10 และกิจการที่ผ่อนผันก็ไม่เป็นผลกระทบ ครอบคลุมต่อการเกษตรกรรมไม่เป็นช่องว่างให้กิจการที่มีผลกระทบมาใช้ประโยชน์ที่ดินได้ นอกจากนี้กิจการที่ผ่อนผันยังมีส่วนช่วยส่งเสริมด้านการเกษตรด้วย เช่นผ่อนผันให้มีโรงงานบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนเพราะเป็นการช่วยรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นผลดีต่อการเกษตรกรรม

2. ข้อกำหนดไม่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และการดำรงรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือพื้นที่เปิดโล่งก็เป็นการสนับสนุนการดำรงรักษาพื้นที่เกษตรกรรมด้วย ซึ่งถ้าไม่มีข้อกำหนด ที่เป็นมาตรการควบคุมการพัฒนาจะยิ่งทำให้ปัญหาด้านการเกษตรจะยิ่งทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

3. สำหรับข้อกำหนดเป็นอุปสรรคปัญหาต่อผู้ประกอบการอื่นหรือไม่ขึ้นอยู่กับนอกเขตการวิจัยแต่น่าจะมีผู้คัดค้านข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินนี้โดยเฉพาะผู้ที่มีที่ดินเพื่อเก็งกำไรหรือกักตุนที่ดิน ซึ่งมีใช้ผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งข้อกำหนดนี้ประชาชนซึ่งประกอบอาชีพอื่น ๆ ซึ่งไม่ใช่อาชีพเกษตรกรรมก็ได้เสียสิทธิในการปลูกสร้างที่พักอาศัย หรือประชาชนที่มีอาชีพด้านหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาหรืองานด้านอื่น ๆ ที่มีใช้ภาคเกษตรกรรมก็ได้เสียสิทธิในการประกอบอาชีพ ตามข้อกำหนดที่มีผลใช้บังคับอยู่

1.2 ผลสรุปข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

1. ผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นคนที่มั่งคั่งฐานดินดั้งเดิมในเกาะเกร็ด ไม่มีคนรุ่นใหม่มาตั้งถิ่นฐานเพื่อทำการเกษตรรายใหม่ ๆ

2. จำนวนเกษตรกรมีแนวโน้มลดลง

3. รายได้ของครัวเรือนเกษตรกร ไม่ได้มาจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมอย่างเดียว แต่มีสมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมและมีรายได้มากกว่าภาคเกษตรกรรม

1.3 สรุปผลการสัมภาษณ์อุปสรรคปัญหาในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

1. อุปสรรคของการประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีสาเหตุสำคัญจากการนำท่วมเป็นประจำ ส่งผลต่อเนื่อง คือ การทำลายพืชพันธุ์ สูญเสียที่ดินเพื่อการเกษตร เกิดความเสี่ยงและการขาดทุน รายได้ไม่แน่นอนขาดความต่อเนื่องของรายได้ และปัญหาต่อเนื่องอีกมาก ดังแผนภูมิที่ 90

2. ขนาดการถือครองที่ดินมีขนาดเล็กและบางส่วนยังต้องเช่าที่ดินเพื่อการเกษตร โดยยังมีที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์

1.4 สรุปผลความคิดเห็นต่อนโยบายและมาตรการควบคุมการพัฒนาพื้นที่ของรัฐ

1. เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม และ เห็นด้วยกับการที่จะไม่มีการนำเอาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่จากภายนอกเข้ามาในเกาะเกร็ด

2. เกษตรกรต้องการให้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1.5 สรุปผลทัศนคติ ค่านิยม ของครัวเรือนเกษตรกรต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

1. เกษตรกรดั้งเดิมยังมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมแต่คนรุ่นใหม่มีค่านิยมการประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม

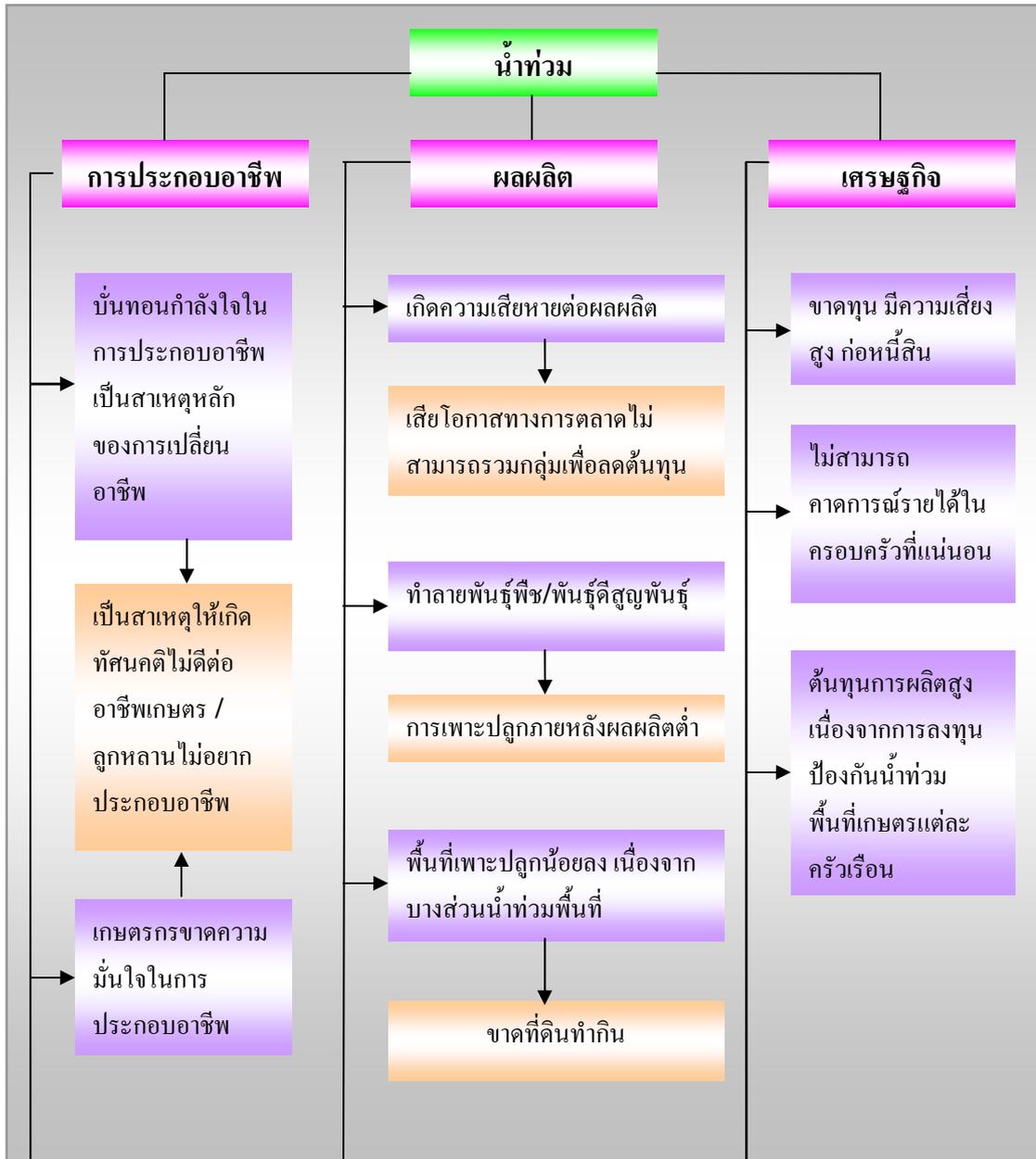
1.6 สรุปผลความต้องการของครัวเรือนเกษตรกรในการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ

1. ต้องการให้มีการจัดให้มีระบบป้องกันน้ำท่วม การชลประทาน

2. ต้องการให้ภาครัฐส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรม เช่น การจัดหาพันธุ์พืชพันธุ์ดี การลดภาษีบำรุงท้องที่ การนำหลักการอินทรีย์การพัฒนามาใช้

3. ต้องการให้รัฐส่งเสริมอาชีพต่อเนื่องกับการเกษตรกรรมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

4. ต้องการให้รัฐดำรงนโยบายและมาตรการข้อกำหนดส่งเสริมการใช้ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมต่อไป

แผนภูมิที่ 90 ข้อจำกัดของพื้นที่ด้านน้ำท่วมและปัญหาต่อเนื่องจากน้ำท่วม

2. อภิปรายผลการศึกษา

1. ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมไม่เป็นอุปสรรคปัญหาต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพอื่น ๆ และสามารถคุ้มครองต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้อย่างได้ผลดีอยู่แล้ว ดังนั้นข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินจึงไม่เป็นอุปสรรคปัญหาต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

2. รายได้ครัวเรือนเกษตรกร ต้องพึ่งพารายได้การทำงานนอกภาคเกษตรกรรม

3. กลุ่มเกษตรกรเป็นกลุ่มอนุรักษ์นิยมเห็นด้วยต่อนโยบายการอนุรักษ์และมาตรการทางผังเมือง กลุ่มอนุรักษ์นิยมนี้ต้องการวิถีชีวิตแบบเดิม ไม่เห็นด้วยกับการมีสะพานและถนนจากภายนอกเกาะที่เข้าสู่พื้นที่เกาะ

4. การประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีปัญหาสำคัญด้านน้ำท่วมส่งผลกระทบต่อเสรษฐกิจ แรงจูงใจในการประกอบอาชีพและผลกระทบต่อปัญหาอื่น ๆ ต่อเนื่อง

5. ปัจจุบันการป้องกันน้ำท่วมมีการแก้ปัญหาเฉพาะรายเป็นการสร้างคันป้องกันน้ำท่วมรอบสวนตัวเองไว้ เกษตรกรต้องการให้ส่งเสริมในการสร้างคันป้องกันเพื่อแก้ปัญหาน้ำท่วมเฉพาะหน้า

6. นโยบายส่งเสริมอาชีพท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีโอกาสประสบความสำเร็จยากปัจจุบันมีน้อยมาก การจะประสบความสำเร็จได้ต่อเมื่อรัฐมีโครงการอย่างเป็นทางการสนับสนุน ส่งเสริมการท่องเที่ยวพร้อมกับการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรม

7. รัฐมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ปัจจุบันอาชีพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีน้อยกว่าอาชีพการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมมากและรายได้การท่องเที่ยวแทบไม่ได้ลงมาสู่ภาคเกษตรเลย

8. ควรนำมาตรการภาษีและหลักการ โอนสิทธิ์การพัฒนาระหว่างพื้นที่เกษตรกรรมกับพื้นที่เมืองมาใช้เนื่องจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สร้างปอดให้แก่ชาวกรุงเทพ จึงควรได้รับการทดแทนเพื่อความเป็นธรรม

9. ควรนำพื้นที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์มาใช้เพื่อการเกษตรกรรมโดยนำเอากฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมาบังคับใช้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. คงนโยบายและมาตรการการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง
2. การป้องกันน้ำท่วม
3. นำพื้นที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ มาใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรกรรมโดยนำเอากฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมาบังคับใช้
4. ควรนำมาตรการทางภาษีและหลักการ โอนสิทธิการพัฒนาระหว่างพื้นที่เกษตรกรรมกับพื้นที่เมืองมาใช้ เพื่อความเป็นธรรม
5. อาชีพให้บริการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นอาชีพที่ต่อเนื่องกับอาชีพเกษตรกรรมมีโอกาสสร้างรายได้เพิ่ม

3.2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การประกอบอาชีพเกษตรกรรม ให้ประสบความสำเร็จมีความเป็นไปได้ยากลำบากเนื่องจากน้ำท่วมเป็นข้อจำกัดด้านพื้นที่ ซึ่งที่แก้ไขได้ยากนั้น แนวทางที่อาจเป็นไปได้ในการช่วยเหลือเกษตรกรให้มีความมั่นคงและมีรายได้สม่ำเสมอ มีแนวทางอยู่ 2 แนวทางดังนี้

1. คงการให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมไว้

1.1 รัฐต้องให้การช่วยเหลือ โดยการลงทุนแก้ปัญหา น้ำท่วม แม้ว่าจะต้องลงทุนบ้าง แต่เพื่อพิจารณาถึงผลประโยชน์ที่สังคมจะได้รับจากการที่จะสามารถรักษาสีเขียวที่เขตลุ่มน้ำที่จะเป็นประโยชน์โดยรวมไม่ว่าจะเป็นสถานที่ผลิตอากาศบริสุทธิ์ให้กับเมืองหลวงซึ่งเป็นสิ่งควรคำนึงถึงและนำมาพิจารณา

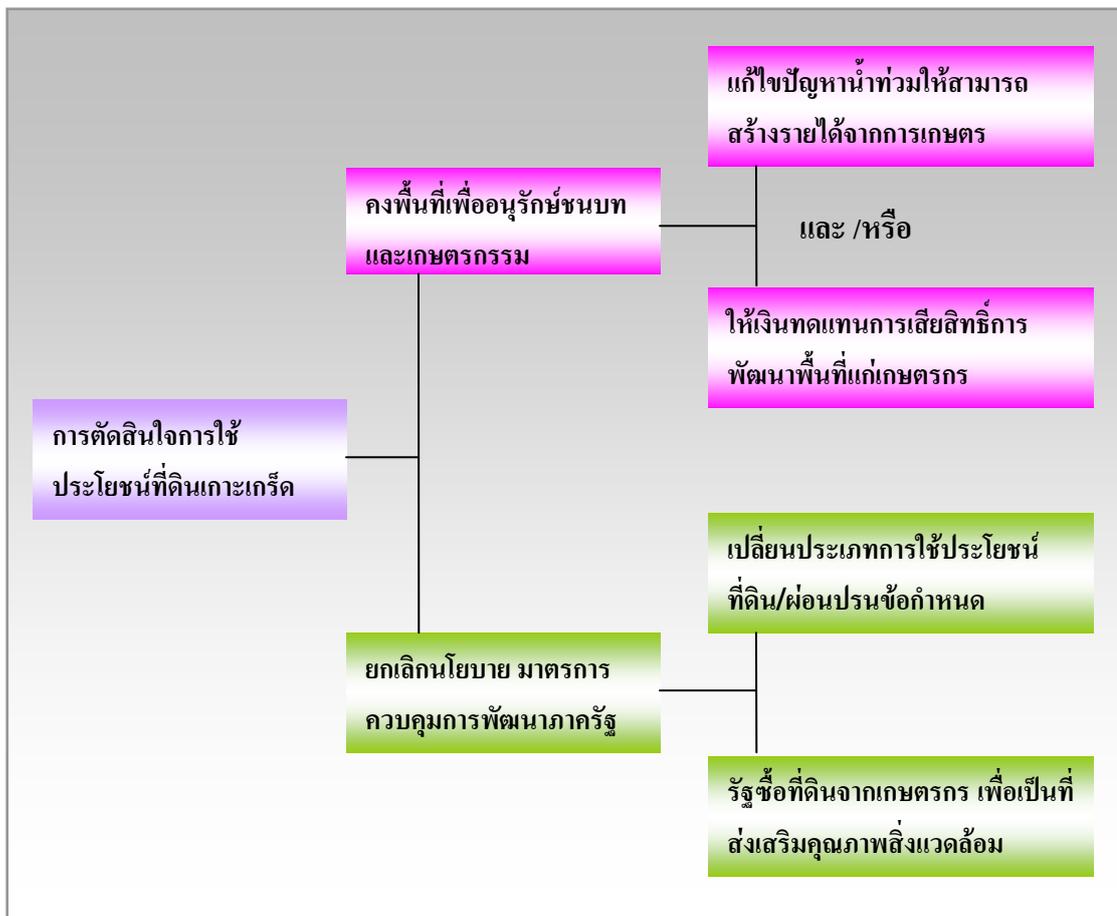
1.2 การให้เงินทดแทนแก่เกษตรกรถ้าจะให้ยังคงพื้นที่ให้เป็นพื้นที่อนุรักษ์ต่อไป โดยไม่ต้องลงทุนแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

1.3 ลงทุนป้องกันน้ำท่วมและให้เงินทดแทนตามความเหมาะสม

2. ถ้าภาครัฐเห็นว่าการคงพื้นที่เกษตรไว้ไม่คุ้มค่า ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมและสิ่งแวดล้อม หรือไม่คุ้มต่อการลงทุนดังที่กล่าวมา แต่ในขณะที่เกษตรกรจะต้องเป็นผู้เสียสิทธิในการพัฒนาพื้นที่ การจำกัดทางเลือกในใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการอื่น และยังคงเป็นผู้เสียสละในการดำรงรักษาพื้นที่เอาไว้เพื่อผลิตอากาศบริสุทธิ์ให้กับส่วนรวม ซึ่งเป็นการเอาเปรียบกับเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยอยู่แล้ว โดยถ้าภาครัฐไม่มีมาตรการในการช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรม ควรมีทางเลือก 2 แนวทางดังนี้

2.1 ควรที่จะต้องยกเลิกมาตรการควบคุมการพัฒนาในพื้นที่อนุรักษ์ โดยการเปลี่ยนข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินใหม่เพื่อให้เกษตรกรมีสิทธิในการพัฒนาพื้นที่เพื่อประกอบอาชีพอื่นได้ หรือเพื่อกิจการอื่น ๆ เพื่อสร้างรายได้

2.2 รัฐต้องซื้อที่ดินจากเกษตรกรมาเป็นของรัฐเพื่อให้เป็นพื้นที่สีเขียว ซึ่งสามารถพัฒนาให้ใช้ประโยชน์ร่วมกันของสิ่งอื่นร่วมกันได้ด้วย เช่นพื้นที่สีเขียวเพื่อเป็นสวนสาธารณะที่โล่งว่างเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ดังแผนภูมิที่ 91

แผนภูมิที่ 91 แนวทางในการตัดสินใจใช้ประโยชน์ที่ดินของเกาะเกร็ด

4. สรุป

อุปสรรคปัญหาการปฏิบัติข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม ไม่ได้เกิดปัญหาจากข้อกำหนดที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามเนื่องจากข้อกำหนดมีมาตรการที่คุ้มครองป้องกันต่อสิ่งที่จะมีผลกระทบต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเกษตรกรมีความเห็นด้วยต่อข้อกำหนดดังกล่าวและข้อกำหนดไม่เป็นอุปสรรค ขัดขวางต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมแต่มีส่วนช่วยสนับสนุนต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเมื่อพิจารณาจากข้อกำหนดกับลักษณะอาชีพอื่น ๆ ภายในเกาะเกร็ด ข้อกำหนดก็ไม่เป็นอุปสรรคต่อผู้ที่ประกอบอาชีพอื่นภายในเกาะเกร็ดเช่นกัน แต่ปัญหาเกิดจากการปฏิบัติตามข้อกำหนดดังกล่าวแล้วแต่ผลการปฏิบัติไม่สามารถให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบายการอนุรักษ์ได้ เนื่องจากเกษตรกรประสบปัญหาด้านการเกษตรหลายด้าน ทั้งด้านที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง โครงสร้างพื้นฐาน และด้านที่เกี่ยวข้องกับด้านวิชาการเกษตรและการตลาด จึงควรคองนโยบายการควบคุมการพัฒนาพื้นที่เอาไว้และมีมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร ในเบื้องต้นเฉพาะอยู่ในกรอบการวิจัยคือ ต้องมีการป้องกันน้ำท่วมให้เกษตรกร นำมาตรการทางภาษีและกฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อป้องกันการกักตุนที่ดินและปล่อยที่ทิ้งไว้ไม่ใช้ประโยชน์มาบังคับใช้ และการโอนสิทธิ์การพัฒนาไปใช้กับพื้นที่ชนบทและพื้นที่เมือง โดยใช้มาตรการเหล่านี้ร่วมกันเพื่อการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรม

แต่เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าปัญหาสำคัญที่สุดและส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่น ๆ คือ ข้อจำกัดของพื้นที่ด้านน้ำท่วมแต่แก้ไขได้ยาก จึงได้เสนอแนวทาง 2 แนวทางคือ

แนวทางแรก คือ ดำรงข้อกำหนดการใช้พื้นที่เกาะเกร็ดเป็นพื้นที่เกษตรกรรมมีข้อกำหนดเพื่ออนุรักษ์อย่างเข้มข้นเหมือนเดิม แต่ต้องมีการแก้ปัญหาน้ำท่วมให้เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพได้ หรือ ให้เงินทดแทนแก่เกษตรกรโดยไม่ต้องมีการแก้ปัญหาน้ำท่วม อย่างไรก็ตามหนึ่งหรือทั้งสองอย่างร่วมกันตามความเหมาะสม เนื่องจากการตอบแทนอาชีพเกษตรกรรมที่เป็นผู้เสียสิทธิ์การพัฒนาพื้นที่ แต่เป็นผู้เสียสละสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้แก่สังคมโดยรวม

แนวทางที่สอง ตั้งอยู่บนเงื่อนไขที่ว่าถ้าภาครัฐเห็นว่าการคงพื้นที่เกษตรไว้ไม่คุ้มค่า ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และไม่มีมาตรการช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรมดังที่เสนอแนะประการแรก ในขณะที่เกษตรกรเป็นผู้เสียสละดังที่กล่าวมา ก็ควรที่จะยกเลิกมาตรการควบคุมการพัฒนาเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินหรือผ่อนปรนข้อกำหนดให้เกษตรกรมีสิทธิ์ในการพัฒนาพื้นที่เพื่อประกอบกิจการอื่นสร้างรายได้ หรือ รัฐซื้อที่ดินจากเกษตรกรเพื่อเป็นพื้นที่สีเขียวเพื่อมาทำประโยชน์ด้านอื่น ๆ แต่ยังคงเป็นพื้นที่สีเขียวเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมได้ตามความเหมาะสม

บทต่อไปเป็นบทสรุปที่จะกล่าวถึงสาระสำคัญของการศึกษา ข้อบกพร่องของการศึกษา และข้อเสนอแนะในการศึกษาขั้นต่อไป

บทที่ 7

บทสรุป

บทสรุปจะกล่าวถึงผลหรือสาระสำคัญที่ได้จากการวิจัยว่าได้ผลที่คาดว่าจะได้รับตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างไร กล่าวถึงข้อบกพร่องในการวิจัยที่เป็นผลกระทบต่อผลสรุปของการวิจัยที่จะนำไปสู่ข้อเสนอแนะการวิจัยขั้นต่อไป ให้ได้ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น หรือการวิจัยต่อเนื่องต่อไป โดยมีหัวข้อดังนี้

1. สรุปสาระสำคัญของการศึกษา
2. ข้อบกพร่องในการศึกษา
3. ข้อเสนอแนะในการศึกษาขั้นต่อไป

1. สรุปสาระสำคัญของการศึกษา

1. ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมของผังเมืองรวมเมืองนนทบุรี บริเวณเกาะเกร็ดไม่เป็นอุปสรรคปัญหาต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพื่อดำรงรักษาพื้นที่เกษตรกรรมเนื่องจากมีข้อกำหนดที่คุ้มครอง ป้องกัน กิจกรรมที่มีผลกระทบต่อ การประกอบอาชีพเกษตรกรรม และกิจกรรมที่อนุญาตก็ไม่ผลกระทบต่ออาชีพเกษตรกรรม และข้อกำหนดเพื่อดำรงรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมก็เป็นการดำรงรักษาพื้นที่เกษตรกรรมเช่นกัน

2. เกษตรกรเป็นกลุ่มที่อนุรักษ์รับทราบและเห็นด้วยกับมาตรการควบคุมการพัฒนาและ ต้องการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าว

3. เกษตรกรยังมีทัศนคติ ค่านิยม ที่ดี ต่ออาชีพเกษตรกรรม โดยความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไปเพราะเป็นอาชีพดั้งเดิมของตนและต้องการให้ลูกหลานสืบทอดอาชีพเกษตรกรรมต่อไป

4. เกษตรกรมีปัญหาในการประกอบอาชีพทั้งด้านที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง โครงสร้างพื้นฐาน และด้านวิชาการเกษตร โดยปัญหาข้อจำกัดของพื้นที่จากน้ำท่วมเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด และส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่น ๆ ตามมา ผลผลิตตกต่ำ ความเสี่ยงต่อการขาดทุน ต้นทุนการผลิตสูง ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตลาด การขาดรายได้ รายได้ไม่แน่นอน ไม่สามารถพึ่งพา รายได้จากภาคเกษตรกรรม บั่นทอนกำลังใจในการประกอบอาชีพ ส่งผลต่อทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพ เกษตรของคนรุ่นใหม่ เกิดการเปลี่ยนแปลงอาชีพเป็นอาชีพนอภาคเกษตรกรรม ขาดแคลนแรงงาน ในครอบครัว ขาดผู้สืบทอดอาชีพเกษตรกรรม และที่ดินไม่ได้ใช้ประโยชน์ในที่สุด

5. เกษตรกรมีความต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือทั้งทางด้านที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง กับ โครงสร้างพื้นฐาน และด้านที่เกี่ยวข้องกับด้านวิชาการเกษตร โดยเฉพาะต้องการให้แก้ปัญหา น้ำท่วมซึ่งส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่น ๆ ต่ออาชีพเกษตรกรกรมอีกมากดังที่ได้กล่าวมา

6. ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่บังคับใช้อยู่ในพื้นที่วิจัยมีความเหมาะสมอยู่แล้วจึง ไม่ต้องการปรับปรุงข้อกำหนดและให้คงข้อกำหนดนี้ไว้ต่อไป โดยมีเงื่อนไขที่ว่าภาครัฐต้อง แก้ปัญหาการประกอบอาชีพที่สำคัญคือแก้ปัญหาน้ำท่วมให้เกษตรกรประกอบอาชีพได้ หรือให้เงิน ชดเชยแทนการแก้ปัญหาน้ำท่วมให้เกษตรกร หรือทั้งสองกรณีร่วมกัน หรือแก้ไขข้อกำหนดโดย ยกเลิกการควบคุมการพัฒนาเปลี่ยนข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เกษตรกรสามารถนำที่ดิน ไปใช้เพื่อประโยชน์อื่นได้ หรือรัฐซื้อที่ดินจากเกษตรกรเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ ที่เป็น ประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยรัฐรับภาระแทนที่จะให้เกษตรกรรับภาระรับผิดชอบต่อสังคมเพียงฝ่าย เดียว

2. ข้อบกพร่องในการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้พบข้อบกพร่องในการศึกษาซึ่งอาจทำให้ผลสรุปของการศึกษา ไม่สมบูรณ์ ได้แก่

1. ขาดการศึกษาความเห็นต่อนโยบาย มาตรการควบคุมการพัฒนาพื้นที่ด้วยข้อ กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน และขาดการศึกษา ทศนคติ ค่านิยม ความต้องการประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ของผู้ที่เลิกประกอบอาชีพเกษตรกรรมไปแล้ว ซึ่งก็คือผู้ที่ยังอยู่อาศัยและใช้ประโยชน์ ในที่ดินอยู่ในพื้นที่วิจัยซึ่งจะทำให้ทราบความต้องการที่ถูกต้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดใน พื้นที่วิจัย ที่ได้รับผลกระทบต่อนโยบายภาครัฐเช่นกัน

2. ขาดการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพอื่น ทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มที่มี ส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งมีผู้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อประกอบอาชีพหลายประเภทซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่วิจัย และเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งมีอิทธิต่อผลการวิจัยด้านความเห็นด้วยต่อนโยบายภาครัฐ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในขั้นต่อไป

การศึกษาขั้นต่อไป ผู้ศึกษาเห็นว่าควรมีการศึกษาในขั้นต่อไปดังนี้

1. ศึกษาวิจัย ความเห็นต่อนโยบายควบคุมการพัฒนาของภาครัฐ และทศนคติ ค่านิยม ความต้องการประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม ที่อาศัยและมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในเกาะเกร็ด ซึ่ง เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นกัน

2. ศึกษาวิจัย การที่จะนำเอาโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร ระบบป้องกันน้ำท่วมที่จะมี ผลกระทบทั้งด้านบวกด้านลบ ต่อพื้นที่เกษตรกรรมและสภาพแวดล้อม

3. ศึกษาวิจัยการนำมาตรการช่วยเหลือจากภาครัฐที่เป็นมาตรการชดเชยแลกเปลี่ยนสิทธิการพัฒนา มาใช้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่เกษตรกร

4. ศึกษาวิจัยการใช้ประโยชน์ร่วมกันของพื้นที่สีเขียวในบริเวณเดียวกันเพื่อให้สามารถพัฒนาให้ใช้ประโยชน์ร่วมกันของสิ่งอื่นร่วมกันได้ด้วย เช่นพื้นที่สีเขียวเพื่อเป็นสวนสาธารณะ ที่โล่งว่างเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

การค้นคว้าอิสระเรื่องอุปสรรคปัญหาการปฏิบัติตามข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมของผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรีนี้ เป็นการศึกษาในรายวิชาสุดท้ายของหลักสูตรการวางแผนชุมชนและสภาพแวดล้อมมหบัณฑิต ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัย และสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ได้ผลตามที่คาดว่าจะได้รับทั้ง 6 ข้อ อย่างไรก็ตาม การวิจัยยังมีข้อบกพร่อง เช่น ขาดการศึกษาความเห็นของผู้ที่เลิกประกอบอาชีพเกษตรกรรมไปแล้วแต่ยังคงพักอาศัยอยู่ และ ขาดการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพอื่นที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่วิจัย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะหัวข้อการวิจัยสำหรับผู้สนใจจะทำการวิจัยต่อไปอีก ได้แก่ การศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่ประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมในด้านที่เกี่ยวกับนโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม การศึกษามาตรการเชิงบวกหรือ เช่น ระบบป้องกันน้ำท่วมถาวร การนำเอามาตรการชดเชยสิทธิการพัฒนามาใช้ และ ศึกษาการนำเอาพื้นที่สีเขียวไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากด้านการเกษตร ซึ่งจะทำให้การวิจัยในหัวข้อนี้ได้ผลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

หนังสือ

- กรมโยธาธิการและผังเมือง. โครงการวางและจัดทำผังภาค ภาคกรุงเทพและปริมณฑล
ร่างรายงานการศึกษาฉบับสุดท้าย. ม.ป.ท., 2549.
- ..... รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์โครงการวางผังบริเวณเกาะเกร็ดและ
บริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี. ม.ป.ท., 2548.
- กรมโยธาธิการและผังเมือง. สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนนทบุรี. คู่มือการปฏิบัติให้
เป็นไปตามกฎกระทรวงผังเมืองรวม จังหวัดนนทบุรี. ม.ป.ท., 2548.
- กรมโยธาธิการและผังเมือง. สำนักพัฒนามาตรฐาน. การศึกษาแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวเพื่อ
นันทนาการสำหรับชุมชนเมืองขนาดใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรณีศึกษาเมือง
นครราชสีมา เมืองขอนแก่นและเมืองอุดรธานี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การ
- สงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2549.
- ..... เกณฑ์และมาตรฐานผังเมืองรวม พ.ศ. 2549. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
- มหาวิทยาลัย, 2549.
- ..... คำจำกัดความและความหมายที่ใช้ในด้านผังเมือง ศัพท์ทางผังเมืองที่พบเสมอ คำจำกัด
ความและความหมายที่ใช้ในด้านวิจัย. ม.ป.ท., 2545.
- ..... รายงานผลการศึกษา เรื่องพื้นที่สีเขียวการใช้ประโยชน์ที่ดินและแนวทางการพัฒนา
กรุงเทพมหานคร : ไร่ไพเพรส, 2550.
- ..... เอกสารวิชาการทฤษฎีและความรู้ทางด้านผังเมือง. พิมพ์ครั้งที่ 2. ม.ป.ท : โรงพิมพ์
- องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์, 2549.
- สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.
สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. รายงานฉบับสุดท้ายโครงการ
วางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมและการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมภาคกลาง. ม.ป.ท.,
2539.
- ..... รายงานฉบับสุดท้ายโครงการวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมและการใช้ที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรมภาคตะวันออก. ม.ป.ท., 2540.
- ..... รายงานฉบับสุดท้ายโครงการวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมและการใช้ที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรมภาคใต้. ม.ป.ท., 2542.
- สิทธิพร ภิรมย์รัตน์. เอกสารประกอบการสอนการวางแผนด้านกายภาพ ทฤษฎีการวางแผนชุมชน
เมืองและสภาพแวดล้อม. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

วารสาร

ศิริวรรณ ศิลพัชรนันท์. “การพัฒนาเมืองธนบุรีและปัญหาของพื้นที่เกษตรกรรม.”

วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ 3 (2544) : 60-72.

วิทยานิพนธ์

กนกพร วิวัฒนาการ. “ การศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยบนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาเคหะการ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ภมร กุลวรเศรษฐ. “การนำทฤษฎีการซื้อขายสิทธิในการพัฒนาที่ดินมาใช้ในประเทศเพื่อการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่เปิดโล่ง.” สารนิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมือง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2537.

วีระ ศิริผล. “การศึกษาประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียวเพื่อการวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2542.

สุพัตรา วิชยประเสริฐกุล. “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการวางแผนผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

สุริรัตน์ ณ นคร. “การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในเขตชานเมืองกรุงเทพและผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อเกษตรกรชานเมือง กรณีศึกษาเขตหนองแขม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.

อดิศักดิ์ น้อยสุวรรณ. “ ลักษณะการบริหารและผลที่มีต่อการใช้ที่ดินในพื้นที่ชานเมือง.” กรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาแขวงบางมด เขตราชบุรีบูรณะ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

อำพัน รุ่งวรรณวงศ์. “การศึกษาเพื่อประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินในพื้นที่ชานเมืองด้านตะวันตกของกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาเขตบางขุนเทียน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

เอกสารทางราชการ

กรมโยธาธิการและผังเมือง. “กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2548 ออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ประกาศในราชกิจจานุเบก เล่มที่ 122 ตอนที่ 27 ก.” 24 มีนาคม 2548.

สำนักงานเกษตรอำเภอปากเกร็ด. “แผนพัฒนาการเกษตรตำบลเกาะเกร็ด พ.ศ. 2551 - 2553 โดยศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเกาะเกร็ด.” 2551.
องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด. “เรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับตำบล โครงการชุดลอกคลองภายในตำบลเกาะเกร็ด ที่มท.นบ 7260/450.” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552.

เอกสารอัดสำเนา และเอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์อื่น ๆ

มหาวิทยาลัยศิลปากร. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. “แผนพัฒนาตำบลบางกระเจ้า.” การนำเสนอ ณ ห้องประชุมสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2548. (อัดสำเนา)

_____. “ปฏิบัติการภาคสนามพัฒนาชุมชน ปีพ.ศ.2548.” เอกสารประกอบการสอนวิชาผังเมือง ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548. (อัดสำเนา)

_____. “การส่งเสริมการเกษตรใน 6 ตำบล (กระเพาะหมู).” การนำเสนอแนวทางการพัฒนา ตำบลบางกระเจ้า ณ ห้องประชุมสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า 20 พฤษภาคม พ.ศ.2548. (อัดสำเนา)

วิชัย บุญวาศ. “เครื่องมือที่ใช้ในการบริหารเมือง.” เอกสารประกอบการสอนวิชาผังเมือง ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545. (อัดสำเนา)

_____. “ภาษีอากรกับการพัฒนาเมือง.” เอกสารประกอบการสอนวิชาผังเมือง ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง มหาวิทยาลัยศิลปากร, ม.ท.ป. (อัดสำเนา)

_____. “Urban Rural Relationship.” เอกสารประกอบการสอนวิชาผังเมือง ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548. (อัดสำเนา)

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปากเกร็ด. “แผนชุมชน หมู่ที่ 1-7 ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.” 2551. (อัดสำเนา)

สถานีอนามัยตำบลเกาะเกร็ด. “สถิติชีพของประชากรในเขตรับผิดชอบ ปี พ.ศ.2534 – 2544.” 2548. (อัดสำเนา)

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด. “แผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2552 - 2554 องค์การบริหารส่วน ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.” 2551. (อัดสำเนา)

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด. “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ปี 2551 - 2555 องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.” ม.ป.ป. (อัดสำเนา)

Toma & Bouma Management Consultants Stantec Consulting. “The Future of Agriculture.”
A Workshop on the Opportunities and Challenges Facing Strathcona County.
Presentation to Public Meetings April 2002. (Mimeographed)

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

เกาะเกร็ด. เกาะเกร็ดในวันน้ำท่วมใหญ่ [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 29 มิถุนายน 2552. เข้าถึงได้จาก http://www.photoontour.com/Events_HTML/kohkred/kohkred.htm.

วิทยาลัยประชากรศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ประชากรกับเศรษฐกิจคนกรุงเทพและปริมณฑล รายได้สูงสุด หนักที่สุด [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 2 พฤษภาคม 2552. เข้าถึงได้จาก http://www.cps.chula.ac.th/pop_info/thai/Newsletter-2550/news_th_70-076.pdf.

การสัมภาษณ์

จิรทร สวนสระแก้ว. หมู่ 3 บ้านศาลากุลใน ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 23 กุมภาพันธ์ 2552.
ฉวย หลังช้าง. หมู่ 2 บ้านศาลากุลนอก ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2552.
ทองย้อย ไวเมธี การคุ้ม. หมู่ 2 บ้านศาลากุลใน ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2552.
ทองสุข กลั่นคุ้ม. หมู่ 2 บ้านศาลากุลนอก ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2552.
นิมิต ธรรมลังกา. หมู่ 3 บ้านศาลากุลใน ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2552.
บุญชน น้อยชั้น. หมู่ 4 บ้านคลองสระน้ำอ้อย ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2552.
บุญมี ธรรมลังกา. หมู่ 2 บ้านศาลากุลใน ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2552.
บุญมี ไพรวรรณ. หมู่ 2 บ้านศาลากุลนอก ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2552.
ประจวบ รอดกระจับ. หมู่ 2 บ้านศาลากุลนอก ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 31 มกราคม 2552.
พุง พูนวัน. หมู่ 2 บ้านศาลากุลนอก ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 23 กุมภาพันธ์ 2552.
ยุพิน สนธิเพชร. หมู่ 2 บ้านศาลากุลนอก ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2552.
ละม้าย คล้ายบัวผัน. หมู่ 5 บ้านท่าหน้า ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2552.
ละเอียด อยู่เอียด. หมู่ 5 บ้านท่าหน้า ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 23 กุมภาพันธ์ 2552.
ลำเจียก ทับทิม. หมู่ 3 บ้านศาลากุลใน ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2552.
วรภาพ วรรณแพ. หมู่ 3 บ้านศาลากุลใน ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2552.
วิรัช เพิ่มเติม. หมู่ 2 บ้านศาลากุลนอก ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 31 มกราคม 2552.
วีระ ขวัญเกิด. หมู่ 4 บ้านคลองสระน้ำอ้อย ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2552.

- วีระ อยู่สุขอาบ. หมู่ 2 บ้านศาลากุลนอก ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 31 มกราคม 2552.
- ศิริวรรณ จ้อยใบ. หมู่ 3 บ้านศาลากุลใน ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2552.
- สนอง สว่างเนตร. หมู่ 5 บ้านท่าหน้า ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2552.
- สมชาย อรรถจันทร์. หมู่ 6 บ้านเสาธงทอง ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2552.
- สมปอง เรืองโรจน์. หมู่ 4 บ้านคลองสระน้ำอ้อย ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2552.
- สมพิศ เพื่อกนาง. หมู่ 4 บ้านคลองสระน้ำอ้อย ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 23 กุมภาพันธ์ 2552.
- สมศักดิ์ เขยเอม. หมู่ 3 บ้านศาลากุลใน ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2552.
- สรายุทธ์ จันทร์เที้ยว. หมู่ 3 บ้านศาลากุลใน. ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2552.
- สาย บุญจ่าย. หมู่ 2 บ้านศาลากุลใน ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2552.
- สำเนียง โพธิ์เตี้ย. หมู่ 5 บ้านท่าหน้า ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2552.
- สำราญ รักษาราษฎร์. หมู่ 3 บ้านศาลากุลใน ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2552.
- อำพล แพรสี. หมู่ 3 บ้านศาลากุลใน ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2552.
- เหลื่อม การคุ้ม. หมู่ 2 บ้านศาลากุลนอก ตำบลเกาะเกร็ด. สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2552.

ภาคผนวก

5. อื่น ๆ.....

8. ในครอบครัวท่านมีอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมประเภทใดบ้างในปัจจุบัน

1. ราชการ

2. ลูกจ้างพนักงานบริษัท ห้างร้าน โรงงาน

3. ค้าขาย

4. รับจ้าง

5. บริการ

6. อื่น ๆ.....

9. ภูมิลำเนาเดิม

1. เป็นคนดั้งเดิมในเกาะเกร็ด

2. ย้ายมาจากตำบลอื่น (ภายในอำเภอปากเกร็ด) ระบุ.....

3. ย้ายมาจากอำเภออื่น (ภายในจังหวัดนนทบุรี) ระบุ.....

4. ย้ายมาจากจังหวัดอื่น ระบุ.....

5. อาศัยอยู่ที่อื่นแต่เข้ามาประกอบอาชีพในเกาะเกร็ด (เข้าไป – เย็นกลับ)

10. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ ณ ที่ปัจจุบันนี้ .....ปี

11. ระยะเวลาที่ทำอาชีพเกษตรกรรม ทำมากี่ปี .....ปี

12. ที่ดินทำกินได้มาจาก

1. ของตนเอง

2. เช่า

3. ขอยืมเจ้าของที่เพื่อทำกิน

4. อื่น ๆ.....

13. ที่ดินที่ครอบครองมีจำนวนกี่ไร่.....

14. ที่ดินที่ทำเกษตรกรรมได้จริงมีประมาณกี่ไร่.....

ตอนที่ 2 อุปสรรคปัญหาในการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม

2.1.ท่านมีอุปสรรคปัญหาในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมอะไรบ้าง ? มากน้อยเพียงใด ?

ประเด็นปัญหา	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร					
1.1 ปัญหาระบบชลประทานไม่สามารถป้องกันกักเก็บรักษาควบคุมส่งระบายน้ำป้องกันน้ำท่วมน้ำหลากได้					
1.2 ปัญหาระบบชลประทาน การส่งน้ำระบายน้ำเข้าออกได้ยาก คลองต้นเงินมีปัญหาวัชพืชขวางทางน้ำ					
1.3 ปัญหาการคมนาคมขนส่งไม่สะดวก มีความยากลำบากทำให้ค่าใช้จ่ายสูง ในการลำเลียงผลผลิตและขนวัตถุดิบ					
2. ปัญหาด้านที่ดินสำหรับการเกษตร					
2.1 ปัญหาเกษตรกรไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองต้องเช่าหรือยืมหรือบุกรุก					
2.2 ปัญหาเกษตรกรถือครองที่ดินหรือขนาดแปลงที่ดินทำกินมีแปลงเล็กไม่เพียงพอแก่การยังชีพ					
2.3 ปัญหาเกษตรกรต้องเช่าที่ดินระยะเวลาการเช่าไม่แน่นอน หรือราคาค่าเช่า ทำให้มีปัญหาในการวางแผนการผลิต					
2.4 ปัญหาเกษตรกรมักนำที่ดินตนเองไปปลูกสร้างเช่นบ้านเช่าทำให้พื้นที่เกษตรกรรมเหลือน้อย					
2.5 ปัญหาที่มีสิ่งปลูกสร้างลูกค้านพื้นที่เกษตรกรรมมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมโดยส่วนรวมเหลือน้อย โดยเป็นคนอื่นที่มีใช้เกษตรกร					
2.6 ปัญหาเกษตรกรขายที่ดินไปให้ผู้อื่นแล้วเจ้าของที่ดินใหม่มิได้ใช้ประโยชน์ มิได้มีการให้เกษตรกรเช่าทำ หรือยืม					
3. ด้านภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและสุขภาพเกษตรกร					
3.1 ปัญหาดินเสื่อมสภาพ ดินเสียขาดความอุดมสมบูรณ์และถูกชะล้างหน้าดินไปหมด เกิดเป็นที่ลุ่ม					
3.2 ปัญหาดินเสียจากการใช้ปุ๋ยเคมีเป็นเวลานานและปริมาณมาก					
3.3 ปัญหาหน้าท่วมซ้ำซากทำการเกษตรไม่ได้หรือทำแล้วขาดทุนหรือทำได้ระยะเวลานั้น ๆ					
3.4 ปัญหาน้ำแล้งในฤดูแล้งเพราะบริเวณพื้นที่ปลูกเป็นที่ดอนน้ำท่วมไม่ถึง					

ประเด็นปัญหา	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
3.5 ปัญหา น้ำเน่า น้ำเสีย น้ำขัง จากการระบายน้ำที่ไม่ดีมีเลนดินเงิน มีวัชพืช หรือสิ่งปลูกสร้างขวางทางน้ำ					
3.6 ปัญหาน้ำมีสารพิษเจือปนจากสารเคมี ยาม่าแมลง จากบ้านเรือนหรือแหล่งชุมชน ฯลฯ					
3.7 ปัญหาการกัดเซาะที่ดินเพาะปลูกของน้ำบริเวณริมน้ำ					
3.8 ปัญหาโรคพืชและศัตรูพืชทำความเสียหายต่อพืชผล					
3.9 ปัญหาที่มีการลุดล่าของสิ่งปลูกสร้างทำให้น้ำเสีย ดินเสีย					
3.10 ปัญหาพิษจากสารเคมีหรือยากกำจัดศัตรูพืชทำให้เกษตรกรเจ็บป่วย					
3.11 ปัญหาสุขภาพทำให้เป็นอุปสรรคในการประกอบอาชีพ เกษตรกรรม หรือโรคชรา					
4. ปัญหาด้านต้นทุนการผลิตหรือปัจจัยการผลิต					
4.1 ปัญหาค่าขนส่งราคาสูง					
4.2 ปัญหาค่าจ้างแรงงานสูง					
4.3 ปัญหาค่าวัตถุดิบในการเกษตรเช่นปุ๋ยเคมี ยาม่าแมลงมีราคาสูง					
4.4 ปัญหาราคาที่ดินสูงไม่คุ้มกับการเกษตรกรรมเกิดการเอาที่ดินไปทำอย่างอื่นแทนที่ได้ผลตอบแทนสูงกว่าทำให้พื้นที่เกษตรเหลือน้อย					
5. ปัญหาด้านทุน ในการประกอบอาชีพ และต้นทุนการผลิต					
5.1 ปัญหาขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพหรือทุนหมุนเวียน					
5.2 ปัญหาเกษตรกรมีหนี้สินจากการทำเกษตรที่ขาดทุน					
5.3 ปัญหาเกษตรกรมีหนี้สินจากค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทำให้ไม่มีทุนทำเกษตร					
6. ปัญหาแรงงานภาคเกษตรและเครื่องมือการเกษตร					
6.1 ปัญหาขาดแคลนแรงงานสืบทอดการประกอบอาชีพการเกษตรในครอบครัว					
6.2 ปัญหาขาดแคลนแรงงานภายในชุมชนมีไม่เพียงพอหรือแพง					
6.3 ขาดแคลนเครื่องมือทางการเกษตร					
7. ปัญหาผลผลิต					
7.1 ปัญหาผลผลิตคุณภาพไม่ดีไม่ได้มาตรฐาน (ด้านคุณภาพ)					
7.2 ปัญหาผลผลิตตกต่ำผลผลิตต่อไร่/น้อย (ด้านปริมาณ)					
7.3 ปัญหาผลผลิตโดยรวมมีจำนวนน้อยเกินไปไม่สามารถจำหน่ายสู่ตลาดที่ต้องการได้และมีกำลังซื้อได้จำนวนมากได้					

ประเด็นปัญหา	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
7.4 ปัญหาผลผลิตพืชบางชนิดมีมากเกินไปล้นตลาดทำให้ราคาตกต่ำหรือเน่าเสียหาย					
8. ปัญหาการตลาด					
8.1 ปัญหาพ่อค้าคนกลางกดราคาสินค้าหรือไม่ได้ราคาเท่าที่ควรหรือน่าจะได้อีกกว่านี้					
8.2 ปัญหาไม่สามารถต่อรองราคาเนื่องจากสินค้าเกษตรมีความเสียหายเปรียบมีการเน่าเสียง่าย					
8.4 ปัญหาขาดสถานที่จำหน่ายภายในท้องถิ่นทำให้ต้องพึ่งพาพ่อค้าคนกลาง					
8.5 ปัญหาขาดการส่งเสริมการตลาดและจำหน่ายสินค้าจากภาครัฐอย่างจริงจังทั้งภายในท้องถิ่นและภายนอกท้องถิ่น					
9.ปัญหาด้านรายได้เกษตรกร					
9.1 ปัญหาผลผลิตมีราคาไม่ดี ราคาผลผลิตต่ำ					
9.2 ปัญหาขาดอำนาจในการต่อรองราคาสินค้าเกษตร					
9.3 รายได้ไม่แน่นอนขาดความต่อเนื่องของรายได้มีรายได้น้อยเฉพาะตอนเก็บเกี่ยว					
10.ปัญหาด้านเทคโนโลยีการเกษตร หรือความรู้ในการประกอบอาชีพเกษตรกร					
10.1 ปัญหาการขาดความรู้ในด้านเกษตรสมัยใหม่การใช้ปุ๋ยและสารเคมีไม่ถูกวิธีไม่ถูกต้องทำให้ได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร					
10.2 ปัญหาการขาดข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ทั้ง การผลิต การตลาด ฯลฯ					
10.3 ปัญหาการขาดความรู้ในการทำการเกษตรที่เป็นทางเลือกอื่น ๆ ที่หลากหลาย เช่น เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ เกษตรยั่งยืน เกษตรไร้สารพิษ เกษตรชีวภาพ					
10.4 ปัญหาขาดผู้ให้คำแนะนำทางด้านการเกษตร ทั้งการผลิต การตลาด การรวมกลุ่ม การเกษตรแนวทางใหม่ ๆ					
11. ปัญหาด้านพันธุ์พืช					
11.1 ปัญหาขาดแคลนพันธุ์พืชพันธุ์ดีดั้งเดิมที่มีชื่อเสียงเป็นเอกลักษณ์และได้ราคาดี สูญพันธุ์ เหลือน้อย					
11.2 ปัญหาพันธุ์พืชไม่เหมาะกับสภาพพื้นที่ทำให้ไม่ได้ผล					
11.3 ปัญหาพันธุ์พืชไม่ดีทำให้ผลผลิตต่ำและด้อยคุณภาพ					

ประเด็นปัญหา	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
11.4 ปัญหาพันธุ์พืชขาดเอกลักษณ์ของพื้นที่เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม					
11.5 ปัญหาขาดการส่งเสริมพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับพื้นที่น้ำท่วมถึงหรือมีน้ำมาก					
12. ปัญหาด้านการรวมกลุ่ม					
12.1 ปัญหาขาดการรวมกลุ่มทางการเกษตรในกลุ่มอาชีพเกษตรกรกรรม					
12.2 การรวมกลุ่มไม่ดีพอขาดความต่อเนื่องจริงจังและยังไม่เข้มแข็งพอ					
13. ปัญหาทางทัศนคติและความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตร					
13.1 ปัญหาขาดความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรกรรมทำให้ไม่อยากประกอบอาชีพเกษตรต่อไป					

ตอนที่ 3 ความเห็นต่อนโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม

1.นโยบายของภาครัฐที่มีต่อการพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมเกาะเกร็ด					
1 ท่านรู้หรือไม่ว่ารัฐกำหนดให้พื้นที่เกาะเกร็ดเป็นพื้นที่อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมและเกษตรกรรมและพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยเป็นข้อกำหนดในผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรีประกาศเป็นกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2548 ที่เกาะเกร็ดเป็นพื้นที่อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมจุดประสงค์เพื่อให้ทำเกษตรกรรมและหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาห้ามกิจกรรมที่สร้างปัญหาต่อสภาพแวดล้อมเช่น โรงงานทุกจำพวกและยกเว้นบางอย่างใช้ได้ไม่เกินที่กำหนด)					
1. ทราบ		2. ไม่ทราบ		3. รู้บ้างแต่ไม่รู้ในระดับรายละเอียด	
นโยบายโครงการของภาครัฐที่มีต่อการพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรม	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
2. ท่านเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์การวางผังเพื่อดำรงรักษาย่านเกษตรกรรมให้ใช้ประโยชน์เพื่อเกษตรกรรมหรือเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม					
3.ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดที่ดินเกาะเกร็ดให้มี 2 ประเภทได้แก่ประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมและที่โล่งเพื่อนันทนาการและสิ่งแวดล้อม					
4. ท่านเห็นด้วยกับการที่เกาะเกร็ดนอกจากการเกษตรแล้วยังได้รับการสนับสนุน การส่งเสริมให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกษตรกรรมและวัฒนธรรม ในอนาคต					
5. ท่านเห็นด้วยกับนโยบายให้เกาะเกร็ดเป็นแหล่งผลิตอากาศบริสุทธิ์ให้กับเมืองหลวง					
6. เห็นด้วยหรือไม่กับที่ไม่มีโครงการถนนข้ามแม่น้ำลัดเกร็ดมาเกาะเกร็ด					
7.ท่านเห็นด้วยกับข้อกำหนดที่ห้ามการสร้างโรงงานบนพื้นที่เกาะเกร็ดหรือไม่					
8.ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการห้ามจัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยประกอบการพาณิชย์หรือประกอบอุตสาหกรรม					
9. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการห้ามสร้างที่อยู่อาศัยประเภทห้องชุดอาคารชุด หรือหอพัก					
10. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการห้ามการประกอบพาณิชย์กรรมประเภทอาคารขนาดใหญ่					
11. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการให้มีการอนุรักษ์พื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณคลอง					

ตอนที่ 4 ทัศนคติ ค่านิยม การประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ทัศนคติ ค่านิยม ต่ออาชีพเกษตรกรรมในอนาคตของครอบครัว	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. ในอนาคตครอบครัวของท่านต้องการทำอาชีพเกษตรต่อไปเพียงใด					
2. ในอนาคตท่านต้องการให้ลูกหลานท่านทำเกษตรกรรมต่อไปเพียงใด					
3. ท่านมีการปลูกฝังความต้องการประกอบอาชีพด้านการเกษตรกับลูกหลานในอนาคตเพียงใด					
4. ครอบครัวของท่านมีความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรมเพียงใด					
5. ถ้านาคตกฎหมายยังกำหนดให้เกาะเกร็ดเป็นพื้นที่อนุรักษ์ด้านเกษตรอยู่ท่านมีคิดว่าจะอาศัยอยู่ในเกาะเกร็ดเพียงใด					
6. ท่านต้องการให้มีหน่วยงานภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือปัญหาการประกอบอาชีพมากน้อยเพียงใด					
ความต้องการอาชีพเสริมในอนาคตของครอบครัว	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
7. ในอนาคตครอบครัวท่านต้องการมีอาชีพนอกภาคเกษตรเพียงใด					
8. ในอนาคตครอบครัวท่านต้องการอาชีพต่อเนื่องกับการเกษตรกรรมเพียงใด					
9. รุ้คุณรู้หลานท่านความต้องการมีอาชีพเสริมนอกเหนือจากอาชีพเกษตรเพียงใด ?					
10. คาดว่าในครอบครัวของท่านอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมใดที่น่าจะทำได้ในอนาคต (ระบุ).....					
11. คาดว่ารายได้หลักในอนาคตของท่านในครอบครัวและสามารถเรียงลำดับ 3 ลำดับ					
1. เกษตรกรรม ☐ 2. ราชการ ☐ 3. ค้าขาย ☐ 4. รับจ้าง ☐ 5. อื่น ๆ..... ☐					

ตอนที่ 5 ความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

5.1 จากอุปสรรคปัญหาในตอนต้นที่ 2 ท่านต้องการให้ภาครัฐแก้ปัญหาหรือส่งเสริมเกษตรกรรมในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด ?

แนวทางแก้ปัญหา	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร					
1.1 ปัญหาไม่มีระบบชลประทานป้องกันน้ำท่วมได้					
ต้องการให้มีการจัดทำคันคลองชลประทานเพื่อควบคุมน้ำ พร้อมประตูน้ำบังคับน้ำและการสัญจร					
1.2 ปัญหาระบบชลประทาน การส่งน้ำระบายน้ำ เข้าออกได้ยาก คุกคลองตื้นเขินมีปัญหาวัชพืชขวางทางน้ำ					
ต้องการให้ขุดลอกคุกคลองชลประทานให้สะดวกในการระบายน้ำส่งน้ำเข้า ออก น้ำสะอาด ทั้งความกว้างความลึก พร้อมขานคลองป้องกันตลิ่ง					
ต้องการให้มีข้อบังคับให้เจ้าของที่ดินและผู้ครอบครองที่ดิน ต้องบำรุงรักษาคัน คู่น้ำ และประตูกักน้ำคู่น้ำต้องขุดลอกอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง					
1.3 ปัญหาการคมนาคมขนส่งไม่สะดวกมีความยากลำบากทำให้ มีค่าใช้จ่ายสูง ในการลำเลียงผลผลิตและขนวัสดุคิบ					
ต้องการให้มีการจัดทำคันคลองชลประทาน (ทางเดินคันกันน้ำ เพื่อควบคุมน้ำ) พร้อมประตูน้ำบังคับน้ำและการสัญจร					
ต้องการให้ทำการชลประทานขุดลอกคุกคลองให้สะดวกในการระบายน้ำส่งน้ำเข้า ออกน้ำสะอาดทั้งความกว้างความลึกเพื่อให้มีการขนส่งทางน้ำได้อีกทางหนึ่งและเชื่อมต่ออย่างทั่วถึงและใช้เรือได้ในการขนส่งและการท่องเที่ยว					
ต้องการให้สร้างหรือปรับปรุงท่าเรือสำหรับขนส่งสินค้าเกษตร ให้ได้มาตรฐานและการขนส่งสินค้าเกษตรเข้าถึงท่าเรือให้สะดวกยิ่งขึ้น					
2. ปัญหาด้านที่ดินสำหรับการเกษตร					
2.1 ปัญหาไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองต้องเช่าหรือยืมหรือบุกรุก					

แนวทางแก้ปัญหา	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ต้องการให้มีการบังคับให้เจ้าของเอาที่ดินมาให้เช่า ถ้ามีผู้ประสงค์จะเช่าหรือต้องทำประโยชน์เสียเองภายใน 1 ปี หลังจากนั้นต้องให้เช่า					
2.2 ปัญหาการถือครองที่ดินหรือขนาดแปลงที่ดินทำกินมีแปลงเล็กไม่เพียงพอแก่การยังชีพ					
ต้องการให้มีการบังคับให้เจ้าของเอาที่ดินมาให้เช่า ถ้ามีผู้ประสงค์จะเช่าหรือต้องทำประโยชน์เสียเองภายใน 1 ปี หลังจากนั้นต้องให้เช่า					
ต้องการให้ส่งเสริม การเพาะปลูกอย่างหนาแน่นเพื่อให้ใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า					
ต้องการให้รัฐส่งเสริมทำการเกษตรแบบไร้ดิน ทำให้ไม่ต้องใช้พื้นที่มาก					
2.3 ปัญหาต้องเช่าที่ดิน ระยะเวลาการเช่า ราคาเช่าไม่แน่นอนทำให้มีปัญหาในการวางแผนการผลิต					
ต้องการควบคุมราคาเช่า มีเกณฑ์ราคา ระยะเวลาการเช่า ฯลฯ ให้ใช้					
2.4 ปัญหามีการนำที่ดินตนเองไปปลูกสร้างเช่นบ้านเช่าทำให้พื้นที่เกษตรกรรมเหลือน้อย					
ต้องการให้รัฐใช้มาตรการ โดยอนุญาติให้เกษตรกรขายสิทธิ์แก่ผู้รับสิทธิ์โดยผู้รับสิทธิ์นั้น ไปพัฒนาในที่ดินของเขาเองได้มากขึ้น (แลกเปลี่ยนสิทธิ์การพัฒนาให้กับเจ้าของพื้นที่ที่จะรักษาพื้นที่เกษตรกรรม : TDR)					
2.5 ปัญหาเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินทำให้พื้นที่เกษตรกรรมโดยส่วนรวมเหลือน้อย					
ต้องการให้รัฐใช้มาตรการ โดยอนุญาติให้เกษตรกรขายสิทธิ์แก่ผู้รับสิทธิ์โดยผู้รับสิทธิ์นั้น ไปพัฒนาในที่ดินของเขาเองได้มากขึ้น (แลกเปลี่ยนสิทธิ์การพัฒนาให้กับเจ้าของพื้นที่ที่จะรักษาพื้นที่เกษตรกรรม : TDR)					
2.6 ปัญหาเกษตรกรขายที่ดินไปให้ผู้อื่นแล้วเจ้าของที่ดินใหม่มิได้ใช้ประโยชน์ที่ดินปล่อยไว้ไม่ได้ใช้ประโยชน์ มิได้มีการให้เกษตรกรเช่าทำ หรือยืม					

แนวทางแก้ปัญหา	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ต้องการให้มีการบังคับให้เจ้าของเอาที่ดินมาให้เช่า ถ้ามีผู้ประสงค์จะเช่าหรือต้องทำประโยชน์เสียเองภายใน 1 ปี หลังจากนั้นต้องให้เช่า					
ต้องการให้เก็บภาษีบำรุงท้องที่อัตราก้าวหน้ากับเจ้าของที่ดินที่มีทำประโยชน์แต่ให้ลดหย่อนภาษีบำรุงท้องที่กับผู้ทำประโยชน์					
3.ด้านภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและสุขภาพเกษตรกร					
3.1 ปัญหาดินเสื่อมสภาพ ดินเสียขาดความอุดมสมบูรณ์และถูกชะล้างหน้าดินไปหมดเกิดเป็นหลุม					
ต้องการให้ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพดินปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยธรรมชาติ					
ต้องการให้ส่งเสริมเงินทุนหรือวัสดุในการสร้างเขื่อนดินรอบสวนเพื่อป้องกันน้ำท่วมเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า					
ต้องการให้มีการจัดทำคันคลองชลประทาน (ทางเดินคันกันน้ำเพื่อควบคุมน้ำ) พร้อมประตูน้ำบังคับน้ำป้องกันน้ำท่วมทำให้ดินเสีย					
ต้องการให้ประกาศเขตพัฒนาที่ดินให้รัฐเข้ามาวางแผนและแก้ไขปรับปรุงบำรุงดิน					
3.2 ปัญหาดินเสียจากการใช้ปุ๋ยเคมีเป็นเวลานานและปริมาณมาก					
ต้องการให้ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพดินปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยธรรมชาติ					
ต้องการให้ส่งเสริมการลดการใช้สารเคมีฆ่าแมลงและปุ๋ยเคมีและใช้เกษตรอินทรีย์แทน					
ต้องการให้ประกาศเขตพัฒนาที่ดินให้รัฐเข้ามาวางแผนจัดการปรับปรุงบำรุงดิน					
3.3 ปัญหาน้ำท่วมทำการเกษตรไม่ได้หรือทำแล้วขาดทุนหรือทำได้ระยะเวลาสั้น ๆ					
ต้องการให้มีการจัดทำคันคลองชลประทาน (ทางเดินคันกันน้ำเพื่อควบคุมน้ำ) พร้อมประตูน้ำบังคับน้ำป้องกันน้ำท่วม					
ต้องการให้ส่งเสริมเงินทุนในการสร้างเขื่อนดินรอบสวนเพื่อป้องกันน้ำท่วม					

แนวทางแก้ปัญหา	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
ต้องการให้สร้างเขื่อนรอบเกาะเกร็ด					
ต้องการให้ขุดลอกแม่น้ำเจ้าพระยาและควบคุมระดับน้ำ					
ต้องการให้ส่งเสริมการปลูกพืชระยะสั้นเพื่อหลีกเลี่ยงน้ำท่วม					
3.4 ปัญหาน้ำแล้งในฤดูแล้งเพราะบริเวณพื้นที่ปลูกเป็นที่ดอน น้ำท่วมไม่ถึง					
ต้องการให้ขุดลอกคูคลองชลประทานให้สะดวกในการระบาย น้ำส่งน้ำเข้า ออก น้ำสะอาด ทั้งความกว้างความลึก พร้อมชน คลองป้องกันตลิ่ง					
ต้องการให้รัฐสนับสนุนขุดบ่อน้ำเก็บกักน้ำไว้ใช้ฤดูแล้ง					
ต้องการให้ติดตั้งเครื่องสูบน้ำ ชักน้ำเข้าพื้นที่ด้านใน					
3.5 ปัญหา น้ำเน่า น้ำเสีย น้ำขัง จากการระบายน้ำที่ไม่ดีมีเลน ต้นเขิน มีวัชพืช หรือสิ่งปลูกสร้างขวางทางน้ำ					
ต้องการให้ขุดลอกคูคลองชลประทานให้สะดวกในการระบาย น้ำส่งน้ำเข้า ออก น้ำสะอาด ทั้งความกว้างความลึก พร้อมชน คลองป้องกันตลิ่ง					
ต้องการให้ทำระบบบำบัดน้ำเสียแต่ละครัวเรือน					
3.6 ปัญหาน้ำมีสารพิษเจือปนจากสารเคมี ยาฆ่าแมลง จาก บ้านเรือน หรือแหล่งชุมชน ฯลฯ					
ต้องการให้ส่งเสริมทำเกษตรธรรมชาติ เกษตรไร้สาร เกษตร ชีวภาพเพื่อลดปริมาณสารพิษ					
ต้องการให้มีมาตรการควบคุมสิ่งปลูกสร้างและการทิ้งน้ำ บำบัดน้ำ เสียครัวเรือน					
3.7 ปัญหาการกัดเซาะที่ดินเพาะปลูกของน้ำบริเวณริมน้ำ					
ต้องการให้สร้างเขื่อนกันตลิ่งหรือเขื่อนรอบเกาะ					
ต้องการปลูกพืชป้องกันการกัดเซาะ					
3.8 ปัญหาโรคพืชและศัตรูพืชทำความเสียหายต่อพืชผล					
ต้องการให้ส่งเสริมวิธีใช้การกำจัดแมลงโดยวิธีธรรมชาติและ เกษตรชีวภาพแทนการใช้สารเคมี					
ต้องการให้ส่งเสริมปลูกพืชผสมผสานเพื่อลดปัญหาโรคพืช					
ต้องการให้รัฐปรับปรุงพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ให้ทนต่อ โรค แมลง					
3.9 ปัญหาการลุดล้ำของสิ่งปลูกสร้างทำให้น้ำเสีย ดินเสีย					

แนวทางแก้ปัญหา	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ต้องการให้ใช้มาตรการทางกฎหมายควบคุม กฎหมายผังเมือง ควบคุมอาคาร สุขาภิบาล					
ต้องการให้รัฐใช้มาตรการ โดยอนุญาตให้เกษตรกรขายสิทธิ์แก่ ผู้รับสิทธิ์โดยผู้รับสิทธิ์นั้น ไปพัฒนาในที่ดินของเขาเองได้มากขึ้น (แลกเปลี่ยนสิทธิ์การพัฒนาให้กับเจ้าของพื้นที่ที่จะรักษา พื้นที่เกษตรมิให้เกิดสิ่งปลูกสร้างมากขึ้นในพื้นที่เกษตรกรรม)					
3.10 ปัญหาพิษจากสารเคมีหรือยากำจัดศัตรูพืชทำให้เกษตรกรเจ็บป่วย					
ต้องการให้ส่งเสริมการทำการเกษตรด้วยกลไกกรรมไร่สารพิษ เพื่อลดปริมาณสารพิษ					
ต้องการให้ส่งเสริมวิธีการกำจัดแมลงโดยวิธีธรรมชาติและ เกษตรชีวภาพ เพื่อลดปริมาณสารพิษ					
3.11 ปัญหาสุขภาพทำให้เป็นอุปสรรคในการประกอบอาชีพ เกษตรกรรม หรือโรคชรา					
ต้องการให้มีการประกันสุขภาพเกษตรกรเพื่อเป็นหลักประกัน และลดรายจ่าย					
ต้องการให้มีเงินอุดหนุนหรือเงินกองทุนช่วยเหลือเกษตรกรที่ เจ็บป่วย เช่นค่าครองชีพเมื่อเจ็บป่วย					
4. ปัญหาด้านต้นทุนการผลิตหรือปัจจัยการผลิต					
4.1 ปัญหาค่าขนส่งราคาสูงเนื่องจากระบบคมนาคมไม่สะดวก					
ต้องการให้มีการจัดทำคันคลองชลประทานเพื่อควบคุมน้ำ พร้อมประตูน้ำบังคับน้ำและการสัญจรคมนาคม					
ต้องการให้ทำการชลประทานขุดลอกคูคลองให้สะดวกในการ ระบายน้ำส่งน้ำเข้า ออกน้ำสะอาดทั้งความกว้างความลึกเพื่อให้ มีการขนส่งทางน้ำได้อีกทางหนึ่งและเชื่อมต่ออย่างทั่วถึงและ ใช้เรือได้ในการขนส่งและการท่องเที่ยว					
ต้องการระบบสหกรณ์หรือกลุ่มอาชีพให้มีการรวมกลุ่มกันซื้อ กันขายปัจจัยการทำเกษตรด้วยระบบสหกรณ์ เพื่อประหยัดค่า ขนส่งหลายครั้ง					
ต้องการให้ส่งเสริมวิธีการใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นเช่นปุ๋ย ชีวภาพแทนปุ๋ยเคมี หรือยากำจัดแมลงแบบชีวภาพแทนยาฆ่า แมลงซึ่งมีราคาแพง และไม่ต้องขนส่งจากที่อื่น					

แนวทางแก้ปัญหา	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
4.2 ค่าจ้างแรงงานราคาสูง					
ต้องการให้ส่งเสริมการทำการเกษตรกรรมธรรมชาติทางเลือกที่ใช้แรงงานน้อย					
ต้องการให้ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรที่ทันสมัยแทนแรงงาน					
ต้องการให้จัดหาแรงงานต่างด้าวราคาถูก					
ต้องการให้มีการใช้แรงงานในครอบครัวโดยใช้แรงงานลูกหลาน					
ต้องการให้ฟื้นฟูการขอแรงงานโดยวิธีการลงแขกแบบโบราณ					
4.3 ปัญหาด้านต้นทุนค่าวัตถุดิบในการเกษตรเช่นปุ๋ยยามาแมลงมีราคาสูง					
ต้องการให้ส่งเสริมการทำการเกษตรธรรมชาติไร้สารพิษชีวภาพ ใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่นและปุ๋ยชีวภาพน้ำหมักชีวภาพ					
ต้องการให้ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรในการซื้อวัตถุดิบเพื่อประหยัดต่อการซื้อหาพร้อมกันครั้งละมาก ๆ					
4.4 ปัญหาราคาที่ดินสูงไม่คุ้มกับการเกษตรกรรมจึงเอาที่ดินไปทำอย่างอื่นแทนที่ได้ผลตอบแทนสูงกว่า					
ต้องการให้ส่งเสริมวิธีการเพาะปลูกพืชอย่างหนาแน่นและหลากหลายเพื่อให้คุ้มกับราคาที่ดิน					
ต้องการให้ส่งเสริมการปลูกพืชแบบไร้ดิน					
ต้องการให้รัฐใช้มาตรการ โดยอนุญาตให้เกษตรกรขายสิทธิ์แก่ผู้รับสิทธิ์โดยผู้รับสิทธิ์นั้น ไปพัฒนาในที่ดินของตนเองได้มากขึ้น (แลกเปลี่ยนสิทธิ์การพัฒนาให้กับเจ้าของพื้นที่เพื่อรักษาพื้นที่เกษตรกรรม : TDR)					
ต้องการให้ลดภาษีที่ดินให้แก่เจ้าของที่ดินที่ได้มีการทำกิจกรรมด้านการเกษตรบนที่ดินนั้น ๆ เพื่อลดต้นทุน					
5. ปัญหาด้านทุน ในการประกอบอาชีพ และต้นทุนการผลิต					
5.1 ปัญหาขาดแคลนแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพหรือทุนหมุนเวียน					
ต้องการให้มีแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำระยะยาว สินเชื่อเพื่อการผลิตรายยาว					
ต้องการมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นทุนหมุนเวียน					

แนวทางแก้ปัญหา	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
ต้องการให้จัดตั้งหรือส่งเสริมกองทุนเพื่อเกษตรกร โดย นำภาน้ำมัน ภาบิสุรา ภาบิสุรา ภาบิสินค้ำฟูมเฟือย					
ต้องการให้ส่งเสริมการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน					
5.2 ปัญหาเกษตรกรมีหนี้สินจากการทำเกษตรที่ขาดทุน					
ต้องการให้ยืกระยะเวลาการชำระหนี้ระยะยาว					
ต้องการให้ลดหรือยกเว้นการเก็บภาษีบำรุงท้องที่/ภาษีโรงเรือน					
5.3 ปัญหาเกษตรกรมีหนี้สินจากค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทำให้ไม่มีทุน ทำเกษตร					
ต้องการให้ยืกระยะเวลาการชำระหนี้เกษตรกร					
ต้องการให้ลดค่าใช้จ่ายภาคเกษตรด้วยการส่งเสริมการทำ เกษตรที่หลากหลายเพื่อเป็นอาหารลดการจับจ่ายใช้สอย					
6. ปัญหาด้านแรงงานภาคเกษตรและเครื่องมือการเกษตร					
6.1 ปัญหาขาดแคลนแรงงานสืบทอดการประกอบอาชีพ การเกษตรในครอบครัว ต้องจ้างแรงงานแทน					
ต้องการให้ส่งเสริมทำการเกษตรกรรมธรรมชาติทางเลือกที่ใช้ แรงงานน้อย เช่น กสิกรรมธรรมชาติ					
6.2 ปัญหาขาดแคลนแรงงานภายในชุมชนมีไม่เพียงพอ					
ต้องการให้รัฐจัดหาแรงงานราคาถูกใช้แรงงานจากภายนอก เป็นครั้งคราว					
ต้องการให้รัฐส่งเสริมการใช้เครื่องจักรทดแทนแรงงาน					
ต้องการให้รัฐส่งเสริมการใช้การลงแขกขอแรงแบบโบราณ					
6.3 ปัญหาขาดแคลนเครื่องมือทางการเกษตร					
ต้องการให้ส่งเสริมหรือฟื้นฟูการใช้เครื่องมือการเกษตรที่มาจาก ภูมิปัญญาพื้นบ้าน					
ต้องการให้ส่งเสริมการใช้เครื่องมือการเกษตรสมัยใหม่					
7. ปัญหาด้านผลผลิตทางการเกษตร					
7.1 ปัญหาผลผลิตคุณภาพไม่ดีไม่ได้มาตรฐาน					
ต้องการให้รัฐจัดหาและปรับปรุงพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ให้ได้ผล ผลิตสูง					
ต้องการให้รัฐส่งเสริมการพัฒนาดินน้ำ ปุ๋ย การบำรุงรักษา ให้ผลผลิตคุณภาพดี					
7.2 ปัญหาผลผลิตตกต่ำผลผลิตต่อไร่ต่ำ					

แนวทางแก้ปัญหา	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ต้องการให้จัดหาและปรับปรุงพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ให้ได้ผลผลิตสูง					
ต้องการให้รัฐส่งเสริมการพัฒนาดินน้ำ ปุ๋ย การบำรุงรักษาให้ผลผลิตคุณภาพดี					
ต้องการให้รัฐประกันราคาผลผลิตทางการเกษตร					
7.3 ปัญหาผลผลิตโดยรวมมีจำนวนน้อยไม่สามารถจำหน่ายผู้ตลาดที่ต้องการได้และมีกำลังซื้อได้จำนวนมากได้					
ต้องการให้รัฐส่งเสริมการรวมกลุ่มกันขายเพื่อให้ได้ปริมาณมากพอด้วยตลาดกลางสินค้าเกษตรหรือสหกรณ์การเกษตร					
7.4 ปัญหาผลผลิตพืชบางชนิดมีมากเกินไปล้นตลาดทำให้ราคาตกต่ำ หรือน่าเสียหาย					
ต้องการให้ส่งเสริมการปลูกพืชผสมผสานเพื่อมิให้ล้นตลาดและมีผลผลิตขายตลอดปี					
ต้องการให้ส่งเสริมการวางแผนจัดระยะเวลาการปลูกพืชของแต่ละครัวเรือนให้เหมาะสม					
ต้องการให้ตั้งยุ้งฉางหรือกันชนและประกันราคาสินค้าเกษตร					
ต้องการให้ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อลดการเน่าเสีย					
8. ปัญหาด้านการตลาด					
8.1 ปัญหาพ่อค้าคนกลางกดราคาสินค้าหรือไม่ได้ราคาเท่าที่ควร					
ต้องการที่จะให้มีสถานที่รับซื้อเพื่อส่งขายเองโดยตรงในเมือง (ชุมชนเมืองนอกเกาะ) เพื่อไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง					
ต้องการที่จะให้มีการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรสำหรับขายให้นักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่นเพื่อมีช่องทางไปไกลและตัดปัญหาพ่อค้าคนกลาง					
8.2 ปัญหาไม่สามารถต่อรองราคาเนื่องจากสินค้าเกษตรมีความเสียหายเปรียบ					
ต้องการให้มีการส่งเสริมวิธีการแปรรูปสินค้าเกษตรให้เก็บได้นานและมีราคาสูงสำหรับขายนักท่องเที่ยว					
ต้องการให้มีการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวสำหรับขายให้นักท่องเที่ยวและขายคนในเกาะทำให้ตัดปัญหาพ่อค้าคนกลางและไม่เสียค่าขนส่ง					

แนวทางแก้ปัญหา	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ต้องการให้ประชาสัมพันธหรือส่งเสริมสร้างเอกลักษณ์ของสินค้าให้มีมูลค่าเพิ่มเป็นที่ต้องการของตลาดสูงทั้งเครื่องหมายการค้าและบรรจุภัณฑ์สวยงาม มีอำนาจต่อราคา					
ต้องการให้รัฐกำหนดพื้นที่ผ่อนผันบริเวณที่มีคนสัญจรมากให้เกษตรกรมีสถานที่จำหน่ายสินค้าเกษตรในพื้นที่ท้องถิ่นเป็นครั้งแรกแบบตลาดนัดวันเสาร์ - อาทิตย์บริเวณทางเดินสัญจร					
8.3 ปัญหาขาดสถานที่จำหน่ายภายในท้องถิ่นทำให้ต้องพึ่งพาพ่อค้าคนกลาง					
ต้องการให้จัดตั้งตลาดกลางภายในท้องถิ่นไม่ต้องพึ่งพาพ่อค้าคนกลางขายให้คนในเกาะและนักท่องเที่ยว					
ต้องการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อให้ผู้ซื้อมาหาผู้ขายเองถึงสวนตัดปัญหาคนกลางและได้ราคาดี					
8.4 ปัญหาขาดการส่งเสริมการตลาดและจำหน่ายสินค้าจากภาครัฐอย่างจริงจัง					
ต้องการให้ภาครัฐจัดหาตลาดที่ดีที่แน่นอนมั่นคงทั้งภายในเกาะและภายนอกเกาะเกร็ด					
9. ปัญหาด้านรายได้ภาคเกษตร					
9.1 ปัญหาผลผลิตมีราคาไม่ดี ราคาผลผลิตต่ำ					
ต้องการให้รัฐตั้งผู้ฉาง รับจำหน่ายประกันราคาสินค้าเกษตร					
ต้องการให้ส่งเสริมเพิ่มมูลค่าเพิ่มผลผลิตด้วยการประชาสัมพันธ สร้างเอกลักษณ์สินค้าประจำถิ่น					
ต้องการให้ส่งเสริมแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าแก่การล้นตลาดหรือนำเสียจำหน่ายไม่ทัน					
9.2 ปัญหาขาดอำนาจในการต่อราคาสินค้าเกษตร					
ต้องการให้รัฐส่งเสริมการประชาสัมพันธ สร้างเอกลักษณ์ของสินค้าประจำถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่า					
ต้องการให้นำสินค้าเกษตรมาเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางน้ำเช่น ตลาดน้ำเกาะเกร็ดเป็นต้นได้ราคาดี					
ต้องการให้ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรให้เป็นอาหารของฝากเพิ่มมูลค่า					
ต้องการให้มีมีการส่งเสริมรวมกลุ่มอาชีพเกษตรกรเพื่อไม่ตัดราคากันเองสามารถกำหนดราคาสินค้าได้มากขึ้นมีอำนาจต่อรอง					

แนวทางแก้ปัญหา	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
9.3 รายได้ไม่แน่นอนขนาดความต่อเนื่องของรายได้					
ต้องการให้รัฐส่งเสริมการทำสวนผสมเพื่อสร้างรายได้ตลอดปี					
10 ปัญหาด้านเทคโนโลยีการเกษตร หรือความรู้ในการประกอบอาชีพเกษตรกร					
10.1 ปัญหาขาดความรู้ในด้านเกษตรสมัยใหม่การใช้ปุ๋ยและสารเคมีไม่ถูกวิธีไม่ถูกต้องทำให้ได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร					
ต้องการให้รัฐส่งเสริมด้วยได้รับการอบรมส่งเสริมความรู้ด้านการใช้ปุ๋ยและสารเคมี อบรม ดูงาน แปลงสาธิต					
10.2 ปัญหาเกษตรกรขาดข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ทั้ง การผลิต การตลาด ฯลฯ					
ต้องการให้มีการตั้งศูนย์บริการ ฯ ให้ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านราคาที่ดิน เหตุการณ์ด้านการผลิต การตลาดจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร มีระบบสหกรณ์ โดยผ่านผู้นำชุมชนหรือศูนย์ถ่ายทอด					
10.3 ปัญหาการขาดความรู้ในการทำการเกษตรที่เป็นทางเลือกอื่น ๆ ที่หลากหลาย เช่น เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ เกษตรยั่งยืน เกษตรไร้สารพิษ เกษตรชีวภาพ					
ต้องการให้การส่งเสริมอบรมความรู้อาชีพเกษตรทางเลือกที่ลดต้นทุนรักษาสสิ่งแวดล้อม ใช้น้ำสูงสุดในท้องถิ่นที่ผลิตได้					
ต้องการให้จัดทำศูนย์สาธิตการเกษตรทางเลือกอย่างเป็นรูปธรรม					
ต้องการให้ฝึกอบรมดูงานพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จ					
10.4 ปัญหาขาดผู้ให้คำแนะนำทางการเกษตร ทั้งการผลิต การตลาด การรวมกลุ่ม การเกษตรแนวทางใหม่ ๆ					
ต้องการให้มีการส่งเสริมอาชีพเกษตรในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่การผลิตจนถึงการจำหน่าย					
ต้องการให้มีการฝึกอบรมดูงานแปลงสาธิต พื้นที่ที่ประสบความสำเร็จ					
11. ปัญหาด้านพันธุ์พืช					
11.1 ปัญหาขาดแคลนพันธุ์พืชพันธุ์ดีที่มีชื่อเสียง					
ต้องการให้ส่งเสริมขยายพันธุ์พืชพันธุ์ดีให้เพียงพอ					
11.2 ปัญหาพันธุ์พืชไม่เหมาะกับสภาพพื้นที่ทำให้ไม่ไ้ผล					

แนวทางแก้ปัญหา	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ต้องการให้หาพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ให้ทั้งพื้นที่น้ำในบริเวณที่ลุ่ม ข้าวในที่ลุ่ม หรือผลไม้ต่าง ๆ					
ต้องการให้ส่งเสริมอาชีพเกษตรกรที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เช่น ปลูกพืช การเลี้ยงปลา สัตว์น้ำ ในบริเวณที่มีทรัพยากรน้ำ					
11.3 ปัญหาพันธุ์พืชไม่ดีทำให้ผลผลิตต่ำและด้อยคุณภาพ					
ต้องการให้มีการปรับปรุงหรือจัดหาพันธุ์พืชให้มีคุณภาพดี ผลผลิตดี การขึ้นง่าย เมล็ดพันธุ์กล้าไม่					
11.4 ปัญหาพันธุ์พืชขาดเอกลักษณ์ของพื้นที่เพื่อสร้างมูลค่า					
ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ และพัฒนาสร้างจุดเด่นของพืชพันธุ์ให้เป็นเอกลักษณ์ประจำถิ่นเช่นดินหน่อกะลา ทุเรียนนนท์ มะตาด ชมพู่มะเหมี่ยว					
11.5 ปัญหาการขาดการส่งเสริมพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับพื้นที่น้ำท่วมถึงน้ำมาก					
ต้องการให้มีการส่งเสริมการปลูกพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่น้ำท่วม					
12. ปัญหาด้านการรวมกลุ่ม					
12.1 ปัญหาขาดการรวมกลุ่มทางการเกษตรในกลุ่มอาชีพเกษตรกรต่าง ๆ ทำให้ไม่มีพลังต่อรอง					
ส่งเสริมการรวมกลุ่มให้มีในทุก ๆ ด้านของอาชีพทั้งกลุ่มที่รวมตัวกัน โดยมีแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ					
12.2 การรวมกลุ่มเกษตรกรไม่ดีพอขาดความต่อเนื่องจริงจัง และยังไม่เข้มแข็งพอ					
ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพในทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่องจริงจัง และมีเป้าหมายทางด้านเศรษฐกิจเป็นตัวนำ และมีผลลัพธ์จากการรวมกลุ่มอย่างดีพอเป็นรูปธรรม					
13. ปัญหาทางทัศนคติและความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร					
13.1 ปัญหาเกษตรกรขาดความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรกรรมน้อยทำให้ไม่ยอมทำเกษตรต่อไป					
ต้องการให้ช่วยให้เกษตรกรมีสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้นให้					
ต้องการให้มีการเชิดชูเกียรติเกษตรกรดีเด่น					
ต้องการให้มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรกรรม					

ภาคผนวก ข.

สูตรการคำนวณทางสถิติ

1 ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean หรือ $\bar{X}$)

การหาค่ามัธยฐานเลขคณิตของข้อมูลที่แจกแจงความถี่แล้วอาจหาได้จากสูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum (F_i X_i)}{\sum F_i}$$

เมื่อ $\sum (F_i X_i)$ = ผลรวมของค่าข้อมูลที่คูณความถี่แล้ว $\sum F_i$ = ผลรวมของค่าจำนวนตัวอย่าง

2 ค่ามัธยฐาน (Median)

การหามัธยฐานของข้อมูลที่แจกแจงความถี่แล้วอาจหาได้จากสูตรดังนี้

$$\text{Median} = L + \left[\frac{N - \sum f_L}{2} \right] i$$

เมื่อ L = เป็นขีดจำกัดล่างของอันตรภาคชั้นที่มีมัธยฐานอยู่ N = เป็นผลรวมของความถี่ทั้งหมด $\sum f_L$ = เป็นผลรวมของความถี่ของทุกอันตรภาคชั้นที่มีช่วงค่าของข้อมูลต่ำกว่าชั้นที่มีมัธยฐานอยู่ F_m = เป็นความถี่ของชั้นที่มีมัธยฐานอยู่ i = เป็นความกว้างของอันตรภาคชั้นที่มีมัธยฐานอยู่

3 ฐานนิยม (Mode)

การหาฐานนิยมของข้อมูลที่แจกแจงความถี่แล้วอาจหาได้จากสูตรดังนี้

$$\text{Mode} = L + \left[\frac{d_1}{d_1 + d_2} \right] i$$

L เป็นขีดจำกัดล่างของอันตรภาคชั้นที่มีฐานนิยมอยู่ ซึ่งก็คืออันตรภาคชั้นที่มีความถี่สูงสุด

d_1 เป็นผลต่างระหว่างความถี่ของอันตรภาคชั้นที่มีฐานนิยมอยู่กับความถี่ของอันตรภาคชั้นที่อยู่ติดกันและเป็นค่าของข้อมูลที่ต่ำกว่า

d_2 เป็นผลต่างระหว่างความถี่ของอันตรภาคชั้นที่มีฐานนิยมอยู่กับความถี่ของอันตรภาคชั้นที่อยู่ติดกันและช่วงค่าของข้อมูลที่อยู่สูงกว่า

i เป็นความกว้างของอันตรภาคชั้นที่มีฐานนิยม

4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.)

$$S.D. = \frac{\sqrt{\sum f_i (X_i - \bar{X})^2}}{N}$$

เมื่อ $\sum f_i (X_i - \bar{X})^2 =$ คือผลรวมของผลต่างระหว่างค่ากลางข้อมูลกับค่าเฉลี่ยยกกำลังสอง

$N =$ ผลรวมของค่าจำนวนตัวอย่าง

5. ความแปรปรวน (Variance หรือ SD^2)

$$SD^2 = \frac{\sum (X_i - \bar{X})^2}{N}$$

$\sum (X_i - \bar{X})^2 =$ คือผลรวมของผลต่างระหว่างค่ากลางข้อมูลกับค่าเฉลี่ยยกกำลังสอง

$N =$ ผลรวมของค่าจำนวนตัวอย่าง

6. สัมประสิทธิ์แห่งความแปรปรวน (Coefficient of variation หรือ C.V.)

$$C.V. = \frac{S.D.}{\bar{X}} \times 100$$

เมื่อ S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\bar{X} =$ ค่ามัชฌิมเลขคณิต

7. การวัดความเบ้ (Skewness หรือ Sk)

$$Sk = \frac{\bar{X} - \text{Mode}}{SD} \quad \text{หรือ} \quad Sk = \frac{\sum f (X_i - \bar{X})^3}{\sum f}$$

เมื่อ $\bar{X} =$ ค่ามัชฌิมเลขคณิต

SD = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายไพรัช สินชวงค์
ที่อยู่	121/37 หมู่ที่ 4 แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ ฯ 10210
ที่ทำงาน	ส่วนคมนาคมขนส่งที่ 2 สำนักวิศวกรรมการผังเมือง กรมโยธาธิการและผังเมือง กรุงเทพฯ ฯ (02) 2018236
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2548	สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ เกียรตินิยมอันดับ 1 จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
พ.ศ. 2550	ศึกษาต่อระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2549 - ปัจจุบัน	นายช่างสำรวจ ระดับชำนาญงาน ส่วนคมนาคมขนส่งที่ 2 สำนักวิศวกรรมการผังเมือง กรมโยธาธิการและผังเมือง